

MINISTERUL EDUCAȚIEI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ
CASA CORPULUI DIDACTIC CLUJ
LICEUL TEORETIC „MIHAI EMINESCU” CLUJ-NAPOCA

***Lectura de plăcere
de la teorie la exemple de
bune practici***

NR. 5/2022

Simpozionul național *Importanța stimulării interesului pentru lectura de
plăcere la elevi*

ISSN 2601-9914, ISSN-L 2601-9914
Cluj-Napoca, noiembrie 2022

Colectivul de redacție:

Coordonatori volum:

Prof. Mihaela POPESCU, director Casa Corpului Didactic Cluj

Prof. Smaranda GRAUR, inspector de limba română ISJ Cluj

Prof. Simona DOBRESU, director Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Prof. Lili CIOCAN, director adjunct Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Prof. Pompilia HERMAN, metodist Casa Corpului Didactic Cluj

Prof. Mihaela TURCU, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Tehnoredactare și copertă:

prof. Mihaela TURCU

Autorii fiecărei lucrări își asumă responsabilitatea privind originalitatea și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Profesori colaboratori:

- 1. Graur Smaranda, Inspectoratul Școlar Județean Cluj**
- 2. Popescu Mihaela, Casa Corpului Didactic Cluj**
- 3. Herman Pompilia, Casa Corpului Didactic Cluj**
- 4. Dobrescu Simona Raluca, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca**
- 5. Ciocan Nicoleta Lili, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca**
- 6. Turcu Mihaela, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca**
- 7. Abrudan Simona Rodica, Școala Gimnazială Specială Huedin, jud. Cluj**
- 8. Agafiței Daniela, Școala Gimnazială Nr. 3 „Ciprian Porumbescu” Constanța**
- 9. Alexa Ana-Maria, Liceul Tehnologic Jimbolia, jud. Timiș**
- 10. Andrei Mihaela, Școala Gimnazială „Acad. Marin Voiculescu” Giurgiu**
- 11. Badiu Mihaela, Grădinița cu Program Normal Vernești, jud. Buzău**
- 12. Bărzoiu Eugenia Violeta, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 18 Buzău**
- 13. Beciu Mariana-Lavinia, Colegiul Tehnic „C. Brâncuși” Petrila, jud. Hunedoara**
- 14. Bîrchi Milena, Liceul Teoretic „Constantin Noica” Sibiu**
- 15. Bițan Angela, Școala Gimnazială „Oprea Iorgulescu” Câmpulung, jud. Argeș**
- 16. Blîndu Alexandra, Grădinița cu Program Normal „Obcini” Suceava**
- 17. Bordianu Violeta, Grădinița cu Program Prelungit Girotondo Botoșani**
- 18. Bughianu Mihaela Loredana, Școala Gimnazială nr. 169 București, Sector 6**
- 19. Cadindatu Alina, Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița**
- 20. Cercel Cornel Silviu, Școala Gimnazială Haleș, jud. Buzău**
- 21. Chirilă Gina, Școala Gimnazială Nr. 1, Matca, jud. Galați**
- 22. Cîrstea Ileana-Mihaela, Palatul Copiilor Pitești, jud. Argeș**
- 23. Ciubotaru Adriana, Școala Gimnazială „Miron Costin” Galați**
- 24. Cornea-Duțu Silvia, Școala Gimnazială „Nestor Urechia” Bușteni, jud. Prahova**
- 25. Daczó Aliz, Liceul Tehnologic „Apor Péter” Tg. Secuiesc, jud. Covasna**
- 26. Dobrotă Manuela-Corina, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Sibiu**
- 27. Fănică Daniel, Școala Gimnazială Căndești, jud. Buzău**
- 28. Filimon Jenica-Alina, Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci, jud. Galați**
- 29. Gavrilă Georgiana, Liceul Tehnologic Bălteni, jud. Gorj**
- 30. Gavrilesu Dorica, Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci, jud. Galați**
- 31. Gherghinoiu Elena Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea**
- 32. Gligă Ramona, Școala Gimnazială „C-tin Gheorghită” Podari, jud. Dolj**
- 33. Hinț Florentina-Gianina, Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor**
- 34. Holubeanu Simona-Elena, Școala Gimnazială Nr. 38 „Dimitrie Cantemir” Constanța**
- 35. Iancu Iuliana, Liceul Tehnologic „Terezianum” Sibiu**
- 36. Ivașcu Angelica, Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița**
- 37. Jurubiță Mirela, Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța**
- 38. Laza Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 2/Grădinița P.P. Nr. 29 Timișoara, jud. Timiș**

39. Lipciuc Bianca-Roxana, Grădinița cu Program Prelungit *Girotondo* Botoșani
40. Luciu Marilena, Clubul Copiilor Medgidia, jud. Constanța
41. Lupulescu Teodora Georgiana, Liceul Teoretic „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj
42. Manea Cristina, Grădinița cu Program Normal Vernești, jud. Buzău
43. Marin Dana Lavinia, Liceul Tehnologic „Radu Negru” Galați
44. Marinescu Alexandra Mădălina, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 18 Buzău
45. Melinte Mihaela, Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați
46. Micloi Emilia Mihaela, Școala Gimnazială nr.169 București, Sector 6
47. Moraru Olimpia, Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor
48. Muntean-Ciopea Daniela, Liceul Teoretic „Constantin Noica” Sibiu
49. Ochian Iulia-Marinela, Liceul Auto „Traian Vuia” Tg-Jiu, jud. Gorj
50. Onița Claudia Daniela, Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor
51. Pană Andreea, Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila
52. Parga Silvia, Școala Gimnazială Nr. 31 București, Sector 2
53. Petruse Alexandra Carla, Școala Gimnazială Nr. 1 Nucet, jud. Bihor
54. Popescu Cristina-Liliana, Școala Gimnazială Nr. 169 București, Sector 6
55. Popovici Raluca-Teodora Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași
56. Rusu Inga, Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei, jud. Bihor
57. Salatioan Mihaela, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, jud. Cluj
58. Sandu Adriana, Școala Gimnazială Nr. 119 București, Sector 4
59. Sima Roxana Mihaela Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași
60. Șerban Ana, Grădinița Nr. 41 București, Sector 6
61. Șerban Andreea Maria, Grădinița „Cozia” Râmnicu-Vâlcea, jud. Vâlcea
62. Stamin Cristina Manuela, Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe” Craiova, jud. Dolj
63. Szin Diana, Școala Gimnazială „Maria Rosetti” București
64. Văduva Elena, Școala Profesională „C-tin Argetoianu”, comuna Argetoiaia, jud. Dolj
65. Vîrtic Lenica Matilda, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca

Bibliotecari colaboratori:

1. Iliuță Adriana, Școala Gimnazială „Dragoș Marin” Ștefan cel Mare, jud. Călărași
2. Lup Mariana, Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor
3. Zestroi Simona, Liceul Tehnologic Nr. 2 Târgu Jiu, jud. Gorj

Cuvânt înainte

Până nu demult, constatham cu o oarecare temere că elevii, asaltați de oferte mult mai tentante, lăsau mereu pe un loc secundar lectura. Cei doi ani de pandemie care ne-au obligat să trecem la învățământul on-line au adâncit și mai tare prăpastia care exista între aceștia și carte. Obligația de a utiliza zilnic (pentru un număr considerabil de ore) dispozitivele electronice a accentuat dependența elevilor de tehnologie și de vizual, de imagine. Astfel, cadrele didactice au fost nevoite să își regândească fiecare demers didactic în funcție de resursele educaționale existente în mediul virtual, să transpună mare parte din conținuturi în imagini accesibile celor aflați în spatele ecranelor.

Revenirea în spațiul școlar a oferit plăcuta surpriză de a constata că apetitul elevilor pentru carte renaște timid, asemeni păsării Phoenix. Dorința de a citi, de a simți parfumul specific al cărților tipărite se amplifică, dar rămâne și nevoia de a exersa învățarea prin imagini, de a consolida deprinderea de receptare a mesajul transmis printr-un altfel de cod decât limbajul.

De altfel, lectura unui text și observarea unei imagini sunt experiențe estetice asemănătoare. Totuși, valorificată info-documentar, artistic, științific, literar etc., **imaginea** devine, într-un scenariu didactic, purtătoarea unor multiple semnificații. Simpla ei utilizare la clasă captează atenția, stârnește curiozitatea, dar **lectura imaginii** stimulează imaginația, favorizează creativitatea, provoacă gândirea critică, îmbogățește limbajul, dezvoltă abilitățile de comunicare orală și scrisă și stârnește multiple reacții afective din partea privitorilor/elevilor.

Volumul de față, dedicat rolului formativ al lecturii de plăcere și identificării unor strategii eficiente de abordare a imaginii ca formă complexă de lectură, continuă demersul nostru început în 2018 de a prezenta celor interesați câteva repere privind identificarea unor strategii cât mai eficiente de atragere a elevilor de astăzi spre lectura de plăcere, punând accentul pe importanța lecturii imaginilor și relevanța demersurilor didactice inovative în acest sens. Totodată, este și un prilej de a împărtăși exemple de bune practici (activități didactice/proiecte educaționale) privind lectura imaginii la diferite discipline de studiu.

Izvorâte din experiența multor dascăli acumulată în ani de studiu și activitate la catedră, aceste repere au fost prezentate și în acest an în cadrul celor două secțiuni ale Simpozionului național ***Importanța stimulării interesului pentru lectura de plăcere la elevi***, Cluj-Napoca, iunie 2022.

Corelat cu cea de-a VI-a ediție a Festivalului-concurs național *Eu citesc! Tu... mai citești?*, acest simpozion a oferit participanților din întreaga țară prilejul nu doar să atragă atenția, prin câteva observații mai mult sau mai puțin personale, asupra unui fenomen ce persistă de ani buni în rândul copiilor și al adolescenților (scăderea dramatică a interesului față de lectură), ci și să propună soluții concrete, verificate și verificabile, de stimulare a interesului pentru lectura de plăcere, punând accentul pe importanța identificării unor strategii menite să reazeze cartea și lectura în sfera de interes a elevilor care, timp de aproape 2 ani au fost nevoiți să învețe stând zilnic ore în șir în fața calculatorului.

În cuprinsul acestei lucrări se regăsesc, pe lângă puncte de vedere teoretice ale unor cadre didactice experimentate, și exemple de bune practici, de strategii eficiente și proiecte de stimulare a lecturii de plăcere implementate cu succes, realizate în parteneriat la nivel intra-/inter-instituțional, urmate de lucrările premiate ale elevilor participanți la cea de-a șasea ediție a festivalului amintit.

Mulțumesc pe această cale tuturor celor care au făcut posibilă apariția acestui volum și celor care au crezut în reușita unui asemenea demers.

**Coordonator de proiect,
prof. Mihaela TURCU**

Partea I – lucrări simpozion

ROLUL IMAGINILOR ÎN STIMULAREA LECTURII DE PLĂCERE

Prof. Abrudan Simona Rodica
Școala Gimnazială Specială Huedin, jud. Cluj

Cartea este un obiect cu o mare semnificație pentru toți oamenii. Cartea are rolul de a ne înfrumuseța mintea și sufletul și de a ne oferi informații importante care ne vor rămâne întipărite în minte pentru totdeauna dacă suntem pasionați de lectură. Cărțile introduc sensul existenței copilului, îi arată scopuri prestabilite de oameni, învață comportamente adecvate și familiarizează copiii cu normele morale acceptate și validate de societate.

Și acum îmi amintesc cu drag de primele experiențe din viața mea de cititor, copil fiind. Parfumul inconfundabil al paginilor gălbui ale cărților este superb. Clipele în care citim în liniște, cu razele soarelui atingându-ne filele, sunt de neînlocuit. Eroii, prințesele, reginele, ființele fantastice reprezintă personaje pline de culoare, care ne marchează copilăria cu fiecare aventură pe care o citim. Datorită cărților ajungem să cunoaștem personajele, să le aflăm gândurile și să le iubim sau, din contra, să nu fim de acord cu ce comportament au acestea. La școală, ca elevi, suntem întotdeauna înconjurați de cărți, precum manualele și culegerile, de unde primim informații importante și rezolvăm sarcini diverse pentru a ne forma un bagaj de cunoștințe vast.

Lectura favorizează o experiență interioară plăcută celui care citește și oferă o perspectivă ideatică asupra realității înconjurătoare. Pentru ca elevii să poată folosi cartea în mod independent, acestora trebuie să li se formeze deprinderi, priceperi și obișnuințe ca: deprinderea de a înțelege corect cele citite, de a exprima în cuvinte proprii ceea ce a citit, de a folosi materiale și mijloace auxiliare: culegeri de texte, atlase, albume, dicționare s.a.

Lectura și poveștile influențează dezvoltarea emoțională, fizică și mentală a copilului. În special, se reflectă în modelarea proceselor creative inspirate de descrierile aventurilor pe care le au personajele principale ale basmelor. Prin ascultare, copiii își modifică înțelegerea operei literare care le este citită și exersează abilitatea de a conecta evenimente separate. În același timp, își dezvoltă abilitățile de concentrare și atenția, ceea ce este deosebit de important pentru educație și învățare.

Literatura tradițională pentru copii include și personaje bune și rele. Personajele simple și bune îi permit copilului să se identifice cu binele și să respingă răul. Copilul simpatizează cu personajele care

merită, „participă” la luptele sale, învățând că, deși poate întâmpina dificultăți sau poate fi respins de cineva, el / ea va fi ajutat și ghidat atunci când este nevoie.

Basmul sau povestea este o narațiune complet imaginară, al cărei obiectiv cheie este să satisfacă și să distreze. Lumea sa este complet fictivă, îi lipsește plauzibilul și nu se aplică nici legile naturale, nici determinismul uman. Când eroul este în pericol, el / ea este salvat de intervenția puterilor supranaturale: scenografia simbolică găsită în basme nu este descrisă în detaliu, deoarece nu este nevoie de o descriere detaliată, dacă, de exemplu, cineva știe imediat că ceva se va întâmpla în pădurea magică. Spațiul și timpul trecut sunt conturate în curând, spațiul indicând o scenă naturală și timpul, un trecut îndepărtat și evaziv. După descrierea peisajului, eroii sunt identificați imediat și conflictele se dezvoltă foarte repede.

Conflictele dintre personajele care reprezintă binele și cele care reprezintă răul sunt total clasice în basme. Acțiunea observată în basme atrage atenția multor cititori. Toate basmele au un final, un început și un complot similar indiferent că sunt ”Basmе” de Frații Grimm sau ”Povești” de Ion Creangă.

Poveștile basmelor exprimate prin limbaj prin transfer și reprezentări simbolice, facilitează dezvoltarea gândirii simbolice, abilitățile reprezentative și procesarea mentală a evenimentelor vieții la un nivel de fantezie care formează baza dezvoltării gândirii creative și a inteligenței emoționale.

Narațiunea basmelor contribuie foarte mult la dezvoltarea imaginației creative a copiilor, care este fundamentală pentru sănătatea lor psiho - emoțională. În lumea fantastică a poveștilor, unde totul se desfășoară într-un spațiu intermediar între fantezie și realitate, gândul magic al copilului găsește o ieșire adecvată. Structura basmelor le permite copiilor să se mute într-o lume de vis fără restricții.

În același timp, prin mecanismele de identificare și proiecție, copilul are capacitatea de a identifica, de a-și exprima sentimentele negative, de a acorda importanță experiențelor traumatice personale și, în cele din urmă, de a căuta și găsi un sens în viață.

Lectura, în orice formă ar fi aceasta, după imagini sau citită, are o foarte mare importanță încă de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, creativitatea, imaginația, exprimarea corectă și expresivă, emoții, sentimente etice și estetice. De asemenea, lecturile cu mesaje pozitive îi ajută pe copii să înțeleagă mai ușor diferite aspecte ale lumii înconjurătoare, pe care ei încă abia o descoperă. Din punct de vedere cognitiv, lectura îi ajută pe copii să își îmbogățească cunoștințele, despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăiesc.

Printr-o lectură susținută, copiii își consolidează deprinderea de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, își formează și își dezvoltă pasiunea pentru lectură, își largesc aria de informare (citind din toate domeniile), le crește interesul pentru cunoașterea realității. Din punct de vedere educativ, lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Fabulele au, în cea mai mare parte, un mesaj pozitiv pe care copiii îl înțeleg cu ușurință. Din punct de vedere formativ, lectura în rândul copiilor este importantă deoarece le dezvoltă capacitatea de a lucra independent, de a extrage informații și de a căuta informații în completarea celor citite.

Un alt aspect pozitiv promovat de lectura în rândul copiilor este acela de cultivare a sentimentelor, convingerilor și comportamentelor / atitudinilor / valorilor moral-civice. Prin lectură, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personajele preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare. Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede. Dacă unui copil mic i se citesc povești, i se prezintă planșe cu personaje, acesta va prinde gustul pentru lectură.

Când citim cărți ilustrate cu un copil mic, îl ajutăm să facă trecerea de la cuvintele cotidiene la limba literaturii. Cititul cu voce tare este o parte esențială a dezvoltării literației timpurii la copii, precum și a abilităților lor cognitive și emoționale. Cititul cu voce tare îl ajută pe copil să înțeleagă lumea din jurul său și să facă legături; îi dezvoltă imaginația, vocabularul, îl familiarizează cu structura textelor narative și îl ajută să stăpânească nuanțe ale limbajului.

Cultura lecturii de plăcere ar trebui să fie îmbrățișată atât în mediul școlar, cât și acasă, pentru a preveni dificultățile de citire mai târziu în școală.

Există un număr mare de cărți ilustrate disponibile în librării și biblioteci. Cărțile ilustrate ar trebui să fie de calitate. Pentru început, textul și ilustrațiile se completează reciproc pentru a transmite povestea. Este important alegerea unor cărți cu imagini realizate artistic, în care atât cuvintele cât și ilustrațiile contribuie la transmiterea poveștii. Ilustrațiile sunt parte integrantă din poveste, oferind informații despre acțiune sau concepte, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea de spirit.

Cărțile ilustrate fără cuvinte sunt deseori respinse rapid ca fiind plictisitoare. Ele sunt însă un instrument puternic în dezvoltarea literației. Înțelegerea cărților fără cuvinte implică interpretarea ilustrațiilor, deoarece nu există text pe care să te bazezi. Acest lucru promovează înțelegerea, vocabularul, abilitățile de ascultare, înțelegerea structurii poveștii și a evoluției personajelor.

Cartea fără text se pretează la diverse interpretări, diverse reflecții și interoghează constant cititorul, deoarece textul este absent, nu lipsește, dar e absent și, prin urmare, fiecare cititor, fiecare spectator, fiecare observator va interpreta imaginea bazându-se pe perspectiva sa, din punctul său de vedere.

Datorită cărților, personajele prind viață în imaginația noastră, cuvintele prind glas și fiecare informație importantă devine o cunoștință nouă, care ne rămâne pentru totdeauna. Astfel, comoara noastră cea adevărată este cartea; este ca o oglindă care ne oferă o imagine plăcută, aceea a unei lumi în care totul este posibil.

Povestea este cea mai importantă formă prin care copilul învață să-și citească mintea cu limbajul imaginilor. Poveștile au un rol complex în formarea copiilor ca viitori adulți, atât emoțională cât și la nivel de interacțiune socială cu mediul. Ele stabilesc valori morale după care viitorul adult se va ghida și trag o linie clară între bine și rău, adevăr și minciună și felul în care acești termeni sunt definiți de fiecare mai târziu.

Bibliografie:

1. Filipoi, S., (1998). *Basme terapeutice pentru copii și părinți*, Editura Fundația Culturală Forum, Cluj-Napoca
2. <https://www.qdidactic.com/bani-cariera/comunicare/metode-de-comunicare-bazate-pe-lectura-textului-scri436.php>
3. *Magia lecturii cărților ilustrate*. Informații de bază și idei practice pentru profesioniști din domeniul educației timpurii
4. *Rolul lecturii în viața școlarului*, Revista "Educație și noi orizonturi", nr. 1/ iulie 2020 <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://academiaabc.ro/wp-content/uploads/2020/07/Nr1-2020-Rolul-lecturii-%C3%AEn-via%C8%9Ba-%C8%99colarului.pdf>

INTERVIUL LITERAR - O FORMĂ DE STIMULARE A LECTURII ȘCOLARE „EU SUNT MALALA”

Prof. Agafiței Daniela
Școala Gimnazială Nr. 3 „Ciprian Porumbescu” Constanța

Arta interviului constă în priceperea de a pune just întrebări, pentru a obține răspunsurile de care aveți nevoie. Totodată, interviul este și cea mai importantă metodă de obținere a informației. Interviul este și o discuție, însă una întreținută în mod profesionist. Există două tipuri de interviuri: interviul-„cine” și

interviul-„ce”. În primul, contează cel care vorbește. Aceste interviuri sunt luate, de obicei, unor celebrități sau oameni foarte cunoscuți. Ceea ce îl interesează în acest caz pe ziarist este personalitatea interviuatului, comportamentul și ticurile acestuia, viața sa privată. În interviul- „ce” au valoare declarațiile, amănuntele pe care le oferă sursa. Aceste interviuri se iau atunci când se scrie despre un anumit eveniment sau temă.

. Tipuri speciale de interviuri sunt *sondajele de masă* și așa-zisele *focus-grupuri*. De fapt, acestea fac parte din instrumentarul sociologilor, însă ziariștii trebuie să știe să utilizeze rezultatele acestora și, dacă e cazul, să poată opera cu aceste date. Mai există un tip de interviu, utilizat mult de posturile de radio și tv. Este vorba de sondajul de opinie a cetățeanului simplu, discuția cu omul din stradă. În sânul breslei, acest fel de interviu este numit *vox populi* (din latină – vocea poporului). De obicei, acestea sunt luate în locurile cele mai animate, deși este clar că punctele de vedere exprimate depind mult de locul ales.

Elevii *Școlii Gimnaziale Nr. 3 „Ciprian Porumbescu,, Constanța* au exemplificat interviul, ca metoda de investigare didactică a operei literare „**Eu sunt Malala,, de Malala Yousafzai**, astfel au dat dovadă de ingeniozitate și profesionalism jurnalistic. Primul pas a fost citirea integrală a textului, apoi discuții despre semnificațiile operei și distribuirea rolurilor. Fiecare participant și-a asumat rolul potrivit, astfel avem : **Intervievat(Malala) Intervievatorul, Tatăl, Prietena.**

Tatăl: Când era mică veneau mulți prieteni la noi. Vorbeam despre politică, despre drepturile omului, iar ea stătea cu noi.

Malala: Când eram mică îmi plăcea să îl ascult.

Tatăl: Am devenit dependenți unul de celălalt. Un suflet cu două trupuri.

Interviewator: Cine ai fi fost acum dacă erai o fată obișnuită din Valea Swat?

Malala: Dacă aș fi fost o fată obișnuită și sunt o fată obișnuită, dar dacă aș fi avut părinți obișnuiți, până acum aveam doi copii.

Tatăl: La trei zile când s-a născut, a venit vărul meu cu arborele genealogic de peste 300 de ani în care erau numai nume de băieți, acum apare numele Malala.

Malala: Eu sunt Malala, o fată ca oricare alta, deși am și eu talentele mele. Am încheieturi flexibile și pot să-mi trosnesc degetele de la mâini și de la picioare ori de câte ori vreau. Cred că ciocolatei negre nici n-ar trebui să i se spună *ciocolată*. Urăsc vinetele și ardeii verzi. Sunt paștună, membră a unui trib mândru de oameni, răspândiți prin tot Afganistanul și Pakistan.

Am fost botezată după tânăra eroină paștună, Malalai, care și-a inspirat poporul prin curajul ei. Aproape în fiecare zi a vieții mele le văzusem pe aceste femei urmând codul purdah, acoperindu-și fețele în public. Unele, ca mama, își puneau doar o eșarfă în jurul capului. Am văzut femei care-și coborau privirea atunci când se întâlneau cu un bărbat. Și fete mai mari cu care ne jucam și care dispăreau în spatele voalurilor, de îndată ce deveneau adolescente. Părea nedrept și inconfortabil să trăiești în spatele unor bucăți de material. Încă de când eram foarte mică, le-am spus părinților că n-aveam să-mi acopăr fața, indiferent ce făceau celelalte fete. Eu cred ca nu există diferențe între femeie și bărbat, chiar *femeia este mai puternică decât bărbatul*.

Chipul meu era identitatea mea. Mama, care chiar e devotată și ține la tradiție, a fost șocată. Rudele noastre considerau că sunt foarte îndrăzneță. Femeile erau analfabete, deoarece nu mergeau la școală, nu aveau voie să iasă din casă fără să fie însoțite de un bărbat, care era rudă cu femeia. Talibanii tot cereau să numai meargă fetele la școală, dar eu eram foarte interesată de învățătură.

Malala : În fiecare seară la radio vorbea Mullah despre faptul că fetele să nu mai meargă la școală și amenința că dacă nu se face cum se zice el , Dumnezeu va trimite un nou cutremur, însă eu nu credeam asta. După ce talibanii au ocupat, erau foarte multe bombardamente. Ne refugiam pe unde apucam. Abia după luni de ascuns pe unde apucam ne-am întors acasă.

Tatăl: aveam lacrimi în ochi să știu că aceste bombardamente s-au terminat pentru un moment.

Malala: nu înțeleg cum îndrăznesc talibanii să-mi ia dreptul la educație . Sub pseudonim, deși se bănuia cine sunt, țin pentru un timp un blog la BBC (aveam doar 11 ani!), răspundeam interviurilor presei străine care relatează situația din Pakistan, se face un documentar cu mine și devin o prezență constantă în media

internațională. Atât eu, cât și tatăl tatal, criticăm deschis regimul din Pakistan, în ciuda amenințărilor permanente. Acum viața mea era pusă în pericol. Dintr-o dată, niște teroriști au intrat în autobuz și au început să strige: *Cine e Malala?*. Malala a spus: *eu* și a fost împușcată. Glonțul m-a lovit și pe mine în umăr. De atunci nu știu ce s-a întâmplat.

Prietena: După ce prietena mea a fost împușcată în umăr, eu am fost împușcată cu două gloanțe, unul a trecut pe lângă degetul meu și celălalt glonț în brațul drept.

Malala: M-am trezit pe 16 octombrie înconjurată de o grămadă de oameni care se uitau la mine. Fiecare dintre ei avea patru ochi, două nasuri și două guri. Am clipit, dar nu m-a ajutat. Vedeam totul dublu. Primul lucru la care m-am gândit a fost: „*Slavă Domnului că nu sunt moartă!*“ Dar nu aveam nicio idee unde eram sau cine erau oamenii aceia. Vorbeau engleză, deși păreau să fie din țări diferite. Am încercat să vorbesc, pentru că știam engleză, dar nu reușeam să scot niciun sunet. Păream să am un soi de tub băgat pe gât, care-mi furase vocea. Mă aflam într-un pat înalt și peste tot în jurul meu erau mașinării complexe care scoteau tot felul de sunete. Atunci am înțeles că eram într-un spital.

Apoi m-am panicat. Dacă eram în spital, atunci unde erau părinții mei? Era și tata rănit? Mai trăia? Știam că mi se întâmplase ceva. Dar eram sigură că i se întâmplase ceva și tatei. Când m-am trezit din nou, eram într-o cameră verde, fără ferestre, dar cu lumini foarte strălucitoare. Femeia musulmană plecase, iar în locul ei erau un doctor și-o asistentă.

Îmi spusese că sunt în siguranță și că mă adusese din Pakistan. Am încercat să vorbesc, dar nu puteam, așa că am început să desenez cu degetul litere pe mână, gândindu-mă că aș putea scrie o întrebare. Asistenta a plecat și s-a întors cu hârtie și-un creion pentru mine, dar nu puteam scrie cum trebuie. Voiam să le dau numărul de telefon al tatei, am vrut să-i întreb ceva, dar îmi ieșeau numai mâzgălituri. Așa că asistenta a scris alfabetul pe o bucată de hârtie și eu am indicat literele.

Primul cuvânt pe care l-am scris a fost *tata*. Al doilea a fost *țară!* Unde e tata? Asta voiam să știu. Și în ce țară suntem??? Vocea doctorului încă o auzeam cu greu, dar părea să spună că suntem în Birmingham. Nu știam unde e asta. Mi-am dat seama mai târziu că suntem în Anglia. M-am mișcat cât să mai scriu încă o dată „tata“, dar o durere ascuțită mi-a străpuns creierul. Am încercat să trag aer în piept. Îmi curgea sânge din ureche. Ce însemna asta? Am încercat să ridic mâna s-o ating, dar am văzut că nu mi mișcăm mâna cum trebuie. Ce mi se întâmplase?

În concluzie, deslușind tainele jurnalismului școlar, elevii au empatizat cu personajul, descoperind noi valențe și semnificații în noțiunile de dreptate, adevăr, discriminare, identitate națională și determinare. Astfel, elevii descoperă adevăruri universal-valabile, ce constituie etaloane ce-i ghidează pe aripile itinerariului școlar.

Bibliografie:

1. Grădinaru L., *Jurnalistica școlară*, EDP, București, 1980.
2. Parfene C., *Compozițiile în școală*, EDP, București, 1998.

CITIȚI ORICE, NUMAI CITIȚI!

Prof. Alexa Ana-Maria
Liceul Tehnologic Jimbolia, jud. Timiș

Ce e lectura? Mai este ea acea oază de plăcere, când ne adunam, copii fiind, la umbra nucului bătrân pentru a împărtăși experiențe și a explora noi lumi, despre care, poate, nu citisem nici măcar în cărțile de geografie? Mai este lectura porțița spre lumi nevăzute, unde mii de ființe hilare sau amuzante își desfășoară jocul nebunesc sub atenta supraveghere a vreunui geniu malefic, a vreunui zmeu sau cum ar zice Petre Ispirescu, jumătate – de - om – călare – pe – jumătate – de – iepure – șchiop?

Într-o lume supravegheată de tehnologie, în care facebookul este locul unde tinerii își dau întâlnire, pardon instagramul, dacă între timp nu a apărut altceva, cu puțin noroc mai citesc ceva, pe ici, pe colo. Dar nu, să nu credeți că citesc tot...din multitudinea de texte preluate, aproape nimeni nu citește până la sfârșit...e prea lung, e prea mult...Așadar, tinerii nu citesc o postare care suscită interesul lor...cum îi putem aduce noi spre lecturarea unui volum?

Soluția tocmai s-a găsit acum, la final de an...când elevii buni, premiați fiind, vor primi cărți. Nu multe, una-două, să aibă cu ce își ocupa timpul peste vară, căci avem dorința și pretenția ca elevii noștri să citească, să se cultive, să folosească un vocabular elevat, de asta le oferim cărți la sfârșit de an școlar. Și pentru că editurile ne asaltează cu ofertele lor, cu liste întregi, de ce să facem un minim de efort și să evaluăm ceea ce am citi noi, în scopul de a oferi cărți mai departe elevilor? Le oferim aceiași autori, Caragiale, Creangă, Rebreanu etc. care au încântat era în care noi eram fascinați de poveștile lor cu tâlc, în care reflectam la atitudinea Elei și îl învinovățeam pe Gheorghidiu că nu ține pasul cu vremurile...Dar

ce să vezi, aceste vremuri nu mai sunt descrise pe Instagram...tema pământului este demult "expirată" și transhumanța în egală măsură, hanul *Moara cu noroc* a devenit cu adevărat o pensiune, unde cântă Andreea Voica, fără a aduce în versurile ei lumea misterioasă a porcarilor sau dezumanizarea lui Ghiță...

Deci, nu! Nu aceasta este soluția! Fără doar și poate, clasicii sunt clasici și valoarea lor incontestabilă, dar o listă de lectură care te ajută în promovarea examenului de bacalaureat nu este suficientă pentru a suscita interesul elevului pentru lectură. Elevul nostru nu înțelege termenul de bojdeucă, nici plăcerea de a o plimba pe Bisisica, poate doar imaginea lui Pacalopol părăsit de Otilia, femeia enigmatică, se mai proiectează în normalitatea lor.

Și totuși, ce e de făcut?

În primul rând să dispară concepul de obligatoriu. Lectura nu este obligatorie, ci este recomandată. Dacă profesorul povestește despre o carte cu toată ființa lui, se implică emoțional, simte clasa și le aduce fragmente revelatorii, în funcție de specificul fiecăreia, e posibil să aibă succes și o parte din elevi să citească cartea (am fi nerealisti, dacă am spune că toți ar citi cartea...). Analiza întâmplărilor trebuie făcută după gândirea acestora, după nivelul lor de asimilare a cunoștințelor. Bineînțeles, limbajul folosit este extrem de important, căci dacă utilizăm aceleași regionalisme, pe care poate nici moldovenii nu le mai știu, am pierdut interesul copiilor, încă de la prima frază.

Odată ce autorii canonici au fost discutați, mergem mai departe, mai mult decât atât. Este important să ne cunoaștem elevii, să îi înțelegem în toată complexitatea lor, să ne intereseze și viața lor particulară, pasiunile lor. În acest scop, cel mai eficient este un cerc de lectură, împărțit pe mai multe module. Primul modul are drept scop cunoașterea elevilor participanți. Numărul elevilor trebuie să fie unul decent, 15-20, astfel ca, în 2 ore, să îi putem vedea și cunoaște pe toți. Alăturarea în acest prim pas a consilierului școlar este mai mult decât eficientă. El ne poate ajuta cu un discurs motivațional, cu exemple de bună practică și cu întocmirea profilului psihologic, în funcție de fire și temperament.

Al doilea modul se desfășoară pe parcursul a mai multor ore și are drept scop evidențierea cărților preferate, deja citite, pentru a putea face un sondaj câți dintre elevi au citit aceeași carte și care dintre cărțile prezentate se dovedesc a fi mai interesante și demne de citit. Acesta este momentul în care autorii pot fi clasificați în funcție de doleanțele cititorilor. Dacă sunt autori mai noi, mai vechi, contemporani, clasici etc. De asemenea, fiecare cititor trebuie să facă o propunere de lectură colegului din dreapta și să îi dea și

un anumit timp la dispoziție. Cartea solicitată trebuie să fie neapărat citită de cel care o solicită. Se va stabili un timp limită, în care fiecare dintre participanți va fi nevoit să prezinte cartea primită.

Dacă primul modul este moderat de psiholog, al doilea de cititori, al treilea modul este moderat de profesor. După ce a înțeles opțiunile fiecăruia, are datoria de a găsi cel puțin 10 cărți ce urmează a fi citite în cadrul cerucului de lectură. De fapt, ele vor fi citite acasă și doar dezbătute acum. Dacă elevii primesc ceea ce își doresc, fără a fi presați de nota primită, cu siguranță se vor îndrepta spre lectură. Cu pași mici, dar siguri.

Titlul meu este o aluzie la binecunoscuta replică „Scriți orice, numai scriți”, adaptându-ne după timpurile în care trăim și dorințele pe care le avem. Dincolo de orice stă cuvântul, cuvântul care zidește o lume sau care distruge o lume. Dacă nu știm cum să îl manevrăm, facem mai mult rău decât bine. Incursiunea în lectură este, așadar, porțița spre reușită.

IMPORTANȚA STIMULĂRII INTERESULUI PENTRU LECTURA DE PLĂCERE LA ELEVI LA DISCIPLINA EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICAȚII PRACTICE

Prof. ing. Andrei Mihaela
Școala Gimnazială „Acad. Marin Voiculescu” Giurgiu

Dacă cititul în zilele noastre constituie o mare problemă pentru elevi, în sensul că și-au pierdut această preocupare, odată ce au alte alternative de joacă care sunt atrăgătoare, incitante, și fără să le solicite prea mult intelectul, rămâne pe umerii profesorilor și această nouă scorneală: fă-l să citească fie că-ți face plăcere, fie că nu, trebuie să ai alternativele cu tine, să scorești, ori prin joacă ori prin atribuirea unor sarcini de lucru de realizat în clasă sau acasă.

Deseori am apelat la realizarea unor bannere pornind de la fotografiile din manual, sau doar prezentându-le o serie de imagini similare de pe internet, prin care să-și exprime colaborarea cu semenii sau să-i îndemne să colaboreze pentru a menține un mediu curat, netoxic, durabil în timp. Astfel la clasele a VI-a am grupat elevii în grupe de câte 3-4 și în funcție de preferințele colegiale, astfel încât să lucreze cu interes tema dată.

Fiecare grupă și-a ales câte un mediu (apă, aer, sol) și au stabilit un Logo, apoi citind din diverse surse de informare internet, reviste, cărți despre combaterea poluării și despre soluțiile de protejare a mediului, au inserat cel puțin trei soluții de combatere pe lucrarea lor.

Tot cu bannerele am avut o activitate la clasele a V-a unde am observat că scade interesul, despre eticheta de produs ecologic, și este de înțeles deoarece elevii, nu toată ziua consumă produse ECO. Atunci ca să le pot fixa aceste cunoștințe am apelat la această metodă, prezentându-le mai întâi câteva imagini cu produse ECO, pe marginea cărora le-am cerut să scrie în bannerul lor trei motive pentru care trebuie să folosim produsele ECO și să producem tot mai multă hrană ECO. Iar aceste informații și le-au cules din surse diferite. Pentru ca bannerele să arate mai interesante și atractive am propus ca fiecare dintre acestea să aibă și o imagine în 3D.

Am observat că ceea ce au realizat elevii, le-au fost mai mult de folos, decât dacă aș fi prezentat doar eu aceste informații.

Lectura, eu o percep ca pe o abilitate de viață, este un antrenament al voinței, al perseverenței, apar noi provocări ale vieții, îți vin idei, le transpui în practică ele pot fi fructuoase și încununate de succes deplin numai datorită faptului că ești un om citit, cultivat, un om care a construit ceva timp la propriul eu, datorită cititului.

Deseori le explic elevilor mei că este bine să citească orice carte, deoarece devine un exercițiu pentru creier care va rămâne veșnic tânăr și sănătos, iar boala Alzheimer nu se mai instalează.

Cititul are multe laturi care sunt puțin ascunse, dar ne sunt benefice cum ar fi capacitatea de concentrare mult îmbunătățită, claritatea gândirii și a analizei, îmbunătățirea logicii și memoriei. Toate aceste capacități dobândite în urma lecturării, ne sunt benefice în oricare meserie, ca ingineri sau muncitori, medici sau profesori absolut în toate.

Lectura ne face mai sensibili, ne învață să ne cunoaștem propriile personalități, să ne știm limitele, ne învață cum să dobândim un fler de a ne feri de oamenii răi, de a contracara conflictele.

Toți oamenii care au avut succes în viață au făcut din învățare și citit un obicei zilnic, ei si-au însușit lectura ca abilitate de viață și au reușit, pentru că au tratat-o cu maximă seriozitate.

Din citit poți să îți schimbi soarta, îți folosești capacitățile pe care le ai de la Dumnezeu și poți să le duci la apogeu, stărnind în jur uimirea tuturor că ai făcut ceva cu forțele proprii, că ai reușit de unul singur. Nu te mai gândi copile drag cultivă-ți obiceiurile bune, ai tot dreptul din lume să trăiești bine și nu

la limita subzistenței, ai dreptul și puterea să o faci încă de când ești la școală, aici este pepiniera pentru acei stejari falnici ai României viitoare.

Ai curajul de a începe să citești!

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA POVEȘTIILOR

Prof. înv. preșcolar Badiu Mihaela
Grădinița cu Program Normal Vernești, jud. Buzău

Motto: „Copilul se naște curios în lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura care îi satisface această pornire îl încantă. Ca să fie opere de artă, scrierile pentru copii trebuie să intereseze și pe oamenii maturi, instruiți. A ieși din lecturi cu stimă sporită pentru om, acesta e secretul marilor literaturi pentru copii.”

(George Călinescu)

ARGUMENT

Motivația alegerii opționalului **„Călătorie în lumea poveștilor”** survine din experiența muncii cu copilul la activitățile de educarea a limbajului, unde am constatat că preșcolarii nu mai sunt interesați de povești, nu mai trăiesc viața ilustrată din cărți.

„Limba este lăcașul de adăpost al Ființei!” –spunea Heidegger. Să-i construim, cu grijă și responsabilitate, lăcașul de adăpost cel mai îngrijit cu putință ființei de mâine și astfel, să ajutăm copilul să se construiască pe sine. Grija pentru educarea limbajului la copii trebuie să constituie o preocupare permanentă a părinților și mai ales a educatoarelor.

Particularitățile vorbirii preșcolarilor sunt legate, în primul rând, de vârsta acestora. Limbajul se dezvoltă și progresează ca un continuum la copil, iar nouă educatoarelor, ne revine sarcina de a organiza și planifica experiențele de limbaj ale fiecăruia, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare. Drumul parcurs de copil în lumea limbajului, cu ajutorul educatoarei, de la vârsta de 3 ani și până la 6 ani, este, de fapt, un drept incontestabil al etapei sale de dezvoltare, care îi conferă în etapa următoare, școlară, șanse egale indiferent de mediul sau unitatea preșcolară din care provine. Este evident, așadar, că un copil preșcolar nu poate și nu trebuie să fie ținut departe de mediul cultural al spațiului căruia îi aparține, gândind că aceasta

este sarcina școlii. El trăiește înconjurat de cărți, reviste, ziare, afișe, filme; televizorul și calculatorul fac parte integrantă acum din viața lui.

Agresiunea audio-vizualului în domeniul informațiilor, de multe ori facile și nocive, lipsa posibilităților de selecție, necesită găsirea unor modalități de atragere a copiilor către un univers plăcut, atractiv, relaxant, cum este acel al poveștilor. Cândva mirific, acest univers trebuie redescoperit de către copii, prin inițierea și parcurgerea unor teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să readucă în conștiința lor adevăratul sens al copilăriei.

Literatura pentru copii, prin profunzimea mesajului, gradul de accesibilitate și nivelul realizării artistice, se dovedește capabilă să intre într-o relație afectivă cu cei cărora le este destinată: copiii.

Nr. crt.	Domeniul de dezvoltare	Repere (Dimensiuni ale dezvoltării)	Indicatori comportamentali
I.	Dezvoltarea socio-emoțională	1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate	1.1. Manifestă încredere în adulții cunoscuți, prin exersarea interacțiunii cu aceștia 1.2. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată
		2. Comportamente prosoziale, de acceptare și de respectare a diversității	2.1. Exprimă recunoașterea și respectarea asemănărilor și a deosebirilor dintre oameni 2.2. Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare
		3. Conceptul de sine	3.1. Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situații educaționale 3.2. Își promovează imaginea de sine, prin manifestarea sa ca persoană unică, cu caracteristici specifice
		4. Autocontrol și expresivitate emoțională	4.1. Recunoaște și exprimă motii de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă etc.
II.	Capacități și atitudini în învățare	1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare	1.1. Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi 1.2. Inițiază activități de învățare și interacțiuni cu copiii sau cu adulții din mediul apropiat
		2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor	2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență 2.2. Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți.

III.	Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii	<i>(persistență în activități)</i>	
		3. Activare și manifestare a potențialului creativ	3.1. Manifestă creativitate în activități diverse 3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative
		1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute	1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă) 1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă)
		2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare	2.1. Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă) 2.2. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare
		3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute	3.1. Participă la experiențe de lucru cu cartea, pentru cunoașterea și aprecierea cărții 3.2. Identifică prezența mesajului scris, apreciază și valorifică mesajul scris în activitățile curente

Modalități de realizare: portofoliul grupei, portofoliul individual al fiecărui copil, probe orale și probe practice, jocuri de rol, dramatizări, expoziții de lucrări la nivelul grupei și al grădiniței, concursuri și momente culturale artistice.

Bibliografie:

1. *Curriculum pentru educația timpurie*, M.E.N. 2019 ;
2. Revista *Învățământul preșcolar*, nr.3/2007;
3. Revista *Învățământul preșcolar*, nr.3-4/2010;
4. * * * *Antologie de texte literare*, Editura Aramis, București, 2005;
5. „*Curriculum pentru discipline opționale*”, București, 2000;

MODALITĂȚI CREATIVE DE DEZVOLTARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ AL ELEVILOR - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

**Prof. înv. primar, Beciu Mariana-Lavinia
Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Petrila, jud. Hunedoara**

„O carte bine scrisă este asemeni unui covor fermecat care te poartă într-o lume în care nu ai putea avea acces în alt fel” (Caroline Gordon)

Copilăria este inocență și candoare, o lume minunată, fermecată, în care orice se poate întâmpla...absolut orice! La această vârstă, poveștile reprezintă un instrument de bază care oferă cadrelor didactice și părinților, posibilitatea de a stimula curiozitatea intelectuală a copilului și dragostea de lectură, jucând un rol esențial atât în educația, cât și în dezvoltarea copiilor. Pătrunzând în lumea fantastică a zânelor bune, a prințeselor, a unicornilor și a altor personaje, într-un univers plin de mistere și de necunoscut, prin intermediul exemplului, printr-un limbaj simbolic, ușor, accesibil, poveștile, basmele, îmbogățesc viața afectivă a copiilor, oferindu-le posibilitatea de a experimenta alături de personajele prezentate, diverse întâmplări, ipostaze, din care ei pot extrage învățăturile necesare, dezvoltându-le anumite abilități specifice, necesare în viață.

Întotdeauna trebuie să se pornească de la ideea că elevul are nevoie de un ghid bun, care să îl ajute să pășească în lumea mirifică a cărților, cu încredere, cu dorință. El nu are de unde să știe ce ascunde în spațiul magic al cărții.

Dacă la început se face o lectură a imaginii, urmează descoperirea treptată a ceea ce se află în spatele titlului și a imaginilor cărții și în acest sens un rol esențial îl au cadrele didactice, care îl conduc pe copil pe drumul cunoașterii, găsind noi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor. Mă refer la promovarea lecturii de plăcere, la bucuria de a citi și de a împărtăși celorlalți ce a aflat fiecare și nu la o lectură obligatorie, care ar fi percepută ca o constrângere, fiind generatoare de emoții și atitudini negative.

Făcând apel la experiența, creativitatea și nu în ultimul rând la pregătirea teoretică în vederea realizării unor povești cu și despre copii, puse pe seama unor personaje care îi pot învăța ce este echilibrul și sănătatea emoțională, utilizând diferite strategii didactice interactive, cadrele didactice îi pot învăța pe

copii să depășească anumite obstacole sau pot găsi soluții creative la probleme care îi preocupă. Astfel, aceste povești devin „terapeutice”.

Având în vedere importanța poveștilor, consider că este necesar să relatez câteva aspecte din cadrul activităților curriculare și extracurriculare. Deoarece copiii îndrăgesc poveștile, pentru promovarea lecturii de plăcere, pentru a le stimula interesul pentru citit, dar și creativitatea, imaginația, dorința de a descoperi, motivația de a învăța, de a crea, am inițiat și desfășurat numeroase activități în cadrul proiectului de parteneriat educațional „În Împărăția Poveștilor!”, în unele activități implicând cu succes și părinții acestora. Elevilor mei le place foarte mult „Castelul Poveștilor”, confecționat din cutii mari, din carton, învelite în coli de hârtie, pictate anterior și decorate în acest sens. În fața „Castelului” tronează un scaun învelit în pânză roșie, lucioasă, un scaun special, pe care se așează, de obicei, povestitorul sau anumite personaje. În jurul lui se află diferite decorațiuni și personaje confecționate împreună cu elevii, din hârtie colorată/pictată. Imaginile personajelor îndrăgite au fost mărite și apoi împărțite în bucățele-puzzle, care au fost imprimate pe suport de hârtie. Elevii le-au decupat, asamblat, colorat, apoi le-au decorat în funcție de preferințe, ținând cont și de unele însușiri ale acestora. Alte personaje au luat naștere în imaginația copiilor, fiind apoi desenate/confecționate din diverse materiale. În funcție de specificul activităților, de temele stabilite, încercăm să le utilizăm cât mai des, mai diferit, mai atractiv. Tot în acea zonă este așezată și o cutie specială în care copiii găsesc bilețele cu provocarea zilei - sarcina ce trebuie rezolvată, titlul sau câteva elemente dintr-o poveste pe care o vor citi într-un anumit interval de timp, personaje din povești etc.

În cadrul proiectului amintit, dar și în alte activități curriculare ori extracurriculare, ca de exemplu: „Clubul de lectură”, „Fii Moș Crăciun pentru cei mai mici cititori-Pune o carte în sacul Moșului!”, „Ziua ZICI, Ziua Internațională a Cititului Împreună”, „Ziua Națională a lecturii” etc. am folosit și alte modalități accesibile, stimulative: lectura unor povești ilustrate, alcătuirea de texte pe baza unor benzi desenate, citirea enciclopediilor pentru copii, utilizarea dicționarelor ilustrate, vizitele la muzee, excursii, jocuri, oferind posibilitatea achiziționării unui material cât mai bogat, necesar „construcțiilor” imaginative și creative ale copilului.

Pe lângă acestea, copiii au posibilitatea de a utiliza numeroase materiale pe care le găsesc postate pe platforma Google Classroom. Acestea sunt opționale și le pot urmări în ritm propriu, chiar împreună cu părinții, în funcție de interesele și dorințele lor.

„Sunt povestitor!” este un joc folosit mai ales când dorim să clarificăm anumite stări ale copilului sau situații, fiind foarte important să îl facem să ne comunice ce simte. În acest fel, ne putem da seama și de cauzele unor situații, evenimente petrecute. Se dă un început de poveste pe care copilul o continuă, spunându-i-se că el poate fi povestitor și poate compune singur povești. Începutul dat se stabilește în funcție de stările pe care bănuim că le are copilul: „Sunt trist pentru că...”, „Copilul nu a învățat lecția deoarece...” etc. Prin acest joc putem afla multe despre copii, iar răspunsurile uneori chiar ne vor surprinde.

Povestea creativă sau „Povestea propriului nume” este preferata noastră. Copiii desenează pentru fiecare literă a prenumelui lor câte o imagine. Nu li se spune de la bun început ce urmează să facă cu aceste cuvinte (ce reprezintă obiectele desenate). Alese într-un mod spontan, cuvintele se leagă unele de altele și astfel iau naștere povești care sunt ale numelor copiilor. Titlurile sunt sugestive: „Povestea unui cățeluș care uita să-și scrie temele”, „Cum a apărut cristalul?”, „Povestea unei pietre în formă de inimă”, „Albinuța” etc. Am observat că poveștile sunt scrise cu mare sensibilitate, iar personajele trec prin încercări de tot felul. Este de apreciat modul în care povestesc acțiunea, implicarea, raportarea la sine, căutarea și identificarea situației problemă, rezolvarea sau nerezolvarea ei. În acest caz, este indicat să le acceptăm creațiile fără a le judeca, doar prin prisma dorinței lor de a comunica și de a ne arăta acea parte a lor.

Aceasta este, de fapt, o poveste creativă, dar și terapeutică. Se știe că povestea devine terapeutică atunci când evidențiază unei persoane, anumite aspecte ale unei situații problematice care o preocupă sau în care se află, îi este greu să le perceapă și să găsească posibilități de rezolvare, creative. Este foarte important ca să fie cât mai adaptată unei situații problematice, unei persoane, pentru a avea efectul dorit.

Se poate pleca de la povestiri, basme și personaje preferate, care vor fi modelate în funcție de particularitățile persoanei respective. Povestea terapeutică presupune o anumită flexibilitate, care-i permite a valorifica la maximum anumite stări, trăiri sufletești, sentimente, toate aducând în prim plan, experiențe de viață cât și modificări comportamentale - atitudinale ale copilului. Ea urmărește un impact pozitiv asupra subiectului, trebuie să placă și să prezinte interes, să-l implice direct pe ascultător în poveste și să nu fie lungă. De asemenea, povestea poate surprinde: bucuria, speranța, înțelegerea, acceptarea, rezolvarea de probleme și trăsături temperamentale, teama de a nu greși.

Iată alte exemple de cum anume putem folosi poveștile terapeutice și câteva avantaje: putem învăța copiii diferite modalități de comunicare prin lecturare, jocuri de rol, întrebări și răspunsuri pe baza textului, scoaterea ideilor principale din text, morala poveștii, completarea fișelor de lucru cât mai atractive etc.; pot fi folosite în scopul conștientizării mesajului vorbit/scriș; se pot utiliza ca material didactic în scopul extinderii interesului pentru carte și citit ori pentru dezvoltarea capacității de exprimare corectă din punct de vedere gramatical sau pentru exersarea capacității de comunicare; ajută la recunoașterea și exprimarea adecvată a unei varietăți de emoții și sentimente; se pot dezvolta: gândirea, imaginea de sine, abilitățile sociale și de relaționare, abilitățile de interacțiune pozitivă cu copiii de vârstă apropiată, prin utilizarea ori prin punerea în scenetă a unora dintre povești etc.

Poveștile terapeutice pe care le folosesc identifică momente privind stările și sentimente ce necesită a fi abordate diferit, fiind importantă cunoașterea lor, cât și implicarea copilului, ca de exemplu: lipsa motivației de a învăța sau munci, nerespectarea regulilor în interiorul grupului, frică etc., putând fi folosite atât de/pentru copiii cât și de/pentru adulți, în cabinetele psihologice, la grădinită, școală sau chiar acasă, ele putând fi adaptate în funcție de problema cu care se confruntă.

Referitor la „Povestea propriului nume”, pot afirma că toate textele pe care copiii le-au creat de-a lungul anilor au avut rolul de a le cultiva creativitatea, de a le impulsiona imaginația și de a le da curaj în forțele proprii în încercarea de a se exprima. Desenând/Spunând/scriind povești, copiii au învățat să cunoască lumea, prin intermediul lumilor imaginate de ei, dar mai mult decât atât, s-au cunoscut pe sine. Fiecare poveste scrisă e o părticică de oglindă a sufletului, o reflexie în exterior a unei lumi din interiorul fiecăruia, adânc ascunsă și doar rareori fiind exprimată și înțeleasă.

Copiii sunt în mod spontan creativi. Ei sunt curioși și învață repede și bine utilizând informația pe care o primesc de la adulți. Nouă nu ne rămâne decât să cultivăm și să întreținem potențialul creativ al celor mici, să stimulăm imaginația prin teme provocatoare, în care să fie antrenate cele “cinci simțuri minunate, pe care le folosim mai rar: emoția, imaginația, intuiția simbolică, inspirația creatoare și conștiința universală” (J. Salome)

Bibliografie:

1. Pașca, M., 2004, *Povestea terapeutică*, Editura Ardealul
2. Roco, Mihaela, 2001, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași
3. Stoica, Ana, 1983, *Creativitatea elevilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

DE LA LECTURA TEXTULUI SCRIS LA LECTURA IMAGINII

Prof. înv. primar Bîrchi Milena
Prof. înv. primar Muntean-Cioplea Daniela
Liceul Teoretic „Constantin Noica” Sibiu

„Cărțile sunt cei mai tăcuți și constanți prieteni; sunt cei mai accesibili și înțelepți consilieri și cei mai răbdători profesori.” Ch.W. Eliot

Într-o lume guvernată de computere ne punem fireasca întrebare: „Cum să-l pregătim pe elev pentru a citi din cărți atingând foile de hârtie și urmărind cu privirea rândurile tipărite când, după accesarea unor adrese pe site poate găsi tot ce-și dorește?”

Apariția cărților, bibliotecilor și a librăriilor electronice aduce astăzi omenirea în fața unei dileme: ce va aduce viitorul, cine va învinge? Oare hârtia, ca suport, va deveni o amintire, aidoma pergamentului sau a altor materiale? Oare greșea Miron Costin când afirma că „nu este alta, și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului, decât cititul cărților”?

Răspunsul este că oricât de uluitoare sunt posibilitățile unei mașinării din ce în ce mai acaparatoare cum este computerul, acesta nu poate asigura atmosfera emoțională generată de citirea „pe nerăsuflăte” a unei cărți incitante. Și totuși, nu este suficient. Numai atunci când noi, învățătorii sau părinții, ne vom găsi timp să ascultăm părerile copiilor despre ce au citit, să trăim alături de ei traiectoria personajului favorit, numai atunci se poate realiza „puntea” între imaginile din cărți și realitate.

În contextul actual al reformei educaționale, școala și grădinița, ca instituții-cheie, joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărții și, implicit, de lectură.

Devenind prietenul copilului încă din etapa preșcolară, continuând în cea școlară, cartea îl va ajuta să parcurgă ușor căile cunoașterii, de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și apoi la fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea înconjurătoare, ea însăși fiind o lume.

Având în vedere că limbajul se dezvoltă în strânsă legătură cu gândirea, iar o caracteristică a gândirii copilului la vârsta preșcolarității și a școlarității mici este orientarea practică, concretă a acesteia, este recomandat ca activitățile de stimulare și dezvoltare a vorbirii să fie organizate pe un suport senzorial

cât mai variat și mai bogat în semnificații (ilustrații, obiecte naturale, desene, jetoane, etc.). În acest sens, se poate folosi lectura după imagini.

Aceasta trebuie strâns corelată cu convorbirea, iar în cadrul activităților se combină cu memorizarea, audierea, povestirea, jocul didactic spre a putea solicita copilul în totalitatea funcțiilor limbajului.

Astfel, în lectura după imagini, copiii sunt stimulați și învățați să vorbească cu ajutorul imaginilor, imaginile având rolul de a apropia copilul de o anumită idee sau secvență din realitatea înconjurătoare.

Lectura trebuie realizată într-o manieră atractivă, care să susțină plăcerea experienței literare la copii. Când citim cărți ilustrate cu un copil mic, îl ajutăm să facă trecerea de la cuvintele cotidiene la limba literaturii. Cititul cu voce tare este o parte esențială a dezvoltării literației timpurii la copii, precum și a abilităților lor cognitive și emoționale.

Cultura lecturii de plăcere ar trebui să fie îmbrățișată atât în mediul școlar, cât și acasă, pentru a preveni dificultățile de citire mai târziu în școală. Profesorii de educație timpurie și alți profesioniști care citesc cu copiii joacă un rol important în crearea acestei culturi.

Cărțile ilustrate au imagini realizate artistic, în care atât cuvintele cât și ilustrațiile contribuie la transmiterea poveștii. Ilustrațiile sunt parte integrantă din poveste, oferind informații despre acțiune sau concepte, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea de spirit.

Cărțile ilustrate fără cuvinte sunt deseori respinse rapid ca fiind plictisitoare. Ele sunt însă un instrument puternic în dezvoltarea literației. Înțelegerea cărților fără cuvinte implică interpretarea ilustrațiilor, deoarece nu există text pe care să te bazezi. Acest lucru promovează înțelegerea, vocabularul, abilitățile de ascultare, înțelegerea structurii poveștii și a evoluției personajelor. Sunt potrivite în special pentru copii a căror limbă maternă este diferită de limba utilizată la grădiniță.

Imaginile atrag copilul, îl fac să gândească, stimulându-i vorbirea. Copilul își exersează vorbirea în direcția formării de propoziții simple, dezvoltate sau fraze exprimând cu voce tare constatările, aprecierile și judecățile sale. El învață să gândească și să expună logic, legând cuvintele între ele în propoziții, apoi în fraze și mai departe într-o descriere sau analiză.

Ilustrația stimulează spiritul de observație al copiilor, antrenează operațiile de analiză și comparație. Astfel, copiii învață să pătrundă și să înțeleagă stările sufletești sau ideile exprimate cu ajutorul imaginilor, învață să vorbească, li se educă gustul pentru frumos, sentimentele și comportamentul.

Activitatea de lectură după imagini are următoarele sarcini: dezvoltarea capacităților intelectuale, dezvoltarea proceselor psihice, exersarea și îmbunătățirea deprinderilor de exprimare corectă și fluentă, dezvoltarea unor trăiri afective, morale și estetice.

Metodica lecturii pe bază de imagini este determinată de particularitățile de vârstă ale copiilor, printre care trebuie amintite: atenție de scurtă durată, percepție nesistematică, izolată a unor elemente ne semnificative, incapacitatea de a recepta esențialul, experiența de viață redusă.

Materialul intuitiv trebuie să satisfacă următoarele cerințe: să corespundă programei, fiind accesibil și interesant, să asigure realizarea obiectivelor cognitive și afective, să îndeplinească cerințe didactice: claritate, vizibilitate, accesibilitate, atractivitate, să aibă valoare estetică.

La lectura pe bază de imagini nu trebuie folosite multe imagini pentru a nu dispersa atenția copiilor. Ilustrațiile trebuie să fie studiate în prealabil pentru a alcătui un plan de întrebări și planul de idei la care se vrea să se ajungă. Planul de întrebări trebuie să dirijeze atenția copiilor spre perceperea elementelor semnificative. Întrebările trebuie formulate în așa fel încât să conducă la concluzii parțiale și finale. Ele trebuie să creeze situații-problemă, să aibă funcții cognitive și educativ-formative și trebuie să fie: clare, precise, accesibile, să nu sugereze prin „da” sau „nu”. Răspunsurile copiilor trebuie să fie de asemenea: clare, precise, corecte, concise, să fie o formulare conștientă bazată pe înțelegerea aspectelor principale ale ilustrației.

Cartea rămâne principalul izvor de informație, suportul nelipsit al activității educaționale în perioada de formare a viitoarelor generații, de transformare și perfecționare a realității. Simpla prezență a cărții în jurul copilului este doar o premisă a cultivării gustului pentru lectură, dar nu este suficientă, trebuie urmată de îndemnul și îndrumarea atentă a copilului către lectură.

În acest sens, un accent deosebit se pune pe strategiile didactice utilizate, strategia didactică reprezentând modul de îmbinare a metodelor, procedeele, mijloacelor, tehnicilor, formelor de organizare a activității, cadrului didactic revenindu-i sarcina de a fi mereu animat de o puternică receptivitate față de tot ce este nou și important în specialitatea sa, astfel încât să poată utiliza cele mai adecvate metode pentru a le induce copiilor plăcerea de a citi și de a descoperi mereu lucruri noi. Astfel, pe lângă metodele clasice, cadrele didactice pot folosi metode interactive de predare-învățare, precum: brainstormingul, copacul ideilor, explozia stelară, bula dublă, schimbă perechea.

Cartea este un „cufăr” care ascunde mii de cunoștințe ce le destăinuim pe zi ce trece. Călăuza spre cunoștințe a micuților din clasa întâi este cartea. Poate fi un prieten minunat, un deschizător de drum, un vis frumos ori dătător de speranță. Ea ne poate da răspunsul la multe întrebări sau poate lămuri tot atâtea nedumeriri. Este un tărâm fermecat al fanteziei împletită cu realitatea, este tabloul atâtor crâmpie de viață. Ea ne poate satisface curiozitatea ori ne poate purta, prin imaginație, în trecut, în prezentul tumultuos ori în viitor, ne poate aduce împlinire spirituală și ne înalță sufletul.

Cartea trebuie să rămână chiar și în viața omului modern care tinde să stea mai mult în fața televizorului sau a calculatorului. Lectura rămâne una din cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât copilul se apropie mai devreme de lectură cu atât mai importante și mai durabile vor fi efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării precum și al comportamentului și al socializării.

Cartea bună cultivă spiritul, dă naștere unor emoții și sentimente curate, puternice, ajută omului să fie el însuși, ba încă ceva mai bun.

Bibliografie:

1. Gheorghe, A, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandrescu”, Craiova, 1995
2. Ionescu, M., Chiș, V., *Strategii de predare-învățare*, București; 1992
3. *Logopedia – Revista profesorilor logopezi*, Nr 1, Prof. logoped Goga, C., (Centrul Logopedic Interșcolar 7), București; 2009

„ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚILOR PENTRU COPII” PROIECT EDUCAȚIONAL ÎN PARTENERIAT INTERNAȚIONAL

Prof. Bițan Angela
Școala Gimnazială „Oprea Iorgulescu” Câmpulung, jud. Argeș

Argument: „*Citește. Numai citind mereu creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini.*” spunea nemuritorul Mihai Eminescu...

Cu prilejul aniversării scriitorului Hans Christian Andersen, la 2 aprilie, începând din anul 1967, este celebrată Ziua Internațională a Cărții pentru Copii. Este o sărbătoare dedicată amintirii celui mai îndrăgit autor de povești și basme, danezul Hans Christian Andersen, operele sale fiind îndrăgite și în zilele noastre. Analfabetismul funcțional este estimat în țara noastră la procentul de aproximativ 42%, un procent extrem de ridicat față de alte țări europene. Lecturarea cărților potrivite vârstei copilului poate forma și exersa abilitatea de a înțelege, de a face asocieri și de a explica legături dintre diverse informații. Cititul îi ajută pe copii nu doar să își dezvolte vocabularul, ci și să înțeleagă ceea ce citesc și să facă conexiuni cu ceea ce deja știu sau au auzit. Lectura poate să îl orienteze pe copil către pasiuni și interese noi, putând oferi acestora distracție și ocupație, beneficii intelectuale, dar și emoționale. Ea poate crește empatia și compasiunea copiilor de orice vârstă, arătându-le perspective diferite asupra unei situații, dar poate și să scadă nivelul de stres, fiind o modalitate de relaxare. De asemenea, este una dintre abilitățile de bază ale oamenilor. Citind, reușim să ne adaptăm la tot ce ne înconjoară, evoluând intelectual și moral. Lectura influențează toate aspectele dezvoltării copilului. Așadar, avem un prilej întemeiat de a sublinia importanța cărților în viața noastră, a tuturor, dar mai ales în cea a copiilor pe care-i îndrumăm, oferindu-le posibilitatea de a descoperi, în ritm propriu, autori români sau străini consacrați, care prin operele lor ne pot purta într-o lume magică, deosebită.

Domeniul în care se încadrează proiectul este științific și artistic, tipul de educație fiind cultural-interdisciplinară.

Organizatorul este Palatul Copiilor din Pitești- inițiatori și coordonatori ai proiectului.

Scopul activităților este de a promova, în primul rând, în mediul școlar și extrașcolar necesitatea adoptării unei atitudini potrivite față lectură, față de cărți în general, indiferent de autor, de limba în care scrie sau de naționalitatea pe care o are. Prin aceasta se dorește descoperirea de către elevi a unei atitudini pozitive față de scriitori și de operele lor, a echilibrului emoțional, prin dorința de a citi, prin jocuri de dezvoltare personală, toate fiind un alt mod de a descoperi frumusețile înconjurătoare și lumea în general, dar mai ales a emoțiilor celui cu care interacționează în diferite momente ale vieții prin intermediul cărților.

1. Informarea permanentă a tinerilor despre activități și valori naționale și internaționale;

2. Formarea și dezvoltarea unui comportament social corect, plăcut și responsabil;
3. Cultivarea aptitudinilor artistice, experimentarea concretă a fenomenului artistic, posibilitatea exprimării individuale;
4. Dezvoltarea unei comunicări active și asertive între participanți, printr-un schimb de experiență potrivit;
5. Educarea în scopul dezvoltării lecturii, dar și a abilităților emoționale, a încrederii în propriile posibilități de exprimare în public, cu scopul de a transmite gânduri, emoții;
6. Promovarea creativității în învățământul preuniversitar românesc în conformitate cu standardele educaționale europene;
7. Dezvoltarea colaborării cu instituțiile de învățământ din țară, dar și cu cele internaționale în care se lucrează cu elevi români.

Obiective:

1. Implicarea elevilor în activități extrașcolare care să dezvolte deschiderea spre o viață informată prin descoperirea cărților și a plăcerii de a citi;
2. Familiarizarea cu acțiuni de acest gen și schimbul de experiență între participanți din țară și internațional;
3. Disponibilitatea pentru conștientizarea propriului potențial (fizic, cognitiv, emoțional) și descoperirea/ dezvoltarea abilităților de lectură.

Pornind de la proverbul chinezesc: **„Comoara cea mai de preț a unei națiuni sunt cărturarii ei”**, împreună cu partenerii implicați din țară și din străinătate vor fi realizate în fiecare clasă, respectând toate regulile impuse din pricina răspândirii virusului SARS COV, din fiecare unitate școlară parteneră, activități diverse prin care poate fi evidențiată tema proiectului, importanța lecturii și a cărților în viața noastră, evidențiind în mod special autorii români care au scris cărți pentru copii. Astfel că, se vor lectura diferite materiale scrise sau realizate cu tehnici inovative pentru nativii digitali, se pot desfășura debateri despre lecturile propuse, jocuri de rol, activități de dezvoltare personală, prezentări PPT, machete, colaje în funcție de autorul ales de către fiecare profesor implicat. Fiecare activitate se va desfășura într-un mediu sigur în care să se respecte regulile de distanțare socială sau online, în funcție de scenariul în care se află școala parteneră. Participanții din partea elevilor vor avea propriile materiale și instrumente cu care vor lucra în așa fel încât să se respecte regulile de igienă în contextul pandemiei SARS COV în care ne aflăm. Vor fi realizate fotografii/ filmulețe cu fiecare grup de elevi cu care se lucrează și vor fi transmise în grupul

de lucru, online- Classroom, pentru a putea fi vizualizate și apreciate de către fiecare profesor participant, iar coordonatorii vor avea întâlnirile de lucru în aplicația Cisco Webex. Fiecare profesor coordonator va realiza o descriere a activității pe care a desfășurat-o pentru a se putea realiza un proces-verbal final al acestui parteneriat educațional, iar la nivelul fiecărei instituții partenere pot fi implicate mai multe cadre didactice, indiferent de disciplina 3 predată, care doresc să abordeze la clasă tema propusă, activitățile putând fi consemnate într-o anexă a acestui proiect. La sfârșitul perioadei în care se dezbate tema propusă, 28.03- 02.04.2022, materialele vor fi adunate online de către profesorul inițiator/coordonator al activității, Ileana Mihaela Cîrstea și postate în rețeaua de socializare a Palatului Copiilor din Pitești. La întâlnirea finală din aplicația Webex se va sugera/stabili ca fiecare partener să mediatizeze la nivelul fiecărei instituții sau pe pagini personale de socializare mediatizarea evenimentului.

Metode, procedee, tehnici inovative: învățarea colaborativă, dezbateri, brainstorming, joc de rol, recitare, padlet, photogrid, vocki, quik, flipgrid etc.

Grupul țintă: elevii clasei a VI-a B, a V-a C, I B și a III-a C de la Școala Gimnazială „Oprea Iorgulescu, Câmpulung, elevi din școlile partenere din țară și din străinătate amintiți mai sus.

Data și locul de desfășurare: în săptămâna 28.03 - 02.04.2022 în școlile partenere

Resurse umane: colegi profesori și elevii implicați în proiect, parteneri din țară și din străinătate.

Resurse materiale: cărți, calculator, videoproiector, LCD, tablă, panouri expoziționale, caiete, instrumente de scris sau de desenat, materiale pentru realizarea diverselor obiecte.

Parteneri implicați în desfășurarea activităților:

Partener I: Inspectoratul Școlar Județean Argeș, inspector școlar general- profesor doctor Alina - Ramona Manea, inspector școlar general adjunct- profesor Maria Cătălina Dumitrașcu, inspector școlar general adjunct- profesor doctor Cristinel Constantin Crețu și inspector activități extrașcolare, profesor Georgeta Petre;

Partener II: Casa Corpului Didactic Argeș, director- profesor Corina Postelnicescu și profesori metodiști Maria Magdalena Anghel, Floarea Bârlogeanu;

Partener III: Istituto Comprensivo Duca D'Aosta, Torino, Italia, profesor coordonator Mariana Paliev;

Partener IV: Istituto Comprensivo I.C. Marghetita Hack- San Donato Milanese, Italia, coordonator Mariana Paliev;

Partener V: Colegio Jose Maria del Moral, Tomelloso, profesor coordonator Mihaela Angelescu;

Partener VI: Colegio Maternidad, Tomelloso Spania, profesor coordonator Mihaela Angelescu;

VII : Colegio JUAN XXIII, Zaragoza, Spania, profesor coordonator Mariana Toma;

Partener VIII : Colegio Monsalud, Zaragoza, Spania, profesor coordonator Mariana Toma;

Partener XIX: Ecole fondamentale de l'Heliport, Bruxelles, profesor coordonator Oana Topală;

Partener X: Ecole fondamentale du Canal, Bruxelles, profesor coordonator Oana Topală;

Partener XI: Ecole Communale Colombes de la Paix, Bruxelles, profesor coordonator Oana Topală;

Partener XII: Liceul Teoretic,, Ștefan cel Mare,, Chișinău, Republica Moldova, profesori coordonatori Anna Franț și Svetlana Popa;

Partener XIII: Școala Gimnazială „O. Iorgulescu,, Câmpulung Muscel, Argeș, coordonatori: director, profesor Veronica Oprei și profesori Angela Bițan, Carmen Ungureanu;

Partener XIV: Școala Gimnazială Nr. 3 Suceava, profesor coordonator Liliana Gabriela Onuț;

Partener XV: Școala Gimnazială Nr. 38 „Dimitrie Cantemir” Constanța, profesor coordonator Claudia Cârstocea;

Partener XVI: Școala Gimnazială Specială pentru Surzi, nr.1, București, profesor coordonator Iulia Mândășescu;

Partener XVII: Școala Gimnazială ”Take Ionescu” Vâlcea, profesori coordonatori: Aurelia Neamțu, Mariana Pascaru și Alina Ștefania Muller;

Partener XVIII: Școala Gimnazială Nr.40 București, profesori coordonatori: Simona Constantinescu, Alina Bratosin și Mariana Bloju;

Partener XIX: Școala Gimnazială „I.L.Caragiale,, Pitești, profesor coordonator Raluca Dumitrescu;

Partener XX: Școala Gimnazială „Mircea cel Bătrân,, Pitești, profesor coordonator: Veronica Diaconu;

Partener XXI: Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea, profesori coordonatori: Cristina Drăgan, Alexie Neamțu;

Partener XXII: Școala Gimnazială Nr. 149 București, profesori coordonatori Loredana Mateescu, Cristina Ștefănescu și Irina Ștefan.

Partener XXIII: Școala Gimnazială Nr. 22 „I.C.Brătianu” Constanța, profesor coordonator Mihaela Moise.

Partener XXIV: Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr” Corbu Constanța, profesor coordonator Elena Badea.

Partener XXV: Școala Gimnazială „Matei Basarab,, Pitești, profesori coordonatori: Elena Odă și Ana Boșoagă;

Partener XXVI: Ecole des Magnolias, Bruxelles, profesor coordonator Anișoara Biru

Partener XXVII: Ecole Notre Dame Immaculee, Bruxelles, profesor coordonator Anișoara Biru;

Partener XXVIII: Colegio Claudio Vazquez, Morata de Tajuna, Madrid, Spania, profesor coordonator Daniela Nicolae.

Activități desfășurate:

Clasa a V-a C- prof. Bițan Angela

Clasa a VI-a B –prof. Pavel Simona

1. „ Comoara din labirintul lecturii”- realizarea unui colț de lectură în clasă;
2. „Ziua Internațională a cărții pentru copii-Dăm START lecturii!”- interpretare/ lecturarea unei cărți; realizarea de video
3. Power point: „Cartea- obiect cultural”

Clasa I B-prof. Ungureanu Carmen

Clasa a III-a C-prof. Oprei Veronica

1. Power point:„Povestea cărții”
2. Audiobook - „La cireșe” (Ion Creangă)

Bibliotecar Oancea Claudia, prof. Herescu Ana-Maria

Rezultate scontate:

1. Un parteneriat activ și atractiv între diferite instituții de învățământ cu scopul de a promova lectura, autorii români de cărți pentru copii, dar și creativitatea elevilor;
2. Realizarea unor activități creative, recreative și distractive;
3. Dezvoltarea competențelor de lectură, dar și a celor emoționale la elevi de toate vârstele;
4. Formarea personalității copiilor, respect față de limba maternă, față de scriitori și operele lor, față de cultura și civilizația românească, față de tradițiile și valorile adevărate ale poporului nostru.
5. Schimb de bune practici între participanți;
6. Atragerea unui număr cât mai mare de copii pentru participarea la acest gen de activitate;
7. Popularizarea activității la nivelul instituției și al școlilor partenere, al județului, al țării și internațional.

Sustenabilitate: Continuitatea proiectului va fi asigurată prin atragerea permanentă de parteneri interesați în realizarea scopului educativ propus de tema abordată. Fiind un domeniu important al dezvoltării vieții

sociale și emoționale a copiilor de orice vârstă poate dezvolta preocupări tuturor celor cu activitate educativă, în felul acesta fiind asigurată desfășurarea și în anii următori.

Bibliografie :

1. Alecu, S., 2007, *Dezvoltarea organizației școlare. Managementul proiectelor*, EDP
2. Androniceanu A., (2004), *Managementul proiectelor cu finanțare externă*, Editura Universitară, București
3. Cojocar, S, (2004), *Elaborarea proiectelor*, Editura Expert projects.
4. Opran, C., Oprea, D., (2001) *Managementul proiectelor: teorie si cazuri practice*, Sedcom Libris, Iași.

LECTURA ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE- EXEMPLIFICĂRI ȘI PUNCTE TARI

**Prof. învă. preșcolar Blîndu Alexandra
Grădinița cu Program Normal „Obcini” Suceava**

Activitățile care presupun lucrul și contactul direct cu cartea și această sferă a poveștilor, au un rol fundamental pentru preșcolari, deoarece contribuie la dezvoltarea holistică a acestora. Un prim pas în realizarea acestui deziderat îl reprezintă originalitatea și abilitățile educatoarei de a amenaja sala de grupă în care copiii își desfășoară activitatea. Pentru a apropia copilul de acest univers deosebit al personajelor literare, se dovedește a fi util și indispensabil organizarea și reinventarea „Centrului Bibliotecă”.

Acest centru se prezintă a fi zona cea mai liniștitoare a sălii de grupă, datorită specificului materialelor care îl alcătuiesc și, bineînțeles, presupun o activitate interioară intensă: cărți, ilustrații, ziare, alfabetare, jetoane, instrumente de scris, foi albe, fișe de lucru, albume concepute și lucrate de către copii, precum și anumite mijloace tehnice moderne. Totodată, acest colț impune prezența unor măsuțe și scăunele, precum și a tăblițelor de scris, a pernuțelor și covorașelor, ce sunt folosite în momentul în care preșcolarii aleg să răsfoiască paginile diverselor cărți, enciclopedii sau să mănuiască diferite jetoane, cartonașe. Acest centru este gândit, elaborat și permanent îmbunătățit pentru a-i forma copilului cele mai eficiente capacități de comunicare, operare cu diverse semne și simboluri, de descifrare a tipăriturii, de dezvoltare și consolidare a reprezentărilor. Prin frecventarea acestui centru de interes, copiii marchează

contactul nemijlocit cu cartea de povești. Inițial, preșcolarii sunt atrași de ilustrațiile frumos și viu colorate, de personajele animaliere, extrem de apropiati de latura umană, prin aspect și acțiunile realizate.

Copilul va răsfoi, va atinge, va verbaliza ceea ce observă și îi este cunoscut, încercând, pe cât posibil, să redea cu propriile cuvinte acțiunile întâlnite, sau să prezică finalul. Din experiența cu preșcolarii, am constatat că unii dintre ei sunt atrași doar de imaginile prezentate, nedorind să asculte textul, iar alții, chiar dacă au reușit să desprindă ideile, cer educatoarei să le citească textul în totalitate.

Aspectul cărților de povești este unul foarte plăcut, iar copiii devin interesați în a le descoperi. Având în vedere curiozitatea copiilor și setea lor de a descoperi, atingerea, deschiderea și foietarea unei cărți reprezintă aspecte foarte interesante pentru aceștia. Cartea cu povești este percepută de către copii, asemenea unui cufăr plin de nestemate, care abia așteaptă să fie descoperit. Componentele cărții care stâresc interesul preșcolarilor este pe de o parte ilustrația, iar pe de altă parte, tipăritura.

O altă modalitate de facilitare a interacțiunii copilului cu cărțile de povești este reprezentată de activitatea educativă intitulată „Momentul poveștilor”. Conform Curriculumului pentru Educație Timpurie (2019) „Literatura rămâne una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități. Cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării”

Astfel spus, lectura devine o activitate ce trebuie să se desfășoare obligatoriu, riguros și permanent. Educatoarea devine persoana cu cea mai mare putere de decizie în această dimensiune a familiarizării copilului cu literatura și îndreptarea acestuia spre această activitate, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Studiile de specialitate au dus la concluzia că prin contactul nemijlocit al copilului cu conținutul poveștilor, dezvoltarea lor plenară este profund îmbunătățită, îndeosebi în cea a laturii sociale și emoționale, concretizată în raportul pozitiv copil-copil, copil-adult, înțelegerea trăirilor emoționale proprii și ale celor din jur. De asemenea, prin paleta diversificată de teme abordate, copiii învață să prețuiască persoanele din jur, să le respecte singularitatea, să ofere sprijin necondiționat, să devină cumpătați și serioși în activitățile pe care le întreprind, precum și să fie în armonie cu propria persoană.

Această obligatorie activitate se înfăptuiește avându-se în vedere în alegerea temelor, interesele copiilor dar și tematica săptămânii, pentru a reprezenta o sursă de informare suplimentară, dar și un element reglator al problemelor de tip social sau emoțional cu care se confruntă preșcolarii. O parte din aceste impedimente pot fi materializate în timiditate, frică, tristețe, lipsa încrederii, precara cârmuire a

emoțiilor, egoism, neputința de a încheia prietenii. Astfel, această întâlnire zilnică a copiilor cu conținutul poveștilor dă roade în ceea ce ține de evoluția copiilor din punct de vedere relațional-afectiv, fapt datorat personajelor și a mesajului prezentat.

Folosul acestei activități provine din efectele pozitive resimțite la nivelul comportamental și emotiv al preșcolarilor. În fiecare zi, copiilor li se oferă sarcini de lucru, fiind implicați activ în orice activitate de învățare. Această implicare produce apariția emoțiilor și a reacțiilor copiilor. În aceste contexte, o parte din copiii reușesc să le stăpânească, o altă parte întâmpină greutăți în acest sens. Educatoarea, în calitate de îndrumător, apelează la toate strategiile psihopedagogice dobândite pentru a-i face pe copii să depășească aceste situații, oferindu-le soluții pe moment, astfel încât să reducă rata apariției pe viitor a acestor situații. Acum, prin existența acestui moment educativ, educatoarea reușește să folosească drept mijloc de conformare a copiilor la regulile grupei și de educare constructivă a acestora. Astfel că, atunci când în colectivul de preșcolari se ivește o situație neprevăzută, utilizează ca modalitate secundară de rezolvare, expunerea unei povești. În urma narațiunii, educatoarea reliefează, împreună cu copiii, mesajul desprins, făcând imediat trimiteri la situația trăită anterior. În constatarea învățăturilor asimilate de preșcolari, educatoarea apelează la realiza unei convorbiri, bazată pe formulare de întrebări și răspunsuri. Prin acest aspect, educatoarea oferă tuturor copiilor șansa de a se exterioriza, etalându-și atât opiniile cât și, mai ales, emoțiile resimțite. Prin prezentare unei povești cu un fond asemănător cu experiența trăită în colectiv, copiii descoperă noi procedee de a acționa și de a conduce o situație mai dificilă, într-o direcție pozitivă.

Activitățile de povestire susțin într-o măsură semnificativă evoluția copilului din punct de vedere social. Aminteam în capitolul trecut că fundamentul unei dezvoltări sociale este constituit dintr-o comunicare coerentă, corectă, fluentă și adecvată situației. Preșcolarii care au interiorizat această capacitate, vor avea parte de o integrare pozitivă în viața societății, de prietenii și sprijinul celor din jur. Poveștile, prin specificul lor narativ, le creează copiilor posibilități multiple de a-și îmbunătăți comunicare, prin învățarea de noi cuvinte și expresii literare, pe care mai apoi să le utilizeze în vorbirea curentă. Învățând zilnic cuvinte noi, formulând propoziții simple și dezvoltate, pentru a formula răspunsuri pe baza conținutului poveștilor, copiii reușesc să înțeleagă ceea ce se discută în jurul lor, iar acest aspect determină implicare copiilor în diverse momente ce presupun comunicare și schimbul de opinii. Se

stimulează în acest caz dorința preșcolarilor de a socializa, plăcerea de a fi lângă colegi și de a fi atent la nevoile celui de lângă ei, prin răspunderea promptă și cu interes la problemele cu care se confruntă.

În activitățile de povestire, memoria, gândirea, creativitate și atenția copiilor sunt stimulate la cele mai înalte cote. Memoria copiilor este intens solicitată deoarece aceștia sunt puși în situația de a reține firul epic, personajele, acțiunile, expresiile, cuvintele noi din poveste. Odată înțelese aceste noi cuvinte și exprimări devin o proprietate a copiilor, pe care o vor valorifica în comunicare. Prin acest exercițiu al memorării, copiii sunt învățați cum să rețină esența unei conversații sau a unei interacțiuni, învățând numele celor cu care comunică, să povestească evenimentul cronologic sau să prezinte cu exactitate vorbele unei persoane. În relațiile cu adulții, copiii sunt învățați să utilizeze pronumele de politețe, iar în relaționarea cu covârșnicii să promoveze respectul, egalitatea și altruismul.

Poveștile îi învață pe copii să fie atenți la lucrurile cu adevărat relevante, să acorde o șansă fiecărui om pe care îl întâlnesc pentru a-l descoperi, să accepte și să ofere ajutor la nevoie. Preșcolarii sunt învățați astfel să devină empatici și solidari. Prin „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Collin, copiii învață să aprecieze o persoană după faptele sale, nu doar pentru aspectul său fizic și să nu o respingă pentru considerentul că nu concordă cu ceea ce consideră ei ca fiind normal, cunoscut, precum și faptul că ajutorul de care avem nevoie în situații limită poate veni din partea unor persoane neașteptate. Învățând încă din preșcolaritate să nu judece un om înainte de a-l cunoaște, riscul de a eticheta și a formula prejudecăți în viitor, scade considerabil. De asemenea, preșcolarii învață să aplice cu adevărat incluziunea, prin respectarea și înțelegerea copiilor cu cerințe speciale, din punct de vedere educativ, realizând activități și jocuri împreună, conștientizând că numai prin colaborare și unitate pot obține rezultate satisfăcătoare. Tot în această sferă se încadrează și povestea „Puișorul îngâmfat”.

În concluzie, în perioada ulterioară expunerii poveștilor, copiii dovedesc o îmbunătățire semnificativă a propriilor comportamente, aspect monitorizat și atent urmărit de către educatoare, consemnat în documentele specifice. În relația cu copiii, pentru a le recunoaște comportamentele pozitive și pentru a îi determina să continue pe această cale, educatoarea apelează la recompense simbolice, dar și la aprecieri verbale, atunci când copiii demonstrează respectarea normelor și o bună interacționare în colectiv.

Bibliografie:

1. Catalano Horațiu, Albușescu Ion, „Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar”, Editura DPH, București, 2019.
2. Bodiștean Florica, „Literatura pentru copii și tineret- dincolo de story”, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. Bughianu Mihaela Loredana
Școala Gimnazială nr. 169 București, Sector 6

Stimularea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală și pentru profesor o responsabilitate incontestabilă. Citesc copiii? Le place să citească? De ce citesc sau de ce nu citesc? Unde, când și cum citesc? Ce le stimulează interesul pentru lectură? Cine le ghidează lectura? Care este scopul ei? – iată doar câteva din întrebările retorice care se aud des în școala românească a secolului XXI. Pasiunea pentru lectură este un mare dar pentru profesorul care trebuie să își ajute elevii să îndrăgească cartea. Ei citesc în copilărie pentru a se amuza, delectându-se cu lecturile vârstei. Când pasiunea pentru citit impune și pasiunea pentru învățat, lectura devine un tot, fără de care copilul (elevul) nu se poate desăvârși ca personalitate și caracter. Raportul dintre lectura particulară și cea prevăzută de programă școlară este unul inerent, care îl ajută pe elev să construiască o lume proprie neîncorsetată de impuneri ale profesorului și școlii.

A îndruma lectura suplimentară a elevilor nu înseamnă numai a le da o lista de cărți, ci a le verifica constant calitatea și cantitatea lecturilor. Aceasta oferă posibilitatea de a examina cu discernământ ce citesc elevii și de a lua decizii corecte. Pentru a forma buni cititori de cărți și pentru a cultiva gustul pentru lectură, trebuie să existe o colaborare cu părinții elevilor; mediul familial poate stimula elevii în lecturarea cărților specifice vârstei lor.

Lectura particulară ocupă un loc important în cadrul orelor de literatură pe parcursul întregului proces didactic. Listele pentru lectură ale elevilor trebuie să fie doar un ghid, nu o impunere, deoarece elevii sunt atrași de anumite tipuri de cărți, subiectele lor favorite trebuie să fie cunoscute profesorilor.

„A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență, sau mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre : căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”. (Manolescu, 2004, p. 41)

Cartea este o comoară fără de preț , în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omenesti, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Lectura contribuie într-o măsură însemnată la îmbogățirea cunoștințelor, la formarea unui vocabular activ, bogat și colorat, la dezvoltarea gustului estetic.. Varietatea de texte literare reprezintă un support material ce poate asigura dezvoltarea vocabularului și a limbajului literar, a creativității, precum și dezvoltarea capacității intelectuale, imaginative și motivaționale. Lecturile literare, prin accesibilitatea lor, îi apropie de realitate, le oferă o diversitate de informații și experiențe umane, modele morale, emoții și sentimente.

Stimularea interesului pentru lectură începe din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. În clasa I un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dascăl- elev. După studierea textelor din abecedar care se analizează și comentează în mod amănunțit, se recomandă lecturi potrivite vârstei pe marginea cărora se poartă discuții.

La clasa a II- a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare. Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale. Prima se compune din cărți aduse de copii , sau numai de învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și apoi se trece la împrumutarea cărților.

La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori

se urmărește stimularea elevilor în citirea și a altor opere scrise de aceștia. Se pot întocmi cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care poate fi stârnită curiozitatea și interesul pentru lectură.

Trezirea **interesului** pentru lectură este punctul de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp cheazășia succesului în activitatea școlară pentru fiecare profesor cât și pentru elevii săi. Copilul în general este lipsit de încredere în forțele lui. Efortul pe care îl face în primele clase pentru a parcurge câteva pagini este uriaș. Adulții uită de obicei acest lucru, de aceea nici nu-i acordă la timp atenția cuvenită.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice, odată cu descifrarea enigmei acestor hieroglife care adesea îi înspăimântă pe copii.

Uneori elevul nu are la îndemână cărțile cele mai potrivite cu vârsta, preocupările și preferințele lui, alteori indiferența mediului înconjurător față de lectură determină această atitudine. În astfel de cazuri intervenția profesorului este necesară, el va indica lista lecturilor pe care elevul le va citi mobilizându-l în vederea canalizării sale spre o lectură plăcută și interesantă. Este deosebit de important, ca elevul să înțeleagă bine ceea ce citește, apoi să fie în măsură să analizeze, să deosebească ceea ce este bun, util, instructiv și educativ de ceea ce este rău, inutil, dăunător, ca în final să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Cartea bine aleasă poate fi un bun tovarăș într-o călătorie, într-o zi de odihnă la munte sau la mare, sau în orele de destindere petrecute la bunici. Cartea este un prieten care nu deranjează pe nimeni, nici nu plictisește, nici nu cere condiții speciale pentru a fi citită. Este suficient să avem dragoste de carte, s-o avem la noi, s-o deschidem și s-o citim.

Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune. Această dragoste de carte și lectura ei este nespus de benefică oricărui cititor. Cartea răsplătește generos dragostea ce i-o purtăm, ea te instruiește chiar și fără să i-o ceri.

Prin calitatea pe care o avem, prin orele închinat cărții, bibliotecii, dar și prin întreaga activitate desfășurată în clasă și în afara ei, vom folosi cele mai variate metode și procedee: aducem pliante, albume, ilustrate cu biblioteci, expoziții de carte, vizitarea unor librării și biblioteci, cumpărarea unei cărți ca amintire, invitarea unui autor de carte care locuiește în satul nostru sau în apropiere, chiar a unuia care locuiește la o distanță mai mare. Toate ne vor ajuta să creăm pasiunea pentru cultivarea și apărarea cărții.

Nicolae Iorga spunea: „*Lectura joacă un rol mare în viața copiilor, un rol mult mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită*”.

Bibliografie:

1. Sincan E., Alexandru Gh., *Lecturile literare pentru ciclul primar* - Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2003
2. Dinu M., *Comunicarea*, Editura Științifică, București, 1997
3. Oprea Crenguța, *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

„CARTEA, PRIETENA MEA”

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL PENTRU STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ A ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Cadindatu Alina
Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița

Tip proiect: proiect local

Propunător: Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești

Aplicanți: Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, Biblioteca „Aurel Iordache” Găești

Coordonator: Cadindatu Alina

Argument

Dacă școala are ca obiectiv major formarea și dezvoltarea personalității copilului, capabil să înțeleagă și să aprecieze frumosul din mediul înconjurător, atunci aceasta se leagă în primul rând de cultivarea pasiunii pentru lectură. Literatura pentru copii se adresează celor mai diferite vârste. Distanța este foarte mare de la cartea cu poze însoțită de versuri sau proză, din clasele mici, când caracterul concret-intuitiv al gândirii impune ilustrația ca auxiliar prețios în înțelegerea semnificației operei, la cărțile în care primatul îl deține textul literar, din clasele a III-a și a IV-a, când gândirea trece spre o mai accentuată fază de abstractizare și generalizare. Iată de ce este nevoie de cărți diferite care să se adreseze nivelului de

înțelegere al copilului, în funcție de particularitățile de vârstă și preferințele individuale. Literatura pentru copii trebuie să investigheze universul propriu de cunoaștere al copilului, năzuințele, aspirațiile lui cele mai înalte, printr-o ingenioasă transfigurare artistică.

Scop: educarea elevilor în sensul receptării valorilor culturale, stimularea interesului pentru lectură, formarea competențelor de lectură în vederea asigurării succesului școlar

Obiective specifice:

Pentru elevi: formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte; formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură; lărgirea ariei de informație a elevilor; creșterea interesului pentru cunoașterea realității, în general; cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale; îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare; consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă; stimularea capacității creatoare; dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare; familiarizarea elevilor cu diferite tipuri de scriere; împărtășirea experiențelor personale;

Pentru părinți: conștientizarea rolului pe care îl au în dezvoltarea și educarea propriilor copii; implicarea în activitatea școlii și în crearea unui mediu cald și sigur pentru copil.

Obiectivele parteneriatului: derularea de activități comune, educative, recreative; stabilirea de relații de colaborare între cele două instituții; asigurarea unor acțiuni de calitate.

Obligațiile coordonatorului: să popularizeze în rândul elevilor activitățile cuprinse în programul prezentului proiect; să asigure resursele necesare unei bune organizări și desfășurări a activităților; să asigure participarea tuturor elevilor la activitățile propuse prin programul proiectului; să mediatizeze activitățile cuprinse în proiect;

Obligațiile partenerului: să colaboreze cu școala coordonatoare la realizarea proiectului; să colaboreze la cunoașterea și acoperirea nevoilor de informare și educare a elevilor pentru implicarea în acțiuni de promovare a interesului pentru carte și lectură; să pună la dispoziția organizatorilor materialele și spațiul necesare desfășurării activităților cuprinse în proiect;

Metode/tehnici, principii de lucru: vizite, programe artistice, activități educative (ore de lectură);

Grup țintă: părinții, elevii clasei a IV-a, cadrul didactic și personalul bibliotecii

Durata parteneriatului: 1 an

Forme de organizare: întâlniri între parteneri, programe artistice, activități practice, ore de lectură, vizite

Grupul țintă: elevii clasei a IV-a ai Școlii Gimnaziale „Șerban Cioculescu” Găești

Beneficiari indirecti: părinții, școala, comunitatea

Resurse umane: elevii, cadre didactice, părinții copiilor, personalul bibliotecii

Forme de evaluare: CD-uri, expozitii cu lucrările copiilor;

Metode de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor cu ajutorul fișelor, listelor de control/verificare, scărilor de evaluare, analiza produselor activității, chestionarul, interviul, concursul.

Mediatizare: informare pe rețelele de socializare, panoul de lectură al clasei/școlii

Prezentare și diseminare: diseminare în cadrul ședințelor cu părinții la nivelul clasei de elevi, dar și pe unitate

Calendarul de activităților

Data	Tema	Mijloace de realizare	Cine raspunde
Decembrie 2021	Întâlnirea părților pentru stabilirea programului desfășurării activităților din parteneriat	▪ întâlnirea coordonatorilor de proiect pentru stabilirea protocolului și a activităților ce se vor derula	▪ coordonatorii de proiect
Decembrie 2021	Sărbătorile de iarnă	▪ realizarea unor podoabe, lucrări specifice Sărbătorilor de iarnă - colinde, poezii	▪ coordonatorii de proiect
Ianuarie 2022	Ora de lectură la bibliotecă	▪ citirea unor fragmente din cartea „Matilda”, de Roald Dahl; ▪ discuții ▪ activități pe baza textului; ▪ joc „Pânza de păianjen”	▪ coordonatorii de proiect
Martie 2022	Ion Creangă, prietenul copiilor	▪ citirea unor fragmente preferate din textele lui Creangă; ▪ povestirea unor fragmente preferate (argumentarea alegerii) ▪ realizarea unor lucrări care vor forma o expoziție	▪ coordonatorii de proiect
Mai 2022	În lumea copiilor	▪ Concurs de creație literară	▪ coordonatorii de proiect

		Carnavalul copiilor – parada personajelor din povești	
Iunie 2022	Micii scriitori	Prezentarea unor cărți realizate de grupuri de copii	coordonatorii de proiect

LECTURA ȘI BIBLIOTECA DIGITALĂ

Prof. Cercel Cornel Silviu
Școala Gimnazială Haleș, jud. Buzău

Biblioteca digitală este un tip de bibliotecă în care sunt adunate diverse materiale în format digital. Acestea pot fi: texte, materiale vizuale, audio, fiind stocate în format electronic. Legătura dinamică dintre bibliotecari și tehnologia informațiilor impune noi funcții ale bibliotecilor, noi forme de colaborare cu alte instituții (inclusiv edituri) și o interfață umană electronică. Un factor deosebit de important este arhitectura clădirii, informatizarea presupunând existența unui sistem automatizat al bibliotecii.

Activitatea de digitalizare a însemnat o perioadă destul de lungă de pregătiri anterioare pentru bibliotecile din țară. Toate bibliotecile mari s-au preocupat să recupereze decalajul creat de politica instituțională impusă bibliotecilor în comunism. S-a recurs la informatizarea bibliotecilor și la formarea bibliotecarilor, la pregătirea infrastructurii necesare altor moduri de desfășurare a activităților de bibliotecă.

Deschisă pentru public în anul 1948, ca bibliotecă a Institutului Pedagogic, Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara este cea mai tânără instituție între celelalte biblioteci centrale universitare (cele din București, Cluj și Iași). Ca urmare, patrimoniul deținut este mai restrâns ca dimensiuni. Cu toate acestea, preocuparea pentru informatizare și abia apoi pentru digitalizare, a devenit o prioritate instituțională, imediat după 1990. Procesul de schimbare de la biblioteca tradițională la biblioteca modernă, informatizată, a început o dată cu achiziționarea softului de bibliotecă. Trecerea de la o bibliotecă tradițională spre una hibridă, pentru că nu se poate încă numi virtuală, se realizează treptat. În prima etapă s-au dotat serviciile de bibliotecă cu computere personale și s-au instruit bibliotecarii; într-o a doua etapă s-au înregistrat, în softurile dedicate, descrierile bibliografice ale publicațiilor; într-o a treia

etapă s-a trecut la recuperarea conținutului documentelor de patrimoniu din colecțiile bibliotecii, în format electronic.

Informatizarea bibliotecii a presupus dotarea cu echipamente și achiziția unui sistem integrat de bibliotecă. Inovarea digitală în biblioteci s-a făcut simțită încă din primul deceniu de după Revoluția din 1989, când toată suflarea biblioteconomică a dorit recuperarea rapidă a decalajului existent între țările din blocul comunist și cele occidentale, prin achiziționarea dotărilor tehnologice și prin alfabetizarea digitală a popriilor angajați. În etapa următoare s-a început descrierea bibliografică în sistem informatizat, pentru realizarea catalogului electronic. După achiziția, printr-un grant oferit de Fundația Soros, a softului de bibliotecă ALEPH (Automated Library Expandable Program - soft pe care îl utilizează și bibliotecile centrale universitare din Cluj și din Iași), s-au organizat diferite cursuri de utilizare a tehnologiei în activitatea de bibliotecă, pentru bibliotecari.

Catalogul electronic național colectiv „RoLiNeST”, din care fac parte bibliotecile mari din țară, a fost realizat în 2005. Acest catalog național a fost creat în cadrul proiectului de cercetare NUSIDOC („Sistem Național Unitar de Informare și Documentare Științifică și Tehnică”), care a însemnat unificarea cataloagelor online ale celor patru biblioteci centrale universitare și ale altor biblioteci importante din țară. Tot parte a pregătirii pentru biblioteca viitorului au constituit-o abonamentele la baze de date cu conținut de articole științifice și cărți full-text puse la dispoziția publicului - la început cu ajutorul unui bibliotecar, pentru a oferi suport utilizatorilor, apoi chiar și cu acces de la distanță.

Digitalizarea propriu-zisă a publicațiilor și disponibilizarea conținutului lor presupune existența unor echipamente și softuri, a personalului instruit și respectarea prevederilor legale în privința reproducerii lucrărilor. Convertirea materialelor tipărite în format digital este una dintre preocupările permanente ale bibliotecii universitare din ultimii ani. Astfel sa decis, pe plan local, ca înregistrărilor bibliografice noi să li se alăture în catalogul electronic coperta cărții și cuprinsul pentru a veni în sprijinul activității de cercetare și documentare. Politica instituțională a avut în vedere în special colecțiile de patrimoniu pentru că documentele din aceste colecții nu intră sub incidența Legii dreptului de autor.

Digitalizarea colecțiilor nu se poate întâmpla brusc pentru că depinde de mai mulți factori: dotarea tehnică, resursa umană, bugetul alocat și nu în ultimul rând - legislația. Dacă aceste condiții nu se întâlnesc simultan, orice inițiativă de acțiune este sortită eșecului. Este sau nu necesară digitalizarea? Motivația poate diferi de la un utilizator la altul, în funcție de interesul și de domeniul în care lucrează.

În contextul actual, informația digitală a devenit vitală. Faptul că majoritatea activităților se desfășoară online a determinat biblioteca să convertească serviciile tradiționale și să se adapteze la noul mod de viață. Serviciile de informare și documentare reprezintă una din funcțiile de bază ale oricărei biblioteci. Menite să accesibilizeze și să disemineze informația, bibliotecile, aceste agenții sociale care deservește comunitatea academică, fac parte din infrastructura informațională a societății.

Bibliografie:

1. Bolboceanu, A. (2007). *Cunoașterea elevului: consiliere și orientare*, Editura Știința, Chișinău.
2. Cristea, Sorin (2002). *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera Educațional, Chișinău.
3. Cornea, Paul, (1988). *Introducere în teoria lecturii*, Editura Minerva, București.
4. Manolescu, Marin (2006). *Evaluarea școlară*. Metode, tehnici, instrumente, Meteor Press, București.
5. Papadima, Liviu (2006). *Introducere în hermeneutica literară*, Ministerul Educației și Cercetării.

CÂT MAI CITESC COPIII NOȘTRI? - STUDIU DE SPECIALITATE -

Prof. înv. primar Chirilă Gina
Școala Gimnazială Nr. 1, Matca, jud. Galați

Literatura de specialitate prezintă numeroase cercetări și statistici despre influența benefică a cititului asupra minții omului. Unele studii demonstrează că lectura prelungește viața omului, altele că lectura cărților bune face omul mai bun, că lectura poate ajuta omul să se însănătoșească mai repede. Actualmente, există chiar un curent care se ocupă de biblioterapie. Un studiu publicat în „Economic Journal” concluzionează că, înconjurați de cărți, copiii au șansa de a câștiga mai mult ca adult. Cercetarea arată că persoanele care au crescut în familii care au multe cărți, au înclinația naturală de a învăța cât mai mult pe parcursul vieții, curiozitate intelectuală și capacitatea de adaptare.

În contextul actual se accentuează importanței lecturii de plăcere, care se face în timpul liber și nu este impusă de cerințe exterioare, cum este lectura motivațională care predomină în preferințele oamenilor. Astfel, cititul este privit ca oportunitate ce oferă șanse reale pentru cunoaștere și dezvoltare. Sociologul Anda Marin afirmă: „În timp ce în alte țări europene există organizații care inițiază programe de încurajare și monitorizare a lecturii de plăcere, conceptul este aproape absent în România”.

Experiența didactică demonstrează că lectura a pierdut teren în fața tehnologiei. Cadrele didactice spun că elevii nu citesc, ceea ce este adevărat. Psihologii afirmă că incapacitatea de a citi a copiilor de astăzi nu se datorează atât indispoziției pe care ei ar arăta-o față de o activitate care cere un efort mai mare decât vizionarea TV, cât mai cu seamă unei nede dezvoltări normale a cortexului, fenomen care îngreunează înțelegerea și însușirea semnificației lucrurilor citite. Din păcate, tot mai puțini elevi citesc lectură particulară în timpul liber. Unii din lipsa timpului, alora pentru că nu le place această activitate, iar alții sunt atrași de calculator și nu de cărți. Copiii trebuie învățați încă de mici să se apropie de cărți, pentru că un copil neîndrumat, foarte rar va face o astfel de activitate din propria inițiativă.

Pornind de la realitățile evidențiate mai sus, am hotărât să demarez o activitate de cercetare în vederea stabilirii intereselor de lectură și a metodelor ce trebuie aplicate ulterior pentru stimularea și cultivarea cititului, atât ca activitate intelectuală, cât și ca activitate de petrecere a timpului liber.

Activitatea de cercetare a cuprins următoarele etape:

1. **Stabilirea eșantionului de subiecți** - cercetarea a vizat un număr de 50 de subiecți, elevi ai claselor a III-a ai Școlii Gimnaziale Nr. 1 Matca, cu vârsta cuprinsă între 9 și 10 ani.
2. **Alegerea instrumentelor de cercetare:** inventarul intereselor de lectură, ce urmărește stabilirea domeniilor de interes, iar chestionarul vizează motivele pentru care elevii citesc / nu citesc și cărțile citite.
3. **Colectarea informațiilor;**
4. **Analiza și prelucrarea datelor.**

Inventarul intereselor de lectură

Numele elevului.....

Dinozauri, Povești, Aventură, Umor, Familie, Sport, Dragoste, Poezie, Animale Domestice, S.F., Curiozități, IT, Muzică, Istorie, Moarte, Război, Biologie, Animale Sălbatice, Horror, Muzică, Matematică, Oameni Celebri.

v	=	x
Aventură	Poezie	Război
Umor	Istorie	Moarte

Animale Domestice	Biologie	
Prietenie	Sport	
Familie	Matematică	
Animale Domestice	Dragoste	
Curiozități	Oameni celebri	
Muzică		
Horor		
I.T.		
S.F.		
Povești		
Dinozauri		

Elevii trebuie să sorteze în tabelul dat domeniile propuse, în funcție de ceea ce le place să citească.

V - interesat de;

= - îmi e indiferent;

X - nu-mi place deloc.

Din tabelul realizat mai sus, care centralizează domeniile sau ariile de interes în ceea ce privește lectura, se pot extrage următoarele concluzii:

- Cărțile de aventură și cele comice s-au aflat pe primul loc în preferințele copiilor, deoarece elevii citesc ușor texte epice, cu fir narativ, dialog, personaje, suspans și situații ce stănesc râsul.
- Preferate de elevi sunt și cărțile cu și despre animale, cele despre familie și prieteni, deoarece acestea fac parte din sfera de interes a celor din segmentul de vârstă vizat.
- Se observă că poveștile se află la finalul listei de cărți preferate, fapt ce poate fi explicat prin trecerea subiecților la un nivel superior în abordarea textelor.
- Copiii nu sunt interesați să citească poezie sau cărți ce abordează domenii științifice.
- În topul cărților care „nu plac” sunt cele despre război și moarte, ceea ce este explicabil prin prisma vârstei și preocupărilor copiilor.

Din cei 50 de subiecți, 26 sunt fete și 24 sunt băieți. În preferințele băieților predomină, pe lângă aventură și umor, se află cărțile S.F., cele cu prieteni, calculatoare și curiozități. Spre deosebire de aceștia, fetele citesc și povești, cărți despre familie și muzică.

CHESTIONAR

Întrebarea nr.1 - Îți place să citești? Dacă da, de ce? Dacă nu, de ce?

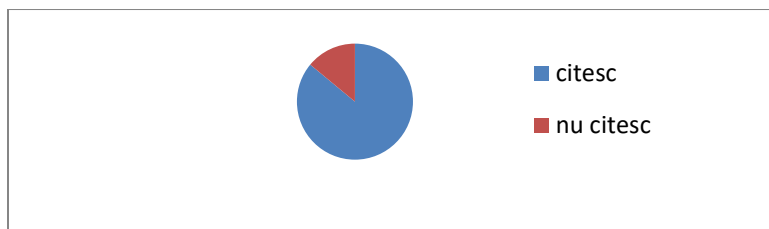
Întrebarea nr. 2 - Care este ultima carte citită?

Întrebarea nr. 3 - Care este cartea care ți-a plăcut cel mai mult?

Întrebarea nr. 4 - Ai abonament la o bibliotecă (școlară sau comunală)?

Prelucrarea datelor obținute în urma aplicării chestionarului

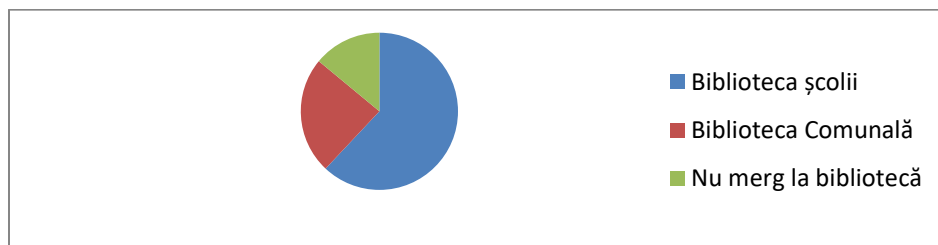
Întrebarea nr.1: din cei 50 de elevi, 43 au răspuns că le place să citească (86 %), pentru că „află lucruri noi”, se relaxează, se amuză, chiar dacă nu citesc constant. Procentul amatorilor de lectură este destul de mare, ceea ce poate induce și o suspiciune că nu toți au răspuns sincer. Restul elevilor (14 %) au răspuns că nu preferă lectura, pentru că „este plictisitor să citești” sau pentru că nu au timp.

Întrebarea nr. 2: cei mai mulți subiecți (78 %) au menționat ca ultimă carte citită o carte primită recent cadou de la o editură cu care colaborează cadrele didactice care coordonează cele două clase de elevi. Restul elevilor, adică 11, au scris că au citit recent cărți recomandate de învățător și prieteni sau succese comerciale ale momentului.

Întrebarea nr. 3 vizează cartea care a plăcut cel mai mult subiecților, dintre cele pe care le-au citit. Cei mai mulți au menționat cărți pentru copii, din literatura universală, cum ar fi: Fetele: „Matilda” – Roald Dahl; „Eu și mami Zână” – Sophie Kinsella; „Clementina” - Sara Pennypacker; Băieții: „Aventurile lui Habarnam” – Nikolai Nosov; „Nic Năstrușnic” – Francesca Simon; „ Singur pe lume” – Hector Malot.

Întrebarea nr.4. Am optat pentru această întrebare, deoarece în localitate copiii au acces la biblioteca școlii și la cea comunală. În urma aplicării chestionarului, s-a constatat că doar 12 elevi (24 %) au abonament la Biblioteca Comunală, 31 elevi (62%) au fișă la biblioteca școlii, iar restul, 7 elevi (14%), nu împrumută cărți de la nicio bibliotecă.

Rezultatele cercetării arată faptul că învățătorii / profesorii trebuie să învețe elevii cum să aleagă ce citesc, de unde și cum își pot procura cărțile. Un factor foarte important este încurajarea elevilor să aibă opinii proprii, pentru că acestora le place să fie ascultați, să se joace, să viseze, să se identifice cu personajele. Nu în ultimul rând, multe dintre activitățile care promovează lectura ar trebui să fie desfășurate în librării, biblioteci și anticariate, în încercarea de a micșora distanța dintre elevi și universul cărților.

În urma discuțiilor libere cu subiecții pe tema cititului, s-au conturat și următoarele concluzii:

- Fetele sunt mai entuziasmate de lectură decât băieții, care au mai multe înclinații spre tehnologie;
- Elevii consideră că este important să aibă un spațiu potrivit pentru lectură (atât acasă, cât și la școală);
- Unii copii doresc să aleagă ei ce să citească, și să nu li se impună din exterior;
- Literatura străină este preferată deoarece se pliază mai bine pe interesele și preocupările copiilor din societatea actuală.
- Subiecții spun că motivul principal pentru care abandonează cititul unei cărți este numărul paginilor.

Demersul întreprins în cadrul studiului a condus la conturarea unor strategii de promovare și cultivare a lecturii:

- Promovarea la clasă a mai multor tipuri de literatură;
- Încurajarea copiilor să citească de plăcere, cel puțin 30 minute zilnic;
- Cititul împreună la școală (cu colegii) și acasă (cu membrii familiei);
- Oferirea de stimulente cititorilor ;
- Organizarea unui Club de Lectură;

Este deosebit de important să le oferim copiilor cărți și să-i încurajăm să citească, pentru că asta va avea, cu siguranță, efecte pozitive asupra performanțelor lor școlare și le va oferi mari satisfacții pe termen lung.

Bibliografie:

- 1) www.businesscover.ro;
- 2) www.didactic.ro;

„ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚILOR PENTRU COPII” PROIECT EDUCAȚIONAL ÎN PARTENERIAT INTERNAȚIONAL

**Prof. Cîrstea Ileana- Mihaela
Palatul Copiilor Pitești, jud. Argeș**

„Citește. Numai citind mereu creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini.” spunea nemuritorul Mihai Eminescu...

Cu prilejul aniversării scriitorului Hans Christian Andersen, la 2 aprilie, începând din anul 1967, este celebrată Ziua Internațională a Cărții pentru Copii. Este o sărbătoare dedicată amintirii celui mai îndrăgit autor de povești și basme, danezul Hans Christian Andersen, operele sale fiind îndrăgite și în zilele noastre.

Analfabetismul funcțional este estimat în țara noastră la procentul de aproximativ 42%, un procent extrem de ridicat față de alte țări europene. Lecturarea cărților potrivite vârstei copilului poate forma și exersa abilitatea de a înțelege, de a face asocieri și de a explica legături dintre diverse informații. Cititul îi ajută pe copii nu doar să își dezvolte vocabularul, ci și să înțeleagă ceea ce citesc și să facă conexiuni cu ceea ce deja știu sau au auzit. Lectura poate să îl orienteze pe copil către pasiuni și interese noi, putând oferi acestora distracție și ocupație, beneficii intelectuale, dar și emoționale. Ea poate crește empatia și compasiunea copiilor de orice vârstă, arătându-le perspective diferite asupra unei situații, dar poate și să scadă nivelul de stres, fiind o modalitate de relaxare. De asemenea, este una dintre abilitățile de bază ale oamenilor. Citind, reușim să ne adaptăm la tot ce ne înconjoară, evoluând intelectual și moral. Lectura influențează toate aspectele dezvoltării copilului.

Așadar, avem un prilej întemeiat de a sublinia importanța cărților în viața noastră, a tuturor, dar mai ales în cea a copiilor pe care-i îndrumăm, oferindu-le posibilitatea de a descoperi, în ritm propriu, autori români sau străini consacrați, care prin operele lor ne pot purta într-o lume magică, deosebită.

Domeniul în care s-a încadrat proiectul este științific și artistic, tipul de educație fiind cultural- interdisciplinară.

Scopul activităților a fost de a promova, în primul rând, în mediul școlar și extrașcolar necesitatea adoptării unei atitudini potrivite față lectură, față de cărți în general, indiferent de autor,

de limba în care scrie sau de naționalitatea pe care o are. Prin aceasta s-a dorit descoperirea de către elevi a unei atitudini pozitive față de scriitori și de operele lor, a echilibrului emotional, prin dorința de a citi, prin jocuri de dezvoltare personală, toate fiind un alt mod de a descoperi frumusețile înconjurătoare și lumea în general, dar mai ales a emoțiilor celui cu care interacționează în diferite momente ale vieții prin intermediul cărților.

Descrierea activităților ce s-au desfășurat: Pornind de la proverbul chinezesc: „*Comoara cea mai de preț a unei națiuni sunt cărțurarii ei*”, împreună cu partenerii implicați din țară și din străinătate au fost realizate în fiecare clasă, respectând toate regulile impuse din pricina răspândirii virusului SARS COV, din fiecare unitate școlară parteneră, activități diverse prin care a putut fi evidențiată tema proiectului, *importanța lecturii și a cărților în viața noastră*, fiind subliniați, în mod special, autorii români care au scris cărți pentru copii. Astfel că, s-au lecturat diferite materiale scrise sau realizate cu tehnici inovative pentru nativii digitali, au fost desfășurate dezbateri despre lecturile propuse, jocuri de rol, activități de dezvoltare personală, prezentări PPT, machete, colaje în funcție de autorul ales de către fiecare profesor implicat.

Fiecare profesor coordonator a realizat o descriere a activității pe care a desfășurat-o și împreună cu fotografiile sau mici filmulețe din timpul activităților au fost postate în classroom pentru a se realiza un schimb de experiență propice.

La nivelul cercului de Cultură și civilizație românească pe care-l coordonez, elevii au fost stimulați și să creeze povești. Pe baza unor piese de joc cu imagini au ”scris” oral o poveste care a fost înregistrată și postată în grupul de lucru. Sunt foarte dornici să folosească jocurile pe bază de imagini pentru a crea propriile lor povești, iar „cutiile minune,, cum spun ei, cu zaruri/imagini sau piese/imagini sunt de un real folos în dezvoltarea comunicării și imaginației copiilor de orice vârstă.

Continuitatea proiectului va fi asigurată prin atragerea permanentă de parteneri interesați în realizarea scopului educativ propus de tema abordată. Fiind un domeniu important al dezvoltării vieții sociale și emoționale a copiilor de orice vârstă poate dezvolta preocupări tuturor celor cu activitate educativă, în felul acesta fiind asigurată desfășurarea și în anii următori.

Consider ca inițiator și coordonator că, activitatea a avut impactul scontat, elevii au fost foarte încântați de informațiile pe care le-au aflat, bucurându-se și de produsele pe care le-au realizat mânuțele lor iscusite și mințile luminate. Și la nivelul comunităților din care provin, reacțiile au fost

numeroase, pozitive, mai ales că părinții elevilor au fost cei care au susținut și lăudat activitățile, bucurându-se de inițiativă, propunând desfășurarea multor altora care să ajute la dezvoltarea echilibrului emoțional, a unei comunicări eficiente, benefice și constructive.

Din punctul meu de vedere, este benefic să-i ajutăm pe elevi să îndrăgească lectura, să descopere scriitorii consacrați și să aprecieze adevăratele valori.

ACUARELĂ...de ION MINULESCU **PRACTICĂ EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ**

Prof. Ciubotaru Adriana
Școala Gimnazială „Miron Costin” Galați

1.Evocare-audiție

https://www.youtube.com/watch?v=c_6QxKSVLUU&list=RDc_6QxKSVLUU&start_radio=1&rv=c_6QxKSVLUU&t=22&ab_channel=DanielIancu-SubiectDanielIancu-Subiect

- în care se vor familiariza cu conținutul poezie, apoi se va face lectura textului din manual;
- vor sesiza diferența de ton folosită în melodie și în lectură
- se anunță obiectivele lecției
- se actualizează noțiunile despre creațiile lirice/gen liric/tema poeziei/sentimente/mod de expunere/limbaj artistic/versificație.

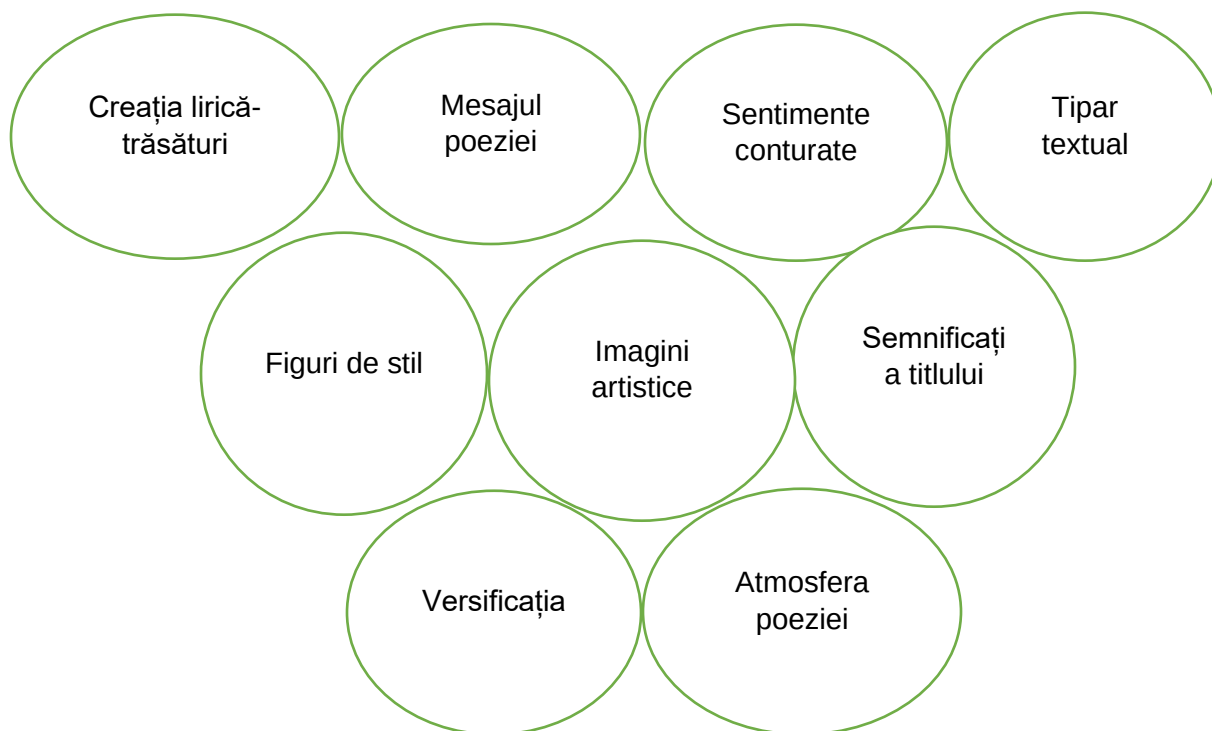

Figura 1:

2.Realizarea sensului: priviți imaginile de mai jos și raportați-le la poezia discutată.

Serie de exerciții de înțelegere a textului și a mesajului:

- care este termenul care v-a atras atenția?
- ce observați la nivelul organizării/structurii poeziei?
- ce descrie poetul?
- ce cadru natural folosește?
- de ce a ales orașul?
- ce sugerează termenul *jucării*?
- de câte ori apare termenul *ploaie/plouă*? de ce credeți că poetul accentuează acest termen?
- ce stare vă creează lectura poeziei? dar melodia ?
- ce simte poetul față de cele descrise?
- cum contruiește poetul mesajul textului?
- cum vi se pare limbajul poeziei?

3.Reflecția

-copiii sunt provocați să *identifice* utilizând mediul virtual:

a) alți poeți care au utilizat ploaia în poeziile lor:

<https://www.cantecedecopii.com/poezii-de-toamna-despre-ploaie/>

<https://poetii-nostri.ro/ploaie-poezii-categorie-36-pagina-4/>

<https://www.povesti-pentru-copii.com/poezii-pentru-copii/grigore-vieru/ploaia.html>

b) alte poezii ale aceluiași autor:

<http://www.romanianvoice.com/poezii/poeti/minulescu.php>

<http://poetii-nostri.ro/ion-minulescu-autor-24/>

4.Tema pentru acasă (la alegere)

- a) crearea unui desen care să zugrăvească conținutul poeziei;
- b) asocierea cu o altă creație lirică;
- c) memorarea unui pasaj preferat din poezie, pe baza căruia să realizeze o descriere artistică de 10-15 rânduri.

Bibliografie:

1. *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Corneliu Crăciun, ediția VIII, Editura Emia, 2020
2. *Metodica predării online*, Curs Zoom, Daniel Mocanu, Training România
3. *Didactica limbii și literaturii române*, Emanuela Ilie, ediția a II-a, Editura Polirom, 2020

ROLUL LITERAȚIEI VIZUALE ÎN RECEPTAREA EFICIENTĂ ȘI AGREABILĂ A MESAJULUI SCRIS LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ

Prof. înv. primar Cornea-Duțu Silvia
Școala Gimnazială „Nestor Urechia” Bușteni, jud. Prahova

Lectura unei cărți și receptarea mesajului tipărit au o încărcătură afectivă și cognitivă atât de mare, încât actului cititului depășește limitele obișnuite și ajunge în domeniul metaforei din nevoia de a cuprinde în „imagini rostite” bogăția lecturii. Alăturând textului scris imagini/ilustrații, deprinderea cititului iese din domeniul tehnic, intelectual și intră în cel al artei, așa cum sugerează criticul literar Emile Faguet (1). Imaginea este salutară anexată textului la orice vârstă (cu atât mai mult cu cât vizualul este omniprezent în viețile noastre), dar devine o condiție *sine qua non* în lectura școlarului mic, deoarece facilitează trecerea de la comunicarea situațională la cea bazată pe concepte și abstractizare, focalizează atenția pe anumite elemente, creează premise pentru comunicare artistică și interpretare, ușurează înțelegerea reprezentărilor din universul necunoscut elevilor, indiferent de limbajul în care sunt transpuse și, nu în

ultimul rând, trezește interesul și curiozitatea pentru lectură și percepția artistică a acesteia. Un alt argument pentru interdependența text-imagine este și faptul că ambele au la bază „strategii asemănătoare de comprehensiune și interpretare” (2, p.2).

Lectura înseamnă construcție de sens și interpretări, de aceea imaginea este, cumva, primul tip de lectură pentru copilul care încă nu cunoaște literele. Aceasta oferă, în ciclul achizițiilor fundamentale, posibilități multiple: înțelegerea mesajului, desprinderea de real și intrarea într-o lume fantastică, exprimarea unei impresii/emoții imediate. De asemenea, imaginea este esențială nu numai în cadrul lecturii realizate în cadru instituționalizat, ci și în ceea ce privește lectura particulară, pentru că lectura expresiei tipărite, însoțită de imagine (reviste, internet, enciclopedii, atlase etc.), este una dintre cele mai răspândite și mai intense activități ale modernității.

La școală, înțelegerea a ceea ce se citește este determinată și de capacitatea copilului de a interpreta sensul figurat al expresiei plastice, dar și de capacitatea de a se orienta, pe cale intuitivă, în universul textului citit și de a raporta impresiile și trăirile autorului la propria experiență de viață. Activități de învățare precum: exerciții de identificare a elementelor descriptive, exerciții de recunoaștere și de prezentare sumară a trăsăturilor fizice ale unui personaj, exerciții de plasare în timp și spațiu a unui text narativ, exerciții de ordonare cronologică a momentelor narrative, pot avea cu succes la bază imaginea. Tocmai de aceea, imaginea nu este doar un element conexat textului, ci poate deveni punct de plecare în realizarea unor strategii instructiv-educative. Fie ea tipărită sau oferită pe cale tehnologică (pentru că școala nu se poate menține izolată de o civilizație guvernată în mod predominant de internet și mass-media), imaginea este baza unor metode și exerciții care au drept scop încurajarea lecturii, dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității. În cele ce urmează, prezint câteva astfel de valențe instructiv-educative ale imaginii în cadrul unor metode, procedee și activități de învățare.

Pictura verbală este o metodă ce poate fi utilizată cu succes pentru receptarea textelor lirice. Ea constă în analiza poeziei astfel încât elevul să se simtă ca în fața unui tablou descris de poet. În desenul lor verbal, elevii operează cu noțiuni precum: decor, prim-plan, plan secund, culoare, atmosferă, stări sufletești (3). Interpretând, de exemplu, poezia „Somnoroase păsărele” de Mihai Eminescu, elevii își pot imagina că au în fața mai multe tablouri: unul al păsărilor care se pregătesc de culcare, al doilea al naturii topite în tăcere și al treilea al astrului ceresc care guvernează noaptea. Elevii pot reprezenta și prin desen

cele trei tablouri, demonstrând, astfel, înțelegerea specificului poeziei. Folosirea adecvată a culorilor și a nuanțelor fac dovada pătrunderii în atmosfera textului liric eminescian.

Rețeaua personajelor (4) este o metodă grafică de clasificare, de descriere și de argumentare a descrierii. Ea poate fi realizată cu ajutorul imaginilor așezate radial în jurul titlului lecturii sau poate îmbrăca forma corespondenței între fragmentul citat și imagine. De exemplu, după lectura textului „Povestea unui fulguleț răzleț” de Maria Ioana Vasiloiu, elevii pot clasifica, prin imagini, personajele principale/secundare, personajele reale/fantastice, personaje umane/animaliere. Lectura textului „Luarea Griviței” de Mihail Sadoveanu oferă elevilor posibilitatea de a realiza corespondența dintre pasajele descriptive/narative și imaginile reprezentând scene de luptă, personalități istorice, reprezentarea redutei.

Dacă realizăm lectura unor texte care au în centru figuri celebre, imaginea este deosebit de utilă pentru înțelegerea acelor părți mai abstracte sau mai depărtate de universul copiilor. De exemplu, în textul „George Enescu” de George Sbârcea, sursele de inspirație ale muzicianului, cu proveniență din natură, pot fi deslușite mai ușor prin intermediul imaginilor reprezentând diferite instrumente muzicale nonstandard: corn, talangă, buciom. Lectura „O vizită în atelierul lui Brâncuși” de Cella Delavrancea poate beneficia de imaginile sculpturilor lui Brâncuși pentru a înțelege sugestia afectiv-emoțională ale acestora, dar și mesajul intelectualizat transmis de sculptor („Doamna Pogany” inspiră delicatețe, rafinament; „Coloana Infinitului” sugerează verticalitate, depășire a limitelor, dar și comuniune cu divinitatea).

Arborele lui Sapiro (4) este un procedeu care poate folosi imaginea pentru înțelegerea conflictului unui text cu conținut istoric. Fiecare element al arborelui conține o imagine sugestivă pentru succesiunea momentelor subiectului: solul- mediul /spațiul acțiunii, rădăcina-situația care a determinat conflictul, tulpina-personajele implicate în conflict, scorbura-scena conflictului, ramurile-reacțiile personajelor, frunzele-acțiuni ale personajelor, iar fructul-deznodământul conflictului. De exemplu, procedeul poate fi utilizat în lectura textului „Mihai și călăul” de Boris Crăciun, dar și pentru povestea „Scufița Roșie” după Charles Perrault.

Posterul este o metodă interactivă care folosește imaginile pentru investigarea aprofundată a unor teme sau situații la finalul unei lecturi. Practic, prin această metodă „se canalizează reflecțiile și confruntările elevilor către exprimări metaforice prin suporturi vizuale, create exact în scopul fixării opiniilor personale ale elevilor” (5, p. 231). Avantajul posterului este că îmbină mai multe competențe ale elevilor, dar și ludicul cu cognitivul, gândirea analitică cu trăirile elevilor. Posterul poate fi utilizat în

lectura unor texte care au drept teme jocul, lumile fantastice, familia sau școala. În același spirit instructiv, se poate face apel la *colaj*, o altă metodă interactivă prin care se realizează fixarea și aprobarea unor citate selectate dintr-un text sau a unor cuvinte-cheie ale textului, folosind mijloace de natură vizuală. Aceste două metode au și avantajul de a putea fi utilizate în etapa evaluării lecturii unui text.

Ilustrațiile constituie elemente centrale în activități de lectură după imagini sau de repovestire. Fiecare ilustrație reprezintă un moment din desfășurarea unei acțiuni, astfel încât succesiunea ilustrațiilor este egală, ca sugestie, cu planul de idei desprins în urma lecturii explicative. *Banda desenată*, foarte populară printre copii, este un mijloc de comunicare pe cale grafică ce pune copilul în situația de a ilustra un fir narativ, demonstrând, astfel, receptarea corectă și cronologică a textului cu personajele și acțiunile sale. Este un instrument complex și provocator datorită armonizării imaginilor cu replicile și indicațiile de loc și timp, cu atât mai mult cu cât o ilustrație din bandă nu este un instantaneu, ci o sugestie a mai multor momente de timp. Banda desenată poate fi folosită nu numai pentru a ilustra firul narativ, ci și pentru a problematiza textul. De exemplu, după realizarea lecturii unui capitol din „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu, pentru asigurarea faptului că elevii au înțeles narațiunea, se poate crea o bandă desenată pe site-ul www.storyboardthat.com, în care se strecoară „intruși” reprezentați de personaje și elemente din alte narațiuni cunoscute de copii. Astfel se creează conexiuni între diferite texte, se argumentează prezența anumitor elemente/personaje, se fixează firul narativ.

Nu în ultimul rând, deși mai puțin întâlnit și utilizat în sfera instructiv-educativă a literaturii pentru copii, *romanul grafic* ar trebui poziționat printre cele mai importante promotoare ale lecturii, prin capacitatea de alfabetizare vizuală și activizare a gândirii. Este un mod distractiv și atractiv de a citi datorită narațiunilor vizuale, o modalitate de îmbogățire a vocabularului prin asocierile rapide dintre imagine și semnificație vizuală, o cale de a pune în mișcare operația de sinteză a gândirii, un mijloc ludic de a dobândi informații din domenii variate și, mai ales, o metodă sigură de stimulare a imaginației și a creativității. Iată câteva exemple de romane grafice apreciate de copiii generațiilor actuale: „Zâmbește” de Raina Telgemeier, „Phoebe și Unicornul ei” de Dana Simpson, „Garfield” de Jim Davis.

Cuvintele Liliane Hamm folosesc cel mai bine drept concluzie: „Televiziunea, publicitatea, afișele, benzile desenate, filmele, imaginile de toate naturile și tipurile îi însoțesc pe copii încă de la primii pași, adesea fără ca să le fie propus vreun efort de gândire și analiză și să li se vină în ajutor pentru a transforma o acumulare dezordonată de impresii vagi sau cel mult de cunoștințe mai mult sau mai puțin

superficiale, în cunoaștere structurată și bine stăpânită. Sigur că nu există propriu-zis « analfabeți » în privința imaginii. Chiar și copiii mici dovedesc deja cunoștințe cu totul intuitive, îndată ce nu mai văd în ea o simplă bucată de hârtie, ci o re-prezentare autentică” (6, p.9).

Bibliografie:

- (1) Faguet, Emile, *Arta de a citi*, Albatros, București, 1993.
- (2) Sâmișăian, Florentina, articolul *Lectura imaginii- o noutate?* în revista online *Perspective* nr. 2, 2011 (<http://www.anpro.ro>)
- (3) Șchiopu, Constantin, *Metodica predării literaturii române*, Carminis, Pitești, 2009.
- (4) Mîndru, Elena, *Strategii didactice interactive*, Didactica Publishing House, București, 2010.
- (5) Ilie, Emanuela, *Didactica literaturii române*, Polirom, Iași, 2008.
- (6) Hamm, Liliane, *Lectura imaginii*, 1986 pe pagina <https://dokumen.tips/documents/lectura-imaginii.html>

EU CITESC, TU CE CITEȘTI - DE PLĂCERE ?

Prof. Daczó Aliz
Liceul Tehnologic „Apor Péter” Tg. Secuiesc, jud. Covasna

„Dacă nu-ți place să citești, înseamnă că n-ai găsit cartea potrivită.” – J. K. Rowling

Pornind de la citația de mai sus, e aproape sigur că, dacă căutăm bine, sigur găsim o „carte” care să ne placă. Și oare ce răspunsuri am primi la întrebarea: *Ce îți place să citești?* Am auzi diferite răspunsuri, cum ar fi: povești, nuvele, romane, ziare, comice, facebook-ul, instagram-ul, Oamenii încep să citească de la vârste foarte fragede. De multe ori vedem copii de 3-4 anișori „citind” basmele lor preferate, după imagini, ceea ce cred ei că se întâmplă și mai ales ceea ce le place lor să creadă că se întâmplă, cred eu. Așa cum nu toți copii „citesc” când sunt încă la vârste fragede, tot așa nu toți adolescenții sau adulții citesc în timpul lor liber.

Cred că imaginile au un rol foarte important în stimularea lecturii de plăcere și cred că trebuie începută cu participarea tuturor, mai întâi cu părinții, la vârste fragede, și după aceea să fie continuată de educatoare, învățătoare și profesori.

Nu cred că am reuși să dăm tuturor câte o carte, să citească romane, poezii, dar putem să facem în așa fel, încât să stârnim curiozitatea copiilor să încerce să citească mai întâi după imagini, și după aceea texte, dar măcar să citească imagini. Cărțile de povești, după părerea mea au la bază multe imagini nu numai să le placă copiilor ci și ca să le ducă mai aproape de plăcerea de a citi. Dar cum știm foarte mulți părinți nu citesc deloc copiilor și nici nu cumpără cărți, astfel copii nu vor avea șanse să îndrăgească lectura, și sunt și părinți care nici nu stârnesc imaginația copiilor să „citească” măcar după imagini. Pentru că așa cum în copilărie copii citesc pe baza imaginilor, tot așa putem să citim când vedem o fotografie, o pictură, sau chiar un peisaj, fie ea frumoasă sau urâtă, formând în așa fel gândurile noastre legate de ceea ce vedem. Așa trebuie să formăm gânduri și când citim un text.

Cum citim o poveste în imagini? Există vreo legătură între modul în care citim un text și modul în care citim un tablou?

A citi o imagine înseamnă:

- a proiecta un întreg univers literar și cultural;
- pretext sau impuls pentru a iniția elevii în arta scrisului (mai exact, în „mânuirea artistică a limbii”, ceea ce reprezintă un scop ambițios), abilitatea de a recepta și produce imagini;
- o formă codată, un mod de procesare;
- un „punct de fugă” cu o vastă ramificație, deoarece poate provoca documentare, comprehensiune, analiză estetică, interpretare, studiu comparativ, dezbateri;
- contribuție la înțelegerea textului literar, clarificarea unui context social-istoric, crearea analogiilor etc.

Pentru a clarifica parametrii lecturii imaginii se impune să observăm că a citi / a interpreta o imagine / o imagine a textului sunt demersuri pe cât de asemănătoare, pe atât de distincte. A citi un text și a privi o imagine, după Louis Marin, sunt experiențe estetice asemănătoare, pentru că ambele implică parcurgerea cu privirea a unui ansamblu grafic sau plastic. Imaginea se caracterizează prin unitatea plastică a reprezentării și este percepută global, astfel că receptorul intră în utopia plastică a tabloului/imaginei, se desprinde de real. Pentru a înțelege o imagine, receptorul trebuie să „regrupeze semnele”, să ia în considerare elementele de culoare, formă, textură etc.

Ca și textele, imaginile conțin multă informație. Următoarele idei ne vor ajuta să interpretăm și să înțelegem imagini.

Descoperă informații despre imagine:

- care sunt cele mai importante culori din imagine?
- care sunt formele, modelele, liniile vizibile?
- ce este mai mare sau mai mic decât în realitate?
- cât de mare este obiectul/persoana în realitate?
- ce moment în timp (trecutul, prezentul) și ce moment al anului sau al zilei sunt reprezentate în imagine?
- din ce perspectivă vezi subiectul imaginii: prin ochii unei broaște, ai unei păsări sau ai unei persoane?
- ce poți recunoaște în imagine?
- ce tip de imagine este (o fotografie, un tablou, o gravură, un desen, un colaj, un portret, un peisaj, o caricatură etc.)?
- ce este subliniat în imagine (lumina/întunericul, proporțiile, prim-planul/fundalul, coloritul, mișcarea/staticul, gesturile, expresiile faciale)?

Descrierea de ansamblu a imaginii:

- ce este notabil la această imagine?
- ce îți place la ea?
- ce o caracterizează?
- cum te simți când te uiți la imagine?
- care este cea mai frumoasă parte din imagine?
- ce cuvinte îți vin în minte atunci când te uiți la imagine?

Discută imaginea:

- descrie imaginea cu propriile tale cuvinte,
- spuneți unul altuia ce este cu sens, surprinzător sau important în imagine,
- puneți unul altuia întrebări despre imagine,
- dați comenzi unul altuia, cum ar fi: caută, găsește, arată, explică ...,
- formulează întrebări cum ar fi: De ce au fost alese aceste imagini? Ce imagini completează textul care aparține acestora? Ce imagini sunt în contrast cu textul care le însoțește?

Lucrează cu imaginea:

- alege o imagine și pune în scenă acțiunile pe care le vezi în aceasta,
- prezintă persoana pe care o vezi în imagine,
- modifică imaginile și comentează-le,

- compară imagini istorice cu cele pe care le ai,
- explică ce ar fi fost dificil de înțeles în text, dacă nu ai fi avut imaginile să te ajute,
- adaugă imagini potrivite care să completeze textul,
- compară imaginile și evaluează-le. Îți plac? Dacă nu, de ce?
- descrie, în scris imaginea,
- gândește-te la ceea ce s-a întâmplat înainte ca imaginea să fi fost luată sau pictată,
- gândește-te ce s-ar întâmpla dacă imaginea ar prinde viață,
- adaugă puncte de dialog cu text la imagine,
- descrie mirosurile și suntele la care te face imaginea să te gândești,
- colecționează imagini pe teme similare.

Interpretează imaginea:

- ce titlu ai da imaginii?
- unde a fost imaginea realizată/pictată?
- ce a vrut fotograf/pictorul să spună cu această imagine?
- de ce a fost făcută/pictată această imagine?

După cum vedem, tranziția de la lectura textului scris la lectura imaginii nu e grea și este de datoria noastră să-l facem mai ușor, mai ales că tuturor ne place frumosul în viață.

Bibliografie:

1. <http://iubescsacitesc.ro/40-de-citate-inspirationale-pentru-pasionatii-de-lectura/>
2. <https://www.living-democracy.com/ro/textbooks/volume-2/students-manual-10/tool-2/toolbox-4/>
3. Popa, Viorica, *Atelierele de creație: de la lectura imaginii la lectura scrierii*, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/178-184.pdf
4. Protopopescu, Valentin. *Lectură, imagine și interpretare*,. Revista Cultura, Seria a III-a, nr. 1 (557), 5 ianuarie 2017:

ASPECTE DIDACTICE DE SPORIRE A MOTIVAȚIEI ȘI A PREFERINȚELOR PENTRU LECTURĂ

Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Căndești, jud. Buzău

Una dintre cerințele învățământului modern este cea a formării la elevi a deprinderilor de studiu individual și de muncă independentă, a capacității de a gândi creativ, de a soluționa individual sau prin conlucrare multitudinea de probleme cu care se confruntă în anii de școală. La vârsta școlară mică, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în dezvoltarea imaginației, care mai târziu se va transforma în creație. De aceea, chiar din clasele primare este necesar să motivăm copiii să citească, respectând particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor.

„Citește! Numai citind creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini.” – Mihai Eminescu

Când gustul pentru lectură este format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața – o obișnuință utilă. Gustul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă și o strânsă colaborare a factorilor educaționali – familia și școala, o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, voință, continuitate, precum și de modelul propriu. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. În sprijinul elevilor, vine și numărul de 7-8 ore săptămânal de limba română, dintre care una este din modulul Tainele cărții care are prospectiva formării cititorului.

Iată de ce, anume nouă, învățătorilor claselor primare, ne revine rolul cel mai important în cultivarea interesului pentru lectură. Este evident și dovedit faptul, că astăzi cartea trece printr-o criză profundă în lume. Interesul pentru lectură a scăzut rapid, pe măsură ce calculatorul oferă informații prompte și eficiente într-un timp record. Realitatea zilelor de azi este că elevii noștri nu citesc. Aceasta trebuie să ne îngrijoreze, să ne facă să încercăm să schimbăm cumva lucrurile. Tocmai din acest motiv este necesar să le cultivăm interesul față de carte, de lectură.

Obiectivul primordial îl constituie procesul de sporire a motivației și a preferințelor pentru lectură examinat din perspectiva aspectelor didactice. *Scopul* constă în stabilirea unor repere teoretico-metodologice adecvate desfășurării procesului de dezvoltare și sporire a motivației și a preferințelor pentru lectură, punând accentul pe dezvoltarea vocabularului, îmbogățirea cunoștințelor și formarea unui cititor cult.

Subiectul propus este important, în special, pentru învățământul primar, deoarece, citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării orale și scrise. Ceea ce citesc copiii de mici, se întipărește în memoria lor pentru toată viața, influențându-le astfel personalitatea. Copilul trebuie îndrumat spre o lectură de calitate, bazată pe texte valoroase din punct de vedere cultural. Lectura reprezintă o metodă de învățare, însoțită de formarea unei idei personale și de trăirea unor emoții legate de mesajul textului citit, este o cale eficientă de asimilare și învățare, care permite însușirea unui volum de cunoștințe mai mare decât cel asimilat prin metode expositive. În timpul lecturii cititorul gândește, compară, apreciază, descoperă și judecă în ce măsură i-a plăcut sau nu cele citite și dacă l-a emoționat sau nu.

Din analiza literaturii de specialitate și a experienței didactice, am constatat că motivația și preferința lecturii se efectuează prin următoarele aspecte: cognitiv, educativ, formativ.

Aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitatea cotidiană. Ea determină cunoașterea activă a realității.

Aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Ea educă și disciplinează. În toate cărțile sunt personaje pozitive și negative. Mulți dintre eroii cărților citite devin modele pentru copii, determinându-i să sesizeze binele și răul, contribuie la formarea și orientarea concepțiilor cititorului despre societate, la formarea unei culture generale, complexe și durabile.

Aspectul formativ: lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă. Ea dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni.

În desfășurarea activității de învățătoare, m-am confruntat în lucrul cu elevii cu un interes scăzut pentru lectură. Acest aspect are numeroase efecte negative atât pentru derularea procesului instructiv-educativ, cât și pentru dezvoltarea unei personalități armonioase a elevilor, capabilă să răspundă pozitiv cerințelor sociale. Am concluzionat cu regret, că elevii au vocabularul sărac și sunt incapabili să comunice păreri și impresii, argumentele sale personale. Lectura este asemănătoare oricărei alte activități practice – în lipsa exercițiului, nu se dezvoltă nici vocabularul, nici abilitatea de a citi și de a savura universul unei cărți și, cu atât mai puțin, plăcerea lecturii. Fără a exclude din sursele de lectură calculatorul, mi-am propus o mai bună apropiere a elevului de carte. Consider că motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face învățătorul, în dependență de punerea în scenă a lecturii

în clasă, școală. Practica arată că „copilul nu face ceea ce îi spune adultul, dar face ceea ce face adultul”. De aici și pornesc să explic problema pe care o au copiii vizavi de lectură. Școala are un partener sigur în ideea dezvoltării unui interes durabil pentru lectură, precum și părintele care își dorește să vadă copilul citind. Mesajul responsabilității îl poartă ambii parteneri. Atunci când membrii familiei nu citesc, rareori este posibil ca un copil să fie pasionat de lectură, de carte. O familie exemplară, în care se citește, are șanse mai mari de a avea un copil cititor cult. Lectura copilului trebuie îndrumată cu atenție de către învățători și părinți. Ea necesită nu numai îndrumare, dar și control. Exemplul părinților are un rol important. E bine la rândul său, ca ei să fie model.

La rândul meu, în calitate de învățătoare, mă preocupă mereu problema formării unui cititor motivat și competent. În procesul activității didactice implimentez diverse strategii, care vizează stimularea dorinței de a lectura cu plăcere: citirea expresivă, citirea pe roluri, povestirea parțială și integrală, conversația sau dezbateră, jocul de rol, expoziția și prezentarea de carte, concursul, întocmirea Hărții lecturii. În cadrul orelor inițiez ateliere de lectură propunând variate tehnici de lucru: Agenda cărților citite, Momentul de lectură, Calendarul de lectură și atitudine, Topul literar, Buletinul de identitate al personajului, Interviu literar, Cubul, Știri din lumea cărții. Aceste tehnici solicită mai multe operații de gândire: sinteza, analiza, generalizarea, abstractizarea, compararea. Copiii sunt atrași de spiritul competiției.

Urmăresc și mă interesează nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” citesc elevii mei. Contează nu numai numărul cărților citite, ci și valoarea educativă a acestora. Controlul lecturii îl efectuez prin verificarea fișelor de lectură, a agendelor de lectură, calendarului de lectură, organizez și jocuri literare, dramatizări. De fiecare dată urmăresc să-i apropiez pe elevi de carte, de personajul literar, de scriitor. Îi învăț că pentru a citi conștient, e bine să-și facă concomitent următoarele notițe: cuvinte noi, expresii artistice, personaje, locul și timpul acțiunii, autor, editură, idei despre carte, ca ulterior să completeze ușor agenda de lectură și desigur să poată prezenta și recomanda cartea altor colegi, împărtășindu-și părerea despre carte. Simțind că opinia lor contează și este ascultată, elevilor le sporește interesul. În casele a III-a, a IV-a, elevii au însușit deja tehnica cititului și încep să se descurce singuri în lectură. Pot să citească și la liberă alegere, în dependență de ce-i interesează pe ei la orele de limba română, științe, istorie, educație muzicală etc.

Participarea la *Concursul Pro Lectura* a provocat elevii în aventura lecturii, le sporește și menține interesul pentru lectura cărților.

Un succes deosebit ne oferă implicarea și implementarea proiectelor educaționale eTwinning: *Fantezii de iarnă, În lumea poveștilor, Localitatea mea natală, Sărbătorim împreună*, prin intermediul cărora am promovat la maxim lectura. În cadrul proiectelor elevii au demonstrat abilități de comunicare orală, recitare expresivă, povestire, dramatizare.

Activitățile desfășurate în comun cu Biblioteca școlară și Biblioteca pentru copii dau roadele așteptate. Înainte de a desfășura o activitate, elevii au ca sarcină să studieze biografia scriitorului, să lectureze, să învețe la dorință din creația autorului, să realizeze desene în baza celor citite. Activitățile extracurriculare oferă un prilej de a sădi în sufletele copiilor dragostea pentru carte și autor, stimulează interesul elevilor pentru lectură, introduc elevii într-un mediu cultural, care-i tentează să citească.

A citi înseamnă a crește.

În concluzie, importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Este și va rămâne un factor important al învățării, în lipsa căruia instruirea nu este posibilă, chiar dacă alte mijloace încearcă să-i diminueze rolul.

« LECTURA » IMAGINII – METODĂ MODERNĂ ȘI ACTIVĂ DE PREDARE

Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești, jud. Buzău

I. Scurtă introducere

Fotografia, imaginea în general este o artă ajunsă la maturitate. Este un mijloc de expresie dintre cele mai utilizate în lume: fiecare dintre noi este vizat fie ca fotograf amator, fie ca și consumator de imagine (imagini din reportaje, modă, publicitate, poze din albumul personal). Imaginea te provoacă să vorbești, reînvie amintiri, invită la dezbateri, te determină să scrii. Imaginile vorbesc, te interpelează și în mod natural începi să le răspunzi.

În practica de predare/învățare atât a limbilor străine, cât și a limbii materne este tot mai indicată utilizarea frecventă a imaginilor pentru că ele au o funcție etnopedagogică și culturală deosebită. Ele stârnesc reacții afective, emotive și participative. Este cunoscut faptul că elevii sunt foarte reticenți

când se impune să vorbească despre ei-însăși sub propriul nume propria identitate. Dar în momentul în care li se propune să construiască o poveste (singuri sau în grup) plecând de la un suport, precum o imagine, ei au posibilitatea de a-și exprima anumite preocupări fără ca ceilalți să-și dea seama că vorbesc chiar despre ei, își exprimă astfel o preocupare personală mai mult sau puțin conștientizată. Într-o civilizație așa-zisă a imaginii, fotografia trebuie să ocupe un loc privilegiat deoarece favorizează creativitatea, comunicarea și permite în același timp îmbogățirea vocabularului sau însușirea unor forme lexicale și gramaticale.

II. În ceea ce privește alegerea imaginilor fiecare dascăl poate opta pentru scheme, grafice, tabele, planuri ale unor orașe, reproduceri ale unor picturi celebre, fotografii, cărți poștale, afișe, anunțuri publicitare, benzi desenate, desene umoristice etc. Întrebarea care se pune este următoarea: cum să „citești” și să „interpretezi” imaginile?

Iată câteva activități susceptibile de a se desfășura la clasă, având ca suport o imagine:

- 1) **activități de identificare:** a se prezenta, a prezenta pe cineva, a ilustra etc.
- 2) **descriere:** inventariere, clasificare, reformulare, rezumare, comparare, definiri de culori etc.
- 3) **activități care presupun folosirea imaginației:** situare în timp, spațiu, dialogare, observare, invenție etc.
- 4) **povestirea:** a exprima idei, a convinge, a polemiza, a chestiona, a confrunta, a judeca, a critica etc.

Fiecare profesor își poate adapta exercițiile în funcție de obiectivele pedagogice urmărite, în funcție de nivelul elevilor, de interesul lor, de momentele lecției. Aceeași activitate poate să vizeze toată clasa, un grup de elevi sau să fie atribuită unui singur elev pentru centrarea muncii pe scris, oral, dramatizare, compoziție etc.

Posibilitățile de exploatare a imaginii la clasă sunt foarte numeroase. Iată câteva exemple, un scenariu didactic posibil:

1) **primele reacții, primele impresii:**

✓ Ce vedeți în imagine? pe cine sau ce ? În prim-plan sau în plan mai îndepărtat ?

2) **Situarea în spațiu:**

✓ Unde suntem? Care este locul probabil în care a fost surprinsă imaginea? (loc, țară, oraș, sat etc.)

✓ Din ce loc a fost făcută fotografia? (interioare sau exterioare prezente sau sugerate de imagine).

3) **Situarea în timp cronologic, meteorologic**

- ✓ În ce epocă a fost surprinsă imaginea?
- ✓ În ce sezon?
- ✓ În ce moment fotograficul a ales să declinșeze aparatul său foto? De ce?
- ✓ Există alte referințe temporale?

4) **Identitatea unui personaj din imagine** cu creionarea primelor elemente biografice: nume, prenume, poreclă, vârstă, naționalitate, profesie, situația familială, situația socială, caracteristici fizice, morale, ticuri fizice, verbale, vestimentația. Stabilirea a 2 evenimente importante din viața sa, 2 obiecte de care este foarte atașat, deviza personală, proiecte etc. Creionarea a două calități, 2 defecte fizice, intelectuale, psihologice etc.

5) **Motivele prezenței acestui personaj în acel loc:** evocarea personajelor secundare și relațiile lor.

6) **În afara câmpului vizual:**

- ✓ Ce se află la dreapta imaginii și care nu se vede?
- ✓ Ce se află la stânga? În spate? Deasupra? Dedesubt?

7) **Senzații:**

- ✓ Ce se aude? (muzică, zgomote, sunete, conversații etc.)
- ✓ Ce se simte? Ce se respiră? (parfumuri, mirosuri, esențe, emanții etc.)

8) **Conținuturi:** inventarierea a ceea ce se ascunde într-o poșetă, un buzunar, o pivniță, un dulap etc.

9) **Imaginarea textelor** care nu se văd dar care sunt susceptibile de a fi prezente ici colo: mici anunțuri, graffitis, cartes postales, lettres d'amour etc. Acestea se pot scrie imaginând tonul, tema, formulele de adresare, începutul, sfârșitul etc.

10) **În afara timpului :**

- ✓ Ce se întâmplă în același loc în urmă cu un minut?
- ✓ Ce se întâmplă în același loc în urmă cu o oră/un an/10 ani?
- ✓ Cese va întâmpla în exact același loc într-un minut/o oră etc.?

11) **Motivația fotografului:**

- ✓ Cine a surprins imaginea?
- ✓ De ce?

- ✓ Ce relație există între fotograf și locurile respectiv personajele din imagine ? Ce a dorit fotograful să arate sau să dovedească?
- ✓ Care este tema generală a imaginii?
- ✓ Dar voi ce interes găsiți acestei imagini? etc.

12) **Care este stilul imaginii** ?(realistă, romantică etc.)

13) **Intertextualitate:**

- ✓ Ce poeme, romane, piese de teatru, eseuri etc. au abordat deja în modul lor propriu tema imaginii studiate?

14) **Culori predominante:**

- ✓ Ce culori ați propune voi pentru aceeași imagine?

La o astfel de lecție se poate organiza clasa pe grupe. Fiecare grup să aleagă la întâmplare o imagine și să elaboreze o scurtă poveste aducând imaginea ca probă suplimentară sau ca obiect-cheie în desfășurarea istorioarei.

Din cele prezentate mai sus se poate lesne deduce că în exploatarea oricărei imagini se poate pleca de la două premize: descrierea denotativă, obiectivă a acesteia și descrierea conotativă, subiectivă a imaginii care este influențată de percepția fiecărei persoane în parte. Din acest punct de vedere se poate afirma că imaginea este polisemantică. Se pot determina deci două dominante: descrierea și interpretarea.

III. Concluzii

Plecând de la imagini este util să îi învățăm pe elevi să învețe, să înțeleagă și să participe. În orice demers pedagogic activ, comunicativ, centrat pe elev este importantă reînnoirea și diversificarea continuă a actului educațional, care să vizeze obținerea din partea elevilor o participare activă, motivantă. Folosirea imaginii la clasă este una dintre aceste metode care se îndepărtează de activitatea rigidă și tradițională punând accent pe creativitate, comunicare, implicare activă.

CITIȚI CA SĂ ȘTIȚI! CITIȚI CA SĂ IUBIȚI!

Prof. Dobrotă Manuela-Corina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Sibiu

Am scris acest text cu intenția de le veni în ajutor profesorilor din învățământul preșcolar atunci când intenționează să organizeze și să desfășoare proiecte de bune practici pentru promovarea lecturii în grădinițe și în familiile preșcolarilor; l-am scris ca pe un cuvânt-înainte – convingător, sper – adresat părinților, hăituiți de alergătura zilelor, dar mai ales bunicilor, cărora le stă în putere să pună în sufletul puiștilor dragostea pentru cărți, dragostea pentru lectură.

Așadar...

Am adormit în fiecare seară până pe la cinci ani și jumătate cu vocea caldă a bunicii în urechi, care, printre căscături, îmi citea din „Dumbrava minunată”. Și chiar dacă peste zi găseam pe cineva să îmi citească vreo altă carte, seara îi răspundeam bunicii care mă întreba din ce citim mereu la fel: „Dumbrava...”. O știam pe de rost, iar cartea și paginile ei suspinau sub povara răsfoitului. Cartea mea de seară împlinea trei ani și nu s-a odihnit în acești trei ani nici măcar o singură seară. Apoi, într-o bună zi, buna mea dragă și sfântă mi-a zis că n-o să-mi mai citească de-acum, că va trebui să-i citesc eu ei. I-am spus bunei că nu știu să citesc, că mai întâi voi merge la școală și apoi voi învăța să citesc. Dar ea mi-a zis blând „Știi...știi...” Și a venit seara. Și mi-am luat „Dumbrava...” Și bunica mea a început „Bătrânelul se opri și duduia Lizuca privi în ...” iar eu am continuat cu vocea șoptită și speriată povestea Lizucăi. Știam să citesc! Cum? Puteam să spun cuvintele scrise pentru că știam povestea orfanei pe de rost. A fost prima dată când nu am adormit după trei, patru minute. Eram încântată și uimită! Cum de știam să citesc? Cum? Când s-a întâmplat acest miracol? Buna mea bună a stins veioza și m-a sărutat de noapte-bună. Dar eu nu puteam adormi de mirare și fericire. Închideam ochii, încercam să îmi imaginez cuvintele tipărite, dar nu puteam. Aș fi vrut să o trezesc pe bunica, să-i spun că vreau să citesc, dar știam ce urma să îmi spună. Nu avea rost nici să încerc. Apoi, după o secundă s-a făcut dimineață. Mi-am luat „Dumbrava” și, cu glas timid, ca să nu se sperie zânele cititului am început să silabisesc. Da... așa a început iubirea mea pentru cuvântul scris. Nu voi uita cum descopeream în cuvintele formate din mai multe litere un infinit de secrete și cât de mândră eram că știam să citesc cuvinte „mari”, care, de fapt, erau mai lungi decât celelalte, iar eu, pentru că știam povestea Lizucăi cuvânt cu cuvânt, credeam că știu să citesc. Dar cu duduia și Patrocle

chiar am învățat să citesc. După câteva săptămâni în care îi „citeam” eu bunicii, am primit o altă carte, „Micul Prinț”. Și bunuța mea mi-a zis că vrea să i-o citesc în fiecare seară. Și, dacă nu îl va plăcea pe prinț, ne întoarcem la duduia noastră și la prietenul ei.

Dar ne-a plăcut și „Micul Prinț” și apoi toate prințesele, toți prinții, cerșetorii, mușchetarii, zânele, zmeii, oamenii din munți și din câmpii, copiii de pe pământ sau din stele și toate viețuitoarele care vorbeau acolo, în cărțile mele, așa cum vorbesc oamenii unii cu alții.

Și anii au trecut și am făcut ce m-a învățat buna mea bună cu toți copiii care au venit către mine, ai mei sau ai altor mame. În era telefoanelor mobile, a internetului, a mass-mediei cărțile se resemnează uitate. Cât de fericiți ar fi copiii acestei eri dacă seara părinții le-ar citi câteva rînduri de poveste! Ar fi cel mai prețios timp petrecut cu ei, cei mici ar câștiga enorm pe lângă acel dram de atenție din partea părinților! Lumea poveștilor este fascinantă, ajutându-ne să ne îmbogățim imaginația. Iar „bunătatea adevărată cere neapărat inteligență și imaginație” (Camil Petrescu). Poveștile citite copiilor de părinți sau de vreo bunuță sau bunel au atâtea beneficii asupra dezvoltării emoționale și cognitive a celor mici! Timpul lecturii devine un timp al miracolului, al materializării, al dreptății, al luminii. Și este la îndemâna noastră, a tuturor, este extrem de ieftin sau gratis.

Poveștile citite celor mici le dezvoltă imaginația, dar stimulează și alte procese psihice. Micuțul învață să asculte, să își concentreze atenția, își dezvoltă auzul fonematic și discriminarea auditivă. Lectura părinților pentru copii creează o legătură armonioasă a micuților cu cei mari. În brațele mamei sau tatălui, cuibăreala de câteva minute e caldă, e plină de siguranță și de pace. Cititul cu voce tare a poveștilor le îmbogățește copiilor vocabularul, dar le dezvoltă și capacitatea de concentrare, abilitățile de comunicare și capacitatea de memorare. Dar dintre toate, cea mai importantă, e de departe dezvoltarea etică și morală a celor mici. Poveștile îi învață, ne învață, diferența dintre bine și rău, formează un sistem de valori, copiii descoperind ce este dreptatea, bunătatea, cinstea, responsabilitatea, empatia și altruismul, precum și alte valori care se formează în primii și cei mai importanți ani. Un alt rezultat al serilor de lectură în brațele mamei este câștigarea experienței de viață. Cu fiecare povestire, fabulă sau basm adăugăm picături valoroase în construirea a ceea ce va fi personalitatea prichindelului care ne ascultă fascinat.

Poveștile au de asemenea și un rol terapeutic, ajutându-i pe copii să facă față conflictelor interioare și anxietăților cu care se confruntă, să gestioneze mai ușor anumite situații în care se pot simți bulversați.

Deci, dragilor mari și mici, citiți și vă bucurați! Citiți ca să știți! Citiți ca să iubiți!

LECTURA DUPĂ IMAGINI

Prof. Filimon Jenica-Alina
Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci, jud. Galați

„Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții ome3nirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G.F. Mozorov)

Lectura după imagini este o formă obligatorie de activitate instructiv-educativă, care solicită reprezentările copilului, experiența lui de viață, capacitatea sa de a folosi în mod independent cunoștințele dobândite situații referitoare la mediul social și natural, redată în actul vorbirii. Așa cum textul scris este citit de adult, la fel și copilul citește imaginea, adică pe baza mesajului transmis prin ilustrație, el se exprimă și comunică. Putem spune astfel că, imaginea devine un mijloc de comunicare cu ajutorul căruia se exersează gândirea și operațiile acesteia: analiză, sinteză, generalizare, abstractizare.

Deprinderea de comunicare verbală începe să se formeze atunci când copilul recunoaște în imagine elemente deja cunoscute, apoi stabilește legături, apoi descrie și interpretează relațiile între simbolurile vizuale și propria experiență. Pe lângă ideile expuse anterior, mai sunt și alte beneficii ale utilizării lecturii după imagini:

- Stimulează competiția, confruntarea de idei, cooperarea;
- Evaluează reprezentările copiilor;
- Formează și dezvoltă abilități de expunere a ideilor;
- Exersează capacitatea de a descrie.

Etapele pe care le implică o astfel de activitate sunt următoarele:

I. etapa proiectivă presupune:

1. alegerea temei lecturii după imagini;
2. stabilirea obiectivelor;
3. pregătirea imaginilor/sucesiunii de imagini pe baza căreia se va derula activitatea.

II. captarea atenției copiilor:

- se realizează în funcție de temă și de nivelul de școlaritate;

III. anunțarea temei și a obiectivelor activității;

IV. dirijarea procesului lecturii după imagini de către profesor prin:

1. valorificarea unor întrebări auxiliare precum:

- a. întrebări care stimulează capacitatea de a stabili legături între elementele tabloului și realitatea obiectivă
- b. întrebări care cer copiilor să motiveze diferite acțiuni
- c. întrebări care solicită sinteza
- d. întrebări ce solicită deducții
- e. întrebări care cer prevederea consecinței unei acțiuni

2. prezentarea anumitor elemente din imagine;

3. actualizarea unor opere literare citite care să atragă atenția copiilor asupra anumitor aspecte prezente în imagini.

V. etapa sintetică, de ordonare și fixare a conținuturilor actualizate prin „lectură” – acest proces este ghidat de către cadrul didactic, în vederea familiarizării copiilor cu:

- anumite criterii la care se pot raporta în activități similare,
- succesiunea logică a prezentării, cu asocierea titlu (ales de copii) – conținut al povestirii „citite” etc.;

VI. asigurarea retenției și a transferului – poate consta în:

- 1. actualizarea unor texte cunoscute de copii, ce reflectă aceeași temă;
- 2. în recitarea unor versuri sau citirea unor fragmente de text;
- 3. realizarea unui scurt joc de rol care să valorifice unele dintre elementele identificate în imagini;
- 4. desenarea elementului preferat sau a unui element pe care l-ar adăuga imaginii.

Pentru o bună organizare și desfășurare a lecturii după imagini, profesorul trebuie să respecte următoarele cerințe pedagogice:

- să deprindă pe copii să priceapă în mod sistematic ilustrații, să deprindă tema și să înțeleagă conținutul acestora printr-un proces mintal de analiză și sinteză;
- să precizeze, să corecteze și să adâncească procesul instruirii independente;
- să activeze, să precizeze și să îmbogățească vocabularul copiilor, să-i deprindă să se exprime corect, coerent și expresiv;
- întrebările trebuie să fie precis și clar formulate, accesibile înțelegerii copiilor și să se succedă logic, să stimuleze observarea imaginii și să se axeze pe momentele principale;

— ilustrațiile folosite trebuie să corespundă intereselor de cunoaștere ale copiilor, și anume: să respecte adevărul științific; să corespundă vârstei, din punct de vedere al conținutului; să pună în evidență elementul principal; să posede suficiente detalii pentru a forma reprezentări corecte și complete despre problema studiată; să ofere o imagine clară asupra realității pe care o prezintă; să faciliteze transmiterea mesajului prin elementele care o compun; să stârnească atenția prin calități estetice deosebite (colorit, așezarea în tablou etc.) cuvintelor auzite o altă imagine decât cea corectă.”

Activitățile de lectură după imagini contribuie, într-o mare măsură, la dezvoltarea personalității copilului. Elementul specific care declanșează activitatea cognitivă a copilului îl constituie percepția organizată și dirijată de către educator. Această modalitate perceptivă presupune analiza, sinteza și generalizarea datelor percepute, stabilirea relațiilor și interdependențelor dintre ele. Succesiunea de întrebări și răspunsuri, legate de tema activității respective, stimulează percepția copiilor, orientându-le în același timp gândirea și activizându-le exprimarea verbală. În general, reușita lecturilor după imagini depinde de modul în care metodele și procedeele utilizate de către dascăl stimulează depunerea unui efort voluntar de către toți copiii, participarea lor activă, prin căutări și investigații proprii, pentru a descoperi diversele relații existente între obiectele și fenomenele percepute și pentru a deduce, în final, anumite concluzii.

Bibliografie:

1. Sâmișăian, Florentina, *Lectura. Repere actuale*, Editura Casa Cărții de Știință, 2005;
2. Costea, Octavia, *Didactica lecturii: O abordare funcțională*, Institutul European, Iași 2007.
3. Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, *Metode interactive de grup – ghid metodic*, Editura Arves, 2007

PRECEPTE MODERNE DE STIMULARE A LECTURII LA CLASELE LICEALE

Prof. Gavrilă Georgiana
Liceul Tehnologic Bălteni, jud. Gorj

Beneficiile indiscutabile ale avansului tehnologiei într-o eră a globalizării pot avea și efecte nedorite, resimțite, în principal, la nivelul percepției tinerilor față de carte, ca obiect. Profilul cititorului

acestui început de mileniu este unul aparte, el având cultura imaginii facilitate de mijloacele digitale. Este cumva firesc, căci spațiul virtual devine atractiv prin impactul vizual și prin accesibilitatea multitudinii de informații puse la dispoziție extrem de rapid, fără efort. Omul acestor timpuri moderne devine un ins banal sedus de accesibilitatea tehnologiei, rămânând „simplu, nivelat, timorat, tehnologic și relativist”. [1] Lecturile cronofage sunt înlocuite tot mai mult de recenzii accesate cu ușurință, de rezumate care nu contribuie semnificativ la bagajul cultural al elevilor. Profesorului de limba și literatura română îi revine, ca o misiune aparte, sarcina cultivării gustului pentru lectură, prin deschiderea către vastele paliere ale literaturii. Esteticienii, teoreticienii sau pedagogii au evidențiat o serie de avantaje ale lecturii prin funcțiile pe care aceasta le îndeplinește: de producere a textului, de proiectare, de culturalizare, de învățare propriu-zisă, de informare, de documentare. [2] Obiectivul major al studierii literaturii române în școală este formarea unor lectori avizați, pregătiți pentru receptarea diferitelor tipuri de texte.

Actualmente, asistăm la o schimbare în modul de percepere a textelor studiate, accentul punându-se nu pe simpla lectură a lor, ori pe rezumarea conținutului, ci pe interpretarea acestuia. Se urmărește dezvoltarea gândirii analitice, critice a elevilor în raport cu textele parcurse. Studiul literaturii în școală trebuie să aibă drept scop cultivarea aptitudinii lecturării pe parcursul întregii vieți, acest lucru contribuind la formarea unor repere culturale, estetice. Astfel, se pune accentul pe studierea unor texte cât mai variate, nu doar literare, ci și nonliterare. Examenul de bacalaureat este conceput chiar în această direcție, dând măsura nu doar a nivelului de cunoștințe literare ale elevilor, ci și a capacității de receptare a unui text nonliterar. Referindu-se la lectură, Mircea Eliade făcea o clasificare a cititorilor în funcție de gradul de asimilare a informației din cărțile parcurse, astfel: oameni care nu memorează conținutul cărții, ci păstrează doar starea sufletească produsă prin lectură, alții care citesc și rețin detaliile, și, în fine, cititori care asimilează substanța cărții. Rolul esențial al lecturii trebuie să fie îmbogățirea spirituală a individului: „Lectura este pentru omul contemporan un viciu sau o osândă. Cetim ca să trecem examenele, ca să omorâm timpul sau cetim din profesie. Lectura ar putea implica, însă, și funcții mai nobile. Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă – nu numai un instrument de informație sau de contemplație estetică.” [3]

La nivel liceal, profesorul trebuie să-și centreze interesul, în conceperea scenariului lecției, pe strategiile cu impact asupra nevoilor, valorilor și atitudinilor elevilor. Pentru a le capta atenția și a le trezi dorința de lectură, este necesară găsirea acelor metode active care să-i transforme, din cititori pasivi,

dezinteresați, în cititori avizi de a pătrunde în universul nemărginit al cărții. De măiestria profesorului depinde conceperea întregului arsenal de mijloace didactice menite a le forma elevilor gustul pentru lectură, a-i pune în relație directă cu cartea, a le stârni curiozitatea, interesul și fascinația pentru aceasta. Chiar dacă viziunea asupra lumii se schimbă cu fiecare generație, literatura rămâne domeniul ce le formează elevilor deprinderile de gândire autonomă, de reflecție, de rezolvare a problemelor. *Ideea că modelele oferite de lecturile școlare nu mai sunt actuale trebuie corectată prin implementarea unor strategii cu aplicabilitate în viața reală. De fapt, universul literar trebuie interpretat și într-o cheie analitică, el putând oferi unele soluții adaptate existenței reale.*

În etapa de prelectură, este esențial ca atenția elevilor să fie captată prin utilizarea unor mijloace precum înregistrări video sau audio prezentate ca dovezi vii ale existenței autorului studiat, prin prezentarea unor documentare sau interviuri cu și despre acesta. Explicarea contextului ideologic, social sau istoric în care a apărut textul propus spre lectură mijlocește transpunerea elevilor în climatul epocii respective, stârnind interesul față de carte. Profesorul poate folosi prezentări PowerPoint prin care să illustreze viața și opera scriitorului studiat, să furnizeze elevilor materiale interesante. Curiozitatea față de lumea operei studiate poate fi stârnită prin brainstorming, profesorul adresându-le elevilor întrebări legate de titlu, un motto, incipit sau, pur și simplu, un citat semnificativ din carte care să genereze o varietate de răspunsuri. Astfel, ora devine interactivă prin valorificarea potențialului critic, analitic, creativ chiar, iar nu prin simpla verificare a lecturii, creându-se o atmosferă relaxantă, propice lecturării. În etapa de interpretare a textelor, profesorul poate recurge la metode interactive, precum dezbaterea, piramida, problematizarea, mozaicul, Frisco, pălăriile gânditoare sau jurnalistulameleon. Aceste metode vizează, în cadrul orelor de literatură, formarea unor lectori competenți, capabili să-și exprime punctul de vedere pe o temă anume, contribuind la dezvoltarea capacității de a identifica alternative la situațiile prezentate și de a rezolva situații problematice. Antrenează, totodată, spontaneitatea în gândire, spiritul de cooperare și de competiție, gândirea critică, creativitatea individuală și de grup, sensibilitatea estetică, creând o emoție, o așteptare a elevilor pentru ora de curs.

Strategiile evaluative pot fi concepute sub forma unor jocuri de creație, de fantezie, de simulare, de decizie care să îi implice pe elevi și să le permită manifestarea propriilor valori. Se pot organiza dramatizări, procese literare, făcându-i să trăiască la intensitate maximă faptele jucate. Elevii pot fi chemați să investigheze anumite subiecte prin intermediul studiilor de caz care îi pun în contact direct cu

viața reală, valorificându-le și deprinderile de muncă independentă. Profesorul poate lansa elevilor provocarea de a experimenta actul creator și de a-și împărtăși unii altora, de pe „scaunul autorului”, experiența trăită prin scris. De asemenea, se pot transpune în persoana unui scriitor care răspunde la întrebările adresate, în acest caz studiind îndeaproape toate lucrările scrise de/ despre autorul respectiv. Se pot organiza cluburi de lectură în școli și profesorul poate intermedia întâlniri ale elevilor cu scriitori care să le împărtășească impresii literare prin lansarea unor discuții vizând lectura și creația. Există, prin urmare, numeroase strategii de activizare a elevilor, de îndrumare a lor spre lectură. Indiferent de tematica abordată, cartea trebuie să suscite interesul elevilor și profesorilor deopotrivă, ca principal instrument de formare, dar și ca sursă majoră a învățării.

Profesorul este cel care facilitează întâlnirea elevului cu cartea, imaginând scenarii didactice cât mai atractive și mai variate în cadrul cărora să-i insuflă pasiunea pentru lectură.

Note:

1. Horia-Roman Patapievic, *Omul recent*, Editura Humanitas, București, 2001, p. 129.
2. Emanuela Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 244.
3. Mircea Eliade, *Taina Indiei*. Texte inedite, Editura Icar, București, 1992, p. 89.

Bibliografie:

1. Eliade, Mircea, *Taina Indiei*. Texte inedite, Editura Icar, București, 1992.
2. Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2011.
3. Norel, Mariana, Sâmișăian, Florentina, *Didactica limbii și literaturii române II*, 2011.
4. Patapievic, Horia-Roman, *Omul recent*, Editura Humanitas, București, 2001.

MAGIA LECTURII

Prof. Gavrilesco Dorica

Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci, jud. Galați

Școala românească s-a confruntat în ultimii doi ani cu numeroase provocări generate de schimbări economice sociale și culturale. Ce ne-a făcut în această perioadă să ne simțim mai bine ? – lectura. Și dacă lectura ne dă o stare de bine, atunci să ne gândim și la întrebarea: Ce este cititul ? Iată întrebarea la care oricine dintre noi poate găsi un răspunsCititul te face să visezi, să evadezi în lume. Călătorești cu mintea peste tot în locuri reale, dar și în alte locuri imaginare. Cititul îți dezvoltă imaginația, despre care Einstein spunea că ”*este mai importantă decât cunoașterea. Cunoașterea este limitată. Imaginația face*

ocolul lumii.” Tot el spunea că ”logica te va duce din punctul A în punctul B. Imaginația te va duce oriunde...”¹Sunt nenumărate motive pentru care toți ar trebui să citim. Fiecare avem un alt motiv pentru care citim, uneori citim de plăcere, alteori pentru a acumula cunoștințe, cert este că cititul ne este de foarte mare folos. Fără să ne dăm seama vom învăța să luăm decizii mai bune, ne va ajuta să ne înțelegem mai bine (pe noi și pe ceilalți) și ne va ajuta să ne menținem un echilibru/stabilitate emoțională. Pe de altă parte cititul te ajută să devii mai tolerant, să înțelegi că oamenii sunt diferiți la fel ca și personajele pe care le întâlnești în cărți.

Citind despre emoțiile personajelor, despre situațiile cu care se confruntă ele, elevii pot descoperi soluții noi la problemele cu care se confruntă chiar ei în viața de zi cu zi. Cărțile îi vor ajuta într-un final să ia decizii, să acționeze, să facă alegeri și să și le asume. Deasemenea cititul ne ajută să ne exprimăm mai bine, să ne dezvoltăm vocabularul și să împărțim cu ceilalți idei despre pasiuni comune și proiecte. De ce ? Deoarece textul ne ajută să ne imaginăm cum am vre să arate povestea în imagini, iar imaginea ne ajută să scriem noi povestea așa cum ar trebui ea să fie în imaginația noastră.

Cu câțva timp în urmă citisem un articol care sublinia că cititul este ca o terapie. Astfel School of Life, o librărie din Londra folosește cărțile pentru a-i ajuta pe oameni, să-și îmbunătățească viața, relațiile personale. Cum anume? Prin recomandarea cărților potrivite în funcție de nevoile lor emoționale. Dacă ești timid sau ai o anumită temere, ei îți recomandă o anumită carte în care poți să afli despre alte persoane cu aceleași ”probleme” ca și tine și poți găsi soluții. ”*Biblioterapia*” nu este un termen nou și se practică de foarte multă vreme , drept dovadă cartea *The Novel Cure: An A-Z of Literary Remedies*, care este scrisă în stilul unui dicționar medical și sugerează tratamente pe bază de cărți. Citind biografiile oamenilor celebri poți învăța din experiența lor de viață, vei afla prin ce greutăți au trecut ei și cum au răzbit. Aceasta poate fi pentru tine un impuls motivațional extraordinar, mai ales când vei afla că, pentru nici unul dintre ei, nu a fost ușor să obțină ceea ce și-au dorit.,, *Să citești cărți bune e ca și cum ai purta o conversație cu cei mai de seamă oameni ai tuturor timpurilor*“² spunea Descartes.

Orice proces de dezvoltare personală începe cu autocunoașterea. Trebuie să te cunoști, ca să știi de unde pornești. De fapt procesul de dezvoltare personală implică o cunoaștere continuă, iar cititul cărților potrivite te poate ajuta enorm. Pe de altă parte, ca orice formă de artă, lectura ne stârnește imaginația și

¹ Albert Einstein, *Cum văd eu lumea ?*, Ed. Humanitas, București, 2021.

² René Descartes, *Correspondența completă*, Ed. Polirom, București, 2020.

emoția și ne permite să exploreăm lumea într-un mod diferit, să ne formăm percepția și modul de gândire și de înțelegere, dincolo de posibilitățile oferite de realitate. Cu toții ne amintim cu drag de cărțile și basmele care ne-au marcat copilăria, dar nu numai, acele povești pe care le-am citit de zeci de ori și pe care nu le mai lăsam din mână nici când se dădea stingerea. Poveștile reprezintă un sprijin, o bază, o rezolvare, sau chiar o alinare, pentru oamenii mici și mari.

O carte indiferent de subiectul acesteia ne transportă, în lume, ne permite să ne pierdem în ea, și să ne lăsăm purtați de magie și de emoția momentului. Astfel, farmecul unei cărți este de a ne face să trăim alături de personaje aventurile și emoțiile prin care acestea trec, de a iubi, a urî, a plânge sau a ne bucura alături de ele, și de a aștepta cu sufletul la gură următoare pagină, următorul capitol, în care să aflăm ce se întâmplă în continuare cu noii noștri prieteni. Cărțile ne oferă viața. Adeseori, ele ne provoacă, să ne confruntăm cu sentimente sau idei, să empatizăm, să învățăm lecții prețioase despre viață și oameni în general. Chiar dacă nu întotdeauna recitim aceleași cărți care ne-au marcat copilăria o dată ce trecem de anumite faze ale vieții, acestea nu vor fi niciodată uitate și își vor fi lăsat amprenta în mintea și subconștientul nostru. Poveștile copilăriei deschid calea către plăcerea lecturii în stadiile mai avansate ale vieții și ne oferă o bogăție mai mare decât ne dăm seama la prima vedere.

Cititul pentru mine a ajuns să fie o prioritate. Mai degrabă o necesitate. Mă ajută să mă relaxez, să mă liniștesc și să înțeleg unele lucruri. Cărțile pentru mine sunt asemenea unor comori neprețuite. Cărțile îmi conferă liniștea sufletească de care am nevoie. Pentru mine, „a citi” înseamnă a descoperi, a intra în contact cu alte lumi, alți oameni. Și nimic nu e mai frumos decât să descoperi întotdeauna ceva nou, ceva care te atrage și care îți dezvăluie o lume nouă. Astfel încât aș putea spune că o bibliotecă este infinitul sub un acoperiș.

Bibliografie:

1. Descartes René, *Corespondența completă*, Ed. Polirom, București, 2020.
2. Einstein Albert, *Cum văd eu lumea ?*, Ed. Humanitas, București, 2021.

PERFECTIONAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ LA GIMNAZIU -STUDIU DE SPECIALITATE-

Prof. Gherghinoiu Elena Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea

Lectura este modalitatea prin care un om se poate cunoaște pe sine, își recunoaște adevărata valoare, se dezvoltă intelectual și spiritual.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Cartea, ca obiect cultural, începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații din cauza noilor alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, care tind să capteze atenția celor dispuși să facă un efort mult mai redus și să ajungă mai rapid la un rezultat. Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau a calculatorului este explicabilă prin noul stil de viață în care mass-media și internetul acaparează, oferind o multitudine de informații facile și persuasive, dar care nu presupun o reflecție personală, un efort intelectual sau o pregătire anterioară.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Lectura este o formă de comunicare atipică, în care emițătorul și receptorul nu sunt coprezenți, contextul emiterii nu este același cu contextul receptării, iar feedback-ul nu este posibil. Comprehensiunea textului devine astfel un proces personal, ceea ce nu înseamnă că este strict individual, ci că orice cititor va percepe un text în baza culturii sale și a competențelor interpretative pe care le stăpânește.

În orele de limba și literatura română și eu încerc pe cât posibil să le dezvolt elevilor mei gustul pentru citit, deși este o misiune foarte grea. Din păcate foarte puțini copii citesc de dragul de a descoperi lumea, de a găsi mai multe informații sau pentru cultivarea unor trăsături morale. Deși este tot mai strâmtorată de comunicarea electronică, lectura rămâne a fi o activitate umană fundamentală, a cărei

valoare este de necontestat. O scurtă trecere în revistă a unor surse franceze care au inițiat o nouă viziune asupra lecturii scoate în evidență importanța problemei.

Profesorul J.-L. Dumortier demonstrează că lectura nu este doar un simplu procedeu de învățare, cum este considerată de către neinițiații în domeniu. Ea reprezintă primul și cel mai important pas în apropierea cititorului de tema, problemele, personajele, limba și stilul operei literare, de personalitatea autorului.

Prima cerință față de lectură, considerată azi axiomă și în învățământul de la noi, vizează calitatea textelor literare propuse elevilor: “Elevii trebuie să citească texte de valoare și să profite la maximum de lectura lor” în plan informațional, afectiv, cognitiv.

Perfecționarea procesului de lectură, sensibilizarea cititorului față de mesajul literar-artistic lansat de autor, antrenarea lui în percepția artistică prin revalorificarea mesajului, interpretarea celor citite pentru a-și forma atitudinea proprie față de opera literară etc. reprezintă cea de-a doua cerință față de lectura textelor literare.

Calea spre atingerea acestor obiective pornește de la selectarea unui program de lectură pentru elevii claselor gimnaziale, care trebuie însă să fie anticipat de delimitarea noțiunilor enseignement (studiere, învățământ, percept) și apprentissage (ucenicie, antrenare), adică de precizarea conținutului programei de învățământ și a abilităților pe care trebuie să le posede elevul pentru a putea realiza sarcinile preconizate. profesorul trebuie să-și pună câteva întrebări: Ce cunoștințe pot propune eu elevilor pentru a lărgi competențele în materie de lectură? Cum pot spori interesul pentru textele studiate, pentru diversificarea acestui proces? Cum pot verifica cine explorează bine cunoștințele sale pentru a continua să învețe?

Lectura devine proces revelatoriu atunci când prin acțiuni imaginative și creatoare, transmițătorul textului, respectiv autorul, impregnează textul cu sugestii simbolice și transmite mesajul în mod indirect prin intermediul unui limbaj metaforic structurat. „Limbajul său trebuie să pornească de la el așa cum muzica izvorăște din mișcarea iute a degetelor unui mare interpret, așa cum cuvintele izvorăsc din gura unui orator cuprins de indignare, așa cum literele își iau zborul de sub degetele unui tipograf iscusit, așa cum silabele se formează în urechea unui telegrafist din sunetele micului său clopoțel”³. Asemenea sunetelor de clopoțel, cuvintele înșirate pe hârtie se transformă în propoziții cu înțeles, în fraze menite să

³ J. Hillis Miller – *Etica lecturii*, Editura Art, București, 2007, p. 133

transmită informații, în cuvinte menite să convingă sau să dea naștere la multiple reacții și sentimente. Uneori relația comunicatională dintre autor și cititor este departe de a funcționa fără cusur. Atunci când autorul textului, spre pildă, pune accentul pe latura metaforică a textului și folosește un limbaj încriptat, actul lecturii dezvăluie o cantitatea prea mare de înțelesuri și semnificații.

Ca reprezentant al deconstructivismului american în domeniul teoriei literare, J. Hillis Miller, distruge mitul receptării concrete a textului literar și afirmă că citirea unui text se prezintă ca un lanț de lecturi și relecturi pe baza cărora semnificațiile se desprind una câte una și se dezvăluie pas cu pas. În acest fel, discuțiile legate de eficiența actului lecturii se acutizează tot mai mult, filosofii lecturii interesându-se de efectele produse de text asupra destinatarului comunicării literare. Filosofia receptării textuale acordă o egală importanță atât contextului artistic al zămislirii creației literare, cât și contextului receptării, insistă asupra valențelor antropologice ale comunicării textuale și tratează cu real interes poziția cititorului ca interpret al cărților lecturate. Să fii un filosof al lecturii, înseamnă să spargi structura inițială a discursului și să reconstruiești drumul de la text la cititor. Prin prisma modalităților de receptare lectura apare ca un proces interactiv. Ea este definită ca acțiune textuală, ce antrenează procese subtile care au influență asupra relației cititorului cu autorul și, de ce nu, asupra relației cititorului cu lumea exterioară și cu sine. Hermeneutica deconstructivistă desface textul, îl privește ca pe un uriaș puzzle, îl studiază ca pe un rezervor de simboluri. Interpretarea deconstructivistă se concentrează asupra detaliilor și elementelor comunicationale individuale, ignoră întregul și, pune pe un plan secundar mesajul general al operei literare. Textul literar apare ca un conglomerat format din straturi multiple de înțelesuri și semnificații. Ele sunt surprinse de cititor pe măsură ce acesta se adâncește în procesul lecturii. Nu există o metodologie perfectă care să învețe cum să citim. Știm⁴, doar că lectura se produce în straturi. Receptarea mesajului presupune parcurgerea unor etape ale lecturării, structurate după cum urmează:

- lectura superficială, realizată la nivelul primului contact cu cartea
- lectura profundă, care accede la startul original al operei
- lectura istorică sau bibliografică, care implică compararea operei lecturate cu celelalte scrieri ale autorului și descoperirea stilului personal al scriitorului pe baza listei bibliografice a operelor pe care le semnează.

⁴ A se vedea : Al. Marino – *Hermeneutica ideii de literatură*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987

Studierea lecturii, ca împletitură consecventă de alte lecturi sau relecturi, a trezit interesul criticului Matei Călinescu. Autorul român a fost fascinat de procesul modificării sensului în procesul citirii și recitirii unuia și aceluiași text. Dezvoltând teoria lecturii circulare, criticul român, a alunecat în direcția antropologiei literare vorbind despre „strategia lecturilor multiple”.

Când citim punem în funcțiune multiple demersuri interpretative. Înțelegerea și receptarea textelor lecturate depinde de cunoașterea intenției autorului, identificarea contextului care a generat creația, stabilirea puterii de expresivitate a limbajului utilizat pentru a comunica literar. Documentele scrise aparțin celui mai înalt nivel de funcționare al limbajului astfel încât filosofia limbajului nu avea cum să evite problematica lecturii. Un document scris este conceput pentru a transmite ceva prin intermediul unui limbaj iar principala caracteristică a textelor este comunicabilitatea. Din această perspectivă, filosofia lecturii își găsește un loc binemeritat în marea familie a științelor comunicării și oferă noi puncte de vedere în privința raportului esențial stabilit între autorul și receptorul unei comunicări. Filosofia lecturii ne conduce spre cititorul experimentat, spre o interpretare inedită a actului lecturii, ca o suită de lecturi și relecturi, exercitate asupra unui singur text, asupra unei singure cărți.

În concluzie lectura trebuie să dăruiască lumină în zâmbet și culoare.

Bibliografie:

1. Abric, Jean-Claude, *Psihologia comunicării: Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași, 2002;
2. Craia, Sultana, *Teoria comunicării*, Editura Fundației România de Măine, 2000;
3. Ecco, Umberto, *Opera deschisă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002;
4. Kramar, Mihai, *Psihologia stilurilor de gândire și acțiune umană*, Iași, Polirom, 2002;
5. Miller, Hillis J., *Etica lecturii*, Grupul Editotial Art, București, 2007;
6. Ruști, Doina, *Mesajul subliminal în comunicarea actuală*, Editura Tritonic, București, 2005;
7. Sârghie, Anca, *Lectura și studiul*, Editura “Alma Mater”, Sibiu, 2002.

ORA DE LECTURĂ - ÎNTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ

Prof. Gligă Ramona

Școala Gimnazială „C-tin Gheorghii” Podari, jud. Dolj

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasele V-VIII, propune dezvoltarea a două competențe-cheie: comunicarea în limba maternă și sensibilizare și exprimare culturală. Formarea competenței de comunicare în limba română va fi rezultatul desfășurării unor activități de învățare care presupun exprimarea ideilor, a sentimentelor, formularea unor opinii pornind de la mesaje citite sau ascultate.

Competența de lectură a elevilor presupune lucrul cu textul astfel încât să se ajungă la competența elevilor de formarea opiniilor personale pornind de la o idee, o situație etc.

În lucrarea „O didactică a limbii și a literaturii române”, Florentina Sâmihaian propune un model de abordare a textului literar: înainte de lectură, în timpul lecturii, după lectură.

Din activitatea la clasă am putut observa că fiecare dintre etapele amintite în lucrarea citată este importantă pentru dezvoltarea competenței de receptare a textului scris.

Etapa de prelectură deschide căi de înțelegere a textului. Se pot propune diferite jocuri care să-i antreneze pe elevi spre noțiunile pe care le știu deja despre tema ce va fi abordată în noul text. De asemenea, profesorul le poate oferi elevilor informații pentru a înțelege contextul în care a fost scris textul sau le poate prezenta un scurt film reprezentativ pentru epoca surprinsă în textul literar. Manualele școlare au în vedere această etapă și autorii propun jocuri sau teme de dezbatere extrem de interesante. Am observat că acestea au impact puternic asupra elevilor.

Etapa lecturii presupune contactul direct cu textul. Lectura model a profesorului are un rol important pentru elevi. Intonația, uneori și mimica, sunt aspecte pe care le are în vedere profesorul cu scopul de a transmite cât mai clar mesajul. Interesul elevilor față de text va crește, dacă și ei îl citesc de mai multe ori. Interacțiunea cu personajele presupune o analiză a comportamentului acestora și apoi analiza faptelor acestora în cadrul acțiunii operei. Rolul profesorului este acela de a le forma elevilor deprinderea de lectură, de a-i determina să facă conexiuni între experiențele personale și cele ale personajelor.

Postlectura este etapa în care elevii rezumă sau povestesc textul. Transpunerea în lumea textului înseamnă să înțeleagă, să vadă, să judece și să poată să exprime ceea ce au înțeles. Aceasta este o etapă superioară a înțelegerii mesajului textului, etapă la care ajung numai elevii care respectă ceea ce am enumerat mai sus. Lectura de suprafață nu îl va ajuta pe cititor să pătrundă sensurile și să identifice simbolurile operei, profesorul explicându-le faptul că nu este suficient să știe să citească (adică să descifreze), trebuie să poată să emită judecăți de valoare. Din lumea textului spre lumea reală înseamnă ca elevii să reﬂețeze la situația lor ca cititori, să facă legături cu alte texte pe care le-au citit sau să numească emoțiile resimțite în timpul lecturii.

Bibliografie:

1. *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română*, clasele a V-a - a VIII-a, Anexa nr. 2 la OMEN 3393/28.02.2017.
2. Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București, 2014.

STRATEGII DIDACTICE DE LECTURĂ A IMAGINII

Prof. Hînt Florentina-Gianina

Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor

Ora de literatură trebuie să fie un spațiu de inițiere în lectură și cultură. Textul literar este deschis lecturii și interpretării. Simțul estetic și metoda lecturii se educă, se perfecționează în timp. Motivația lecturii este diversă, specifică și nespecifică, iar lectura este concurată adesea de alte activități, de aceea, în cadrul orelor de limba și literatura română, cadrul didactic trebuie să utilizeze strategiile adecvate care să contribuie la formarea unor buni cititori de literatură, la păstrarea frumuseții și specificului limbii și literaturii române. Stimularea interesului pentru lectură este unul dintre obiectivele fundamentale ale orei de limba și literatura română, iar reușita depinde de creativitatea profesorului și de modul în care le corelează pe cele existente.

Strategiile de înțelegere și de interpretare a textului literar sunt asemănătoare cu cele ale lecturii imaginii. Lectura imaginii determină motivarea și implicarea elevilor în procesul de predare-învățare, facilitează transmiterea informațiilor, stimulează creativitatea, imaginația și lectura de plăcere și sprijină

dezvoltarea inteligenței vizuale. Cu ajutorul imaginilor, elevii realizează conexiuni, percep, analizează și interpretează mai ușor, deoarece informațiile transmise sunt concrete și accesibile înțelegerii.

Programa școlară actuală de limba și literatura română prevede activități diverse de lectură a imaginii, având ca suport textele multimodale, benzile desenate, textele audio-video, opere de artă, tablouri, fotografii, imagini care reproduc scene din textele literare, hărți, reclame, afișe, diagrame, spoturi publicitare sau clipuri. Așadar, propun spre exemplificare un model de lectură a imaginii la clasa a VII-a. După activitățile de comprehensiune și interpretare a textului literar *Moara lui Călifar* de Gala Galaction, am desfășurat o activitate de lectură a imaginii, având ca temă literară *pactul faustic* sau *pactul cu diavolul*. Pornind de la ideea că numeroase scrieri fantastice se caracterizează prin prezența diavolului care încearcă să-i ispitească pe oameni, oferindu-le bogăție, cunoaștere, dragoste, fericire, nemurire, putere, renume, tinerețe sau statut social, am observat, am analizat și am interpretat opera de artă a lui Ary Scheffer, *Faust în atelierul său*.

Activitatea de învățare a avut ca obiective dezvoltarea capacităților de exprimare orală și a imaginației, obținerea unor informații despre un subiect sau o persoană anume și dezvoltarea capacității elevilor de a citi valorile din patrimoniul național în diversele limbaje în care sunt reprezentate.

Activitatea s-a realizat pe baza unui plan care a constituit pentru elevi un ghid de lectură a imaginii, cuprinzând următoarele componente:

1. **Introducere:** Cine este autorul acestui tablou? Cine este Ary Scheffer? Unde se păstrează portretul? Ce prezintă tabloul său?

Autorul acestui tablou este Ary Scheffer, un pictor romantic olandez-francez. Tabloul *Faust în atelierul său* prezintă cele două personaje din poemul dramatic *Faust* (1808) de J.W. Goethe. În prim-planul tabloului este doctorul Faust, un savant, care își dă seama la sfârșitul vieții de fragilitatea cunoștințelor obținute și regretă că și-a sacrificat tinerețea stând în laborator, printre multe cărți și experimente. Ademenit de diavolul Mefistofel, Faust acceptă să-și vândă sufletul, pentru a obține în schimb îndeplinirea tuturor dorințelor.

2. **Cuprins-**Observarea și descrierea lui Faust și a lui Mefistofel

Faust

a) Atitudinea: În ce atitudine este reprezentat Faust? Unde stă Faust? Ce se află pe masa de lucru? Ce culoare are postavul care acoperă masa? Cine se află în spatele fotoliului?

b) Figura: Cum este chipul lui Faust? Dar fruntea, ochii, nasul și barba acestei fețe alungite? Ce puteți spune despre gura și buzele acestuia? Cum își poartă părul? Ce impresie vă fac ochii lui Faust? Dar fruntea plină de cute? Încotro își îndreaptă privirea? Cum își ține capul? Cum își ține mâna stângă? Dar mâna dreaptă? Ce impresie creează prin faptul că își reazimă mâna de cărți? Ce impresie creează mâna dreaptă întoarsă în spatele trupului?

c) Îmbrăcămintea: Din câte veșminte este alcătuită îmbrăcămintea lui Faust? Ce haină poartă pe dedesubt? Care este veșmântul de deasupra al acestuia? Ce culoare au cele două piese vestimentare? Ce credeți că pot simboliza cele două culori ale veșmintelor lui Faust?

Mefistofel

a) Atitudinea: Cine se află în spatele fotoliului lui Faust? Ce atitudine are Mefistofel?

b) Figura: Cum este chipul lui Mefistofel? Dar capul, coarnele și ochii? Ce puteți spune despre zâmbetul acestuia? Ce impresie vă fac ochii lui Mefistofel? Încotro își îndreaptă privirea? Cum își ține mâinile? Ce credeți că semnifică gestul mâinilor împreunate?

c) Îmbrăcămintea: Ce culoare are veșmântul său? Ce simbolizează această culoare?

3. Încheiere: Semnificații, sentimente, stări și emoții

Ce culoare are fundalul acestui tablou? Ce semnifică aceasta? Când a fost realizat acest tablou? Ce a dorit pictorul să exprime prin acest tablou? Ce ai simțit privind acest tablou? La ce te-ai gândit? De ce ți-ai amintit?

Un asemenea ghid de lectură a imaginii poate constitui un suport pentru o activitate viitoare de producere de text. Pe baza răspunsurilor oferite la aceste întrebări, elevii pot lega informațiile între ele, le pot interpreta, iar în final pot redacta compunerea.

O altă strategie de lectură a imaginii am utilizat în cadrul unui proiect educativ intitulat „Satul românesc în an centenar”, desfășurat la clasele a VII-a și a VIII-a. Una dintre activitățile proiectului a constat în realizarea de către elevi a unor fotografii reprezentând instituții importante din localitatea lor, peisaje și locuri preferate, ocupații ale locuitorilor, tradiții și obiceiuri locale. În cadrul acestei activități am urmărit formarea competenței de a analiza și de a interpreta o fotografie și formarea competenței de a elabora un text oral sau scris. Activitatea a cuprins următoarele etape: realizarea fotografiilor, prezentarea acestora sub forma unui text oral sau scris și crearea unui colaj cu fotografiile elevilor. Prin intermediul întrebărilor, am încercat să dirijez construirea de către elev a cunoașterii realității reprezentate

în fotografii. Construirea acestei cunoașteri a presupus: identificarea prin observare a elementelor din fotografie, analiza elementelor identificate, înțelegerea și interpretarea semnificației elementelor. Exemplific, în următoarele rânduri, o secvență din activitatea de învățare pe baza fotografiilor. În cazul fotografiilor care au reprezentat un peisaj am folosit o listă de întrebări, care a constituit un suport pentru realizarea prezentării de către elevi: Ce reprezintă fotografia? Din ce loc a fost fotografiat? Câte planuri există în această fotografie? Care sunt elementele din fotografie situate în primul plan/al doilea plan/al treilea plan? Care sunt trăsăturile acestor elemente componente? Ce elemente componente ale peisajului au dimensiuni mai mari? Dar mai mici? Care este culoarea predominantă în peisaj? Care este atmosfera surprinsă în fotografie? Ce simți când privești această fotografie? De ce ai ales să fotografiezi acest peisaj?

În societatea contemporană personajele cheie ale procesului lecturii sunt autorul și cititorul. Textul scris și imaginea relevă simboluri, îi comunică cititorului noi informații, îi provoacă noi experiențe și sentimente și îl introduce în lumea ficțiunii, creând un dialog veridic între autor și lector. Deși destinul lecturii s-a modificat o dată cu apariția și utilizarea pe scară largă a noilor mijloace de comunicare și informare, literatura nu trebuie să înceteze să facă parte din modul de a fi al omului contemporan. Se remarcă în prezent îndepărtarea tinerei generații de lectură, dar în societatea actuală trebuie găsite resursele necesare pentru a crea un echilibru între lectura clasică și cea digitală, prin promovarea imaginii lecturii, învățarea unor tehnici de lectură, organizarea unor activități în parteneriat cu biblioteci, edituri sau departamente ale diverselor reviste literare. Literatura reprezintă cunoașterea umană în cel mai înalt grad, iar lectura este o poartă de acces pe tărâmul inițierii, al descoperirii de sine, al devenirii ființei umane.

Proiectarea activităților de receptare și interpretare a textelor literare contemporane presupune transferarea temelor abordate și a mesajelor textelor în realitatea concretă, în existența cotidiană a elevilor. Toate acestea constituie o adevărată provocare pentru cadrul didactic care, printr-o activitate continuă de pregătire și perfecționare, de lectură și studiu în domeniu, devine sursă de informare, model de comportament și purtător de valori într-o societate cu standarde ridicate de eficiență.

Ary Scheffer (1795 – 1858), *Faust în atelierul său* (~1840)

Bibliografie:

1. Pamfil, A., Tămâian, I., *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX. Paradigme didactice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
2. Pamfil, A., *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007.
3. http://www.anpro.ro/html/date/p23_2011_articol.pdf
4. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/70_74_Utilizarea%20fotografiilor%20in%20activitatile%20de%20invatare.pdf
5. <https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-r7>

CE, CUM ȘI DE CE CITIM? (ÎN PERIOADA ȘCOLARITĂȚII MICI)

Prof. înv. primar Holubeanu Simona-Elena
Școala Gimnazială Nr. 38 „Dimitrie Cantemir” Constanța

Primele interacțiuni cu o carte ar trebui să fie foarte timpurii, încă din primele luni de viață copilul având capacitatea de a manevra o carte și de a se familiariza cu forma, culorile și, de ce nu, mirosul ei. Există cărți special create pentru bebeluși, care pot fi cunoscute prin intermediul mai multor simțuri și

care îi apropie pe copii de "obiectul" care, mai târziu, le va dezvălui o lume fascinantă și utilă, cărți pline de imagini viu colorate, care îi atrag pe cei mici. Lectura în familie, în primii ani de viață, are rolul de a dezvolta atenția, imaginația, răbdarea, dar și de a contribui la crearea unor momente de neuitat, pe care, cu siguranță, copiii și le vor aminti și care vor conduce la dezvoltarea inteligenței emoționale.

La grădiniță, în cadru organizat, se continuă activitatea de lectură din familie, preșcolarii având ocazia de a alege cartea preferată, de a audia diverse tipuri de lectură, de a participa la activități având ca punct de plecare lectura unei povești sau a unei poezii. Este folosită cu precădere metoda repovestirii după imagini, care are rolul de a facilita redarea momentelor povestirii și de a dezvolta imaginația și creativitatea.

Intrarea în școală reprezintă o nouă etapă și în privința lecturii, copilul transformându-se, încet-încet, din ascultător în cititor. Sunt foarte importante primele experiențe ale micului școlar cu activitatea de citire, care trebuie să decurgă firesc, fără obligații, forțări sau temeri, ci cu încredere, curaj și încurajări. Primele cărți trebuie alese astfel încât să fie plăcute de către copil, textul să fie citit cu ușurință și să fie însoțit de imagini atractive. În rândul cadrelor didactice, al părinților și chiar al experților există controverse asupra recomandărilor de lectură pentru cei mici. Întrebarea este dacă este indicată lectura unor cărți clasice, ale unor autori români (și aici, de cele mai multe ori este citat Ion Creangă, în legătură cu vârsta la care ar trebui citite poveștile sau "Amintirile" - sau dacă mai este indicat) sau trebuie recomandate cărți ale unor autori contemporani, care prezintă, într-un mod atractiv, o lume apropiată de cea în care trăiesc și micii cititori. Considerăm că cele două categorii de lecturi trebuie îmbinate; este nevoie ca elevii să cunoască și literatura clasică română, potrivit vârstei și puterii de înțelegere a limbajului și a mesajului. Și aici sunt importante cantitatea (cât impunem/ unitate de timp), dar și calitatea cărții, ca obiect; dacă alegem o carte cu hârtie de calitate și imagini atractive, lectura va fi mai plăcută, iar copilul va fi mai interesat să citească.

Un exemplu concret îl reprezintă organizarea unei serii de activități desfășurate cu ocazia zilei de 15 ianuarie, ziua în care îl cinștim pe geniul poeziei românești, Mihai Eminescu. În prima etapă, i-am anunțat pe elevi (clasa a II-a) despre intenția de a organiza mai multe activități: concurs de recitări, expoziție de desene și colaje inspirate din opera marelui poet, vizitarea statuilor lui Mihai Eminescu și a Veronicăi Micle (pe faleza din Constanța), concurs *Cine știe, câștigă*, cu itemi cu mai multe variante de răspuns, legat de viața și activitatea scriitorului. Pentru toate acestea, era nevoie, fără doar și poate, de

citirea unor poezii. Elevii au fost receptivi la propunerile mele, au mers la bibliotecă, au împrumutat cărți și au citit mai multe poezii. În orele de arte vizuale și abilități practice, au realizat lucrări inspirate din poeziile citite și memorate, lucrări ce au alcătuit o interesantă expoziție organizată la o librărie din Constanța. Tot aici a avut loc și concursul de recitări, în urma mai multor etape stabilindu-se cei mai buni recitatori, care au fost răsplătiți cu diplome și cărți.

Un alt eveniment a fost prilejuit de organizarea unei expoziții de lucrări plastice intitulate *Lumea lui Creangă*. După citirea, pe parcursul mai multor săptămâni, a unor povești scrise de cel mai mare povestitor, elevii au avut ca sarcină ilustrarea unui moment dintr-o lectură aleasă de fiecare dintre ei. Ideea a apărut inițial ca o activitate în completare, după discutarea și povestirea orală a conținutului, dar, pentru că ceea ce au realizat a fost deosebit de frumos, iar elevii s-au implicat trup și suflet, am adunat lucrările în expoziția menționată anterior. Ceea ce a impresionat pe toată lumea (părinți prezenți la vernisaj, clienți ai librăriei, vânzători) a fost felul în care fiecare era dornic să-și regăsească lucrarea, să și-o prezinte, dar și dorința de a se uita prin cărți, de a le răsfoi și, de ce nu, de a le achiziționa în vederea lecturii.

Și totuși, de ce trebuie să citim? Cu ce argumente venim noi, cadrele didactice, în fața elevilor, dar și a părinților, pentru a se apleca asupra cărții, pentru a acorda timp lecturii în familie, povestirii, desfășurării unor activități, vizitei la librărie sau bibliotecă, participării la lansări de carte pentru copii... Acestea, iată, sunt doar câteva din modalitățile de a-i atrage pe copii către citit.

Beneficiile lecturii sunt multiple, atât în plan personal, cât și social. Îmi vine în minte o comparație, poate ciudată: apropierea dintre persoanele fumătoare, care socializează și dărmă anumite bariere de comunicare "la o țigară" cu aceleași beneficii pe care le putem obține dacă ne adunăm pentru a dezbate informațiile dintr-o carte, sentimentele trăite, opiniile pro sau contra legate de anumite evenimente, personaje etc.

Cărțile ne dezvoltă imaginația și creativitatea. Copiii pătrund în lumea basmelor, intră în pielea personajelor, se luptă, se bucură, văd și aud, își imaginează ce ar face ei dacă ar fi puși într-o anumită situație, sunt empatici. Am efectuat un studiu la care au participat 21 de elevi ai clasei pregătitoare în cadrul căruia am cerut copiilor să spună cu ce era îmbrăcat personajul dintr-un text audiat, deși în text nu erau referiri legate de obiectele de vestimentație ale acestuia. Majoritatea a descris amănunțit hainele personajului (17 copii), iar unii au făcut referire chiar la unele trăsături fizice ale acestuia (3 elevi). Lectura predictivă este o altă modalitate de a stimula imaginația și creativitatea copiilor prin faptul că se solicită

acestora să-și imagineze continuarea poveștii, prin expunerea unor evenimente și atitudini care ar putea să se întâmple.

Lectura este cea mai rapidă modalitate prin care ne putem îmbogăți vocabularul. Citind, nu numai că învățăm cuvinte noi, dar aflăm și informații din diverse domenii, ceea ce ne oferă posibilitatea de a purta discuții în situații diferite, cu persoane din domenii de activitate diferite. Cărțile sunt, încă, sursa de informare cea mai sigură, chiar dacă nu întotdeauna cea mai la îndemână. Trebuie să-i facem pe copii să conștientizeze valoarea adevărului și a autenticului, care, de cele mai multe ori, se găsesc în cărți. Lectura este, deci, baza culturii generale pe care copiii și-o formează începând cu primii ani de viață.

Un alt plus al lecturii este acela că situațiile de viață pe care le întâlnim în cărți ne oferă modele de urmat sau nu, modele de comportament în diferite situații, aflăm cum să abordăm anumite probleme, cum să facem față unui eșec, cum să reacționăm la sentimentele celor din jur etc. Astfel, putem spune că, citind, trăim mai multe vieți, care ne oferă experiențe variate din care învățăm și pe care le folosim în viața de zi cu zi. Totodată, cititorii activi sunt mai empatici, trăind alături de personaje emoțiile prin care aceștia trec în diferite situații. Crește gradul de înțelegere, compasiune, sprijin pentru cei de lângă noi.

Lectura ne ajută să ne dezvoltăm atenția și răbdarea. Cititul presupune concentrarea atenției asupra literelor, silabelor, cuvintelor și propozițiilor, ceea ce durează mai mult decât rularea rapidă a unor imagini dintr-un film sau joc video. Cartea nu poate fi ”derulată”, deci, pentru a afla cum se termină povestea, este nevoie de răbdare și perseverență până la ultima pagină. Dar ce poate fi mai frumos și ce poate oferi mai multe satisfacții decât închiderea cărții după ce ai ajuns la final?

Există o legătură strânsă și între citit și matematică. Se spune că, dacă înțelegi enunțul unei probleme, aceasta este pe jumătate rezolvată. Copiii care citesc mult înțeleg mai repede, rețin mai ușor, au memoria mai bună și pot rezolva mai ușor probleme.

Nu în ultimul rând, o carte bună îi ajută pe elevi să scape de stres, să se relaxeze și să ”evadeze” atunci când trec prin situații care îi solicită mai mult la nivel psihologic. Starea de bine, pe care elevii, profesorii și părinții și-o doresc, poate fi obținută cu ușurință prin lectura din plăcere a unei cărți. În acest sens, sunt recomandate câteva minute de lectură înainte de culcare, activitate care garantează un somn odihnitor.

Concluzii:

- Sunt benefice contactul timpuriu cu cărțile, cititul în familie, continuat cu activități de lectură în grădiniță și în școală.
- Selecția cărților se face în funcție de vârsta și caracteristicile psihologice ale cititorului.
- Activitățile din școală îi pot face pe elevi să iubească lectura.
- Lectura are numeroase beneficii: îmbunătățește imaginația și creativitatea, dezvoltă atenția, răbdarea, perseverența și empatia, îi ajută pe elevi să-și formeze cultura generală, să rezolve cu ușurință probleme și să se relaxeze.

Bibliografie:

1. Achim, Valeria, Alb, Grațiela, *Organizarea învățării în clasa-bibliotecă*, în "Învățământul primar" nr. 1, 2004, editura Miniped, București, pp.100-101;
2. Kennedy-Moor, Eileen, Lowenthal, Mark S., *Educație inteligentă pentru copii inteligenți*, ed. Litera, București, 2016
3. Medregan Rodica-Maria, *Un opțional pentru cei mai mici școlari: basmul*, în "Învățământul primar" nr. 2-3, 2003, editura Miniped, București, pp. 123-124;

LECTURA – O AVENTURĂ UNIVERSALĂ

Prof. Iancu Iuliana
Liceul Tehnologic „Terezianum” Sibiu

Lectura presupune descoperirea unei lumi imaginare, fiind o aventură pe care fiecare lector inocent, eficient sau competent și-o asumă în mod diferit, apare dintr-o pură plăcere a cititorilor care pot fi integrați într-o minoritate. Studiul lecturii înseamnă finalitatea actului de creație și o formă a consumului cultural capabil să alinieze masele ori să le ofere instrumentele eliberării și ale iluminării. Pe lângă sarcina de a înțelege textul, de a descoperi semnificațiile acestuia, lectorul este dator a evalua cartea din punct de vedere afectiv și axiologic, deoarece opera de artă trebuie să răspundă unui orizont de așteptare.

Pe măsură ce este citită, fiecare carte depinde de cel care o citește, implică un anumit destinatar, o relație între autor și public, lectura nefiind decât universul în care lectorul se simte ocrotit, în care scenariile imaginare își găsesc locul cuvenit. Ca orice itinerariu presărat cu interdicții și tentații, marcat

de obstacole și renunțări, lectura se adaptează unui scop, naturii textului și anumitor împrejurări. Marcel Proust schițează o tipologie a lecturii, pe care o percepe ca pe un mod de terapie și de încântare, de evaziune și de explorare a eului profund, având rolul unui catalizator și revelator al gândurilor, obsesiilor și fantasmelor fiecăruia dintre noi.

Lectura este o armonie fantezistă a ideilor și a imaginilor, o convenție între autor, cititor și lumea imaginată, un spațiu de joc ce impune o anumită ordine: „Jocul leagă și dezleagă. Captivează. Farmecă, adică vrăjește. Conține cele două însușiri, cele mai nobile, pe care omul le poate percepe în lucruri și pe care le poate el însuși exprima: ritmul și armonia”⁵. Opera de artă reflectă realitatea, societatea în care scriitorul trăiește, oamenii în mijlocul cărora își duce existența, având încă din Antichitate o funcție gnoseologică, fiind, așa cum spunea Hegel, o modalitate imperfectă prin care artistul are acces la absolut. Fără a fi un produs al societății, ci al conștiinței scriitorului, arta cuprinde imagini artistice prin care se realizează o unitate între general și individual, o armonie între om și lume iar lectura unei opere este o activitate conștientă atunci când stimulează curiozitatea și întreține interesul cititorului.

Lectura devine un dialog la care este invitat să participe cititorul dornic să se angajeze în actul lecturii, dând astfel dovadă de cooperare, inteligență și fantezie, încredere și simpatie față de ceea ce citește, putând fi privită ca o întâlnire cu ceilalți, ca un mod de apropiere, acomodare și asimilare. Ca un joc cu reguli obligatorii și de necontestat, actul lecturii include un autor care elaborează prin cartea sa o anumită strategie, stimulând lectorul să decodifice textul și să-i perceapă sensurile cele mai relevante, apropiindu-se totuși mai mult de joacă: „Lectura nu mai e un referendum, ci o manifestare ludică, o desfătare, în parte de ordinul purei senzualități, în parte de ordinul proiecției fantasmatică”⁶.

Pe lângă rolul de detectiv, cititorul simte că trăiește parcurgând paginile unei cărți, implicându-se activ în procesul lecturii, care presupune descifrare și recunoaștere, autonomie și funcționalitate. Din perspectiva lui Paul Cornea, lectura (actul lecturii) trebuie studiată procedural, începând cu *prelectura* prin intermediul căreia se conturează impresiile și opiniile celorlalți, cât și cele individuale, se afirmă locul textului ca ansamblu sau ca structură independentă, titlul și numele autorului ce definesc pentru lectorul competent tematica, stilul și viziunea asupra lumii, modul de construcție; prefața ori postfața, rezumatul și sumarul, respectiv bibliografia sunt denumite de cercetătorul teoriei lecturii *discursuri de escortă*.

⁵ Johan Huizinga, *Homo ludens*, București, Editura Univers, 1977, p. 46.

⁶ Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, Ediția a II-a, Iași, Polirom, 1998, p. 115.

Percepția este al doilea pas în procesul de lectură și mecanismul ei aduce un cititor activ care identifică și structurează textul, uzitând anumite strategii prin care se identifică mesajul transmis de către autor: „Lectura nu depinde de agerimea vederii, ci de agerimea minții”⁷. Exercițiul lecturii înseamnă apoi *comprehensiunea* la nivelul enunțurilor, moment în care cititorul trebuie să ghicească ceea ce va afla, să-și îndrepte atenția asupra formării sensurilor textului, căpătând o anumită experiență în domeniul lecturii.

Din perspectiva cititorului, *cheile de lectură* sunt necesare și obligatorii în construirea semnificațiilor textului și, conform teoreticianului lecturii, acestea sunt genul, superstructurile schematice, cuvintele-cheie și semnalările emfaticе (cu o importanță mai mare în cadrul interpretării și mai puțin în actul lecturii): „Cititorul își fabrică un sens aproximativ sau, îndeosebi dacă aluziile culturale continuă în același ritm, renunță la lectură. În felul acesta cărțile își selectează cititorii”⁸. Problematika generală a lecturii este complexă, întrucât memoria celui care citește selectează și recodifică informația, fiind antrenată prin exercițiu, spirit de observație, perspicacitate și gândire logică. Imaginile care se formează la nivel mental în urma lecturii constituie ultima etapă a procesului de *comprehensiune*, cititorul fiind interesat, pe lângă o certă relaxare, de a cunoaște *cum* și *de ce*, de a pătrunde în structura de adâncime a celor citite și astfel *comprehensiunea* se apropie tot mai mult de receptare.

Prin lectură, cititorul părăsește timpul profan și cotidianitatea, în căutarea unui alt timp și poate a unui alt loc, departe de contingentul angoasant, pentru a regăsi o stare de fericire ușor detectabilă în lumea ficțională. Situându-se permanent la nivelul primei lecturi, autorul crede că lecturile următoare pot aduce o analiză minuțioasă a elementelor importante, care au scăpat celei dintâi fie din cauza emotivității, fie a prejudecăților de orice fel. Jocul de-a lectura se desfășoară între cititor și autor iar în spațiul relecturii, acest joc devine creator, autorul jucând rolul unui *magician ventriloc* ce îl provoacă mereu pe cititor să-i descopere *scamatoriile*.

În jocul de-a literatura mai sunt implicate două componente importante precum degheizarea, nu doar a imaginației creatoare prin joc, dar și a jocului însuși. Pentru a desprinde secretul textului, cititorul care *privește din afară*, un așa-zis *outsider*, recitește pentru a pătrunde semnificațiile *tănuite*, pentru a descoperi originalitatea viziunii. Problema (re)citirii îmbracă diferite forme, variază în funcție de scopul urmărit, poate avea o anumită viteză, presupune înțelegerea textului ca o ghicitoare, un puzzle sau o

⁷ *Ibidem*, p. 141.

⁸ *Ibidem*, p. 163.

enigmă. Cel care creează nu este împlinit, deoarece opera e doar o parte eliberată de artist prin actul scriiturii, punând accentul pe actul de a scoate la lumină opera, dificultatea cu care se construiește aceasta, obstacolele ce apar în fața scrisului.

Cel care citește se creează pe sine, descifrează semnificațiile operei, chiar dacă lectura nu este un proces liber în totalitate, ci este condiționat atât de autor, cât și de operă. Lectura înseamnă receptare și transmitere, un traseu care se deschide spre înțelegerea existenței în totalitatea ei, un act spiritual și individual îndreptat spre sensurile profunde ale operei. Pentru lector, opera se convertește într-un *proiect de existență* iar scriitorul este un mediator între lume și creație, între existență și istorie, opera de artă viețuind și după ce omul care a creat-o nu mai există.

Opera este *suverană*, așa cum precizează Eugen Simion, îi oferă cititorului sensuri diverse, prin faptul că intră într-o *situație–profetică* iar lectorul poate să cunoască ceea ce a fost înainte de a fi concepută opera, dar aceste date sunt adesea ignorate: „Între cei doi (lector și operă) se hotărăște totul. Actul strict al lecturii impune o solitudine, o tăcere absolută. În această fecundă tăcere se petrec multe”⁹. În spațiul securizant al lecturii, cei doi protagoniști, opera și cititorul, se izolează de restul lumii iar opera își deschide sensurile și revine autorul, cel care a fost până atunci *marele exilat*, un *vizitator neașteptat*, adus de *plăcerea textului* (Roland Barthes). Așa cum un scriitor creează o operă, tot așa aceeași operă începe să-și contureze propriul autor pe măsura ei, deoarece nu se poate citi viața unui creator decât prin prisma creației lui: „O operă schimbă ceva din existența lui, face din ea un simbol, un model, un fel de a fi demn de felul de a fi al operei”¹⁰.

Lectura este o luptă cu semnificațiile ascunse ale unei cărți, fiind întotdeauna fragmentară și parțială, presupune adesea o analiză în detaliu înfăptuită de criticul literar: „el are o lume fantasmatică, are corpurile, peisajele, reveriile lui. Ele pot fi analizate, psihanalizate, privite cu o lupă sau cu mai multe pentru a descoperi preferința pentru aceste mici lucruri detașabile și, mai ales, ceea ce se ascunde în spatele lor”¹¹. Dacă poetica de tip tradițional vizează procesul literar ca o relație autor–operă–lume, cea modernă aduce un nou element în cadrul aceluiași proces: *lectorul*, ce nu trebuie confundat numai cu publicul, ci

⁹ *Ibidem*, p. 102.

¹⁰ Eugen Simion, *Întoarcerea autorului*, București, Editura Cartea Românească, 1981, p. 133.

¹¹ *Ibidem*, p. 402.

mai degrabă cu cititorul. Acesta re-creează textul pe care îl parcurge, îi ordonează semnificațiile, conferă un sens faptelor narate, realizând în fapt un *act de creație*.

Cititorul modern nu mai este un *martor pasiv* al operei, ci capătă rolul de interpret al acesteia. Lectura se practică de cele mai multe ori în singurătate, într-un *soi de clandestinitate*, presupune un joc în care cititorul intră pentru a se relaxa și a regăsi tainele universului sau pentru a (re)descoperi eul profund. E un act asumat, dotat cu reguli proprii, de o mare complexitate, căci implică o legătură indestructibilă între lector – operă – scriitor. De la lectura în survol până la o lectură critică, cititorul parcurge pas cu pas treptele receptării și până la decodificarea simbolurilor și semnelor ocultate cu grijă de autor *citește* și *re-citește* o carte de mai multe ori. Și tocmai aici se ascunde plăcerea lecturii!

Bibliografie:

1. Călinescu, Matei, *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*, Ediția a II-a, Iași, Polirom, 2007
2. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ediția a II-a, Iași, Polirom, 1998
3. Huizinga, Johan, *Homo ludens*, București, Editura Univers, 1977
4. Simion, Eugen, *Întoarcerea autorului*, București, Editura Cartea Românească, 1981

„NOI CITIM...”

Bibliotecar ing. Iliuță Adriana
Școala Gimnazială „Dragoș Marin” Ștefan cel Mare, jud. Călărași

Trăim într-o lume în care cartea ca obiect cultural începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații. Alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, tind să capteze atenția elevilor noștri. Adesea, la întrebările bibliotecarului legate de lectura unei cărți, elevii răspund prin alte întrebări: Există un film făcut după această carte? Este pe internet? E suficient rezumatul?(eventual, descărcat de pe internet). O întrebare firească se impune: de ce refuză elevii să citească? Răspunsuri putem găsi mai multe: lectura versus televizor, lectura versus calculator, lectura versus modalități diverse de petrecere a timpului liber. Din toate aceste confruntări cartea pare să piardă teren. Care ar fi cauzele? Ce soluții și strategii poate găsi și adopta profesorul și bibliotecarul în aceeași măsură ?

Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau calculatorului este explicabilă prin prisma noului stil de viață în care mass-media și internetul oferă informații de-a gata, într-o succesiune amețitoare de imagini care nu lasă răgazul reflecției personale asupra celor receptate.

Consecințele sunt îngrijorătoare și se manifestă concret la orele disciplinei fie prin refuzul de a citi o carte, fie prin dificultăți de receptare și interpretare a cărților citite, fie prin dificultăți în exprimarea unor opinii și judecăți și producerea unor mesaje scrise pertinente și coerente în legătură cu cele citite. În ciuda efortului bibliotecarilor, lectura nu se numără printre pasiunile elevilor, poate și pentru că programele actuale propun o viziune destul de tehnică și abstractă asupra a ceea ce înseamnă cititul unei cărți. Concepte teoretice greoaie tind să transforme cititul într-o corvoadă, într-o obligație a elevului și să o îndepărteze de natura sa nobilă de experiență personală profundă, atractivă și modelatoare.

Amenințarea examenelor finale și statutul de disciplină obligatorie nu sunt nici ele de natură să transforme literatura într-o modalitate atractivă de formare a personalității tinerei generații. Deși

învățământul actual își propune să formeze competențe, din păcate, în bună parte, în structura examenelor finale se regăsesc sarcini care solicită, mai degrabă, reproducerea din memorie.

Totuși, în ciuda multor impedimente, bibliotecarul nu poate să renunțe la a găsi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a utilizatorilor săi.

În acest sens, și pentru a lua pulsul noii generații în legătură cu atitudinea acestora față de lectură, am aplicat în luna octombrie a anului școlar 2021-2022 un chestionar pe un eșantion de 30 de elevi din clasele a VII-a și a VIII-a de la Școala gimnazială „Dragoș Marin”, localitatea Ștefan cel Mare, județul Călărași.

Chestionarul avea drept scopuri identificarea locului pe care lectura îl ocupă în viața elevilor, identificarea tipurilor de texte preferate, stabilirea atitudinii față de textele studiate la clasă, alte preocupări care concurează lectura și raportul dintre carte și calculator.

La întrebarea legată de locul lecturii în viața elevilor, 20,25% o consideră o pasiune, 12,65%, o obligație, 43,03%, un mod de a te instrui, 16,45%, un mod de a-ți petrece timpul liber și 7,59 un mod de a uita de problemele zilnice.

A doua întrebare a chestionarului viza identificarea tipurilor de texte agreate de elevi. Astfel, 27, 84% preferă basmele, 31, 64%, romanele, schițele sau nuvelele, 22, 78% poezia, 15,18%, scrierile SF și 2.53%, altceva (ziare, nimic sau propriile creații).

Textele studiate la clasă au primit următoarele aprecieri: 55,69% le consideră utile pentru cultura generală, 5,06% afirmă că sunt plictisitoare și nu le prea citesc, 36,70% sunt de părere că textele sunt obligatorii și se cer la examene și 2,53% optează pentru varianta „altceva”, fără a oferi explicații.

Privitor la actul propriu- zis de lectură a textelor propuse de manuale, 72,15 % afirmă că atunci când textele din manuale de literatură sunt fragmente, citesc textul integral, 10,17% afirmă că nu citesc textul integral, 17,72 % optează pentru alte aprecieri, fără a oferi explicații.

Lectura ca mod de petrecere a timpului liber înlocuiește pentru 17,72% ascultarea muzicii, pentru 15,18%, sportul, pentru 31,64%, televizorul, pentru 7,59 %, petrecerea timpului cu prietenii, 25,31% renunță la film sau discotecă, 2,53%, altceva, fără explicații. Se observă de aici că printre preferințele de petrecere a timpului liber se detașează privitul la televizor.

La ultima întrebare, rezultatele sunt îngrijorătoare, deoarece 29,11% consideră că lectura ar putea fi înlocuită de calculator, 24,05 % nu știu, iar 47% răspund că nu.

Concluziile care pot fi extrase conduc la ideea că lectura este mai de mult o obligație decât o pasiune, că preocupările elevilor vizează activități pasive, precum privitul la televizor, textele epice sunt mai atractive și, probabil, mai accesibile elevilor.

Ce soluții și strategii poate găsi și adopta bibliotecarul? Activitățile interactive de genul cercurilor de lectură, stimularea creativității și a talentului elevilor prin promovarea creațiilor proprii, proiectele tematice, întâlniri cu scriitorii, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, dramatizările unor texte, concursurile pe teme literare ar putea deveni posibile soluții prin care lectura să-și recapete locul bine meritat printre preocupările tinerei generații.

PRACTICI INOVATIVE ÎN FORMAREA ABILITĂȚILOR DE LECTURĂ

Prof. înv. primar Ivașcu Angelica
Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița

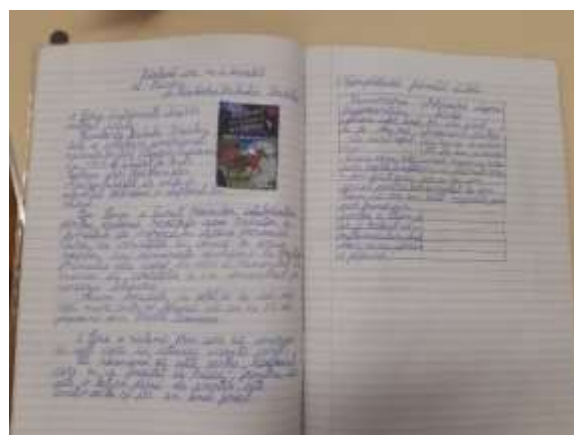
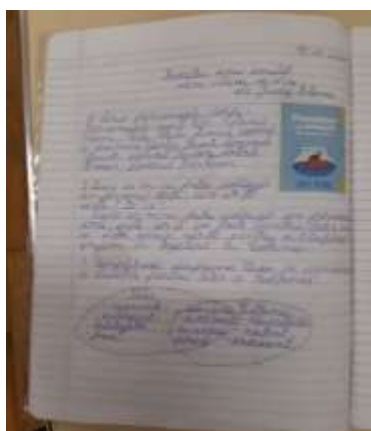
Clasa la care s-a aplicat/ identificat buna practică: clasa a IV-a

Ce consider că poate fi o bună practică?	
Denumirea modelului de bună practică	JURNALUL DE LECTURĂ
Descrierea modelului de bună practică	„Cultura unui om se formează, în primul rând, prin lectură. De aceea, din fragedă copilărie e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă ca pe un bun de preț”. (Nicolae Iorga) START LA CITIT! ➤ Alege o carte de la bibliotecă sau vino cu ea de acasă! ➤ Citește-o în timpul pauzelor sau în timpul tău liber! ➤ Completează propriul <i>Jurnal de lectură</i> cu informații din cartea citită! ➤ Prezintă informațiile în fața elevilor! Lecturi recomandate pentru clasa a IV-a 1. „Războiul care mi-a salvat viața”, „Războiul care m-a învățat să trăiesc”, de Kimberly Brubaker Bradley 2. „Cei cinci faimoși”, de Enid Mary Blyton 3. „Povestea unui omuleț din clasa a IV-a”, de Judy Blume 4. „Poveste de Crăciun”, de Charles Dickens

	5. „Roald Dahl - „Charlie și fabrica de ciocolată” 6. Mark Twain, „Print și cerșetor” 7. „Amintiri din copilărie”, de Ion Creangă 8. „Mândricel”, de Petru Demetru Popescu 9. „Stejarul din Borzești”, de Eusebiu Camilar 10. „Puiul”, de Ion Al. Brătescu-Voinești 11. „Robinson Crusoe”, de Daniel Defoe Jurnalul de lectură ✚ Scrie care este titlul cărții/ lecturii citite. ✚ Care este autorul cărții? Ce informații ai despre acesta? ✚ Au existat cuvinte pe care nu le-ai înțeles? Scrie-le în jurnal, apoi caută sensul în dicționar. ✚ Personajele sunt..... ✚ Ce impresie ți-a lăsat personajul care participă cel mai mult la întâmplările prezentate în carte? Ai întâlnit copii care să îi semene? Exemplifică. ✚ Ce personaj ți-ar fi plăcut să fii? ✚ De la care personaj simți că ai aflat ceva și ce anume? ✚ Ce fragment te-a impresionat cel mai mult? De ce? Povestește fragmentul ales. ✚ Realizează un desen inspirat din fragmentul care ți-a plăcut cel mai mult. ✚ Scrie câteva elemente reale și câteva elemente fantastice. ✚ Ce părere ai despre final? Cum ai fi vrut să se încheie cartea? ✚ Dacă ar fi să-i faci o reclamă cărții, cum ai face-o? Convinge un coleg să o citească. ✚ Adresează o întrebare pentru colegul care a citit același text.
De ce cred că este o bună practică?	
Beneficii pentru elevi	- este o modalitate de a îmbogăți lectura cu creativitate, imaginație, gândire critică dar, mai ales, cu obiceiul de a citi și nota ceea ce citesc; - obișnuința notării într-un jurnal de lectură îl va face pe copil să se gândească mai profund la mesajul cărții, la ceea ce simte vizavi de carte, personaje ori acțiune, la modul în care se identifică cu personajele; - îl ajută să-și dezvolte înțelegerea și gândirea critică; - numărul cărților citite îi va da încredere în forțele proprii, îl va motiva să continue; - este o modalitate de exersare a scrisului, de exprimare a gândurilor și sentimentelor, de antrenare a atenției și a memoriei; - modalitate de a exprima în scris ceea ce nu pot face verbal; - modalitate eficientă de petrecere a timpului liber;

Reflecțiile mele/ Lecții învățate	Am observat că elevii citesc mai mult, cu plăcere și implicare dacă sunt ajutați, susținuți, încurajați, motivați și lăudați. Cei mai mulți sunt dornici să prezinte gândurile, ideile, desenele, să împărtășească propriile opinii și celorlalți. Își susțin părerile, argumentează mai mult, caută soluții la probleme.
--	---

Dovezi ale activității:

DE LA LECTURA TEXTULUI SCRIS LA LECTURA IMAGINII

Prof. Jurubiță Mirela
Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța

Lectură: un cuvânt atât de simplu, cu o însemnătate atât de mare, câteva litere aliniate care ascund un întreg univers, o lume în care imposibilul devine posibil și în care chiar și cea mai neagră zi prinde culoare.

În ziua de azi, tehnologia deține supremația. Totul este sistematizat, robotic, aproape lipsit de autenticitate. Viețile noastre depind de tehnologie. Oare în aceste vremuri în care ordinea domină, există ceva ce ne poate ajuta să ieșim din monotonie? Să spargem tiparul și să ne lăsăm creativitatea să zboare? Există oare ceva ce îi poate face pe copiii noștri să vadă lumea altfel decât o succesiune de acțiuni obligatorii? Ei bine, da. Există. Cărțile sunt răspunsul.

Mai citesc oare cei mici acum, când micile ecrane le oferă jocuri de lumini și culori?

Da. Și o fac cu plăcere. Pentru că nimic nu este mai frumos decât o călătorie peste mări și țări, pe spatele unui dragon, sau o discuție cu o prințesă care doar ce a evadat din castel și a pornit în căutarea unei flori nemuritoare, sau o bătălie cu un monstru cu șapte capete alături de un Făt Frumos și calul său loial. Portale magice deschise de vrăjitoare doar prin câteva silabe rostite într-o limbă de mult apusă, ape curgătoare ce ascund în adâncurile lor civilizații ce se credeau a fi pierdute, păduri înfricoșătoare ce adăpostesc cele mai de preț comori pentru care merită să te lupți cu creaturi mitologice, toate aceste lucruri ireale, există. Se află în cartea din bibliotecă și în cea de pe noptieră și în cea uitată pe scaunul bunicii. Tot ce trebuie să facem ca să dispărem din lumea noastră este să deschidem o carte, iar magia își va face apariția.

Dar ce înseamnă cu adevărat lectura?

Lectura înseamnă doar să te transpui într-un alt univers? Să vezi o altă lume? Cu creaturi ciudate și oameni cu puteri supranaturale? Nu. Lectura, prin puterea ei, te face pe tine, cititorul, personajul principal al poveștii. Tu ești cel care este provocat la duel, tu ești cel care curtează prințese cu păr de aur, tu ești cel ce pleacă alături de tovarșii săi într-o expediție care nu pare a avea destinație. Râzi, plângi, te bucuri sau te cutremuri, dansezi sau fugi, înoți sau zbori, muncești sau te ascunzi. Ești eroul poveștii sau răufăcătorul din viața cuiva. Ești copil, prinț, zeu, magician, grifon, unicorn, sabie fermecată, apă vie. Tu ești tot ce îți dorești să fii și nimeni și nimic nu te poate opri.

Este important ca cei mici să fie încurajați să exploreze lumea cărților și să își dezvolte imaginația încă de la cele mai fragede vârste. Prin lectură atât creativitatea cât și emoțiile se dezvoltă și copiii sunt ghidați spre a deveni adulți inovativi, ce au soluții nebanuite pentru probleme vechi de când lumea, oameni mari ce sunt gata să schimbe lumea și tot ce este greșit în ea. Cărțile sunt singurele care te ajută să te dezvolți indiferent de vârstă sau domeniu și sunt singurele elemente ale vieții care nu vor dispărea niciodată și nu te vor lăsa la greu.

Părinții sunt datori să le ofere copiilor șansa de a își începe viața alături de cărți, de informațiile ce se ascund printre paginile lor și să îi încurajeze să apeleze la ele ori de câte ori vor să învețe ceva nou, să realizeze un proiect pentru școală, sau pur și simplu își doresc să se relaxeze.

Așa cum avem grijă de o plantă pe vare o îngrijim zi de zi ,o udăm,mai adăugăm îngrășământ,o mutăm într-un loc mai luminos,asa trebuie să avem grijă și de cei mici să le sădim și să le cultivăm gustul pentru lectură.

Cu ajutorul poveștilor, auzite și mai apoi citite, copiii își dezvoltă propria exprimare, își îmbunătățesc vocabularul și câștigă o capacitate mai mare de a comunica în mod clar și natural, dar și de a lega idei din ce în ce mai complexe. Acesta este un beneficiu care îi avantajează atât în comunicarea verbală cât și în scris, iar de acolo în toate exercițiile de comunicare pe care le vor realiza de-a lungul vieții, dincolo de băncile școlare.

Poveștile de dinainte de culcare reprezintă primul pas pe acest drum al cunoașterii. Copiii învață încă de atunci ce înseamnă să îți imaginezi un nou tărâm și personaje inedite. Cuvintele rostite de părinte capătă formă și se transpun astfel în imagini, în mintea copiilor. Mai apoi, la școală, la orele de lectură, micii școlari află cu stupefație că aceeași poveste, audiată de întreaga clasă, arată diferit pentru fiecare dintre ei. Un prinț pe cal alb poate avea păr ca de aur și ochi ca oceanul pentru fetița din prima bancă, în timp ce colegul din ultima bancă de la fereastră își imaginează un băiat cu păr brunet și ochi verzi. Balaurul din poveste poate avea piele verde, sau solzi ca de pește, iar vrăjitoarea cea rea arată ca o prințesă sau ca o cotoroață.

Prezentarea unor texte adaptate vârstei ,însoțite de imagini atractive poate stârni curiozitatea elevilor și dorința de a cerceta și descoperi.Îndrumarea lecturii elevilor este o acțiune dificilă și de durată. Lectura sistematică și bine îndrumată îi ajută pe elevi să-și lărgescă orizontul cunoștințelor și să asimileze mai ușor lecțiile, contribuie la dezvoltarea gândirii și a limbajului, trebuie să se țină seama de

toate aceste considerente, precum și de emotivitatea accentuată a școlarului. Școala trebuie să sublinieze importanța lecturilor pentru stimularea imaginației, pentru informarea copiilor și, mai ales, pentru educarea voinței, a curajului, a stăpânirii de sine și pentru cultivarea unor sentimente nobile. Fiecare om are o carte preferată, o carte de căpătâi care i-a marcat existența, un personaj care l-a impresionat prin comportament, tenacitate, înțelepciune sau bunătate. Lecturarea diferitelor tipuri de cărți înseamnă și a însemnat dintotdeauna informare, dezvoltare și educație. Aceasta este o modalitate minunată de a educa și a forma valori morale valoroase. Ora de lectură este considerată un mijloc foarte bun de recreație. O lecție de lectură bine organizată constituie o metodă eficientă de a stabili o legătură de încredere și atracție între elev și învățător. O poveste, o glumă, o ghicitoare în ora de lectură cucerește și pe copiii cei mai indiferenți.

Lectura îi lasă pe copii să viseze, să creeze la rândul lor o poveste. Cuvintele capătă brusc o altă însemnătate și nu mai sunt doar o înșiruire de litere care la un moment dat pot face subiectul unui test sau a unei lucrări de control. Devin un pod către un loc nebănuit, un tărâm special, creat pentru fiecare dintre școlari.

Dar ce se întâmplă atunci când ne dorim ca fiecare copil din clasă să vadă același lucru? Când ne dorim ca palatul să aibă același număr de turnuri pentru fiecare? Și când ne dorim ca măruș otrăvit să aibă aceeași culoare și aceeași strălucire? Aici intervin imaginile. Ilustrații frumos creionate, încărcate de culori vii ce transpun cuvintele și le aduc mai aproape de cititor, în lumea reală. Imaginile ne asigură că atunci când doamna învățătoare narează o poveste, toți cei din clasă văd aceeași căsuță din pădure, cu acoperiș verde și ușă roșie, același râuleț ce curge din vârful muntelui, același iepuraș grăbit ce țopăie spre vizuină.

S-ar putea spune că imaginile limitează creativitatea copiilor deoarece nu le mai este permis să creioneze ei singuri personaje, locuri, întâmplări. Consider că imaginile le demonstrează celor mici că există și o altă perspectivă, un alt mod de a vedea lucrurile și de a prezenta povestea. Le demonstrează că există și o altă realitate, total diferită de a lor.

Și ce putem face noi acum când totul este deja creionat? Când totul are formă?

Le dăm ocazia micilor cititori să scrie ei povestea. Să inventeze noi personaje care mai de care mai năstrușnice, mai interesante, să creeze noi tărâmurile de basm, să schimbe finalul poveștii sau chiar cursul narațiunii. Îi putem încuraja să contruiască ei propriile povești pe baza imaginilor, fără a citi textele atașate.

Este important ca cei mici să învețe că imaginile se pot construi pe baza cuvintelor, dar este important să înțeleagă și faptul că imaginile, la rândul lor pot fi izvorul nașterii poveștilor.

PROIECT DIDACTIC PENTRU O ACTIVITATE INTEGRATĂ

Prof. Laza Mihaela

Școala Gimnazială Nr. 2

Structură: Grădinița Nr. 29 Timișoara, jud. Timiș

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „În lumea poveștilor”

Subtema proiectului: „Căsuța din oală”

Tema zilei: „Noii prieteni”

Activitate pe domenii experiențiale- Activitate integrată:- DLC+DEC - „Căsuța din oală”/„Oala”

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei/pictură

Scopul activității: formarea capacității de a asculta cu atenție o poveste și a deprinderii de exprimare corectă sub aspect lexical și gramatical, precum și formarea simțului estetic al copiilor, dar și a tehnicii de lucru

Dimensiuni ale dezvoltării:

- *Ascultarea activă a mesajului pentru înțelegerea și receptarea lui;*
- *Exprimarea orală a mesajului, a emoțiilor;*
- *Manifestarea unei atitudini pozitive față de limba română;*

Comportamente vizate:

- *Utilizează structuri orale simple;*
- *Participă cu interes, și cu plăcere, la activitățile în limba română;*
- *Exersează și extinde progresiv vocabularul*

Obiective operaționale:

1. Domeniul limbă și comunicare (Educarea limbajului): „Căsuța din oală” - povestirea educatoarei

O1: - să asculte cu atenție conținutul poveștii;

O2: - să rețină personajele poveștii, precum și firul desfășurării evenimentelor;

O3: - să precizeze clar care este titlul poveștii;

O4: - să răspundă corect la întrebările adresate, utilizând propoziții clare și corecte din punct de vedere gramatical;

O5: - să redea firul desfășurării evenimentelor;

2. Domeniul estetic și creativ (Activitate artistico-plastică): „Oala” - pictură

O6: - să denumească materialele și instrumentele de lucru puse la dispoziție;

O7: - să picteze oala pe folie alimentară;

O8: - să păstreze poziția corectă a corpului în timpul lucrului;

O9: - să-și exprime părerea despre lucrările colegilor, ținând cont de aspectul acestora;

O10: - să-și argumenteze alegerea făcută.

Strategii didactice:

Metode: conversația, explicația, observația, povestirea, expunerea, demonstrația, exercițiul, turul galeriei.

Materiale didactice și mijloace de învățământ: carte cu povești, imagini cu povestea, tablă magnetică, modelul educatoarei, folie alimentară, fișă de lucru, tempera, pensule, șervețele, buline.

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

Forme și tehnici de evaluare: observarea comparativă a copiilor; aprecieri pozitive la răspunsurile copiilor.

Durata: 60 minute

Activitățile pe domenii experiențiale se vor desfășura în maniera integrată (DLC+DEC). Se creează condițiile necesare pentru buna desfășurare a activității: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului în sala de grupă, asigurarea materialului didactic. Copiii vor intra în sala de grupă cântând „Podul de piatră” (*Podul de piatră/S-a dărâmat./Avenit apa și l-a luat./Vom face altul/Pe mal, în jos/Altul mai trainic și mai frumos*) și se așază pe scaune, în semicerc.

Captarea atenției se va realiza prin așezarea imaginilor din poveste pe tabla magnetică, cu fața în jos.

Dragi copii, astăzi vă voi spune o poveste foarte frumoasă „Căsuța din oală”, după care vom picta împreună o oală.

Copiii vor fi așezați pe scăunele în formă de semicerc. Voi începe prezentarea povestirii, după stabilirea liniștii și a disciplinei. Prezentarea conținutului îl voi face în mod clar și accesibil copiilor. Expunerea este expresivă pentru a menține treaz interesul copiilor.

În timpul povestirii voi nuanța vocea, voi marca, prin expresivitatea limbajului, semnele de punctuație, voi schimba ritmul vorbirii pe parcursul povestirii. În contextul povestirii voi explica cuvintele și expresii noi. Voi prezenta imaginile din poveste rând pe rând, pe măsură ce voi expune conținutul.

Expunerea povestirii o voi face după următorul plan de idei:

1. În mijlocul câmpului era o oală răsturnată, o oală mare-mare, cât un butoi.
2. A trecut pe acolo un șoarece care s-a așezat în căsuță.
3. A venit o broască, care a fost primită de către șoarece în căsuță.
4. Și-a făcut apariția un iepure care a fost primit în căsuță de către animale.
5. Într-o zi a trecut pe acolo o vulpe care a devenit noul membru al căsuței.
6. Un biet lup și-a găsit și el adăpostul în oală.
7. A sosit și Moș Martin, care umblase toată ziua după mâncare și care, ostenit fiind, nu și-a închipuit că e o căsuță cu oaspeți înăuntru, și s-a așezat pe ea, ca să se odihnească puțin.

Înainte de a prezenta finalul poveștii, voi picta cu copiii oala din poveste.

Urmează continuarea activității la măsuțe pentru a picta oala.

Tranziție: *Trenulețul Tuc*. Copiii fac trenulețul și pornesc spre măsuțe, executând o serie de mișcări sugerate de versurile cântecului.

Intuirea materialului:

Mesele sunt așezate cu picioarele în sus. Cele patru picioare ale meselor sunt înfoliate cu folie alimentară. Pe interior sunt așezate fișele cu oala. Aceste sunt prinse pe folie, ca copiii vor picta pe folie, obținând astfel oala.

-Ce aveți pe măsuțe? (Pe măsuțe avem: tempera, pensulă, șervețele)

Prezentarea și analiza modelului:

Le voi prezenta copiilor oala pe care am pictat-o, după care o vom analiza împreună.

Explicarea și demonstrarea modului de lucru

Pentru a picta oala, fără să se murdărească de tempera, copiii suflecă mânecile. Copiii vor lua tempera cu pensula și vor picat pe folia alimentară.

Exercitii de încălzire a mușchilor mâinii: afara plouă pic-pic, închidem și deschidem pumnii, spălăm rufe, stoarcem rufe, batem din palme, rotim pumnii.

Realizarea temei de către copii

Voi da semnalul de începere a lucrului. În timp ce copiii lucrează voi trece pe la fiecare, voi da indicații individuale, dacă este cazul, voi corecta greșelile comune și voi scrie numele copilului pe coroniță.

Voi urmări mânăuirea corectă a instrumentelor de lucru, poziția corectă a corpului, a capului și de asemenea voi urmări respectarea temei și finalizarea ei.

Voi da semnalul de finalizare a lucrărilor.

Vom face un tur al galeriei pentru a analiza lucrările.

După acest moment ne reîntoarcem la povestea „Căsuța din oală” pentru a le povesti finalul acesteia:

8. Oala s-a spart sub greutatea ursului, iar ceilalți au fugit care încotro au văzut cu ochii.

Pentru a fixa povestea, vom relua firul acțiunii pe baza imaginilor de pe tabla magnetică.

Pentru etapa de încheiere a activității voi face aprecieri generale și individuale asupra modului în care au participat la activitate.

Bibliografie :

1. *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor, MEN, 2019;*
2. Suport pentru explicarea și înțelegerea unor concept și instrumente cu care operează *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor, MEN, 2019;*
3. Breben, Silvia (și colaboratorii), *Metode interactive de grup* (Ghid metodic) , Editura Arves, 2008.
4. Culea, Laurenția (și colaboratorii), *Activitatea integrată în grădiniță* (Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar), Editura Didactica Publishing House, București, 2008

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ O POVESTE FERMECATĂ

Prof. Lipciuc Bianca-Roxana

Prof. Bordianu Violeta

Grădinița cu Program Prelungit Girotondo Botoșani

Activitatea va debuta cu întâlnirea de dimineață: prezența, salutul, noutatea zilei și completarea calendarului naturii.

Salutul: „Dimineața a sosit

Toți copiii au venit

În semicerc ne adunăm

Cu toți să ne salutăm.”

Educatorea salută copiii așezați în șir câte unul, aceștia vin la panou și își aleg modul de a o saluta: inimioară, salutul cu cotul, salutul militar, salutul cu piciorul.

Doamna educatoare îi salută pe toți astfel: „Buna dimineața voinici /Mă bucur că sunteți aici/ începe o nouă zi/ Bună dimineața, copii!”

Copiii răspund la salut, apoi atenția le este orientată spre colegi să observe copiii prezenți din acea zi. Pe rând ridică mâna copilul care își aude numele și spune: „Prezent!”.

La noutatea zilei copiii prezintă noutățile lor de acasă.

Completarea calendarului naturii: ne vom aminti în ce anotimp ne aflăm, câteva aspecte ale anotimpului iarnă, amintim tema săptămânii.

Împărtășirea cu ceilalți: „Roata vremii se-nvârtește

Fiecare se gândește

Și va spune cu glas tare

Ce personaje are?”

Copiii numesc pe rând câteva personaje cunoscute din povești.

„Un tăciune și-un cărbune

Toate ce s-au spus sunt bune”.

Noutatea zilei este că astăzi în sala noastră de grupă ne-am trezit cu un filmuleț de la Zâna Poveste, aceasta dorește să afle dacă noi știm personajele din povești și ce au făcut ele.

Surpriza constă în descoperirea pe parcurs a indiciilor date de Zâna Poveste. Doar prin rezolvarea sarcinii, se va primi următorul indice. Astfel, se deschide primul plic din care copiii vor afla sarcinile pentru cele trei sectoare.

Mesajul zilei : «Totul e-n puterea noastră»

Tranziție: „Noi suntem piticii”. Se face turul centrelor, copiii intuiesc materialele puse la dispoziție apoi se grupează și lucrează la centre, sub îndrumarea educatoarei în vederea realizării corect și eficient a sarcinilor stabilite.

La sectorul **JOC DE MASĂ** copiii realizează puzzle din diverse povești. La sectorul **Artă** copiii găsesc plastelină și plașete și vor trebuie să realizeze Coșul Scufitei Roșii utilizând diverse tehnici. La sectorul **Construcții** copiii au o macheta ce ilustrează o grădină și cuburi de plastic; Sarcina este aceea de a construi căsuțe și castele pentru personaje așa cum fac niște mici constructori. Pentru fiecare sarcină îndeplinită primesc aplauze și laude din partea educatoarei. După finalizare copiii vizitează fiecare sector pentru aprecierea rezultatelor.

Tranziție: „Noi suntem piticii”

Prima activitate pe domenii experiențiale este **„O poveste fermecată”-joc didactic** aparține **Domeniului Limbă și Comunicare**. Deoarece sarcinile de la centre au fost îndeplinite, este momentul să îi arătăm **Zânei Poveste** cum ne descurcam noi în realizarea altor sarcini. Vom afla ce probe avem de trecut și vom deschide următorul plic.

Jocul de probă:

Se prezintă copiilor drumul pe care trebuie să îl parcurgă până ajung la comoară, deci o vor ajuta pe Zâna Poveste să ducă personajele la loc și vor primi o recompensă pentru asta. Copiii vor urmări semnele și vor îndeplini fiecare sarcină.

Jocul propriu-zis

Varianta 1 – „Recunoaște personajul”

Prima sarcină este cea de a recunoaște personajele ilustrate în joculeț. Copiii găsesc la prima oprire din pădure un plic mare, acesta conține imagini cu diverse personaje. Copiii au sarcina de a identifica personajele din imagini.

Varianta 2 - „Recunoaște povestea”

Următoarea oprire din pădure ne aduce un alt plic în care este menționat faptul că trebuie să învârtim roata și să identificăm povestea. Copiii privesc imaginile proiectate, denumesc povestea și spun câte ceva despre aceasta. Ce le-a plăcut din poveste, ce nu le-a plăcut.

Varianta 3 - „Găsește greșeala”

A treia oprire ne aduce următoarea sarcină: educatoarea cere copiilor să închidă ochii și prezintă o imagine din poveste în care este prezent un personaj intrus (care nu face parte din acea poveste), urmând ca aceștia să identifice greșeala și să elimine personajul intrus.

Varianta 4 - „Fiecare personaj la povestea lui”

A patra oprire prin pădurea fermecată are o nouă cerință. Copiii vor găsi alt plic în care sunt imagini, copiii selectați vor numi titlul poveștii și personajul/ personajele care fac parte din acea poveste. Vor preciza numele personajului care lipsește și se potrivește poveștii ilustrate.

Varianta 5 - „Pozitiv sau negativ”

Următoarea oprire ne aduce un nou joculet online prin care copiii vor clasifica personajele deja cunoscute în personaje pozitive și personaje negative.

Complicarea jocului: „ O poveste nouă”

La finalul jocului, prin îndemnul: „Atent dacă vei fi / Poveste nouă vei făuri!” copiii selectați vor crea o nouă poveste cu ajutorul imaginilor proiectate. Îndeplinirea cu succes a sarcinilor propuse duce la deschiderea ultimului plic:

Tranziție: „Jocul noi l-am terminat /Și pe doamna am ascultat”.

„Hai la carnaval” este a doua activitate pe domenii experiențiale și aparține **Domeniului Om si Societate**- Activități practice. Copiii au ca sarcină să realizeze măști pentru carnaval.

Activitatea se va încheia cu aprecieri individuale pentru modul cum s-au descurcat și comportat pe tot parcursul activităților, iar prin mișcările propuse de versurile tranziției copiii se îndreaptă spre următoarea etapă a zilei.

Jocurile distractive și de mișcare propuse la activitățile recreative (**ALA2**), vor încheia activitățile zilei.

„Trenulețul personajelor ”-joc de mișcare. Copiii vor extrage câte un jeton cu un personaj. Fiecare copil astfel va deveni și va lua numele personajului ales. Educatoarea va porni melodia iar personajele a căror nume vor fi strigate vor veni și se vor alătura trenulețului.

Joc de relaxare: „Comoara din basme”. În cadrul celui de-al doilea joc, copiii vor descoperi comoara, se vor așeza pe scăunele, vor lua câte un bănuț din comoara descoperită și se vor bucura de reușită.

Bibliografie:

1. *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, București 2005;

2. Maria Taiban, Maria Petre, *Jocuri didactice pentru grădinița de copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1984.
3. *Suport pentru explicarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie*, 2019.

RELATIA IMAGINE-TEXT ÎN LECTURĂ ȘI ÎN SCRIEREA IMAGINATIVĂ

Prof. Luciu Marilena

Clubul Copiilor Medgidia, jud. Constanța

Percepute vizual din primele etape de viață, asociate deseori cu planul sonor, imaginile de toate felurile, culorile și dimensiunile sunt omniprezente în viața noastră, în măsura în care observarea mediului precede și prevalează, în creșterea și dezvoltarea copilului, abilitatea de a vorbi și apoi de a scrie, în care se combină cuvântul rostit cu cel scris. Imaginile succedate pe micul sau marele ecran, ca și cele dintr-o carte sau un afiș, asociate cuvântului rostit, îl ajută să înțeleagă un mesaj. Primele lecturi, primele cărți pe care un copil le parcurge sunt bogat ilustrate, oglindind și subliniind mesajul textului scris. Un preșcolar sau chiar un antepreșcolar care încă nu cunoaște taina literelor va fi în stare să redea o poveste sau o poezie din memorie, pe baza imaginilor pe care le-a văzut în mod repetat, asociindu-le cu un anumit conținut (și el redat în mod repetat), acesta fiind pentru el „cititul“. De altfel, în grădiniță e folosită vechea dar mereu actuala și versatila metodă numită „citirea imaginilor“, pentru înțelegerea și consolidarea unor noțiuni, dar mai ales a unor texte pentru copii, care pot fi (re)povestite fragmentar sau integral pe baza unor planșe ilustrate. Apoi, când copilul începe să deslușească și stăpânească cititul și scrisul, imaginile capătă o accentuată valoare afectivă și estetică, făcând lectura mai agreabilă. Curiozitatea și bucuria parcurgerii unui text sunt stimulate și întreținute de prezența imaginilor, care uneori ajută la înțelegerea unor concepte (personal, pe vremea în care nu exista Internet și nu aveam DEX, nici vârsta potrivită de a-l folosi, am aflat ce însemna zmeul sau balaurul din basme asociindu-l cu ilustrațiile în care era redat, în funcție de optica și talentul desenatorului).

Până pe la zece-doisprezece ani, pe toți copiii îi atrag cărțile care conțin și imagini, cu cât mai mari, mai colorate și mai expresive, cu atât mai bine. Ca să nu mai vorbim de importanța pe care o are

ilustrația de pe coperta unei cărți (în mod ideal cât mai potrivită conținutului), pe lângă titlu și autor, care ne atrage într-un fel sau altul atenția, chiar și la vârsta adultă, și ne stârnește dorința de a citi cartea respectivă, făcând în minte diferite asocieri între imagine și subiectul expus în paginile care în librării sunt acum închise de multe ori în țiplă, eliminând posibilitatea răsfoirii înainte de achiziționare. Pe măsură ce abilitățile de lectură și lucrul cu textul se dezvoltă, este perfect posibil și traseul imaginativ invers, de asociere a unei imagini care ne captează atenția voluntar sau involuntar cu un volum citit, cu o scenă, un personaj sau un tablou care ne-a rămas în minte.

În activitatea didactică, asocierea dintre imagine/imagini și text este prevăzută în Programa de Limba și literatura română de la clasa a V-a, în receptarea textului scris de diverse tipuri: exerciții ghidate de lectura imaginii, abordarea unor teme din perspectivă interdisciplinară și în redactarea textului scris: exerciții de asociere corespunzătoare text-imagine/desen, scheme, redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text simplu, pe o temă familiară, cu integrarea unor imagini, desene, scheme, până la clasa a XII-a, în comprehensiunea și interpretarea textelor: Literatură și pictură (limbajul literaturii, limbajul picturii), trecând prin modulul Literatura și alte arte: literatură și cinematografie (clasa a IX-a), în vederea sesizării relațiilor dintre literatură și alte limbaje artistice. Dar și în etapele anterioare se practică desenarea unor obiecte/personaje/scene din textele studiate sau lectura desenată. În mediul nonformal, la cercul de lectură și/sau creație literară, aceste activități pot fi diversificate și detaliate, beneficiind de mai mult timp și mai multă libertate în selectarea imaginilor și procedeele de utilizare a lor în sprijinul înțelegerii unui text dat sau redactării de text imaginativ, dar și de flexibilitate în abordare și evaluare a temei, permițând elevilor cât mai multă subiectivitate, originalitate, fluență sau fluiditate a gândirii (ușurința asociațiilor de cuvinte, fapte, imagini și expresii), fluență a vorbirii (bogăția vocabularului și folosirea lui în construcții verbale cu semnificație), dezvoltându-le creativitatea, completându-le și lărgindu-le orizontul de cultură, un rol important avându-l, evident, bagajul de lectură al fiecăruia. Sunt valorificați principalii factori ai creativității: sensibilitatea față de probleme, receptivitatea față de nou, fluența, flexibilitatea, originalitatea, aptitudinea de a redefini, restructura, de a transforma funcția unui obiect pentru a-l face util într-o formă nouă, capacitatea analitică, de abstractizare, aptitudinea de sintetizare, organizarea coerentă (capacitatea de a exprima o idee, de a organiza un proiect)¹².

¹² Cf. Ana Stoica, *Creativitatea elevilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983, p. 12

Atât în mediul formal cât și în cel nonformal, relația imagine-text sau film-text presupune „abordarea integrativă și exigențe legate de prezența unor deschideri transdisciplinare: vizionarea și analiza unor ecranizări și spectacole teatrale, analiza unor grupaje de recitări, comentarea unor ilustrații de carte, analiza unor creații plastice și literare cu aceeași temă etc.”¹³, adică tehnici de inter- și transdisciplinaritate în urma cărora elevul va ști să interpreteze, să analizeze, să exprime opinii personale, să utilizeze informația în scopul rezolvării unei probleme date, să identifice și să soluționeze probleme. Cu ajutorul acestor tehnici, se dezvoltă și se valorifică imaginația creatoare (transformarea și unificarea imaginilor, ideilor, obiectelor și fenomenelor într-o nouă semnificație), în măsura în care este solicitat nu doar nivelul cognitiv, ci și cel afectiv, emoțional, moral, estetic. Coexistența limbajelor și duratelor, observa Alina Pamfil, răspunde unui imperativ educațional: „formarea unei competențe fără nume, încă, în didactica românească – acea *literacy* (engl.) sau *littératie* (fr.), competență definită, la unul din palierele sale semantice, drept capacitate de «a decoda și coda semnificație în oricare dintre formele prezente în cultură pentru a reprezenta semnificație»¹⁴. Seriile deschise ale acestor forme cuprind limbajul literaturii, al artelor vizuale, al muzicii și coregrafiei, textul literar și nonliterar, dar și graficele, schemele, desenul animat etc. Formarea acestei competențe are rolul de a preveni insecuritatea lecturală și scripturală a omului recent, confruntat continuu cu diversitatea și coprezența limbajelor, și de a-i permite să configureze sens în spațiul plural al comunicării actuale. Fără a fi formulată explicit, această competență este vizată de toate programele noastre: mă refer la prezența, alături de literar, a non-literarului, dar și la integrarea unor tipuri de discurs complexe, precum banda desenată, reclama sau pagina de revistă¹⁵, scenariile didactice permițând lectura sau producerea acestor discursuri și analiza unor pagini de manual sau de internet.

Dintre metodele ce vizează legătura imagine-text, se pot enumera pălăriile gânditoare, analiza și interpretarea imaginilor, tehnica fotolimbajului, benzi desenate, posterul, colajul. O temă de lucru solicitând redactarea unui text liric sau epic plecând de la o imagine oarecare (o copertă de carte, o fotografie cu un peisaj, obiect/grup de obiecte sau persoane, chip, scene din activitatea umană, tablouri de Monet, Grigorescu, Luchian, Chagall, Dali etc.) dinamizează procesele intelectuale, afectiv-voliționale și

¹³ Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006, p. 76

¹⁴ Elliot W. Eisner, *What Really Counts in Schools*, în „Educational Leadership“, febr. 1991, pp. 10-17.

¹⁵ Alina Pamfil, *op. cit.*, p.74

motivaționale ale elevului, presupune contemplare activă, combinarea imaginii cu reprezentări psihice, personaje sau scene al căror destin se conturează sub ochii săi și la împlinirea căruia participă. Considerată ca având un conținut sensibil, adică o materie formată din impresii, identică cu cea a percepției, imaginea „pretinde din partea spiritului o anumită receptivitate; ea este un irațional, un dat”¹⁶, nu un lucru ci un act, un anumit tip de conștiință: conștiința a ceva. Potrivit lui Descartes (*apud*. Startre), imaginația sau cunoașterea imaginii provine de la intelect, „ea posedă această proprietate ciudată de a putea motiva acțiunile sufletului; mișcările creierului, cauzate de obiectele exterioare, deși nu-și conțin referentul, trezesc în suflet idei; ideile nu provin din mișcări, ele sunt înnăscute în om; dar ele nu apar în conștiință decât cu ocazia acestor mișcări”¹⁷.

O imagine poate fi interpretată în multiple feluri, corelată cu numeroase concepte și experiențe de viață, mesajul unei singure imagini poate fi abordat în mod particular, subiectiv, asociat cu diverse elemente reale sau fanteziste care, transpuse scriptic în mod expresiv și inovator, au ca rezultat o veritabilă și originală operă de ficțiune. Deși experiența în lucrul cu elevii mi-a demonstrat o propensiune spre texte descriptive, reproducând și prelungind la nivel verbal elementele vizuale care au captat atenția elevilor, imaginea poate fi punctul de plecare al unor texte narrative complexe și valoroase. În literatura română e celebru efectul avut asupra lui Liviu Rebreanu de observarea unei scene reale, în care un țăran se apleacă să își sărute cu patimă pământul, imagine al cărei pitoresc l-a impresionat atât de mult încât nu a uitat-o timp de trei decenii și a folosit-o ca principală sursă de inspirație a romanului „Ion”, după cum el însuși mărturisea: „*Ion* își trage originea dintr-o scenă pe care am văzut-o acum vreo trei decenii. Era o zi de început de primăvară. Pământul jilav, lipicios. Ieșisem cu o pușcă la porumbei sălbateci. Hoinărind pe coastele dimprejurul satului, am zărit un țăran, îmbrăcat în straie de sărbătoare. El nu mă vedea. Deodată s-a aplecat și a sărutat pământul. L-a sărutat ca pe o ibovnică. Scena m-a uimit și mi s-a întipărit în minte, dar fără vreun scop deosebit, ci numai ca o simplă observație. Nici măcar nu am fost curios să aflu pentru ce a sărutat omul glia”¹⁸. Ilustrative sunt și notațiile lui Victor Hugo la începutul romanului „Notre-Dame de Paris”, în care prezintă un cuvânt scrijelit pe zidul unui turn al catedralei, pornind de la care a plasmuit trista poveste a lui Quasimodo, intersectată cu cea a Esmeraldei: „Acum câțiva ani, vizitând, sau, mai bine

¹⁶ Jean-Paul Sartre, *Imaginația*, Editura Aion, Oradea, 1997, p. 113

¹⁷ **Idem**, pp. 11-12

¹⁸ https://adevarul.ro/locale/focsani/lucruri-putin-stiute-despre-ion-scena-reala-memorabila-l-a-inspirat-liviu-rebreanu-scrierea-celebrului-roman-am-lucrat-modele-vii-1_56335d19f5eaafab2c291790/index.html

zis, scotocind catedrala Notre-Dame, autorul acestei cărți a găsit în ungherul întunecos al unui turn, cuvântul acesta săpat cu mâna pe zid: ANAPKH. Majusculele acestea grecești, înnegrite de vechime și scobite de ajuns de adânc în piatră, cu nu știu ce semne proprii caligrafiei gotice, întipărite în formele și în atitudinile lor, ca pentru a destăinui că le scrisese o mână din Evul Mediu, și în special sensul lor lugubru și fatal, îl impresionară viu pe autor. Se întrebă, căută să ghicească cine putea să fie sufletul necăjit care nu vruse să părăsească lumea fără a lăsa pe fruntea bătrânei biserici acest stigmat de crimă sau de nenorocire¹⁹.

În concluzie, în contextul asocierii dintre text și imagine, comunicarea verbală (cu precădere cea scrisă) și vizuală se întâlnesc și se oglindesc, împrumutându-și sensuri și valori. Aceste tipuri de discurs se adresează lectorului și/sau viitorului autor de literatură care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, întreprinde o acțiune mintală de cercetare și redescoperire a adevărilor privind lucrurile din perspective inedite, elaborare de noi cunoștințe, completare a viziunii despre om și lume, despre artă în multitudinea ei de forme, apreciind puterea și frumusețea limbajului prin exersarea abilităților lectural-scripturale care îi dezvoltă cultura, gustul estetic și critic.

Bibliografie:

1. Ionescu, Miron, Chiș, Vasile, *Pedagogie aplicată*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2010
2. Pamfil, Alina, *Studii de didactica literaturii române*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006
3. Sartre, Jean-Paul, *Imaginația*, Editura Aion, Oradea, 1997
4. Stoica, Ana, *Creativitatea elevilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

¹⁹ [https://www.bibliotecapemobil.ro/content/scoala/pdf/Victor%20Hugo%20-%20Notre-Dame%20\(RO\).pdf](https://www.bibliotecapemobil.ro/content/scoala/pdf/Victor%20Hugo%20-%20Notre-Dame%20(RO).pdf)

CĂLĂTOR ÎN GALAXIA LECTURII - JURNAL DE BORD -

Bibliotecar Lup Mariana

Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor

„Privite, cărțile par nespuse de sfioase. Ele nu vin niciodată spre tine. Ca într-o medievală iubire, tu trebuie, întotdeauna, să le cauți și să te duci către ele. Ființa lor este așteptare pură. Le va deschide cineva pentru a le face, astfel, să înceapă să fie? [...]”

(Liiceanu, Gabriel: „*Dans cu o carte*”, [Online] disponibil pe: „*Dans cu o carte*”, <https://www.scribd.com/doc/211035902/Dans-Cu-o-Carte-de-Gabriel-Liiceanu> [Accesat: 01.03.2018].)

Pentru a facilita această apropiere între cărți și elevi, am venit în întâmpinarea setei lor de cunoaștere, înființând un cerc de lectură în școală. Am ales o mascotă sugestivă ca mesaj – pictura lui Arcimboldo, *Bibliotecarul/ Omul informat*, un bust format din cărți deschise și cotoare de cărți, cu degetele din semne de carte; am așezat sloganul „**Fii în trend! Vino la cercul de lectură pentru a deveni un om informat**” sub imagine, alături de un motto parafrizat din Descartes – *citesc, deci exist!* Apelul a avut ecou în rândul elevilor și am început *călătoria în galaxia lecturii...*

Cercul școlii, „**Călător în galaxia lecturii**” a fost înființat în perioada ianuarie-februarie 2008 pentru că a fost constată utilitatea unei astfel de activități în școală, mai ales că timpul ne-a dovedit viabilitatea acestuia, nici nu știm când au trecut zece ani. Proiectul vizează activități teoretice și mai ales practice pentru încurajarea lecturii elevilor - *lectura de plăcere și cititorul concret*, cu identitate precisă, cu preferințe și așteptări de la lectură, capabil să interpreteze într-o manieră personală un text ori să-și susțină convingerile (ceea ce le face mare plăcere) pornind de la el. Discuțiile nerestricționate pot da senzația de libertate totală. Metodele de lucru sunt cele activ-participative pe care cerchiștii mereu le preferă. Toate activitățile desfășurate în cadrul cercului de lectură vin în întâmpinarea orizontului lor de așteptare. *Cercul de lectură* este un proiect de cercetare didactică al cărui scop este promovarea lecturii de plăcere în rândurile elevilor; elevii nu prea discută despre cărțile citite, ei trebuie să descopere beneficiile lecturii, să descopere *plăcerea de a citi*. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire, în violența limbajului. Îndepărtarea lor de lectură teste deja un

semnal de alarmă. Scopul declarat al activităților noastre este în principal, atragerea copiilor în lumea cărții, dezvoltarea prin diferite mijloace a gustului artistic și stimularea creativității.

Aspectele urmărite în cadrul jurnalului de lectură sunt următoarele: ce au reținut din textul citit, ce sentimente le-a provocat lectura, ce amintiri din experiența proprie le-a trezit lectura textului, ce li s-a părut deosebit în textul respectiv, ce nu le-a plăcut în textul citit, extragerea unui fragment preferat și motivarea alegerii, posibilitatea comparării textului citit cu alte texte, măsura în care așteptările lor de la începutul lecturii au fost satisfăcute de conținutul textului, modificările pe care le pot aduce textului citit pentru a corespunde așteptărilor lor sau transpunerea în imagine a conținutului, a unui pasaj, a unui personaj etc.

Obiectivele călătoriei în lumea cărților sunt, credem, juste, punctuale: îndepărtarea barierei dintre copil și carte; formarea capacității de a selecta cărți în raport cu vârsta, aptitudinile și interesele fiecăruia; cultivarea gustului pentru lectură; încurajarea exprimării libere a impresiilor, sentimentelor, trăirilor provocate de lectură; socializarea elevilor, cooperarea prin intermediul unor activități de lectură; privirea lecturii din alt punct de vedere decât cel „oficial” din clasă; crearea unei atmosfere destinate; stabilirea unei relații bazate pe încredere, respect și prietenie (valori apreciate enorm); conștientizarea importanței lecturii; elaborarea unor liste de lectură recomandate de elevi; cunoașterea ofertei Bibliotecii Județene și a Bibliotecii Universității din Oradea; realizarea unor mape personale cu tematică literară și valorificarea acestora în diferite contexte educative.

Rezultatele nu s-au lăsat nici ele așteptate; s-a constatat creșterea apetitului pentru lectură în cazul unui număr tot mai mare de elevi; constituirea unui grup de elevi având ca preocupare principală lectura; stabilirea unor relații profesionale între cadrele didactice implicate în proiect; dezvoltarea capacității de cooperare în desfășurarea unor activități comune; ba chiar mai mult, dezvoltarea abilităților și deprinderilor de bună practică a elevilor; dezvoltarea competențelor artistice etc.

Ne-am continuat cu pași din ce în ce mai siguri călătoria prin *galaxia lecturii*, amintindu-ne cu plăcere de *Lecturiada elevilor, 2011* – atelierele de creație, participarea la lansarea cărții *Care-i faza cu cititul* la *Librarium* – Cluj-Napoca sau schimbul de cărți între proaspeții prieteni cerchiști, cu dedicații sub formă de haiku.

Cărțile asupra cărora ne-am oprit la începuturi au fost alese cu multă atenție și tact, fiind considerate accesibile și interesante: *Dumbrava minunată* de Mihail Sadoveanu, *Unde fugim de-acasă* de

Marin Sorescu, *Cititorul din peșteră* de Rui Zink și *Jurnalul unui puști* de Jeff Kinney sau *Metamorfoza* Adinei Popescu, o povestioară care a prins foarte bine.

Am spicuit câteva impresii sugestive ale elevilor și le-am împărtășit colegilor și copiilor din întreaga școală printr-un colaj afișat și postat pe site-ul școlii (www.gimnaziala11.ro), unde este prezentată activitatea cerchiștilor.

„Am recitit cu plăcere pasaje din carte la cercul de lectură; îmi amintesc că a fost una dintre primele cărți citite cu multă curiozitate: am intrat în lumea Lizucăi cu pași repezi și m-am trezit într-o lume de poveste..., eram acolo cu Lizuca și Patrocle în scorbura răchitei așteptând cu nerăbdare întâmplările ciudate din pădurea piticilor... Ne-am imaginat și alte întâmplări ale celor doi protagoniști și astfel am fost martorii unor situații inedite și am trăit emoțiile unei călătorii prin **dumbrava minunată...**” (Martin Amalia, cls. a VII-a)

„Ador cărțile, dar asta e ceva special... ; am fugit de acasă și m-am întâlnit cu gândurile autorului – cele care te fascinează să-ți iei lumea-n cap în fiecare oră de lectură.” (Sârca Ioana, cls a V-a)

„În această operă contemporană, mi-a plăcut faptul că erau scrise lucrurile din punctul de vedere al unui puști de vârsta mea. De asemenea, acțiunea a fost captivantă. M-a impresionat și faptul că acest copil, Greg, gândește ca mine.” În momentul în care începi să citești o asemenea carte, nu te mai poți opri, o consider extraordinară...; seamănă cu **Amintiri din copilărie**, doar că întâmplările se petrec azi...” (Iancu Paul, cls. a VII-a)

„Mi-a plăcut cartea **Cititorul din peșteră** de Rui Zink, deoarece prezintă o lecție de viață în care Anibalector poate fi catalogat drept un îndrumător, un părinte salvator pentru un băiat simplu, care și-a descoperit cu ajutorul acestuia o nouă pasiune: cititul cărților.” (Ioana Nuțaș, cls. a VIII-a)

„...În această carte, este vorba despre Tristran Thorn, un băiat care îi promite fetei de care s-a îndrăgostit că va porni în căutarea stelei căzătoare dorite. Pentru acest lucru, Tristran are de străbătut un drum lung plin de pericole, trebuind în final să ajungă la un tărâm magic, stăpânit de o vrăjitoare. Cel mai mult mi-a plăcut prezentarea drumului plin de peripeții, dar și finalul acestei cărți, pe care îl veți afla și voi dacă o veți citi....” (Sonia Goilean, cls. a VIII-a)

„Am citit primele două volume și mi-au plăcut mult. Sunt cărți de aventură, dar au și puțin umor... Imaginile reflectă anumite pasaje ale cărții. Personajul meu preferat este leul Aslan, deoarece e foarte curajos și ambițios.” (Pintea Amalia, cls a V-a)

„O carte cu un mesaj educativ extraordinar de actual... Amuzantă, dar oferind o lecție de viață, cartea este atractivă; motanul - comic și grav în același timp, e un personaj de care te îndrăgostești iremediabil... El trebuie să-și țină promisiunea, deoarece un motan nu își încalcă niciodată cuvântul dat. O recomand tuturor celor care îndrăgesc animăluțele.... Și nu numai... Am citit-o cu sufletul la gură...”
(Pal Jambor, cls. a V-a)

„Stai să vezi ce găsesc cei trei frați – Beth, Frannie și Joe – în pădurea de lângă noua lor casă! Pregătește-te să întâlnești cele mai neobișnuite personaje pe măsură ce urci tot mai sus pe crengile Copacului Depărtărilor: domnul Barbă-Lungă, doamna Spălăceală, Moș Cratiță, Lună-Plină și zâna Mătăsuță. Personaje surprinzătoare, care-și poartă magia... în buzunare! - deasupra Copacului Depărtărilor se deschide un drum către noi țărâmură – cum sunt Țărâmul Luați-Poftiți sau Țărâmul Zilelor de Naștere –, mereu altele și altele, de la care nu știi niciodată ce s-aștepți...- e cartea mea preferată din colecția de la Clubul de lectură” (Vivien, cls. a V-a)

Pentru a atrage cât mai mulți elevi la întâlniri, am organizat diverse concursuri de scriere: *„De la Jurnalul unui/unor puști la Primul/Prima... carte citită, primul sărut...”*, *„O planetă pitică”*, *„Povestea mea”*, *„Călătorie în lumea sentimentelor”*, *„A fost odată...”*, *„Democrația poveștilor”* etc.

O altă activitate care le face plăcere elevilor noștri este dramatizarea. Am hotărât să alegem un scriitor a cărui creație este surprinzător de actuală, Ion Luca Caragiale, și am repetat aceste spectacole cu mici actori extrem de talentați. Sala de lectură a bibliotecii școlii a fost de-a dreptul neîncăpătoare, ceea ce ne-a bucurat enorm. De aceea, pentru a le da cât mai mult cuvântul copiilor, după o scurtă prezentare a creației caragialiene, au urmat reprezentațiile echipajelor cu dramatizări ale unor fragmente din opere precum: *„Vizită”*, *„Lanțul slăbiciunilor”*, *„Bubico”*, *„Un pedagog de școală nouă”*. Un real succes au avut și echipajele care au interpretat propriile creații: *„Dl. Goe contemporan”* și *„Ionel Popescu... în zilele noastre”*. Diverse personaje au prins viață în *parada personajelor literare*, pe care o reedităm cu fiecare ciclu de cerchiști.

Prezentarea personajului literar preferat este o altă temă abordată în cadrul atelierelor de lectură și creație. În prima parte a atelierului, am pus accent pe exprimarea orală. Elevii și-au prezentat pe rând personajele preferate începând de la Prâslea (opera fiind studiată în clasă), până la McKenzie (*Însemnările unei puștoaice*) sau Bruno (*Băiatul cu pijamale în dungi*). Fiecare și-a motivat preferința; am discutat despre cărțile lor preferate, despre personajele care le-au rămas în minte în urma unor lecturi. Pentru a fi

cât mai convingători și pentru a convinge și pe alții să citească ceea ce le-a plăcut lor, au realizat o broșură prin care să prezinte colegilor cartea preferată – *Cartea copilăriei mele*; cerințe: pe coperta 1 – autorul și titlul cărții, un desen reprezentativ (un personaj, un simbol, un loc descris în carte etc.); pagina 1 – prezentarea pe scurt a subiectului cărții (ce se întâmplă, de ce, când, cum, unde) și a temei cărții; pagina 2 – impresii/ jurnal de lectură; coperta 4 – un text adresat colegilor/ motivele pentru care merită să citească această carte.

Am urmărit astfel să realizăm și o listă de lectură propusă chiar de elevi; câteva dintre cărțile prezentate: *Apolodor* - Gellu Naum, *Harry Potter și camera secretelor* – J.K.Rowling, *Motănel și Botoșel* – Ana Blandiana, *Robin Hood* – Al. Dumas, *Roverandom* – J.R.R. Tolkien, *Prinț și cerșetor* – Mark Twain, *Colț Alb* – Jack London, *Moby Dick* – Herman Melville, *Soldățelul de plumb* – H. Christian Andersen, *Spărgătorul de nuci* – E.T.A. Hoffmann, *Felinarul lui Trică* – Helene Sehauf, *Jurnalul unui puști* – Jeff Kinney; *Ce poți face cu două cuvinte*, vol. coord. de Liviu Papadima, *Însemnările unei puștoaice* – Rachel R. Russell, *Harap-Alb* – Ion Creangă, *Biblia ilustrată pentru copii*.

Am constatat că elevii citesc deopotrivă cărți clasice, cât și noutăți editoriale pentru copii - *Punci cu porunci*, Michael Ende; *Magia lui Briar*, Tamora Pierce; *Insula delfinilor albaștri*, Scott O Dell; *Pulbere de stele*, Neill Gaiman; *O buclă în timp*, Madeleine L Engle; *Jocurile foamei. Revolta*, Suzanne Collins; *Charlie și fabrica de ciocolată*, Roald Dahl; *Cronicile din Narnia* vol I, II și III, C.S.Levis; *Jim Năsturel*, Michael Ende; *Micuțul Nicolas – în recreație*, Goscinny Sempe; *O istorie secretă a Țării Vampirilor*, Adina Popescu; iar mai nou – *Ținutul Țânțarilor*, David Aenold; *Povestea slujitoarei*, Margaret Atwood; *Războiul care mi-a salvat viața*, Kimberly B. Bradley; *Domnișoara Goth și fantoma șoricelului*, Chris Riddell.

Capul de afiș al lecturilor este așadar cartea de aventură, fie ea de factură clasică sau modernă; acest aspect este evidențiat și în recomandările elevilor pe care le împărtășesc la cerc: *aș vrea să vă prezint cartea Harry Potter și camera secretelor... dragi colegi, dacă iubiți aventura nu trebuie să ratați această lectură! M-a impresionat prietenia celor trei personaje... Aștept cu nerăbdare să-mi spuneți cum v-ați delectat cu paginile cărții, să împărtășim impresii...* (elev de clasa a șasea despre *Harry Potter și Camera secretelor*, J.K. Rowling).

Am realizat deseori activități de tipul „*Top zece personaje preferate*”, urmând ca la următoarea întâlnire să reactualizăm clasamentul; încă de la început, ne-am atins obiectivul de a stimula interesul

elevilor pentru lectură, fiindcă unii și-au manifestat dorința de a citi cărțile în care apăreau acele personaje de care fuseseră ei impresionați.

După ce și-a prezentat fiecare personajul preferat în câteva cuvinte, urmărind aspectele orientative – *cine, când, unde* – elevii, așezați în grupe (s-au grupat singuri, în funcție de preferințe) la câte o masă de lucru, au început un exercițiu de scriere: expozițiunea unei povestiri, în care să determine personajele prezentate de cei din grup se întâlnească; astfel, s-au întâlnit în diferite circumstanțe Prâslea cu Goe și Harap-Alb; Gregory, Mckenzi, Niky; Matilda, Coraline, Harry Potter; Apolodor, Heidi, Roverndom; Damon, Elena, Bruno. Elevii au învățat că trebuie să precizeze pentru început locul și timpul desfășurării acțiunii. S-au gândit apoi la o temă prin care ar putea asocia anumite personaje. Li s-a spus apoi să se gândească la un conflict care să determine o anumită desfășurare a acțiunii.

Ca să marcăm cei zece ani de existență ai cercului, am organizat întâlnirea din luna februarie 2018, într-o atmosferă festivă. Pe parcursul întregii săptămâni care a precedat aniversarea, elevii au fost invitați să-și noteze impresiile în legătură cu activitatea lor la cerc, pe bilețele adezive, pe care le-am așezat pe un panou la intrarea în sala de lectură a bibliotecii școlare. Astfel, am aflat, deși bănuiam (!) că tuturor le place să participe la întâlnirile cerchiștilor - atmosfera plăcută, ineditul, posibilitatea de a vorbi liber despre cărțile citite, schimbul de impresii, exercițiile de scriere creativă, lectura unor fragmente incitante din noile apariții editoriale... „*Îmi place foarte mult la cerc, învăț lucruri interesante... este o experiență nouă și frumoasă*”, mărturisește o elevă din clasa a V-a (Șchiopu Lavinia, cls. a V-a C). Ne-am amintit, cu ajutorul unor fotografii adunate pe parcursul anilor, de generațiile de elevi care s-au imbarcat și au călătorit prin lumea cărților alături de coordonatorii cercului – prof. Șaitoș Alina, actualmente director al școlii noastre, prof. Checicheiș Sanda și bibliotecar Lup Mariana. Zeci de evenimente pregătite, conform calendarului cultural, pe care bibliotecarul îl pune la dispoziția elevilor lună de lună, jurnale de lectură – impresii în urma lecturilor individuale, prezentări de carte în pas cu noutățile editoriale, în principal de la Editura Art și nu numai, creații proprii, concursuri de creație literară, exersarea competenței de literație, jocuri de rol, dramatizări – sunt câteva exemple din tematica diversă a acestor ateliere de scriere și lectură.

Considerăm că activitățile cercului sunt foarte eficiente. De-a lungul celor zece ani, am avut-o alături pe doamna prof. Șaitoș Alina Loredana, care ne-a convins că există o varietate inepuizabilă de activități menite să-i atragă pe elevi spre carte. Actualmente, în calitate de director al școlii, doamna prof. Șaitoș Alina Loredana susține constant, inclusiv financiar, activitatea cercului, prin achiziții tot mai variate

cu care reușim să-i atragem pe copii și să ținem pasul cu noutățile editoriale. Totul depinde de implicarea și creativitatea noastră, a echipei de proiect.

Conștienți că totul este perfectibil și fără a avea pretenția că am rezolvat impasul lecturii școlare, acum la ceas jubiliar, am adunat tot într-un colaj, impresiile celor 25-30 de cerchiști (prezenți în mod constant) legate de activitatea noastră. S-a dovedit că acestor „călători în galaxia lecturii” le face plăcere cercul de lectură din diferite motive: în primul rând, pentru că nu sunt îngrași (motiv pe care încercăm să-l valorificăm din plin și ținem cont de propunerile lor); le dezvoltă personalitatea prin faptul că răspund nevoilor individuale ale tânărului care caută, ba mai mult, chiar își lasă amprenta din punct de vedere emoțional, social și intelectual asupra copiilor, pe termen lung. Prin candoarea și exuberanța de care au dat dovadă în impresiile lor, ne motivează ca, în ciuda tuturor dificultăților, să ne continuăm munca.

Ne străduim să fim consecvenți în promovarea lecturii în rândul elevilor, în forme cât mai atractive și fiecare nou membru care vizitează biblioteca este un real câștig. Uneori vin la cerc și alți elevi care doar asistă la discuții; nucleul cerchiștilor ar putea fi mai mare – sunt solicitări, dar nu avem un spațiu mai mare și... nici timpul necesar, așa încât probabil că următoarea noastră provocare pentru cerchiști va fi redactarea unui text SF, în care *timpul să stea pe loc...*

Bibliografie:

1. Onojescu, Monica. coord. (2009). *Lecturiada. Cercuri de lectură*. Cluj-Napoca: Editura Cărții de Știință.
2. Pamfil, Alina. (2003). *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Pitești: Editura Paralela 45.

Surse WEB

1. Liiceanu, Gabriel. „*Dans cu o carte*”, [Online] disponibil pe: „*Dans cu o carte*”, <https://www.scribd.com/doc/211035902/Dans-Cu-o-Carte-de-Gabriel-Liiceanu> [Accesat:01.03.2018].

CONTRIBUȚIA LECTURII DUPĂ IMAGINI ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR

**Prof. documentarist Lupulescu Teodora Georgiana
Liceul Teoretic „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj**

Văzută ca o experiență a gândirii creative și nu numai, prin lectură, cititorul proiectează o mișcare interioară în care el devine regizor și, respectiv, actor al acțiunii.

Cărțile îl ajută pe cititor să se inițieze, să se transforme, să-și dorească să descopere, să trăiască diferite experiențe de viață, să facă alegeri și să ia decizii împreună cu personajele, lectura oferindu-i destule cunoștințe și resurse menite să îl pregătească pentru experiențele reale, din viață și lumea mai mare. Pentru copii, este cu atât mai important să le oferim această bagaj de idei, alegeri, decizii și experiențe încă de la început.

Lectura după imagini, încă de la vârste foarte fragede, oferă o mulțime de beneficii pentru dezvoltarea psihomotorie a copilului, precum:

- le formează abilitățile de a asculta, de a acorda atenție, de a se concentra și de a memora;
- îi ajută să înțeleagă sensul cuvintelor, familiarizându-i cu sunetele și limba, construindu-le, în timp, vocabularul;
- le transmite dragostea pentru lectură și învățat;
- le îmbunătățește abilitățile de comunicare prin dezvoltarea simțurilor;
- le stimulează imaginația și creativitatea;
- le facilitează înțelesul unor concepte precum poveste, numere, litere, culori, forme și le oferă informații despre lumea din jurul lor;
- îi ajută să deprindă abilități de gândire încă de la vârste fragede. Atunci când îi citești, copilul învață să înțeleagă cauza și efectul, învață să exerseze logica, dar și să gândească în termeni abstracți;
- lectura îi ajută pe copii să depășească stările de anxietate și stres.

Studiile și cercetările din domeniu arată că lectura oferă un sentiment de intimitate și apropiere care îi dă copilului siguranță că este iubit și că i se acordă atenție, aceste lucruri contribuind în mod pozitiv la modul în care el se dezvoltă. Iată ce putem face atunci când îi citim cu voce tare:

- alegem un loc și un mediu liniștit, unde nu există zgomote de fundal care îl pot hiperstimula.
- lectura nu are același efect atunci când ea nu este însoțită de dragoste și atenție. Când devin suficient de mari, copiii aleg ei cărțile pe care vor să le citim, dorindu-și să fie strânși în brațe și să li se dea atenție.
- sunt foarte importante contactul vizual, mimica și gesturile pe care le folosim în timpul lecturii; ele atrag atenția și stimulează creativitatea. Cărțile cu rime, ritmuri, repetiții și imagini sunt excelente din acest punct de vedere.
- să fim consistenți în lectură, citindu-le, pe cât posibil, în fiecare zi și la aceeași oră. Cititul chiar înainte de somn poate să fie o alternativă bună. Puțin câte puțin, chiar dacă nu manifestă interes încă de la început, copiii vor deveni din ce în ce mai interesați de poveștile și personajele preferate.
- vorbim mai rar pentru a-i ajuta să asculte, să înțeleagă și să învețe ritmul, chiar muzicalitatea limbii.
- citind aceeași carte (poveste) de mai multe ori, deși poate părea plictisitor și static, îi ajută să-și dezvolte memoria și limbajul. În general, copiii învață cel mai bine prin repetiție. Un vocabular bogat va conduce la un limbaj mai dezvoltat, o gândire mai complexă și, ulterior, la o relaționare mai bună cu cei din jur.

Cititul poate fi, în timp, transformat într-un moment mult așteptat de copil prin intermediul căruia acesta să asocieze lectura cu dragostea și, atunci când va crește, să promoveze, la rândul lui, valorile și beneficiile cărților.

În concluzie, cu cât începe mai devreme, cu atât lectura este mai benefică și va avea efecte uluitoare asupra dezvoltării psihomotorii a celui mic, contribuind la formarea lui ca individ responsabil de propria lui învățare și ca un cetățean autonom cu un set autentic de valori ce va da un sens important lumii lui.

Poveștile le oferă copiilor un simț al identității și le oferă o perspectivă mai nuanțată asupra realității.

IMPORTANȚA LECTURII

Prof. documentarist Lupulescu Teodora Georgiana
Liceul Teoretic „Tudor Arghezi” Târgu-Cărbunești, jud. Gorj

Cititul este ca o călătorie unde destinația este de cele mai multe ori necunoscută, însă poate fi surprinzătoare.

Trăim într-o lume în care parcă nu mai avem timp pentru lectură și în care dispozitivele digitale ne acaparează. Totuși, tind să cred că pasiunea pentru citit va dăinui încă multă vreme de-acum încolo datorită nevoii de poveste, o nevoie primară pentru fiecare generație.

Autorii plăsmuiesc în operele lor o mica bucătică din cunoașterea lumii, în care sufletul este centrul. Astfel, lectura poate căpăta valențe terapeutice. Cititul este hrană pentru suflet, iar când înțelegi acest lucru, te lași învăluit de vraja cărților.

Lectura este unul dintre cele mai vechi obiceiuri de pe pământ. Prin intermediul cititului ne îmbogățim cunoștințele, ne lărgim orizonturile și putem experimenta situații la care nu am fi avut acces altfel. Valoarea de vindecare a cărților e puțin cunoscută și are strictă legătură cu ceea ce citim. Alte beneficii pe care lectura ni le aduce și care ar trebui să ne motiveze sunt: ne scapă de stres, ne face mai empatici, ne ajută să ne odihnim mai bine. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică și, mai mult, ca plăcerea de a citi să devină o necesitate dorită și trăită, ea trebuie cultivată înainte chiar de învățarea alfabetului, prin preocuparea permanentă a părinților de a-i obișnui cu frumusețea inegalabilă a lecturilor de basme și povestiri, a cărților cu imagini.

Copilul trebuie să perceapă cartea ca pe un prieten mereu alături de el, un amic care îi vorbește, care îi dă sfaturi bune și care nu-l va trăda niciodată.

Copiii obișnuiți să vadă în jurul lor persoane care citesc pentru a se informa, pentru a se delecta sau, pur și simplu, pentru a-i oferi celui mic atenție prin lectură, vor fi tentați să facă același lucru. Puterea exemplului este foarte mare.

În viața copilului, rutinele au un rol foarte important, ele transformând activitățile imprevizibile, neplăcute și greu de controlat în activități previzibile, ordonate și plăcute. Știm cu toții că mersul la culcare

nu este agreat de niciun copil. Dar atunci când micuțul știe că i se va citi o poveste, parcă este mai împăcat cu ideea de a se așeza în pat.

Studiile și cercetările din domeniu arată că lectura oferă un sentiment de intimitate și de apropiere care îi dă copilului siguranța că este iubit și că i se acordă atenție, acest lucru contribuind la modul în care el se dezvoltă.

Cea mai importantă parte mentală pentru copii este abilitatea de a-și imagina. Cărțile îmbunătățesc imaginația copilului, imaginație care se va transforma mai târziu în creativitate.

Niciodată nu e prea devreme să te împrietenești cu cartea, care îți va deschide ferestre către orizontul cunoașterii, care îți va permite să evadezi din cotidian, acolo unde vei găsi hrană pentru suflet și cuget.

Suntem ceea ce citim!

IMPORTANȚA LECTURII ÎN DEZVOLTAREA PREȘCOLARILOR

Prof. înv. preșcolar Manea Cristina
Grădinița cu Program Normal Vernești, jud. Buzău

Importanța lecturii pentru formarea unei imagini despre lume în care personalitatea copilului se modelează, până la exersarea unui vocabular bogat. Formarea imaginii de sine a copilului se face prin raportare permanentă la lumea din jur, iar copiii au nevoie de modele pozitive sau negative cu care să se identifice sau să se compare.

Dezvoltarea gândirii narative este esențială în dezvoltarea personalității copilului. Astfel, ajungem la concluzia că identitatea fiecărei persoane este o sumă de narațiuni. Acest lucru presupune lectura unor texte adecvate fiecărei vârste. Pierderea „lumii de poveste a copilăriei” duce la pierderea startului formării omului ca personalitate individuală. Multe persoane care n-au luat contact cu lumea basmului în copilărie nu sunt capabile, la maturitate, să se găsească în povestea propriei vieți: își neagă originile, se pierd ca individualitate.

Aceasta gândire narativă se naște în copilărie sau niciodată. De aceea lectura sau povestirea educatoarei, memorizările, dramatizările din cadrul activităților de educarea limbajului din grădinița de copii au un rol foarte important în dezvoltarea copilului.

De asemenea, este esențial să formăm la copii acel „simț al limbii materne” care poate fi exersat doar prin lectură, prin joaca cu cuvinte, prin încurajarea creativității. Tipuri de activități specifice vârstei preșcolare pentru exersarea simțului limbii sunt: găsește rima, jocuri de căutare a sinonimelor, antonimelor, omonimelor, diminutivelor, augmentativelor, jocuri de găsim a formelor corecte pentru plural, pentru genitiv, exerciții de creare a unor povestiri de către copii etc. Totul trebuie să se desfășoare ca un joc, activitate primordială a copilăriei.

Se înțelege că gustul pentru lectură se formează mai timpuriu decât interesul pentru cartea științifică. De aceea în învățământul preșcolar și primar informațiile sumare legate de mediul înconjurător sau istorie se transmit prin intermediul povestirilor. Acestea fac trecerea de la lumea fabuloasă a poveștilor din grădiniță la cea reală lămurită și explicată tot prin epos. Cu cât povestirea este mai atractivă și afectiv realizată captând în proporție mare atenția copiilor, cu atât ei se identifică cu eroii povestirilor, vor revenirea sau continuarea povestirii, ba chiar lectura proprie pentru a o comenta cu alți colegi sau prieteni. Cadrul didactic trebuie să răspundă prompt, la momentul adecvat, dorințelor copiilor de cunoaștere și înțelegere. Să-i conducă la biblioteca pentru copii, să-i impresioneze prin mulțimea și varietatea cărților și să le stârnească interesul prin povestirea doar a unui moment de mare tensiune din carte pentru a-i incita pe copii la continuarea lecturii în timpul liber.

Lectura este, probabil, cea care ne ajută cel mai mult în viață. Făcută să lumineze mintea omului și să-i încălzească sufletul, cartea este purtătoarea peste milenii a înțelepciunii și a cunoașterii umane, un obiect de cultură, deopotrivă de important în toate domeniile: literatură, artă, știință, tehnică.

Bibliografie

1. Bratu, Bianca, *Preșcolarul și literatura*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977.
2. Mitu, Florica; Antonovici, Stefania, *Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar*, Humanitas Educațional, București, 2005.
3. Tătaru, Lolica; Glova, Adina; Chiș, Olga, *Piramida cunoașterii*, Diamant, Pitești, 2014;
4. *Curriculum pentru educația timpurie*, 2019.

STRATEGII CREATIVE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. Marin Dana Lavinia
Liceul Tehnologic „Radu Negru” Galați

Societatea contemporană este supusă permanent transformărilor și provocărilor, astfel încât nu este de mirare faptul că sistemul de învățământ trebuie să se adapteze și să răspundă cu succes acestor cerințe. În ultimii ani, învățământul bazat pe interdisciplinaritate, transdisciplinaritate, a câștigat teren, impunând noi cerințe didactice. Metodele de învățare-predare s-au diversificat, au apărut tehnici educaționale bazate pe colaborare, pe creativitate, interactivitate, comunicare.

Digitalizarea învățământului a lansat provocări profesorilor de limba și literatura română în mod deosebit, deoarece această digitalizare pare să îndepărteze elevii de obiectul de interes al disciplinei noastre : CARTEA. Se remarcă dezinteresul crescut al elevilor pentru actul lecturii, asociat de aceștia unui proces extenuant, inutil, neatractiv. De aceea, dascălii trebuie să caute permanent mijloace de stimulare a creativității, de incitare a gustului pentru lectură. Formarea unei atitudini pozitive față de lectură reprezintă unul dintre obiectivele cele mai importante și mai grele ale disciplinei limba și literatura română.

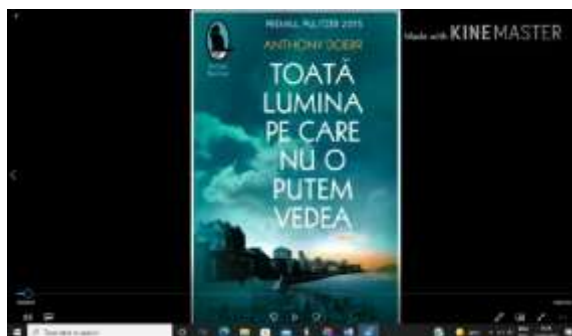
Cercul de lectură, jurnalul de lectură, jocul de rol, dramatizarea, învățarea bazată pe proiecte, realizarea de postere, întâlnirile cu scriitori, vizite la bibliotecă, participarea la anumite lansări de carte pot reprezenta variante atractive pentru profesor de a determina o schimbare în comportamentul elevilor față de lectură.

Cunoașterea stilurilor de învățare ale elevilor este un alt aspect important, în procesul educativ, deoarece pentru mulți dintre ei impactul vizual/auditiv este covârșitor în asimilarea noului, în formarea competențelor, aptitudinilor. De aceea, calea către lectură se poate ușura prin provocarea elevilor de a folosi metode, mijloace digitale, aplicații care să permita dialogul textului literar cu imaginea, cu desenul, cu pictura, cu muzica etc. Vorbim aici de libertatea pe care o dobândește elevul în relația cu cartea propusă spre analiză.

1. O metodă inovativă care redefineste de această dată relația elevului-cititor cu cartea, dar și cu competențele acestuia în utilizarea tehnologiei informaționale este **book trailer-ul**. Acesta este o tehnică

relativ nouă. Cunoaștem interesul elevilor pentru tehnologie, pentru gadgeturi, cu care, de multe ori, își facilitează rezolvarea unor sarcini școlare. De aceea, booktrailer-ul vine în întâmpinarea nevoilor elevilor de cunoaștere pe căi apropiate vârstei, interesului lor. Așa cum un film nou se oferă spectatorului său prin trailer, spoiler, un soi de reclamă a filmului, întocmai se petrece și cu o carte. Aceasta este o metoda de incitare a curiozității elevilor cu privire la subiectul unei cărți, la psihologia personajelor, la expresivitatea limbajului artistic, la mesajul operei respective. Realizarea booktrailer-ului presupune mai multe etape de parcurs și este o sarcină ce se poate aplica cu succes, prin valorificarea muncii în echipă.

- Prima etapă constă în alegerea cărții care trebuie să aibă un mesaj cu impact asupra tinerilor. În cazul nostru, s-a folosit romanul distopic **Fahrenheit 451** de Ray Bradbury, o carte ce pune în discuție drama unei lumi a viitorului condamnată la ignoranță, la îndobitocire, la înstrăinarea de esența sinelui prin interzicerea și incendierea cărților, considerate periculoase. Un alt roman propus clasei a XI-a a fost **Toată lumina pe care nu o putem vedea** de Anthony Doerr, un roman istoric, de dragoste.
- Membrii echipei lecturează romanul, extrag ideile esențiale, citate reprezentative, sugestive, motivaționale, care să atragă potențialii lectori ai cărții, adică pe colegii lor.
- Elevii caută mijloacele potrivite de transmitere a mesajului: prin desene sugestive (în cazul nostru, grafică), prin film, prin PowerPoint, afișe, postere, aplicații media etc. Evident, elevii implicați în proiect vor avea grija să nu divulge întreg subiectul operei.
- Liderul grupei va prezenta în fața colegilor produsul finit, folosindu-se de toate instrumentele discursului argumentativ, pentru a-i persuadea pe elevi să lectureze cartea.
- Metoda valorifică și inteligențele multiple ale elevilor, rezonând cu abilitățile, competențele, stilurile diferite de învățare ale elevilor. Unii își pot manifesta talentul artistic prin cuvânt, alții prin desen, prin muzică, unii își pot reprezenta mesajul prin inteligența logico-matematică, alți elevi își exploatează resursele inteligenței interpersonale sau chiar intrapersonale, mai ales când discutăm de lucru în echipă. Strategia răspunde cerințelor actuale din educație, și anume diferențierea învățării, adaptarea la stilurile variate de învățare, la personalitățile complexe și unice ale elevilor.

2. Digipoezia este o altă tehnică valorificată la ora de limba și literatura română, mai ales în perioada pandemiei, când am apelat la metoda învățării pe baza de proiecte. Astfel, elevii au fost provocați să reprezinte, să sugereze mesajul, sentimentele transmise de poezii alese (la clasa a XI-a, când am studiat Simbolismul, mai jos- **E vremea rozelor ce mor** de Al. Macedonski), cu ajutorul aplicațiilor (scoomp, kinemaster,), programelor media, insistându-se pe efectul vizual, dinamic, auditiv. În acest sens, creativitatea, cultura muzicală, abilitățile digitale, competențele de comunicare, inventivitatea au fost punctele cheie ale reușitei proiectului. Alegerea imaginilor/ picturii, a muzicii, dozarea timpului, puterea de sinteză a mesajului trebuia să fie în concordanță cu ideea poetică, emoția preponderantă relevată de textul ales.

Concluzia la care ajungem este aceea că lectura imaginii, reprezentarea prin imagine a mesajului literar pot deveni strategii eficiente la ora de limba și literatura română, deoarece oferă posibilitatea dezvoltării autonomiei profesorului și elevului, stimulează motivația pentru a învăța, dezvoltă baza de

materiale disponibile, dezvoltă competențele interculturale ale profesorului și ale elevului, îmbunătățește competențele de comunicare ale elevului.

IMPORTANȚA IMAGINILOR ÎN STIMULAREA LECTURII DE PLĂCERE

Prof. înv. primar Bărzoiu Eugenia Violeta
Prof. înv. primar Marinescu Alexandra Mădălina
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 18 Buzău

Lecturile după imagini reprezintă un mijloc eficient de a-i determina pe elevi, cu atât mai mult pe preșcolari, să se exprime prin intermediul imaginilor dintr-un tablou, sau dintr-un șir de imagini care sugerează o anumită acțiune, care au un anumit mesaj/ o anumită temă.

Deseori, părinții apelează la cărți cu ilustrații bogate și frumos realizate pentru ca cei mici să fie cu adevărat captați și interesați de o carte. Astfel, apare întrebarea: „Au o importanță atât de mare imaginile cât să stimuleze interesul, dar și plăcerea pentru lectură?”. Din experiența la catedră putem oferi un răspuns pozitiv acestei interogații, urmând a-l argumenta în paragrafele acestui articol.

În primul rând, pentru copiii de vârste mici a fost întotdeauna obositoare lecturarea unor cărți cu sute de pagini fără nici măcar o imagine. Într-adevăr, lectura stimulează creativitatea și citind astfel de cărți cei mici ar trebui să proiecteze singuri în mintea lor personajele, respectiv acțiunea unei cărți. Dar nu este atât de simplu pe cât ne închipuim și mai ales nu este atât de distractiv să „desenezi” singur personajele atunci când ești la început, când pui pentru prima dată mâna pe o carte. Astfel că, pentru a-i atrage pe cei mici spre tărâmul lecturii ar fi recomandat să începem cu o carte ce conține imagini. Alegerea unei astfel de cărți vine în ajutorul celor care sunt la început, celor care abia descoperă frumusețea și tainele lecturii, celor care absorb informația într-un mod rapid și care se dezvoltă treptat, dar au nevoie de sprijin inițial.

Este important, de asemenea, să înțelegem că nu toate cărțile care conțin imagini sunt și bune. Imaginile trebuie să fie reprezentative pentru conținutul poveștii/acțiunii, să nu fie foarte încărcate cu o mulțime de detalii irelevante. Mai mult decât atât, culorile mult prea bogate/proeminente ar putea produce o stare de oboseală sau de neclaritate în mintea copiilor.

Alegerea unei cărți cu imagini reprezintă, așadar, o etapă esențială în stimularea lecturii de plăcere căci, dacă materialul ilustrativ nu este unul de calitate, nici rezultatele nu vor fi cele anticipate. Tablourile și imaginile utilizate în activitatea de lectură construiesc un stimulent complex, cu valențe instructive și educativ-formative deosebite; în activitatea de la clasă trebuind să respecte câteva cerințe de ordin didactic, cerințe ce pot fi urmărite și de către părinți atunci când aleg o carte pentru propriul copil: să asigure unele reprezentări corecte; să contribuie la exersarea capacității de comunicare orală prin prezentarea unor acțiuni/ unor relații dintre personaje; să aibă dimensiuni corespunzătoare pentru a permite analiza și compararea elementelor componente/ să permită perceperea fără dificultate a imaginii; să fie realizate cu mijloace de exprimare plastică accesibile vârstei; să îndeplinească într-o formă unitară prezentarea unei imagini concrete; să fie realizate printr-o formă artistică atractivă, luminoasă și plăcută ș.a.m.d.

Analizând informațiile prezentate anterior, am dori să pătrundem și în sfera strategiilor didactice inovative, deoarece acestea vin în ajutorul utilizării imaginilor în dezvoltarea lecturii de plăcere.

În mod cert, în mediul educațional imaginile sunt utilizate în o mulțime de feluri, fiind integrate într-o multitudine de metode și de strategii didactice (predarea reciprocă, mozaicul, procedeul recăutării, metoda ciorchinului, copacul timpului etc.).

Predarea reciprocă reprezintă o metodă destul de îndrăgită de cei mici, deoarece pentru o anumită perioadă a zilei aceștia devin profesori. Cu ajutorul imaginilor dintr-o carte, cei mici încep să le descrie, chiar să le repovestească și să le prezinte celorlalți colegi ceea ce au citit ei. Personal, alegem să îmbinăm această metodă cu mozaicul. Astfel că, după descrierea inițială se trece la împărțirea colectivului de elevi în 4 sau 5 grupe, fiecărei grupe fiindu-i atribuită o imagine. Copiilor li se cere să anticipeze conținutul poveștii pe baza imaginii. La dispoziție, pe lângă această imagine li se oferă celor mici creioane colorate, carioci, hârtie colorată, lipici, foarfece și alte materiale pentru a realiza ceea ce consideră ei că urmează a se desfășura în poveste. Cei mici sunt foarte încântați de această activitate, la finalul căreia doresc să răsfoiască cartea propriu-zisă pentru a vedea dacă au anticipat corect sau nu cele întâmplate.

Printr-o astfel de activitate se stimulează foarte ușor plăcerea de a citi și mai mult se dezvoltă capacitățile intelectuale ale copiilor, procesele psihice ale acestora (memoria, gândirea, atenția, creativitatea etc.), se exersează și se îmbunătățesc deprinderile de exprimare corectă și fluentă (utilizarea corectă a propozițiilor simple și dezvoltate și mai ales a cuvintelor de legătură dintre propoziții, folosirea

corectă a verbelor cunoscute la prezent, trecut și viitor etc.), precum și trăirile afective, morale și estetice (comunicarea propriilor gânduri, a emoțiilor și a sentimentelor față de lectura propriu-zisă).

Metodele și strategiile prezentate nu sunt singurele din sfera lecturii care vă pot ajuta în stimularea plăcerii pentru citit. Descrierea lor a fost aleasă pentru a oferi un exemplu concret de „așa da” în ceea ce privește construirea raportului dintre imagine și lectură. De asemenea, aceste metode pot părea simple, însă analizate în profunzime devin complexe (tehnica mozaicului contribuind și la dezvoltarea socială a elevilor, atunci când aceștia lucrează în echipe).

Concluzionând, imaginile au un rol esențial în dezvoltarea lecturii de plăcere, acestea reprezentând o sursă de ajutor pentru un copil ce se află pentru prima dată în ipostaza de cititor. De altfel, îmbinate cu metodele și strategiile didactice din mediul educațional, imaginile nu doar că vor stimula interesul pentru lectură, ci vor contribui și la dezvoltarea holistică a copilului.

Bibliografie:

1. Albușescu, I.; Catalano, H. (2019), *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și grad didactic II*, Editura Didactica Publishing House, București.
2. Balint, M. (2008), Curs – *Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar*, Cluj-Napoca.
3. Bontaș, I. (2001), *Tratat de pedagogie*, Editura ALL, București.
4. Lespezeanu, M. (2007), *Tradițional și modern în învățământul preșcolar – o metodică a activităților instructive-educative*, Editura Omfal Esențial, București.
5. OCDE (1995), *Centre pour la Recherche et l'Innovation dans l'enseignement: Les enfants a risqué*, Paris.
6. <https://www.aletheea.ro/provocarea-lecturii-tehnici-prin-care-ii-facem-pe-copii-sa-citeasca-download/>

ATELIER DE LECTURĂ ON-LINE

„BIBLIOTECARA DE LA AUSCHWITZ” DE ANTONIO G. ITURBE

Prof. Melinte Mihaela,
Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați

În cadrul Ateliereleor de lectură on-line, prin intermediul platformei G-Suite, a fost posibilă discutarea romanului „Biblioteca de la Auschwitz” de Antonio G. Iturbe. Am constatat că este foarte bine scris și documentat, reprezentând un omagiu adus cărților. Elevii au postat mai întâi câteva impresii de lectură pe cartonașele din Jamboard, după care au fost invitați să privească posterul multimedia (realizat cu ajutorul aplicației Glogster) o amplă ilustrație care presupune o prezentare a cărții. Au aflat astfel că romanul se bazează pe povestea adevărată a unei supraviețuitoare a lagărului de concentrare nazist, care trăiește acum în Israel și cu care autorul a luat legătura în cursul investigațiilor pe care le-a făcut pentru realizarea romanului. Romanul redă întâmplările din viața Ditei, o copilă de 14 ani, care, în Blocul 31 de la Auschwitz, a luat în grijă cele câteva cărți interzise, folosite ca manuale de un grup de adulți, "profesori" ai copiilor deportați. Blocul 31 era o mică oază de liniște în interiorul lagărului de concentrare, întrucât aici Fredy Hirsch, un prizonier, a căpătat permisiunea să creeze un spațiu rezervat copiilor, pe care l-a transformat într-o școală clandestină cu o mică bibliotecă, constând dintr-un număr de numai opt cărți. Acest Bloc 31 în care se afla și școala, a fost un truc de propagandă nazistă, pentru a păcăli o inspecție așteptată de la Crucea Roșie, care nu a mai venit niciodată. Biblioteca Ditei este cea mai mică din istorie, însă una dintre cele mai valoroase, întrucât fata își riscă viața pentru a-i ajuta pe ceilalți, ca prin lectură să poată evada din cruda realitate. Nu era o bibliotecă foarte mare. În realitate, era alcătuită din opt cărți, dintre care unele în stare proastă. Dar erau cărți. În acel loc atât de obscur, unde omenirea ajunsese să-și atingă propria umbră, prezența cărților era un vestigiu din timpuri mai puțin lugubre, mai blânde, când cuvintele răsunau mai puternic decât mitralierele. O epocă apusă. Dita luă în mâinile sale volumele, unul câte unul, cu aceeași grijă cu care ții în brațe un nou-născut. Prima carte a fost un Atlas rupt, căruia îi lipseau mai multe foi care ilustra o Europă cu țări dispărute și imperii care au încetat să existe cu timp în urmă..., „Tratatul elementar de geometrie” era ceva mai bine păstrat, așternând și el în paginile sale o altă geografie: un peisaj de triunghiuri isoscele... A treia carte era „A Short History of the World” de H.G.Wells. O carte populată de oameni primitivi, egipteni, romani, mayași... Cel de-al patrulea titlu era o

„Gramatică a limbii ruse”. Nu înțelegea nimic, dar îi plăceau acele litere enigmatice, făcute parcă să povestească legende. O altă carte era un roman în franceză, foarte deteriorat, căruia îi lipseau pagini și care avea pe foile sale pete de umezeală. Mai exista și un Tratat intitulat „Căile terapiei psihanalitice”, al unui profesor pe nume Freud. Mai era încă un roman în rusă care nu avea coperte. Și a opta carte care era un roman în cehă într-o stare mizerabilă, o mână de foi susținute precar de câteva fire de cotor... „Peripețiile bravului soldat Svejk” de Jaroslav Hasek.

Prin intermediul aplicației Jamboard au fost postate întrebările care au verificat lectura:

1. Din câte cărți era compusă mica bibliotecă a Ditei și cum se numeau acestea?
2. Ce importanță capătă cărțile pentru cei închiși în Blocul 31 de la Auschwitz?
3. Cine a transformat acel lagăr într-o școală?
4. Care a fost reprezentația (piesa de teatru) jucată în lagăr?
5. De cine se teme Dita cel mai mult în acel lagăr?
6. Care sunt cărțile citite de către Dita înainte de a fi în lagăr și la care face referire?
7. Care este lecția pe care personajul o oferă întregii umanități?

Deoarece cărțile reprezintă și „o evadare” din realitatea neîndurătoare, mica bibliotecă i-a ajutat pe acești copii să uite, chiar dacă pentru scurt timp, oroarea pe care o trăiesc. Povestea bibliotecii se împletește cu multe alte istorisiri, în principal tragice și sentimentale. Dita va descoperi în acest cadru Rezistența și se va confrunta, inevitabil cu doctorul Moarte, acel Josef Mengele, care trece deseori prin Bloc pentru a-și căuta noi victime pentru experiențele lui macabre. Stilul autorului este simplu și totuși puternic, pentru că reușește să sublinieze acele gesturi de iubire, tandrețe, loialitate, depășire și eroism de care ființele umane sunt capabile, dezinteresat, în circumstanțele cele mai dramatice. „Bibliotecara de la Auschwitz” este o carte scrisă cu conștiința și cu inima, ale cărei capitole finale sunt deosebit de puternice și strălucitoare. Este un omagiu adus literaturii, și mai presus de toate, pentru Dita Kraus și Freddy Hirsch și toți cei care și-au riscat viața pentru a institui o școală mică și bibliotecă în mijlocul iadului dând astfel speranță copiilor. Iată o poveste originală despre faptul că au existat cărți în lagărele de concentrare, o temă care, practic nu a fost explorată de scriitorii de până acum. Dita se uita la cărți, dar mai ales le mângâia. Erau rupte la colțuri și subliniate, ponosite, cu cercuri roșiatice de umezeală, unele dintre ele mutilate..., dar erau o comoară. Faptul că erau atât de fragile le făcea și mai valoroase. Își dădea seama că trebuie să aibă grijă de acele cărți ca de niște bătrânei care supraviețuiseră unei catastrofe, pentru că aveau

o importanță crucială, fără ele se putea pierde înțelepciunea unor secole de civilizație. Tehnica geografilor, care ne făcea să știm cum era lumea; arta literaturii, care îmogătea viața cititorului de zeci de ori; progresul științific pe care-l reprezenta matematica; istoria, care ne amintea de unde proveneam și care poate ne ajuta să hotărâm încotro trebuia să mergem; gramatica, permițând comunicarea între persoane... Mai mult decât o bibliotecară, din acea zi a devenit felcerița cărților.

Trebuie menționată și impresionanta cercetare de detectiv a autorului, precum și documentația pe care el a efectuat-o pentru a scrie acest roman. Epilogul romanului detaliază viitorul unor persoane reale descrise în roman, atât naziști, cât și prizonieri. „Bibliotecara de la Auschwitz” rămâne un roman important, care își merita locul alături de alți clasici ai literaturii Holocaustului precum Wiesel, Levi, Mendelsohn. A fost un roman potrivit de citit în Cercuri pentru că a demonstrat celor care „se temeau” de cărți, faptul că în anumite circumstanțe cărțile reprezintă salvarea din crunta realitate.

Elevii au înțeles că este o lecție despre supraviețuire și o dovadă că speranța nu trebuie să lipsească niciodată din viețile noastre.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN IMAGINI LA ȘCOLARUL MIC

Prof. înv. primar Micloi Emilia Mihaela
Școala Gimnazială nr.169 București, Sector 6

„Combinăția de cuvinte și imagini din benzi desenate și romane grafice oferă oportunități pentru dezvoltarea competențelor de citit și, de asemenea, o nouă modalitate care să dezvolte cititori competenți”, explică cercetătorul educațional G. Yang. „Când copiii citesc povești plăcute, complexe și convingătoare, sunt motivați să citească mai multe, astfel încât romanele grafice pot fi niște pietre de temelie pentru cărțile cu text mai lung”.

Benzile desenate reprezintă o componentă importantă a dezvoltării competențelor de citit-scriș și o abilitate de viață valoroasă pentru ca toți școlarii mici să se dezvolte . Cărțile de benzi desenate pot crește capacitatea de a-și concentra atenția la copiii mici, încurajându-i să „citească printre rânduri” și să deducă sensul din imagini. Cu imaginile lor intense și concentrarea pe intriga și personaje, benzile desenate pot fi mult mai captivante decât alte medii literare, cum ar fi romanele sau povestirile scurte. De asemenea,

cărțile de benzi desenate pot ajuta școlarul mic să-și dezvolte abilitățile de citire necesare pentru a înțelege textele cu niveluri mai mari de dificultate.

Lucrările de artă secvențiale din benzile desenate pun bazele dezvoltării abilităților de înțelegere a citirii . Interacționând atât cu textul, cât și cu imaginile, micul cititor poate înțelege și vizualiza cu ușurință povestea. Cu cât fac acest lucru mai mult, cu atât își pot dezvolta mai ușor și mai rapid abilitățile de înțelegere a citirii.

Printre beneficiile lecturii de benzi desenate si romane grafice, trebuie remarcată promovarea lecturii, alfabetizarea vizuală și activarea gândirii, dar există studii care merg mai departe și subliniază importanța lecturii în ceea ce privește viteza procesării și păstrarea informațiilor. Un studiu a descoperit ca studenții care citesc șapte pagini ale unei benzi desenate păstrează mai multe informații despre ceea ce au citit decât cei care au primit exact aceleași informații, dar în format text.

Avantajele citirii benzilor desenate și romanelor grafice:

- Benzile desenate promovează inițierea lecturii într-un mod agil, distractiv, atractiv și vizual.
- Benzile desenate promovează obiceiurile de citire în rândul copiilor și tinerilor (de asemenea, în rândul adulților) prin narațiuni vizuale.
- Benzile desenate ajută la dobândirea vocabularului, deoarece gloanțele permit asocierea rapidă a cuvintelor cu sensul lor.
- Benzile desenate accentuează gândirea prin faptul că trebuie să creeze un singur mesaj prin imagini și texte.
- Benzile desenate promovează învățarea temelor diferite și diverse. De la istorie la cultură, prin știință și valori etice și sociale și printre multe alte subiecte.
- Benzile desenate facilitează concentrarea și memorarea, precum și alfabetizarea vizuală și exprimarea orală și scrisă.
- Benzile desenate dezvoltă imaginația datorită poveștilor și personajelor lor, precum și stimulând creativitatea oferind posibilitatea de a inventa noi aventuri.

„Procesarea împreună a textului și a imaginilor duce la o mai bună memorare și la un transfer mai bun al învățării. Cu romanele grafice, elevii nu numai că învață mai repede, ci învață mai bine”, potrivit spuselor cercetătorului educațional P.E. Griffith. Cunoscând faptul că benzile desenate sunt un mijloc minunat de învățare și divertisment, pe parcursul acestui an școlar i-am îndemnat pe elevii clasei a II-a să

citească mai multe romane adaptate vârstei lor. Unele au fost romane grafice, atractive și distractive prin natura lor, altele au fost romane obișnuite, dar care au fost transformate de elevi într-o lectură în imagini.

După lecturarea unor capitole copiii, împărțiți pe grupe, au avut de realizat benzi desenate care să ilustreze conținutul romanului citit. Cu ajutorul aplicației Book Creator, romanul redat de copii prin benzi desenate a prins viață într-un mod plăcut și util. Astfel, micii școlari, chiar fără să-și dea seama, au procesat cu mai mare ușurință informațiile citite, le-au prelucrat și sintetizat. Povestea citită de ei au prins contur într-un mod mai plăcut pentru ei, prin intermediul benzilor desenate.

Realizarea benzilor desenate în regie proprie îi ajută pe elevi să-ți dezvolte logica și creativitatea, îi învață să facă conexiuni între imagine și text. Prezentând produsul muncii lor în fața colegilor, aceștia își dezvoltă limbajul și, totodată, își dezvoltă competențele de colaborare, de lucru în echipă.

Bibliografie:

1. Aanei, Genilia. Irimia, Violeta-Cristina (2003). *Literatura pentru copii, Accepțiuni moderne*, Editura Aramis, București.
2. Rădulescu, M. (1973). *Studierea textelor literare în ciclul primar*, în *Școala Argeșului*, Pitești.

CĂI INOVATIVE CĂTRE LECTURĂ

Prof. înv. prim. Moraru Olimpia

Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor

A fost odată ca niciodată, un tărâm magic unde locuia un preaputernic împărat și.....așa începem fiecare dintre noi primele clipe din viața noastră. Fiecare poveste, fiecare carte citită sau ascultată, rămâne o cheie care va deschide multe uși în viața micilor cititori.

Familia- primul mediu de viață în care fiecare copil trăiește și se dezvoltă. Locul în care ascultă primele născociri ale minților înțelepte ale părinților sau ale dragilor noștri scriitori. Unul dintre cele mai frumoase daruri pe care le putem oferi copiilor noștri este magia cărților, vraja lecturii și a cunoașterii atâtor universuri și personaje care îi așteaptă mereu cu drag. Poveștile formează caractere și dau sens vieții. Sunt peste tot în jurul nostru, de la felul în care înțelegem și percepem viața, până la istorie, învățături și sau chiar amintiri. La fel ca orice formă de artă, poveștile stârnesc imaginația dar și emoțiile copiilor și le permit să exploreze lumea într-un mod diferit, dar și să-și formeze percepția și modul de gândire și de înțelegere, dincolo de posibilitățile oferite de realitate. Cărțile sunt cel mai bun mod de a prezenta copiilor, pe înțelesul lor, situații complexe, și de a le dezvolta gândirea. O poveste bine gândită și complexă îi ajută să-și dezvolte atât simțul critic cât și spiritul de observație, și le antrenează în același timp memoria și inteligența. Cu ajutorul poveștilor, auzite și mai apoi citite, copiii își dezvoltă propria exprimare, își îmbunătățesc vocabularul și câștigă o capacitate mai mare de a comunica în mod clar și natural, dar și de a lega idei din ce în ce mai complexe. Acesta este un beneficiu care îi avantajează atât în comunicarea verbală cât și în scris, iar de acolo în toate exercițiile de comunicare pe care le vor realiza de-a lungul vieții, dincolo de băncile școlare.

Nu în ultimul rând, cărțile antrenează imaginația și puterea copiilor de a vizualiza întâmplările citite. Aceasta poate duce la alte inițiative artistice și creative, de exemplu la desene inspirate de subiectul lecturii, sau chiar la conceperea de noi povești în interpretarea copiilor.

Există factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură este format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața, o obișnuință utilă. Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. Este cunoscut faptul că de la vârsta preșcolarității atât familia cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această dificilă muncă e situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura în afara clasei lărgeste orizontul cunoștințelor primite în clasă. Este foarte important ca învățătorul să știe care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei.

Forma cea mai cunoscută și cea mai des folosită în această activitate este povestirea. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conținutul povestirii de către mai mulți copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, fapt care antrenează și pe cei mai puțin dornici de lectură.

Tot ca o activitate atractivă care se poate desfășura pe marginea unui text citit este completarea unei fișe de lectură. Acesta poate cuprinde mai multe aplicații pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat și multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale, biblioteca de acasă. Cea dintâi se realizează cu cărți aduse de copii și învățător, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acel fragment.

În cariera mea didactică am „inventat” o mulțime de metode pentru a-i atrage pe elevi în lumea cărților. Nu toate au fost pe placul și gustul elevilor mei, însă toate au avut un impact pozitiv în viața lor.

Strategii didactice inovative:

I. Jocul „*Mâna oarbă*”

O bună perioadă de timp am intrat în clasă cu câte o poveste scurtă pe care le-o prezentam stârnindu-le curiozitatea. Nu o expuneam în întregime elevilor ci o aveam scrisă pe câte un bilețel. Vorbesc despre povești scurte create de mine sau fragmente din povești scrise de autori. Întinderea poveștii depindea de clasele pe care le aveam, menționez faptul că lucrez la clase simultane. Odată ce în mintea lor s-a produs acea furtună de gânduri, de idei, curiozitatea răbufnea și fiecare dorea să afle finalul poveștii. Înainte de a citi continuarea poveștii, făceau predicții: „*Eu cred că,...*” Sunt unii copii care citesc foarte bine, ei doreau să lectureze continuarea poveștii, dar mai aveam și elevi care nu prea se înghesuiau să citească. Aici era marea și dureroasă mea problemă! Am considerat că cititul de plăcere este „o plăcere” care să nu stârnească în elev rușine, frică, teamă că nu va reuși să realizeze sarcina care îi era încredințată. Ce credeți că făceam?

Aveam o trăistuță în care erau introduse mai multe povești, cel puțin două sau trei. Una din ele era povestea expusă de mine. Aplicând jocul „*Mâna oarbă*”, elevul extrăgea un bilet. Începea să citească începutul poveștii și dacă nu se potrivea cu povestea mea, mai extrăgea un bilet. Citea începutul celei de-a doua povești și continua jocul până la epuizarea biletelor. Pe fiecare bilet era scrisă prima propoziție care îl inducea pe elev la povestea începută de mine. Când povestea a fost descoperită, el, elevul mai slăbuț putea alege un alt elev din clasă care să citească continuarea poveștii. Prin această metodă elevului îi creștea stima de sine, el avea ocazia să aleagă elevul care va citi povestea, se simțea foarte important și util în activitatea didactică. Câștigat era dacă descoperea în al treilea bilet povestea. Trebuia să citească și își dădea toată silința să nu se facă de rușine. După ce această metodă a ajuns să fie bine stăpânită, îi provocam pe elevii mai mari să creeze povești sau expuneau poveștile citite de ei. În acest fel elevii mai slabi se grăbeau să facă și ei la fel.

II. Jocul „*La cumpărături*”; Pe o măsuță aveau expuse două sau cel mult trei produse închise într-o cutie numerotată cu 1, 2, 3. Elevul care mergea la cumpărături numea cutiuța dorită. Elevul vânzător îi oferea cutiuța cerută. Sub cutie găsea un bilet care cuprindea anumite caracteristici ale produsului din interior. Elevul trebuia să citească acele caracteristici și apoi să le asocieze cu produsele care se potriveau acelor

caracteristici. *Le citea și începea să ghicească produsul. Jocul continua până când erau descoperite toate obiectele din cutii.* Când jocul devenea „plictisitor” mai adăugam în cutiuțe exerciții (la orele de matematică). Exemplu: dacă avea în cutie un ursuleț sau un carton cu imaginea ursulețului, cerința era următoarea: Eu mai am trei frați mai mari și doi frați mai mici. Câți ursuleți suntem în familie?/ la clasele mai mici.

La clasele mai mari cerința era diferită: Dacă eu cântăresc 170 kg, câte kg vor cântări 6 urși care cântăresc la fel? Câte kg are mama noastră dacă ea cântărește cu 200 kg mai mult decât fiecare din noi? Întrebările erau diverse, în funcție de vârsta elevilor care trebuia să le rezolve.

III. Jocul „*Noapte /zi*”; Acest joc se adresa tuturor elevilor. În cadrul lui puteam introduce cuvinte cu sens opus, caracterizarea unor personaje literare. Elevii lucrau pe grupe. Aveau de citit fiecare un fragment care reliefa caracteristici clare ale personajelor. Fiecare grupă se documenta din fișa de lucru, extrăgea caracteristici ale personajelor. La „zi” scriau personaje pozitive, la „noapte” personaje negative. Le așezau aceste caracteristici într-o fișă pregătită în prealabil. Tot pe acea fișă desenau imagini potrivite cu personajul.

IV. Jocul „*Tabla de șah*”; Elevii primeau o poezie sau un cântec care era scris ca și pe o tablă de șah, două coloane cu câte trei sau patru rânduri, în funcție de numărul de strofe. Dacă poezia avea patru strofe, pe foaie aveau opt pătrate. În primul pătrat aveau prima strofă, în al doilea pătrat din dreapta ei trebuia să deseneze imagini potrivite cu prima strofă. Pe rândul doi textul strofei a doua era scris în al doilea pătrat și desenul trebuia realizat în primul pătrat. La sfârșit arăta ca o tablă de șah: text / desen- primul rând. Desen / text-rândul doi. Text / desen- rândul trei. Desen / text -rândul patru. Pentru a putea reda prin desen mesajul textului, trebuia să citească mai întâi textul fiecărei strofe. Jocul amintit putea să conțină doar propoziții simple și texte. Fiecare elev avea o fișă diferită, deci trebuia să citească cu mare atenție, nu putea să imite pe colegul care avea altceva.

V. „*Dramatizarea personajelor*”; Elevii realizează singuri personajele din materiale reciclate, apoi recită poeziile sau textele literare folosind acele jucării. La Clasa pregătitoare am întâlnit poezia Greierele și găina. Elevii au confecționat din flacon de 1, 5 litri găina și din flacon de 0,5 litri greierașul. Au umplut flacoanele cu semințe de porumb roșu, semințe de grâu, semințe de orz, pentru a imita bine penele găinii. Au realizat creasta și picioarele din carton. Pentru greiere, s-a umplut flaconul cu semințe de floarea soarelui negre, nisip și orez. Au confecționat un frac negru din carton, un joben și un papion roșu. Am

construit împreună casa gainușei. Cei doi elevi din CP au dramatizat poezia, ei au folosit jucăriile reciclate pe post de marionete.

Dramatizarea, ca parte a învățării interactiv- creative, poate constitui unul dintre mijloacele cele mai puternice de influențare a sentimentelor și a convingerilor morale, a imaginației, a gustului estetic și a caracterului uman în formare. Ea produce elevului în primul rând o plăcere estetică, îl face să se bucure și să sufere, să râdă și să plângă, să iubească sau să se revolte, să ia atitudine față de eroi, îi înflăcărează inima pentru tot ceea ce este bun și nobil.

Dramatizarea dă posibilitatea deschiderii dimensiunii ludicului și permisivității, presupune amuzament și delectare, presupune socializare, empatie, verbalizare, armonie. Orice se face în echipă are beneficiu evident în creșterea coeficientului emoțional și în dezvoltarea inteligenței.

Îmbinând metodele tradiționale cu cele moderne, dascălul trebuie să găsească modalități de stimulare a interesului pentru lectură, să aprindă în elevii lui făclii care mai târziu să lumineze cu lumină proprie.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, Gabriela, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Ed.Corint, 2009;
2. Învățământ primar, volumul I/1991, *Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV*, București, 1991
3. Ionescu, M. Radu, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, 2004;
4. www.didactic.ro

INTERPRETAREA IMAGINII

Prof. Ochian Iulia-Marinela
Liceul Auto „Traian Vuia” Tg-Jiu, jud. Gorj

Fotografia, imaginea în general este o artă ajunsă la maturitate. Este un mijloc de expresie dintre cele mai utilizate în lume: fiecare dintre noi este vizat fie ca fotograf amator, fie ca și consumator de imagine (imagini din reportaje, modă, publicitate, poze din albumul personal). Imaginea te provoacă să vorbești, reînvie amintiri, invită la dezbateri, te determină să scrii. Imaginile vorbesc, te interpelează și în mod natural începi să le răspunzi.

În practica de predare/învățare atât a limbilor străine, cât și a limbii materne este tot mai indicată utilizarea frecventă a imaginilor pentru că ele au o funcție etnopedagogică și culturală deosebită. Ele stârnesc reacții afective, emotive și participative. Este cunoscut faptul că elevii sunt foarte reticenți când se impune să vorbească depre ei înșiși, sub propriul nume, propria identitate. Dar în momentul în care li se propune să construiască o poveste (singuri sau în grup) plecând de la un suport, precum o imagine, ei au posibilitatea de a-și exprima anumite preocupări fără ca ceilalți să-și dea seama că vorbesc chiar despre ei, își exprimă astfel o preocupare personală, mai mult sau puțin conștientizată. Într-o civilizație așa-zisă a imaginii, fotografia trebuie să ocupe un loc privilegiat deoarece favorizează creativitatea, comunicarea și permite în același timp îmbogățirea vocabularului sau însușirea unor forme lexicale și gramaticale.

În ceea ce privește alegerea imaginilor fiecare dascăl poate opta pentru scheme, grafice, tabele, planuri ale unor orașe, reproduceri ale unor picturi celebre, fotografii, cărți poștale, afișe, anunțuri publicitare, benzi desenate, desene umoristice etc. Întrebarea care se pune este următoarea: cum să „citești” și să „interpretezi” imaginile?

Iată câteva activități susceptibile de a se desfășura la clasă, având ca suport o imagine:

1. activități de identificare: a se prezenta, a prezenta pe cineva, a ilustra etc.
2. descriere: inventariere, clasificare, reformulare, rezumare, comparare, definiri de culori etc.
3. activități care presupun folosirea imaginației: situare în timp, spațiu, dialogare, observare, invenție etc.
4. povestirea: a exprima idei, a convinge, a polemiza, a chestiona, a confrunta, a judeca, a critica etc.

Fiecare profesor își poate adapta exercițiile în funcție de obiectivele pedagogice urmărite, în funcție de nivelul elevilor, de interesul lor, de momentele lecției. Aceeași activitate poate să vizeze toată clasa, un grup de elevi sau să fie atribuită unui singur elev pentru centrarea muncii pe scris, oral, dramatizare, compoziție etc.

Posibilitățile de exploatare a imaginii la clasă sunt foarte numeroase. Iată câteva exemple, un scenariu didactic posibil:

- 1) primele reacții, primele impresii: Ce vedeți în imagine? pe cine sau ce ? În prim-plan sau în plan mai îndepărtat?

2) Situatrea în spațiu: Unde suntem ? Care este locul probabil în care a fost surprinsă imaginea? (loc, țară, oraș, sat etc.) Din ce loc a fost făcută fotografia ? (interioare sau exterioare prezente sau sugerate de imagine).

3) Situatrea în timp cronologic, meteorologic: În ce epocă a fost surprinsă imaginea? În ce sezon? În ce moment fotografu a ales să declanșeze aparatul său foto? De ce? Există alte referințe temporale?

4) Identitatea unui personaj din imagine cu creionarea primelor elemente biografice: nume, prenume, poreclă, vârstă, naționalitate, profesie, situația familială, situația socială, caracteristici fizice, morale, ticuri fizice, verbale, vestimentația. Stabilirea a două evenimente importante din viața sa, două obiecte de care este foarte atașat, deviza personală, proiecte etc. Creionarea a două calități, două defecte fizice, intelectuale, psihologice etc.

5) Motivele prezenței acestui personaj în acel loc :evocarea personajelor secundare și relațiile lor.

6) În afara câmpului vizual: Ce se află la dreapta imaginii și care nu se vede? Ce se află la stânga? În spate? Deasupra? Dedesubt?

7) Senzații: Ce se aude?(muzică, zgomote, sunete, conversații etc.) Ce se simte? Ce se respiră? (parfumuri, mirosuri, esențe, emanații etc.)

8) Conținuturi: inventarierea a ceea ce se ascunde într-o poșetă, un buzunar, o pivniță, un dulap etc.

9) Imaginarea textelor care nu se văd, dar care sunt susceptibile de a fi prezente ici-colo: mici anunțuri, graffitis, cartes postales, lettres d'amour etc. Acestea se pot scrie imaginând tonul, tema, formulele de adresare, începutul, sfârșitul etc.

10) În afara timpului: Ce se întâmplă în același loc în urmă cu un minut? Ce se întâmplă în același loc în urmă cu o oră/un an/10 ani? Ce se va întâmpla în exact același loc într-un minut/o oră etc.?

11) Motivația fotografului: Cine a surprins imaginea? De ce? Ce relație există între fotograf și locurile, respectiv personajele din imagine? Ce a dorit fotografu să arate sau să dovedească? Care este tema generală a imaginii? Dar voi ce interes găsiți acestei imagini? etc.

12) Care este stilul imaginii ? (realistă, romanticăetc.)

13) Intertextualitate: Ce poeme, romane, piese de teatru, eseuri etc. au abordat deja în modul lor propriu tema imaginii studiate?

14) Culori predominante: Ce culori ați propune voi pentru aceeași imagine?

La o astfel de lecție se poate organiza clasa pe grupe. Fiecare grup să aleagă la întâmplare o imagine și să elaboreze o scurtă poveste aducând imaginea ca probă suplimentară sau ca obiect-cheie în desfășurarea istorioarei.

Din cele prezentate mai sus, se poate lesne deduce că în exploatarea oricărei imagini se poate pleca de la două premize: descrierea denotativă, obiectivă a acesteia și descrierea conotativă, subiectivă a imaginii care este influențată de percepția fiecărei persoane în parte. Din acest punct de vedere se poate afirma că imaginea este polisemantică. Se pot determina deci două dominante: descrierea și interpretarea.

Concluzii. Plecând de la imagini, este util să îi învățăm pe elevi să învețe, să înțeleagă și să participe. În orice demers pedagogic activ, comunicativ, centrat pe elev este importantă reînnoirea și diversificarea continuă a actului educațional, care să vizeze obținerea din partea elevilor a unei participări active, motivante. Folosirea imaginii la clasă este una dintre aceste metode care se îndepărtează de activitatea rigidă și tradițională, punând accent pe creativitate, comunicare, implicare activă.

Bibliografie:

1. Materialele achiziționate la cursul de formare *Comenius 2.2.C*, Strasbourg, 2006.
2. Francis Yaiche, *Photos-Expressions*, Editura Hachette, 2002.
3. Francis Yaiche, *Simulation globales, mode d'emploi*, Editura Hachette, 1995.

CARTEA, ÎNTRE IERI ȘI MÂINE

Prof. Onița Claudia Daniela

Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor

Deși accesul la educație a fost de-a lungul secolelor limitat, chiar exclusivist (doar bogații aveau acces), educația avea o valoare pe care mulți și-o doreau. Cât timp ți se oferea o slujbă pe măsură, îți doreai să ai parte de o înaltă educație. Acum, când poți să faci ce vrei, când proverbul „Ai carte, ai parte!” și-a pierdut din aplicabilitate, ideea de a învăța și-a pierdut din atractivitate. Cu atât mai mult ideea sau dorința de a citi, cu scopul de a învăța, sau de a te relaxa.

Citeam mai deunăzi un articol despre 10 beneficii ale cititului. Erau date acolo niște exemple elocvente, precum: obținerea unei culturi generale vaste, o exprimare corectă, fluentă, coerentă, relaxarea și înprospătarea minții, alungarea plictiselii (aici nu e cazul, că tinerii noștri știu ei cum să nu se plictisească). Până aici, totul pare din nou simplu, dar a-i convinge pe elevi să citească cere mult exemplu, multă dăruire. Unii copii o vor face - acolo este satisfacția ta, ca dascăl, alții nu vor face din asta o depreindere, dar poate o vor practica la nevoie, în salturi, iar alții nu o vor face deloc. Oricum, o zicală veche, care spunea să porți haină veche și să-ți cumperi o carte nouă, și-a pierdut din actualitate, vei fi considerat demodat și învechit dacă vii cu astfel de ziceri în fața elevilor. Elevii pot fi totuși convinși că educația și cartea sunt necesare pentru dezvoltarea lor ca oameni. Și că un om cult, educat, va fi apreciat, indiferent de epoca în care trăim. Aș cita aici din păreri diferite a doi scriitori diferiți: Thomas Carlyle și N. Manolescu. Primul afirma că: *„Ceea ce devenim, depinde în mare măsură de ceea ce citim, după ce toți profesorii au terminat cu noi. Cea mai mare universitate este o colecție de cărți”*. Iar N. Manolescu spunea: *„La ce sunt bune cărțile ? La totul și la nimic. Poți trăi foarte bine și fără să citești. Milioane de oameni nu au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd, e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart ”*.

E greu să vorbim despre metode menite să stimuleze gustul pentru lectură al elevilor. În ceea ce privește imaginația creatoare a copilor, pare a fi mai simplu, deoarece elevii descoperiți ca având talent, pot fi mai ușor convinși să și-l exercite. Ei pot fi convinși că e un dar a te putea exprima în metafore, că e un talent pe care e păcat să-l irosești atunci când ai darul de a scrie, de a picta, dansa etc. Aș cita aici o maximă aparținând marelui Shakespeare, cum că:” Unii *se nasc mari, alții cuceresc mărirea, iar altora le este dată de-a gata*”. Acei dintre noi care se nasc mari, e bine să fie educați, să nu-și irosească această măreție în lumea noastră efemeră.

Așadar, nu voi aduce aici exemple clare, mai mult sau mai puțin eficiente, care să stimuleze gustul pentru lectură, ci voi împărtăși (poate ca sfat pentru colegii mai tineri) din experiența mea la catedră. Când noi eram elevi, nici prin gând nu ne trecea să ne punem întrebări precum: la ce anume îmi folosește să aflu în școală lucruri față de care eu nu am nici un interes. Sau pe care aș putea să le aflu de unul singur, cât, cum și când vreau, stând doar în fața unui calculator și navigând pe internet. Cine știe? Poate peste câțiva zeci de ani elevii vor avea posibilitatea să aleagă între un dascăl-om și un dascăl-computer. Poate fi o ipoteză a viitorului mai mult sau mai puțin îndepărtat.

Ce anume ar trebui să facem noi pentru a rămâne profesori în epoca internetului? Acum, când elevii găsesc pe internet orice informație de care au nevoie - rapid și ușor – este foarte greu să-i determini să citească. Poate că ar fi bine ca această îndeletnicire să o aibă de cât de mici, dar acest lucru nu înseamnă neapărat și că ei vor citi carte după carte atunci când vor crește. Precum nu înseamnă că nu-ți poți dezvolta pasiunea de a citi mai târziu în viață, în acest caz părându-ți rău că nu ai făcut-o poate mai devreme. Într-o lume în care e greu să trăiești fără calculator, televizor, telefon cartea începe să fie subestimată. Dacă elevul vede că părinții sau frații lui nu citesc o carte, el de ce să citească? În plus, elevii sunt copleșiți de prea multe teme, prea multe ore petrecute la școală, iar lucrurile importante sau relaxante pentru ei înseamnă o ieșire în oraș cu prietenii, mai degrabă decât a citi o carte. Aici rolul nostru, al dascălilor devine foarte important. A-l motiva pe elevul modern să citească este esențial, dar presupune răbdare, perseverență, putere de convingere din partea noastră și nu în ultimul rând, dorința noastră de a dăruii societății oameni adevărați.

Elevii trebuie să înțeleagă că emblema personalității unui om este dată de gradul lui de cultură, pe lângă calități precum demnitatea, cinstea, hărnicia etc. De asemenea ei trebuie să înțeleagă că indiferent că generațiile se schimbă, iar lumea evoluează și involuează deopotrivă, cartea rămâne esențială în viața omului. Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea și tot atât de important îl reprezintă deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Aici intervine factorul uman, rolul profesorului, sensibilitatea lui, puterea lui de persuasiune. Aici este marea diferență între un dascăl modern - cultivat, deschis, comunicativ, iubitor de frumos, bine informat și un calculator. Și dacă primul reușește să se impună și să influențeze elevii prin însăși aceste calități ale sale, atunci efortul lui de a se menține la înălțime, modern și tradițional în același timp, prieten și părinte, exigent și îngăduitor în funcție de situație, nu are cum să nu rodească. Odată cu dezvoltarea sistemelor informatice, odată cu apariția atâtor calculatoare personale în multe din casele noastre, au început să apară și cărțile electronice, bibliotecile pierzându-și oarecum clienții, am putea spune. Ideea este că ar trebui să acceptăm și această realitate, conștienți de avantaje și de dezavantaje. Nu mai căutăm cartea în rafturile bibliotecii, nu trebuie să o cumpărăm, este cartea din calculator pe care o putem “încărca” și duce cu noi oriunde spre a o citi ușor. Ne putem chiar încuraja elevii să încerce și cărțile vorbite (audio books). Acestea au avantajul că se pot asculta când fac sport, când stau la rând undeva ori se află la cumpărături și oricum nu au altceva de făcut.

Elevii trebuie deprinși să înțeleagă că e important să își facă timp pentru lucrurile frumoase, pentru cele care îi fac să devină mai împliniți. În acest sens și noi ar trebui să acceptăm schimbările lumii moderne în care trăim și să le luăm ca atare. Suntem în era comunicării virtuale și a electronicii. Oamenii mereu în criză de timp ai zilelor noastre au nevoie de informații scurte, rapide și la obiect. Dintr-o asemenea nevoie de comunicare rapidă a apărut și internetul, calculatorul, rețelele de socializare. Sigur că vechea scrisoare, de exemplu avea farmecul și romantismul ei, dar și scrisoarea electronică poate la o adică să comunice aceleași idei, doar că fără a trăda emoția prin scris, prin caracterul literelor.

Cred că cel mai important este să îți cunoști foarte bine elevii. Înainte de a ajunge să citească lectura obligatorie, ar trebui fiecare îndemnat să citească o carte anume, potrivită personalității, preferințelor, capacităților, aptitudinilor sale. Astfel, poți să recomanzi o carte pe care, odată începută, să dorească ei înșiși să o termine. Orice carte, care ajută copilul să-și formeze obiceiul de a citi, care transformă cititul într-o nevoie profundă și continuă, este benefică pentru dezvoltarea lui.

E foarte important să descoperi ce carte anume ar reprezenta un interes pentru unul sau altul dintre elevii tăi și să le recomanzi să citească în scopul de a le deschide gustul pentru lectură. Îmi amintesc cu drag că acum mulți ani am recomandat unei fetei care era atunci clasa a VIII -a, căreia nu îi predam la clasă, dar o cunoșteam bine, fiind prietena ficei mele, o carte din colecția Psihologie Practică. Aceasta, ca urmare a felului în care o vedeam cum abordează în parc copiii și cum se joacă efectiv cu fratele ei și cu fiul meu, amândoi mai mici. A luat cartea cu ea la școală și citea în pauze, apoi când m-a văzut, mi-a mărturisit bucuroasă că a terminat cartea, dar că a citit și în ora de fizică, fiindcă se plictisea. Nu am certat-o că nu a fost atentă la fizică și în plus, am fost foarte mândră de ea. În mai puțin de o lună a și încercat să intre la Liceul Pedagogic, însă se hotărâse prea târziu și a ratat această șansă. Timpul mi-a demonstrat că intuiseam bine, fetița aceea fiind acum absolventă de PIP, îndrgind cărțile și copiii deopotrivă.

Sunt profesoară de limba engleză și în cei 28 de ani petrecuți la catedră, am lucrat cu copii de vârste diferite, de la grădiniță până la liceu. Unii dintre foștii mei elevi au devenit ei înșiși dascăli, ori au meserii frumoase, și ei reprezintă o mândrie pentru mine, ca om. Majoritatea elevilor mei au înțeles importanța cărții, într-o lume în care e greu să trăiești fără calculator și fără telefon. Sunt însă și elevi care nu pot, sau mai rău, nu vor să înțeleagă rolul cărții și al educației în general. Timpul este cel care le va judeca pe toate, însă uneori, în viață s-ar putea să fie prea târziu...

Rolul profesorului de română este dificil, dar hotărâtor în acest sens. Menirea ta, ca dascăl, este să reușești să determini elevul să își facă din carte un prieten de nădejde.

MODALITĂȚI EFICIENTE DE A LE INSUFLA COPIILOR INTERESUL PENTRU LECTURĂ

**Prof. înv. primar Pană Andreea
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny” Brăila**

„Poveștile sunt mai mult decât adevărate. Și nu pentru că ne spun că dragonii există, ci pentru că ne spun că dragonii pot fi învinși. ” (Neil Gaiman, *Coraline*)

Un studiu efectuat de National Literacy Trust din Marea Britanie dovedește că obiceiul copiilor de a citi îi ajută să-și dezvolte abilitățile de exprimare orală și, datorită acestora, abilitățile sociale, ceea ce-i ajută pe mai departe în interacțiunile sociale și în integrarea socială, contribuind semnificativ la sporirea încrederii în sine și a stării de bine, în general.

Același studiu arată că lectura și plăcerea de a citi sunt influențate puternic de relația copiilor cu cadrele didactice și cu proprii părinți. Cadrele didactice implicate, entuziaste și informate le vor face copiilor recomandări de lectură potrivite cu vârsta lor, vor putea să le discute într-o manieră captivantă și vor ști să le stimuleze copiilor interesul și curiozitatea. Părinții sunt foarte influenți în această direcție încă din perioada copilăriei mici, dacă le vor citi copiilor, dacă vor avea cărți în preajma lor, deschizându-le adesea împreună cu copiii și prețuindu-le. Cei mici vor crește cu obiceiul de-a deschide o carte, cărțile devenind o sursă de bucurie, de plăcere, de entertainment.

Studii recente au pus în evidență faptul că lectura cărților de ficțiune duce la creșterea empatiei, contribuind mai departe la dezvoltarea relațiilor sociale. Lectura ne ajută să ne înțelegem mai bine pe noi înșine, cât și pe ceilalți. Studiul întreprins de cercetatorii olandezi, P. Matthis Bal și Martijn Velkamp, și publicat în ianuarie 2013, a aratat că, pe măsură ce ne lăsăm captivați de lectură, ne angajăm emoțional tot mai mult în viața personajelor, experimentând o gamă largă de stări emoționale și trăiri într-o „zonă sigură”, fără ca noi înșine să fim afectați. Ficțiunea este astfel procesată la nivelul creierului comparativ cu mesajele comerciale, articolele științifice sau articolele din reviste și ziare, producând o impresie mult mai puternică.

Conform teoriei prof. Richard Gerrig, ficțiunea dezvoltă empatia datorită imersiunii cititorului în metafora reprezentată de acea ficțiune-cu alte cuvinte, a transpunerii sale în pielea personajelor: e ca și cum toate acele lucruri i se întâmplă lui, e ca și cum toate acele emoții, stări și sentimente sunt ale sale. Cititorul pierde noțiunea timpului, uneori nici nu mai observă ce se întâmplă în jurul lui. Tocmai această călătorie mentală într-un alt timp și spațiu, identificarea sa cu alt personaj facilitează schimbarea atitudinilor, credințelor, convingerilor în cititor.

Familiarizarea elevilor cu cititul presupune în primul rând însușirea tehnicii cititului, iar apoi învățarea instrumentelor muncii cu cartea, a tehnicilor de folosire a cărții, ca mijloc de autoinstruire. În domeniul citirii, obiectivul de bază rămâne consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă.

Citirea corectă înseamnă citirea care se face fără omisiuni, înlocuiri sau inversări de silabe ori litere, fără repetări sau sunete – parazite ce umplu pauzele mari dintre cuvinte. Citirea corectă este clară și poate fi urmărită și înțeleasă de cei care ascultă.

Citirea fluentă este o citire care curge continuu, fără sacadări, poticneli sau întreruperi. Viteza citirii trebuie să se dezvolte paralel cu viteza înțelegerii. Este necesar ca, pe bază de exerciții, să se ajungă la situația ca viteza normală a citirii elevilor claselor a III- a și a IV- a să corespundă cu ritmul vorbirii lor.

Citirea conștientă presupune înțelegerea celor citite, lucru demonstrat de puțința reproducerii conținutului citit, pe baza unor întrebări. Înțelegerea sensului cuvintelor este o condiție importantă a realizării citirii conștiente. Nu se renunță la citirea explicativă, prin care se asigură însușirea textului citit. Un obiectiv important rămâne dezvoltarea vocabularului prin explicarea unor cuvinte noi întâlnite în text, folosirea lor în structuri lingvistice diverse și evidențierea situațiilor în care cuvintele capătă sensuri noi. La clasa a III- a elevii pot fi conduși să sesizeze și valorile artistice ale textului, prin procedee didactice corespunzătoare.

Metodologia lecțiilor de citire urmărește nu numai formarea deprinderilor de citire ci și consolidarea acestora până la citirea expresivă. Citirea expresivă se bazează pe însușirea tehnicilor de citire ca urmare a unor exerciții susținute. Realizarea unei citiri expresive implică toate celelalte calități ale citirii: corectă, conștientă, fluentă. Ea se bazează, în primul rând pe modelul oferit de învățător și pe alte surse de influențare.

Lucrul cu cartea este de neînlocuit pe parcursul școlarizării. Este necesar să- l apropiem pe copil, în mod conștient de universul cărții. El trebuie să simtă bucuria lecturii, fiecare carte fiind „ o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți” (Mihail Sadoveanu).

Ce trebuie să citească elevul ?

a .textele din manual;

b. lecturi suplimentare.

Pentru a-i familiariza pe elevi cu instrumente ale muncii cu cartea, trebuie apelat la o metodă ce urmează calea parcursă de cititorul cu experiență atunci când citește. Această metodă este lectura explicativă. Ea este o îmbinare a lecturii (a cititului) cu explicațiile necesare, împreună ducând la înțelegerea mesajului textului.

Realizarea actului cititului presupune cunoașterea unor tehnici de lucru corespunzătoare care să permită celui care citește să se orienteze în text, să desprindă multiple valențe ale acestuia. Formarea și dezvoltarea capacității elevilor de a se orienta într-un text citit este o sarcină esențială a învățământului primar. Însușirea tehnicii cititului este subordonată sarcinii de a-i învăța pe elevi cum să folosească manualul, în general cartea, cu alte cuvinte, de a- i învăța cum să învețe.

Stimularea interesului pentru lectură începe încă din clasa I, contribuind nemijlocit la însușirea și exersarea unei citiri corecte și expresive. La clasa a II-a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare.

Un rol deosebit în stimularea curiozității și interesului pentru lectură a elevilor îl poate avea înființarea bibliotecii clasei, care se îmbogățește prin cărțile aduse de elevi. Rolul de bibliotecar poate fi îndeplinit, pe rând, de elevii care au obținut rezultate foarte bune la învățătură.

După ce au fost parcurse textele, se pot lansa următoarele cerințe:

- să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor;
- să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate;
- să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite;
- să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite, să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

Se poate solicita imaginația elevilor în găsirea unui alt final pentru o întâmplare citită.

Organizarea concursurilor pe bază de întrebări și de fișe, cu scopul recunoașterii unor personaje sau bucăți din lecturile citite.

Organizarea dramatizărilor, imitări de personaje de către elevii care citesc expresiv.

Să noteze în vocabular cuvintele noi și expresiile artistice, transformându-l într-un util instrument de lucru.

Seturi variate de exerciții prin care elevii dobândesc deprinderi de receptare corectă a textului scris, de folosire corectă, precisă și nuanțată a cuvintelor, de formulare clară și personală a unor mesaje proprii, de argumentare a unui punct de vedere, îmbogățindu-și vocabularul și utilizând astfel resursele limbii în contexte concrete și variate de comunicare.

Pentru vârsta claselor primare sunt potrivite texte narative care îndeplinesc cerințele de accesibilitate și dezvoltă teme în sfera de cunoștințe a copiilor. Cele mai apropiate copiilor sunt textele cu acțiuni din lumea fantasticului, în care se poate întâmpla orice, cu răsturnări de situații, în care, până la urmă, binele învinge răul, indiferent de forma pe care o îmbracă. Textele lirice, în special cele în versuri, oferă modele de exprimare și trezesc sentimente, provoacă emoții. Elevii atrași de creațiile științifico-fantastice, de aventuri nu trebuie opriți, ci stimulați să citească și astfel de texte.

Bibliografie:

1. Brazelton, T. Berry, Greenspan, S. I., *Nevoile esențiale ale copiilor*, Editura Trei, București, 2013
2. Crăciun C., *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2003
3. Siegel J.D., *Creierul copilului tău. 12 strategii revoluționare de dezvoltare unitară a creierului copilului tău*, Editura For You, București, 2007
4. <https://sibiu100.ro/sanatate/135286-psiholog-irina-petrea-importanta-lecturii-in-viata-copiilor-nostri/>

LECTURA - IZVOR DE ÎMBOGĂȚIRE A ȘCOLARULUI MIC

Prof. înv. primar Parga Silvia
Școala Gimnazială Nr. 31 București, Sector 2

„O carte este un dar pe care îl poți deschide iar și iar.” – Garrison Keillor

Așa cum spune și citatul de mai sus cartea reprezintă pentru copii un prieten care îi învață să citească, un prieten care le povestește întâmplări din care au de învățat. Cartea este cel mai puternic și mai generos izvor de îmbogățire spirituală, o sursă de inspirație și de creativitate doar dacă se ajunge la această lume specifică aflată între copertile ei.

Personajele întâlnite în basme, povești și povestiri își pun amprenta asupra personalității copiilor și au o influență benefică asupra dezvoltării ulterioare a acestora. Pentru ca lectura să-și îndeplinească rolul ei formativ, cadrul didactic trebuie să îndrume și să evalueze periodic, să coreleze lectura cu alte discipline de învățământ și cu alte evenimente de actualitate.

În vederea stimulării interesului pentru lectură am organizat o serie de activități, cum ar fi: vizionarea de filme pentru copii și piese de teatru la Teatrul „Ion Creangă” și la Teatrul „Țândărică” din București; înființarea „Clubului cititorului”, locul unde elevii citesc în întregime operele după care au fost realizate scenariile pieselor de teatru; dramatizarea unor fragmente ale lecturilor citite; cercuri literare / șezători literare. Un câștig al tuturor activităților a fost implicarea directă, activă a elevilor. De exemplu, unii dintre ei nu erau hotărâți să citească. Acestora li s-a dat ca sarcină să culeagă informații și materiale necesare desfășurării șezătorilor, să realizeze desfășurătorul, să-l prezinte chiar și în fața auditorului. Prin toate aceste activități se îmbogățește orizontul de cultură și cunoaștere al elevilor, se cultivă sentimente și atitudini menite să contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității acestora.

În cadrul clubului, obiectivul principal a fost mobilizarea tuturor copiilor de a parcurge lectura suplimentară. Pentru realizarea acestui obiectiv am organizat în sala de clasă o minibibliotecă. Anumiți elevi îndeplineau rolul bibliotecarului, întocmind fișa cititorului. După citirea lecturilor trebuia ca fiecare să întocmească o fișă de lectură, fișă ce urma a fi pusă în portofoliul de limba română. Biblioteca a fost spațiul în care copiii se simt vrăjiți și captați de mulțimea cărților din rafturile bibliotecii, este locul tuturor descoperirilor. Un loc de lectură și educație înseamnă un loc magic. Biblioteca este spațiul în care converg

cele mai diverse discipline. În bibliotecă sunt colecționate cărți care se pun la dispoziția cititorilor în mod organizat.

Spațiul de lectură oferit de bibliotecă ne-a înlesnit derularea unor activități în cadrul unui proiect educațional, „Vânătoarea de lectură”, proiect derulat în parteneriat cu Casa Corpului Didactic București. Obiectivele acestei activități au fost de a promova lectura în rândul tinerilor; să motiveze elevii să citească și să împiedice abandonul lecturii; să îi ajute pe elevi să înțeleagă că lectura este o activitate care ocupă un loc fundamental în dezvoltarea personalității; să încurajeze discuțiile despre avantajele oferite de lectură.

Ca obiectiv principal al tuturor activităților a fost promovarea lecturii și învățarea copiilor să descopere. Tot spațiul oferit de bibliotecă ne-a dat șansa desfășurării unor șezători literare. Acestea au propus elevilor: identificarea titlurilor și a autorilor unor opere literare; căutarea și notarea informațiilor despre viața autorului; formularea mesajului textului citit sub forma „Am învățat din ...” exprimarea argumentată a stării după ce au citit un text literar „Am avut sentimentul de ...”; argumentarea însușirilor personajului preferat „Aș dori să am un prieten ca personajul ... deoarece...”; selectarea cuvintelor și a expresiilor noi; compararea personajelor preferate cu o altă viețuitoare.

Impactul acestor activități este următorul: stimulează interesul durabil pentru lectură, pentru spațiul de lectură, contribuie la cultivarea conștientă a gustului estetic și a preferințelor literare. Cărțile oferă copiilor răspunsuri, idei, surse de inspirație ori de câte ori au nevoie. În educația elevilor prin și pentru carte se stabilesc următoarele relații: de cunoaștere, de comunicare, socio-afective, de parteneriat, de responsabilitate, de voluntariat.

NOI CITIM... PRINTRE IMAGINI !

Prof. înv. primar Petrusse Alexandra Carla
Școala Gimnazială Nr.1 Nucet, jud. Bihor

Își poate imagina cineva lumea copilăriei fără povești? Lumea poveștilor e o lume în care binele învinge răul, urâtul se transformă în frumos, supărarea în bucurie, imposibilul în posibil, visele în realitate...

Proiectul „*În lumea poveștilor*” dorește să facă o punte între realitate și imaginația creatoare, nu vom uita să stimulăm și cea mai frecventă formă de imaginație cea reproductivă.

Contextul actual necesită implicarea școlii în implementarea unor trasee educaționale care să promoveze lectura, cu rol foarte important în viața copiilor, cu impact profund pentru anii următori contribuind într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale oferind exemple de bună practică. Stârnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile sau unele case memoriale, fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru și parfumul celor care au așternut pe hârtie creațiile lor. Vom folosi pentru stimularea interesului pentru lectură: povestirea, audiția, vizionare, teatru și jocurile literare în diferite forme: jocuri de rol, jocuri de stimulare, jocuri de povestire prin desen, jocuri de creație, jocuri de competiție pentru memorare și recitare ale unor versuri sau replici și descrieri din diferite locuri.

Proiectul se desfășoară între trei școli, pe perioada întregului an școlar 2021-2022. Prin prezentul proiect se dorește cultivarea în rândul elevilor a dragostei față de creații aparținând literaturii pentru copii prin diverse modalități de prezentare a acestora: povestire, lectură, audiție, vizionare, teatru; stimularea interesului pentru lectură individuală și colectivă în perioada școlară mică. Copiii sunt ființe sensibile, dornice să înțeleagă, să învețe, să simtă. Cu răbdare și pasiune vom reuși să valorificăm potențialului creativ al copiilor în redarea unor teme din “Lumea poveștilor”

Așadar, astăzi, mai mult ca oricând, este datoria școlii și familiei să deschidă ușa fermecată a tezaurului poveștilor pentru copii și să-i conducă pe aceștia în aventuri fantastice alături de Feți-Frumoși și Ilene Cosânzene, în lupta cu forțele răului - zmei, balauri. Diversitatea activităților desfășurate, unicitatea acestora ar trebui să lege, să creeze acea punte peste suflete, care, deși aflate la câțiva kilometri distanță, să rezoneze într-un singur suflet.

Scopul acestui proiect este familiarizarea copiilor cu creații aparținând literaturii pentru copii prin diverse modalități de prezentare a acestora: imagini, povestire, lectură, audiție, vizionare, teatru. De asemenea, se urmărește valorificarea potențialului creativ al copiilor prin redarea unor teme din “Lumea poveștilor”, cu ajutorul imaginilor.

Obiectivele urmărite sunt:

- Extinderea orizontului cultural, imaginația, sensibilitatea și spiritul creator în vederea formării unei personalități umane complexe;
- Familiarizarea copiilor cu creații aparținând literaturii pentru copii
- Stimularea expresivității și creativității copiilor în abordarea „lumii poveștilor”;
- Dezvoltarea limbajului, a vocabularului copiilor,
- Prezintarea unor scene cu eroi îndrăgiți din basmele și poveștile îndrăgite utilizând și tehnici artistico-plastice și practice.

Putem consilia părinții în vederea conștientizării rolului lecturii atât în viața lor, dar mai ales a copiilor. Exemple de activități ce ar putea fi desfășurate cu aceștia sunt nenumărate, însă primul pas și anume cel al convingerii părinților în acest sens, este cel mai important. Părinții au fost îndrumați să pună și acasă la dispoziția copilului, în camera acestuia, o bibliotecă. Convingerea micuților și atragerea acestora în lumea cărților ține de măiestria cadrului didactic, de posibilitățile materiale ale acestuia și de creativitatea sa. Punerea la dispoziție a unei biblioteci, dotată cu cărți corespunzătoare vârstei și nevoilor copiilor, alături de crearea unor activități în care poveștile spuse de cadrul didactic sunt un adevărat balsam pentru sufletele micuților, ele vor crea un cadru propice ce va contribui la stimularea interesului copiilor pentru lectură. Este foarte bine să încercăm să evoluăm, să fim la curent cu noutățile însă părerea mea este că trebuie să fim într-atât de creativi încât să îmbinăm elementele noi cu cele tradiționale astfel încât scopul propus să se materializeze.

Am creat un club de lectură. În fiecare lună am rugat părinții să citească copiilor o anumită carte (aleasă de către mine și care respectă particularitățile de vârstă ale copiilor, dar și să se încadreze în una din temele pe care doresc să le abordez în viitorul apropiat). După aceea, am aprofundat în cadrul activităților povestea, implicând toți copiii. Aceștia au fost recompensați cu diverse stimulente în funcție de creativitate și de posibilitățile avute.

Am pus la dispoziția copiilor o minibibliotecă, amenajată într-un loc mai retras pentru a oferi mai multă liniște celor care doresc să rasfoiască o carte. Biblioteca conține cărți accesibile vârstei și cuprinde teme din rândul celor abordate în cadrul activităților zilnice și nu numai.

Poveștile și basmele povestite copiilor au valoare formativ-educativă, contribuind la formarea unor trăsături etice și morale. Copiii își aleg modele de comportament și de viață, cunosc întrupările binelui

și ale răului și odată ajuns la școală, copilul învață foarte repede să citească. Un copil care a intrat de mic în contact cu cartea, cu lumea cuvintelor și a informațiilor, a auzit termeni și expresii noi, mai puțin frecvente în viața de zi cu zi, își va dezvolta vocabularul și se va integra mai ușor în peisajul școlar, fapt ce va avea un puternic impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare. Cartea oferă prilejul de a organiza și desfășura diferite jocuri-exercițiu cu scopul dezvoltării vorbirii, a auzului fonematic, a capacității copiilor de a gândi logic, de a face legătura dintre cauză și efect, educarea simțului estetic, dar și pentru cultivarea imaginației, a flexibilității gândirii.

Cartea trebuie să devină parte din viața copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. De aceea familia are un rol semnificativ în orientarea pozitivă spre lectură. Familia trebuie să fie sensibilizată asupra relației strânse dintre eșecul școlar și abandonul lecturii.

Cu ajutorul activităților cuprinse în proiect, elevii își vor extinde orizontul cultural, imaginația, sensibilitatea și spiritul creator în vederea formării unei personalități umane complexe. De asemenea se urmărește dezvoltarea: imaginației, limbajului, a vocabularului copiilor prin prezentarea unor scene cu eroii îndrăgiți din basmele și poveștile îndrăgite.

Bibliografie:

1. Mitu, Florica, *Metodica activităților de educare a limbajului*, Ed. Pro Humanitas, București, 2000.
2. Rogojinaru, Adela, *O introducere în literatura pentru copii*, Oscar Print, București, 1999.
3. Stanciu, Ilie, *Literatura pentru copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968.
4. Vrașmaș, Adina, Ecaterina, *Consilierea și educația părinților*, Ed.Aramis, București, 2002.

SCRISOAREA A III-A TRANSPUSĂ ÎN IMAGINI

Prof. înv. primar Popescu Cristina-Liliana
Școala Gimnazială Nr. 169 București, Sector 6

Ca de fiecare dată când ne propunem să scriem un material pentru o dezbatere, după alegerea temei, urmează documentarea asupra temei respective. Desigur că fiecare dintre noi ar dori să împărtășească celorlalți idei care să aducă ceva nou cu privire la tema respectivă.

Putem spune multe despre lectură. Acest proces de receptare a unui text, nu este pur și simplu parcurgerea unei înșiruiți de cuvinte. El este un proces activ, în care ne actualizăm cunoștințele noastre trecute și punctele noastre de vedere, în care ne raportăm emoțional la ceea ce citim, fiecare idee stimulând ceva în noi, și astfel începe o serie de judecăți și raționamente care duc la noi descoperirea de noi perspective, idei și chiar idealuri. În procesul lecturii parcurgem trei faze: intuiția globală - determinată de o reacție spontană, analiza și apoi sinteza finală. Astfel că, atât noi, cât și opera respectivă se îmbogățesc prin lectură. Opera capătă mesaje, semnificații, simboluri la care poate autorul nici un s-a gândit în momentul creației. Însă orice creație literară, nu se definește doar prin ceea ce a vrut să transmită creatorul ei, ci ea este cumulul trăirilor afective, mesajelor, înțelesurilor, polemicilor, revoluțiilor sociale sau individuale pe care le generează în decursul istoriei ei.

S-a scris mult despre lectură – subiect rămas de actualitate datorită diferitelor contexte în care s-a găsit. S-a scris despre momentele în care cărțile constituiau unul dintre puținele canale de comunicare și în care biblioteca era cea care ne facilita accesul la informația cuprinsă în ele. Pe atunci nu se puneau problema stimulării interesului pentru lectură ci problema accesului la cărți, ele fiind publicate într-un număr redus. Astăzi accesul la carte este facil..., dar nu se mai citește cartea cum se citea cândva. De ce?! Motivele sunt variate, foarte cunoscute și dezbătute în multe din materialele scrise de-a lungul vremii: căile de acces la informație s-au înmulțit, materialele care transmit informația au o formă care îmbină receptarea ei prin mai multe simțuri decât o transmite cartea, iar accesul la multe dintre informații este gratuit prin folosirea internetului. Astfel încât am ajuns să dezbatem problema stimulării interesului pentru lectură. Am preluat sau inventat metode care să fie atractive și eficiente în lupta cu celelalte canale de informație, cel mai aprig concurent fiind internetul.

Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia. Din păcate, condițiile social-economice în care trăiesc familiile unei majorități a elevilor noștri nu permit cu ușurință realizarea acestui demers – fie nu mai au timpul necesar, iar dacă au timp - nu mai au răbdarea de a face acest lucru.

Astfel încât putem spune că școala a rămas instituția care luptă cel mai mult pentru a dezvolta și pentru a menține interesul pentru lectură. Mai mult decât oricând, motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare profesor în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală.

Se folosesc diverse modalități de stimulare a interesului pentru lectură dintre care amintim câteva, fără a intra în detalii:

- ✓ conversația problematizată
- ✓ îndrumarea spre biblioteca școlii
- ✓ formarea unei biblioteci în clasă pentru a ajunge la dorința formării unei biblioteci personale
- ✓ realizarea unor portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut
- ✓ șezătorile literare în care sunt prezentate, ghicitori, proverbe și zicători
- ✓ jocuri cu versuri
- ✓ diafilme, benzi audio și video cu povești trezându-se dorința de a reciti personal pe cele care le-au plăcut în mod deosebit
- ✓ lecțiile de popularizare a unor cărți sau a unor scriitori urmate de expoziții de carte sau de medalioane literare
- ✓ dramatizări după unele texte literare, etc.

Vă prezint un jurnal reflexiv, ca urmare a participării împreună cu clasa a IV-a, la Programul **“Citim împreună-Desenăm împreună”**; în cadrul Proiectului Erasmus + *“Strengthening Youth action for Peace: creative Multicultural Multi-religious Approaches and Tools”*. (23 ianuarie- Sărbătoarea scrisului de mână, 1 februarie: Ziua Internațională a Cititului Împreună, 21 februarie: Ziua Internațională a Limbii Materne.)

Ce am intenționat?

- înțelegerea trecutului și sensibilitatea pentru descoperirea modalităților de demonstrare a evenimentelor și evitarea conflictelor;
- adecvarea predării istoriei la nivelul de vârstă corespunzător clasei;
- abodarea integrată a conținuturilor și o îmbinare a sarcinilor de învățare care să valorifice cunoștințele, abilitățile și aptitudinile elevilor;

- realizarea unor benzi desenate, însoțite de o propoziție, o idee, un citat, scrise de mână, pentru a fi redată ideea centrală a lucrării.

Ce am obținut?

- am selectat o lucrare a unui scriitor din literatura română: Mihai Eminescu – “**Scrisoarea a III-a**”;
- am împărțit pe mici capitole/fragmente textul ales astfel încât fiecare elev/a a citit, unul după altul, pentru continuitate;
- am audiat **Scrisoarea a III a, Mihai Eminescu, recită Gheorghe Cozorici, George Calboreanu, Dan Damian** - <https://www.youtube.com/watch?v=2qlepRcuijg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=69JnrqZvd0k>
- am vizionat fragmente din filmul istoric românesc: *Mircea*, cu Sergiu Nicolaescu; <https://www.youtube.com/watch?v=SfEelBKdbS8>
- am ilustrat prin desen textul respectiv, la fel ca în benzile desenate, iar desenul a fost însoțit de o propoziție, sau de o frază scrisă de mână, astfel încât să fie redată ideea centrală a lucrării;
- lucrările obținute au fost expuse pe tabla magnetică.

Ce reacții au avut elevii (pozitive, negative)?

- copiii au primit cu bucurie această activitate;
- și-au adus propriul volum de poezii;
- au avut reacții pozitive, unii dintre ei au și memorat fragmentul aferent;
- au fost impresionați de talentul și prestația actorilor;
- au fost curioși, receptivi, dornici de noi cunoștințe.

Ce feedback am oferit elevilor?

- am fost încântată de prestația copiilor și de rezultatul final;
- i-am încurajat și motivat permanent pe parcursul activității.
- Au rezolvat quizz-ul Voievozi și domni români de pe Kidibot, realizat de mine
- <https://www.kidibot.ro/voievozi-si-domni-romani/>

Ce aș fi putut face mai bine?

- Mi-ar fi plăcut să avem mai mult timp la dispoziție, astfel încât să punem în scenă “**Scrisoarea a III-a**”, cu costume, recuzită;

- Să vizionăm filmul intreg, nu doar fragmente. <https://www.youtube.com/watch?v=SfEelBKdbS8>

Ce îmi propun pentru data următoare?

- să implic elevii în cât mai multe proiecte interactive și inovative;
- să lecturăm atât textul scris cât și imaginea acestuia;
- să realizăm împreună resurse de învățare.

DE LA LECTURA IMAGINII LA IMAGINEA LECTURII

Prof. Rusu Inga
Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei, jud. Bihor

Imagistica și simbolismul sunt astăzi adoptate ca modalități atractive pentru investigarea textului literar și nonliterar, deși au existat codificări prin imagini și grafeme din cele mai vechi tipuri. Termenul *imagistic* se referă la o creație literară în care predomină imaginile sau la un ansamblu de imagini care există în asemenea creații. Termenul *symbolism* are în vedere o mișcare în literatură și artă, de proveniență franceză, care a încercat să stabilească imperceptibile corespondențe între fenomenele universului fizic și cele ale lumii spirituale. În poemul *Coresponderi* Charles Baudelaire surprindea asemenea recurență a simbolurilor: *Prin codri de simboluri petrece omu-n viață*. Constatarea că **limbajul figurativ și descriptiv e mai eficient pentru crearea de imagini în mintea cititorilor a prins și în plan didactic. Dar, până la procesul invers, cel al lecturii unei imagini ne-a provocat societatea.**

De la hărțile elementare din Evul Mediu, cu marcaje pe câte un petec de hârtie până la cele sofisticate, hărțile digitale, personalizate, comerciale, marine, turistice, adevărate legături între informatică și geografie sau hărțile mentale prin care structurăm organizat informațiile dense, de la imaginile simple după care învățăm primele formule de salut într-o limbă străină până la cele ce reproduc ipostaze civilizatorii din toate coloniile, de la imaginile miniaturale pentru preșcolari cu provocarea “găsește diferențele” până la imaginile animatoare, cu rol de *captatio* din manualele de limba și literatura română de gimnaziu s-a creat o strategie inovativă în scopul stimulării interesului elevilor pentru lectura de plăcere, al dezvoltării creativității și imaginației acestora în vederea formării unor competențe-cheie. Am găsit la Nicolae Manolescu un considerent util în valorificarea imaginilor prin asemenea strategii didactice: “fiecare carte adevărată conține o imagine nouă a lumii sau o lume nouă”. Deși efortul pentru înțelegerea textului și a imaginii e diferit, merită valorificat oportun în context educativ, căci contribuie la creșterea performanței școlare. Textul e în carte, în pliant, pe afiș, în agenda și îl receptăm sau nu dacă îl parcurgem cu mintea, altfel îl refuzăm înainte de a-l începe. Imaginile însă ne fură ochii și nu le putem refuza, pentru că ele se impun vizual și ne impactează. E câștigul din *trompe l'œil* pe care îl putem valoriza educativ.

Atingerea unui obiectiv ce vizează receptarea textului într-o lecție depinde de strategia didactică folosită și de factorii educaționali implicați în experiența de învățare. Învățarea colaborativă este o strategie didactică ce vizează puterea muncii în echipă, în așa fel încât elevii să aibă un obiectiv comun și să se sprijine reciproc în acest proces, iar implicarea lor directă și activă să determine o predispoziție afectivă pentru asimilare de conținut nou. Profesorul, cunoscând varietatea metodelor și a tipurilor de texte, particularitățile elevilor cu care lucrează, trebuie să fie, la rândul lui, el însuși creativ atunci când valorifică o metodă. Spontaneitatea și creativitatea elevilor, dirijarea și îndrumarea lor devin acțiuni conștiente în demersul didactic. Colaborarea între elevi trebuie gestionată judicios pentru ca ea să fie generatoare de răspunsuri ingenioase, productive pentru subiectul lecției. Programa școlară actuală pentru disciplina Limba și literatura română recomandă “valorificarea tuturor experiențelor de învățare ale elevilor, integrând cele trei dimensiuni ale educației (formală, nonformală și informală), în manieră complementară”.

La fiecare clasă de gimnaziu, competența specifică de receptare a textului scris a primit o completare care se referă la tipuri de texte. Spre exemplu, la clasa a VII-a competența 2.1. e formulată astfel: ”Recunoașterea modurilor în care sunt organizate informațiile din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale”, ceea ce orientează activitățile de predare-învățare-evaluare și înspre lectura imaginii. Dezvoltarea competenței de lectură prin texte multimodale se reflectă ca impact la nivelul mai multor discipline, fapt util în realizarea dimensiunii inter- și trans- disciplinare. Nevoia introducerii textelor multimodale în procesul educativ este justificată de nevoia de adaptare la evoluția societății contemporane, dar și la situația recentă a învățământului în care asimilarea cunoștințelor a trebuit să se producă on-line, iar experiențele de învățare au fost limitate. Cât de provocatoare a devenit pentru noi, dascălii, afirmația lui Nicolae Manolescu: “A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator pentru experiențele noastre: căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci”! Recursul la imagini cu putere inspirațională, motivațională pentru elevi ne-a sustras acestei sărăcii literare. Am valorificat imagini sugestive din manuale școlare, din ghiduri educaționale, de pe site-uri pentru captarea atenției elevilor noștri. A fost nevoie de o conexiune emoțională, pe fondul căreia să transmitem informații și să formăm competențele necesare. Crearea unor PPT atractive, cu slide-uri logic organizate, structurate pe secțiuni scurte, căci

atenția se pierde ușor, cu temă de culori care nu obosesc ochiul, întotdeauna cu imagini asociate, acestea ne-au condus către o bună asimilare a conținuturilor învățării.

Iată baza pentru două demersuri de aplicat pentru lectura imagini din manualul de *Limba și literatura română* de clasa a VII-a, pe care le-am valorificat cu efect benefic în creșterea performanței școlare, vizibil și la elevii cu implicare limitată în oră:

Cum e lumea de Veronica Niculescu	
	
<i>Pentru început, Ex.1/p.10 - Lucrați în perechi. Priviți imaginile de mai jos și asociați-le cu două dintre următoarele cuvinte: aspirație, captivitate, libertate, neputință. Justificați-vă alegerile.</i> <i>Pentru început, Ex.2/p.10 Numește câte două sentimente pe care le asociezi fiecărei imagini.</i>	<i>Aplicații, Ex.6/p.15 - Alege una dintre imaginile de mai jos, care ți se pare că reprezintă cel mai bine raportul dintre firele narrative ale textului. Justifică-ți alegerea.</i>

Iată baza pentru un demers de aplicat pentru imaginea lecturii după același manual, valorificând tipuri de inteligență, care ne-a permis o muncă diferențiată ca strategie modernă ce favorizează îmbunătățirea performanțelor școlare individuale. Am putut adapta procesul didactic de înțelegere a textului narativ la particularitățile elevilor, astfel respectând diferențele individuale, punând în lumină pasiunile lor și priceperea într-un domeniu, respectiv, promovând învățarea colaborativă prin *Grupa lingviștilor, Grupa geografilor, Grupa istoricilor, Grupa povestitorilor, Grupa artiștilor plastici*.

Popa Tanda de Ioan Slavici

<i>Text autor</i>	<i>Exerciții manual</i>
Sărăcenii? Un sat cum Sărăcenii trebuie să fie. Ici o casă, colo o casă... tot una câte una... Gardurile sunt de prisos, fiindcă n-au ce îngrădi; uliță este satul întreg. Ar fi prost lucru un horn la casă: fumul află cale și prin acoperiș. Nici muruiala¹ pe pereții de lemn n-are înțeles, fiindcă tot cade cu vremea de pe dânsii. Câteva lemne clădite laolaltă, un acoperiș din paie amestecate cu fân, un cuptor de imală² cu prispa bătrânească, un pat alcătuit din patru țapi³ bătuți în pământ, o ușă făcută din trei scânduri înțepenite c-un par cruciș și cu altul curmeziș... lucru scurt, lucru bun. Cui nu-i place să-și facă altul mai pe plac. În vârful satului, adecă la cel mai înălțat loc, este o alcătuială pe care sărăcenii o numesc „biserică“. Ce să fie asta? Este o grămadă de groși⁴ bătrâni, puși unii peste alții în chip de pereți. [...]	<i>Explorare</i>, ex. 1/p.51 - Grupa geografilor – Realizați harta satului Sărăcenii. a Alcătuiți două variante: conform descrierii din primul capitol și conform descrierii din ultimul capitol. Menționați și locul pe care îl ocupă biserica în sat. b Indicați în ce regiune este situată acțiunea și precizați pe ce vă bazați.
<i>Imagini elevi</i>	
	

Lectura imaginii și imaginea realizată de elevi după o lectură sunt modalități educative interdependente ale căror roade le putem culege dacă le aplicăm adecvat la clasă, fără efect de artificiu și fără conglomerat textual, stimulând, totodată, interesul pentru lectura obligatorie și pentru lectura de plăcere. Ca exercițiu de reflecție le putem cere elevilor să completeze un tabel în care să pună în balanță avantajele (+) și dezavantajele (-) fiecărui tip de limbaj, verbal și vizual/imagistic. Întreg demersul converge spre utilitatea lecturii, justificat regăsită la Nicolae Manolescu, pentru că “Cititul furnizează vieții o enormă cutie de rezonanță, în care întâmplările trăite de noi se confruntă cu cele trăite sau imaginare de alții și în care, prin comparație, semnificațiile le sporesc considerabil.”

Bibliografie:

1. *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română Clasele a V-a – a VIII-a*, București, 2017, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017;
2. Florentina Sâmișăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Cristina Dandu, (il.), *Limba și literatura română*, Clasa a VII-a, Editura Art Klett SRL, București, 2019;
3. Nicolae Manolescu, *Lectura pe înțelesul tuturor*, Editura Aula, Brașov, 2003.

PAȘI MICI PENTRU A FORMA UN CITITOR MARE

Prof. înv. primar Salatioan Mihaela
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Dej, Cluj

Lectura nu ar trebui să fie prezentată copiilor ca o corvoadă sau datorie. Ar trebui să le fie oferită ca un cadou prețios. Kate DiCamillo

Școala joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărților și, implicit, de lectură. Copilul trebuie familiarizat cu cartea de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul cărții, copilul descoperă instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea înconjurătoare.

Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectură”, o cerință didactică importantă fiind preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare.

Cu ajutorul diferitor cărți ilustrate pentru copii oferim cel mai simplu mod de a face din lectură o plăcere, chiar și pentru acei copii care au o reținere față de aceasta. Cu o carte fără desene, un copil tinde să fie un ascultător pasiv, în timp ce niște cărți pentru copii care conțin imagini vii și frumoase îl transformă într-un participant activ, dornic să pună întrebări și să fie interesat să afle deznodământul poveștii.

Copiii vor fi întotdeauna bucuroși să citească povești bogate în imagini și ilustrații, percepend acest lucru ca un bonus. Acest fenomen este mai sesizabil la copiii pentru care citirea necesită mai mult efort și timp decât la alții.

Ilustrațiile reprezintă o parte importantă a atracției vizuale a oricărui conținut. Ele sunt uneori respinse ca fiind secundare față de text, dar ilustrațiile sunt necesare pentru înțelegerea poveștii din spatele acestuia. Fără ilustrații, nu se poate înțelege pe deplin ceea ce este transmis într-un text. Ilustrațiile oferă cititorului un sentiment și o emoție pe care nu le poate obține doar din cuvinte.

Firul narativ al unei povești este într-adevăr important, însă înțelegerea textului este îmbunătățită substanțial cu ajutorul imaginilor. Astfel, ilustrațiile din cărțile pentru copii capătă din ce în ce mai multă valoare în procesul de dezvoltare al micuților.

Ilustrațiile din cărțile pentru copii au mai multe roluri esențiale. Primul dintre ele este de a-i motiva pe copii să citească. Acestea stârnesc curiozitatea copiilor, pe măsură ce sunt descoperite de către aceștia în carte. Acest lucru, de fapt, devine primul factor motivațional în dezvoltarea unui obicei pentru lectură.

Un alt rol al ilustrațiilor din cărți este de a întări gândirea vizuală a copiilor. Cărțile cu imagini îi ajută pe copii să se concentreze la lucrurile pe care le observă în jur și să se raporteze la acestea. O poveste cu ilustrații îl învață pe cel mic să fie mult mai ancorat și mai atent să descopere obiecte, personaje și scenarii.

De asemenea, un important rol al ilustrațiilor este acela că servesc ca instrumente eficiente de învățare pentru copii. Pentru că sunt suficient de captivante, ilustrațiile sunt exploatate în școli, facilitând predarea de tip interactiv dintre profesori și elevi. Imaginile îi ajută să identifice anumite aspecte importante și să facă diverse asocieri. Copiii mai mici descoperă prin ilustrații animalele, fructele, legumele, florile, anotimpurile și alte elemente din natură. Copiii mai mari înțeleg subiecte mai complexe precum relieful, elemente de geometrie, noțiunea de fracție, lecții de istorie folosind ilustrațiile.

Așadar, imaginile sunt fundamentale în formarea copiilor și dezvoltarea capacității lor de înțelegere, dar și a gustului pentru lectură încă de la vârste fragede.

Cititul de la vârste cât mai mici ajută la dezvoltarea creierului, a competențelor lingvistice și stimulează creativitatea. Cărțile oferă o oportunitate excelentă de a vorbi, de a povesti, de a inventa și de a ne conecta cu copiii.

Sunt copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine a copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară.

Inocularea pasiunii pentru lectură ca o coordonată a personalității umane, poate să înceapă în școală în mod sistematic. La începutul clasei I, poveștile citite cu expresivitate de către învățător, mai ales dacă acestea sunt citite la bibliotecă sau într-un loc special amenajat, pot stimula foarte ușor interesul pentru lectură. Povestea poate fi animată de mimică sau de teatru de păpuși. După o vreme, elevii vor continua acest exercițiu de citire expresivă pentru colegii lor.

În perioada preabecedară se poate începe un exercițiu de construire a unei cărți în mai multe etape. În prima etapă se citește începutul unei povești și elevii desenează locul și personajele, apoi se citesc pe rând celelalte fragmente, după care elevii ilustrează prin desene fiecare fragment. Vor obține o ilustrare a întregii povești pe momente. Se vor capsă aceste desene, formând o carte.

În perioada abecedară elevii pot completa desenele adăugând litere sau numele personajelor. Textele suport trebuie să fie scurte, dublate de imagini sugestive cât mai bine realizate, pentru a fi colorate de către elevi. Aceste fișe vor fi distribuite elevilor pentru a fi colorate, ca sarcină individuală sau de grup, cu scopul de a trezi interesul și curiozitatea elevilor pentru textul ce însoțește imaginea, deci, pentru lectură.

Diversele activități desfășurate la clasă, în care se includ lectura după imagini, jocurile de rol cu personaje din basme, povestiri, desene animate, jocuri ca „Povestitor pentru o zi”, „Schimbă finalul”, „Continuă povestea” și altele sunt tot atâtea modalități de trezire a interesului pentru lectură.

În perioada postabecedară pot nota sub fiecare desen o scurtă descriere.

În clasele următoare pot dezvolta pe spatele desenelor fiecare idee, povestind astfel în scris întreaga poveste. De asemenea se pot povesti fragmentele unui text pe baza unor imagini care ilustrează ideea de bază a fiecărui fragment. Li se pot face coperti cărților.

Pentru lectură este important să fie alese cărți cu personaje care au aproximativ aceeași vârstă cu elevii și fac parte din universul sau din aria lor de interes. Pot fi animăluțe, roboți, zâne sau prințese, trenulețe sau mașini. Este bine ca elevii să întâlnească o varietate de personaje în cărți, care provin din diferite țări, care pot avea pielea mai închisă sau mai deschisă, care vorbesc limbi diferite sau care folosesc cuvinte diferite și care se îmbracă în haine diferite, pentru a-i învăța cu diversitatea umană și să fie toleranți.

De asemenea, cărțile alese pentru a fi citite de către școlari e bine să promoveze valori pozitive, cum ar fi bunătatea, vitejia, perseverența. Curiozitatea, mentalitatea deschisă și determinarea sunt doar câteva dintre valorile care pot fi alimentate prin lectură.

La trezirea interesului pentru lectură al copiilor contribuie entuziasmul profesorului când citește, transpunerea textelor literare în alt limbaj: mimă, joc de rol, pantomimă, utilizarea metodelor interactive, dar și dramatizarea unor texte cunoscute.

Un impact crescut asupra elevilor au parteneriatele și activitățile comune cu biblioteca școlii sau cea din localitatea unde se află școala. De mare importanță sunt întâlnirile organizate cu scriitori de texte pentru copii, dar nu numai.

Organizarea unor cluburi de lectură la biblioteca școlii sau într-un spațiu special amenajat, care să îmbie copiii la lectură, a unor cenacluri literare, a unor șezători și concursuri, sunt foarte importante pentru a-i determina pe școlari să citească de plăcere.

Competența măsoară cunoștințe și abilități însușite în procesul de învățare, aplicare a materiei curriculare la limba și literatura română și în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile a transforma elevul în participant activ al lecturii. E bine să urmărim transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură și de cunoaștere.

Lista de cărți e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine și pentru colegi cărți pe care el le consideră captivante, motivându-și alegerea.

Semnul de carte- după lectura interiorizată a textului, li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conțină 4 sarcini de lucru: notația primei reacții la lectură, notarea ideii reținute, a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care își amintesc.

Benzi desenate: pornind de la imaginea din text, elevilor li se solicită să adauge chenare în care să realizeze benzi cu imagini, însoțite de dialoguri posibile, gânduri sau simple comunicări.

Copacul valorilor- se desenează un copac al eroilor, pe frunze se scrie numele eroului, iar pe fructe, valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.

Posterul- copiii au sarcina de a realiza un poster cu prezentarea figurată a conținutului desprins din text.

Produsul activității: după parcurgerea unui text, se poate concepe un poster, un cântec, un dans, pantomimă, planșe ilustrative, un afiș, o machetă etc.

Una din tehnicile motivaționale pe care o putem folosi se numește „Copacul Timpului”. Inspirăm copiii să fie responsabili și sinceri în privința lecturii, îndrumându-i să marcheze în copac, prin colorare, fiecare 20 de minute petrecute citind. Astfel, perioadele colorate se însumează, iar copiii au dovada clară a timpului dedicat cititului.

Pentru realizarea sarcinii de apropiere a elevilor de lumea literaturii, de a-i ajuta să deprindă gustul cititului, este recomandabilă alegerea textelor literare atractive, accesibile, variate, texte care produc curiozitatea și stârnesc idei, îmbogățesc experiența de viață și cea culturală.

Miron Costin sublinia că nu există un ideal nobil la fel ca „citatul cărților”, de aceea elevii trebuie să înțeleagă că a citi o carte înseamnă a pătrunde într-un univers de gânduri, idei și sentimente ce îmbogățesc mintea și sufletul.

Bibliografie:

1. Eftenie Nicolae, *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008;
2. Pamfil Alina, *Limba și literatura română în școala primară- perspective complementare*, Editura Paralela 45, 2009.

TEXTUL ȘI IMAGINEA ÎN ORELE DE LITERATURĂ

Prof. Sandu Adriana
Școala Gimnazială Nr. 119 București, Sector 4

Având ca finalitate optimizarea procesului de *citire și interpretare* a unui tablou, prin sensibilizarea elevilor și dezvoltarea atitudinii critice a acestora, se remarcă importanța textului și a imaginii în scrierea creativă la clasele gimnaziale.

Trăim într-o lume în care nu mai primează cuvântul, ci imaginea, impresie ce se naște din experiența fiecăruia dintre noi – petrecerea unui timp îndelungat în fața televizorului sau a calculatorului oferă o altă perspectivă asupra lumii, precum și invers – dar și dintr-o diferență obiectivă între texte și

imagini. Textele sunt la îndemână, dar decizia de a le citi ne aparține; imaginile, dimpotrivă, ne asaltează, nu le putem refuza pentru că ele constituie o informație fundamentală despre lumea externă cotidiană. Omul se poate orienta ca turist într-o țară a cărei limbă nu o cunoaște, fără să citească textele acesteia, dar nu se poate orienta închizând ochii.

Caracteristicile unei imagini diferă, printre altele, și în funcție de cromatică, de claritate, de capacitățile cognitive ale elevului, de starea sa emoțională, de sensibilitate, de vârstă. Consider că atenția și interesul elevului trebuie dirijate și educate pentru a se putea focaliza pe cât mai multe detalii. Posibilitățile de exploatare a imaginii la clasă sunt foarte numeroase, oferind instrumente de operare în exprimarea impresiilor create de o imagine, construind drumul de la imagine către text.

Când citește, elevul își imaginează cum arată personajele, locurile în care se desfășoară acțiunea sau peisajele descrise. Uneori chiar îl ajută să deseneze ceea ce vede cu ochii minții sau să creioneze prin cuvinte ceea ce vede.

Pentru exprimarea nuanțată a impresiilor create de o imagine este necesară capacitatea de producere a imaginilor artistice și a figurilor de stil, determinată de o bună înțelegere și însușire a acestora la nivel teoretic. Tehnica interogativă este de asemenea foarte importantă, întrebările productive ale profesorului sau chiar ale elevului ajutând la orientarea atenției și la ordonarea detaliilor semnificative. Plecând de la imagini este util să îi învățăm pe elevi să învețe, să înțeleagă și să participe.

Programa de limba și literatura română pentru Evaluarea Națională vizează și evaluarea competenței de „exprimare scrisă, respectiv de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare și în scopuri diverse”, la sfârșitul clasei a VIII-a elevii urmând să fie capabili: să evidențieze trăsăturile unui peisaj, obiect, persoană, într-o descriere de tip tablou sau portret; să redacteze texte cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la comunicarea concretă; să redacteze compuneri având ca suport o fotografie artistică, un tablou, o temă, pe baza unui plan conceput de ei.

În orice demers educativ de comunicare, centrat pe elev este importantă reînnoirea și diversificarea continuă a strategiilor didactice, care să ducă la obținerea din partea elevilor a unei participări active, motivante. Utilizarea imaginii la clasă este una dintre aceste metode care se îndepărtează de acțiunea rigidă și tradițională, punând accentul pe creativitate, comunicare și implicare activă.

Pe parcursul anilor de studiu, elevul se obișnuiește cu scrierea diverselor texte, respectând anumite condiții de redactare impuse, în funcție de vârstă, într-un mod corect și lizibil. Redactarea unui text scris este, pentru elev, o provocare, un prilej de căutări și descoperiri. Aici intervine rolul decisiv al școlii, de a facilita achiziția competențelor discursive. Dezvoltarea acestor deprinderi necesită însă timp și perseverență, realizându-se treptat, progresiv, întâi prin crearea unor faze scurte, a unor secvențe, apoi a unor texte ample, complexe.

În sprijinul abilității de a „citi” imagini, se pot desfășura activități bazate pe înțelegerea și discutarea imaginilor respective, referitor la tema abordată, la personaje sau aspecte ale tabloului, elemente specifice limbajului plastic (compoziție, cromatică) sau la relația cu textele pe care le însoțesc. Astfel de activități au rolul de a le dezvolta elevilor competențe de comunicare care să le faciliteze pătrunderea în diferite domenii ale cunoașterii, apreciind comunicarea artistică, dar și să se descurce în situații de comunicare obișnuite. Cum trăim într-o lume în care vizualul este omniprezent, capacitatea de a înțelege mesajele transmise prin imagini este foarte importantă.

Pregătirea necesară pentru a aborda lectura imaginii implică utilizarea unor strategii didactice de lectură a imaginilor. O posibilitate de citire a imaginilor o reprezintă benzile desenate. Acestea sunt agreate de copii și pentru că se referă, în același timp, la ideea de concret și la cea de fantezie. Benzile desenate, de obicei, dezvăluie o narațiune. Bulele de text sugerează ideea că povestirea se realizează pe baza dialogului și textul transmite vorbirea directă. Prin urmare, pe baza imaginilor, se pot evidenția personajele și se pot contura informații. Citirea benzilor desenate se referă la descifrarea alternativă sau chiar simultană a secvențelor de text și a imaginilor.

O altă modalitate de „citire” a imaginilor, într-un context interactiv ar putea fi și organizarea unei expoziții de fotografii, care se poate desfășura prin expunerea unor imagini în care apare elevul ca personalitate sau a unor fotografii realizate de acesta. Imaginea ne îndeamnă să discutăm, să aducem în prezent unele amintiri, ne determină să dezbatem anumite subiecte, să scriem. Imaginile transmit stări, idei și, în mod firesc, încep să se contureze discuții, întrebări și răspunsuri. Ele stârnesc reacții, atitudini concretizate în participarea elevului la activitate. Este bine știut faptul că elevii nu se simt confortabil să vorbească despre ei înșiși, vizând propria identitate. Însă atunci când sunt îndemnați să realizeze o narațiune (singuri sau în grup) pornind de la un suport, precum o ilustrație, ei au posibilitatea de a-și dezvălui unele preocupări fără ca alți participanți la discuție să-și dea seama că vorbesc chiar despre ei, își dezvăluie,

astfel, o preocupare personală mai mult sau puțin conștientizată. În contextul actual al evoluției imaginii, fotografia trebuie să ocupe un loc important, pentru că dezvoltă creativitatea, comunicarea și permite, în același timp, activizarea, îmbogățirea vocabularului sau însușirea unor structuri lexicale și gramaticale.

Fiecare cadru didactic își poate adapta activitățile în funcție de obiectivele pedagogice stabilite, în funcție de nivelul elevilor, de particularitățile de vârstă și individuale, de interesul lor, de secvențele lecției. Aceeași activitate poate să se refere la toată clasa, la un grup mai mic de elevi sau să fie distribuită unui singur elev pentru focusarea efortului pe scris, oral, dramatizare, compunere etc.

Prin urmare, obiectivele unor astfel de proiecte vizează asigurarea unei predări integrate a literaturii și a celorlalte arte, a limbii și a comunicării, oferind competențe de receptare și producere a textului oral și a celui scris, precum și competențe de lectură și interpretare a imaginilor, competențe de producere și receptare a unui discurs argumentativ, destinat exprimării unei opinii.

Bibliografie:

1. Pamfil, Alina; Tămâian, Ioana, *Studiul limbii și literaturii române în secolul XX. Paradigme didactice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
2. Ciolan, Lucian, *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
3. Jonaert, Ph., Ettayebi, M., Defise, R., *Curriculum și competențe Un cadru operațional*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2010.
4. Hattie, John, *Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori*, Editura Trei, București, 2014.
5. Goia, Vistina, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000.

„NORIȘORUL ALINTAT” – O POVESTE DESPRE EMOȚII

Prof. Sima Roxana Mihaela
Prof. Popovici Raluca-Teodora
Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași

Cadrele didactice lucrează împreună cu o clasă formată din 12 elevi cu deficiențe asociate. Povestea a fost concepută pentru a putea să le prezentăm elevilor emoțiile într-o manieră plăcută, interesantă și ușor de înțeles. Așa cum bine știți elevii cu CES prezintă dificultăți în înțelegerea mesajului scris și a emoțiilor în general. De asemenea, mulți elevi cu CES prezintă și comportamente neadecvate, comportamente care nu sunt realizate neapărat cu intenție. Pentru a putea îmbunătăți capacitatea de a discerne pericolul și situațiile neadecvate social am creat această poveste care abordează următoarele teme: emoții, comportament adecvat, comportament neadecvat, prietenie, empatie, solidaritate. Povestea chiar dacă a fost concepută pentru această categorie de elevi poate fi abordată și de cadrele didactice din învățământul de masă. Imaginile atractive îi motivează pe elevi să citească și să descopere conținutul cărții. Varianta digitală a fost aleasă pentru ușurința cu care poate fi accesată și distribuită. Din punctul nostru de vedere această tematică este foarte importantă în dezvoltarea psihică și emoțională a elevilor, fie cu CES, fie tipici și acesta este motivul pentru care ne dorim să ajungă la cât mai muți profesori și elevi. Pentru accesarea acesteia este nevoie doar să aveți un dispozitiv, internet și să accesați link-ul următor: <https://www.storyjumper.com/book/read/132566532/626a7363b448a>.

Pentru persoanele care nu dețin un dispozitiv și internet la clasă adăugăm în acest fișier și imaginile poveștii pentru a putea fi printate și prezentate elevilor.

LECTURA DUPĂ IMAGINI – MODALITATE SPECIFICĂ DE INTERVENȚIE ÎN TERAPIA LOGOPEDICĂ

Prof. învă. preșcolar Șerban Ana
Grădinița Nr. 41 București, Sector 6

Există multe avantaje pe care lecturarea unei cărți le poate avea asupra dezvoltării unui copil:

1. *Dezvoltarea cognitivă* se referă la modul în care percepem și gândim despre lumea noastră cu referire la inteligența, raționamentul, dezvoltarea limbajului și procesarea informațiilor.
2. *Dezvoltarea empatiei* Când citim o carte, ne transpunem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatia putem identifica cu modul în care se simt. Copiii pot folosi, apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă propriile emoții și pe cele ale celorlalți.
3. *Înțelegerea profundă a lumii din jurul lor.* O carte ne poate duce oriunde: într-un alt oraș, într-o altă țară sau chiar într-o lume alternativă. Citind o carte, un copil află despre oameni, locuri și evenimente pe care nu le-ar putea învăța altfel. Acest lucru oferă copiilor o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și a culturilor care sunt diferite de ale lor. Construirea de relații mai puternice. Dacă un părinte citește cu un copil în mod regulat, atunci va dezvoltă, fără îndoială, o relație mai puternică cu ei.
4. *Dezvoltarea vorbirii* Prin lecturarea cărților, preșcolarii învață cuvinte noi pe care le utilizează în construcția de fraze noi.

Lectura oferă cadrului didactic oportunitatea de a avea un eveniment obișnuit și împărtășit, pe care atât el, cât și copilul îl pot aștepta. În plus, le oferă copiilor sentimente de atenție, dragoste și reasigurare, care sunt esențiale pentru educarea și bunăstarea. Care este importanța poveștilor în educația copilului?

Cititul împreună cu copiii poate ajuta la atragerea lor către cărți pentru totdeauna, respectul lor și îngrijirea lor. Avantajele lecturii cu copiii lor sunt:

- ❖ *Abilități literare îmbunătățite* Citind cu voce tare cu copiii mici, chiar dacă nu pot înțelege pe deplin ceea ce spui, le oferă abilitățile de care au nevoie atunci când încep să citească singuri. Le arată copiilor că citirea este ceva realizat prin concentrarea de la stânga la dreapta și că întoarcerea paginilor este esențială pentru continuare. Citirea copiilor chiar și în primele luni ale vieții poate ajuta la dobândirea limbajului și stimularea părții creierului care procesează limbajul. Vocabular mai extins Auzirea cuvintelor rostite cu voce tare poate expune copiii la o gamă de vocabular nou și fraze pe care poate nu le-au auzit altfel. Citind zilnic un copil, vor învăța cuvinte noi în fiecare zi. Concentrație mai mare. O citire regulată și consecventă poate ajuta la îmbunătățirea abilităților de concentrare a copilului. În plus, acesta va ajuta un copil să învețe să stea liniștit și să asculte pentru perioade lungi de timp, ceea ce îi va ajuta în școlarizarea lor.
- ❖ *Niveluri mai mari de creativitate și imaginație* Citirea unei cărți se bazează pe noi folosindu/ne imaginația pentru a ilustra personaje, pentru a vizualiza setările și mediul lor și pentru a ghici ce urmează. Trebuie să ne folosim imaginația pentru a învăța despre alți oameni, locuri, evenimente și vremuri. La rândul său, această imaginație dezvoltată duce la o mai mare creativitate .

Cunoscând că limbajul se dezvoltă în strânsă legătură cu gândirea și că o caracteristică a gândirii copilului la vârsta preșcolarității și a școlarității mici este orientarea concretă a acesteia, se recomandă ca activitățile de stimulare și dezvoltare a vorbirii să fie organizate pe un suport senzorial cât mai variat (obiecte naturale, mulaje, desene, ilustrații, tablouri, jetoane etc.).

Ca modalitate specifică de intervenție, ce corespunde obiectivelor terapiei logopedice și cu o mare eficiență informativ – formativă, se poate folosi lectură după imagini.

Astfel, lectura după imagini trebuie strâns corelată cu convorbirea, iar în cadrul unui sistem de activități, se combină cu memorizarea, audierea, povestirea, jocul didactic, etc. spre a putea solicita copilul în totalitatea funcțiilor limbajului.

În cadrul lecturii după imagini copiii sunt stimulați și învățați să vorbească cu ajutorul imaginilor. Pentru copilul care nu a învățat încă să citească, imaginile au valoarea textului scris. Acestea au avantajul că apropie copilul, în mod selectiv, de o anumită idee sau secvență din realitatea înconjurătoare.

Imaginile, ca modele ale realității sunt prezentate în raport cu anumite cerințe în cadrul activităților didactice, într-un cadru mai simplu sau mai bogat în detalii. Ele pun probleme care se cer intuite, descifrate, înțelese de către copii, iar apoi judecate și exprimate pe plan verbal și apoi din punct de vedere al acțiunii comportamental.

Cu cât o imagine este mai atractivă, mai colorată, care redă un anumit moment din ceea ce urmează a fi citit, cu atât prescolarul și apoi școlarul va fi mai curios să „citească”.

Imaginile au rol în stimularea lecturii de plăcere.

Orice ilustrație, tablou aduce noutăți prin conținutul lui, fie că este vorba de un aspect din realitatea înconjurătoare, încă necunoscut copiilor, fie că se înfățișează, în forme noi, unele aspecte cunoscute lor dinainte. Fiecare ilustrație sau tablou are menirea de a transpune copilul într-o lume a frumosului, pe care copilul trebuie să-l înțeleagă, să-l simtă și să-l exprime. Prin aceste aspecte, tabloul atrage copilul, îl face să gândească, stimulându-i totodată vorbirea. Exprimând cu voce tare constatările, aprecierile și judecățile sale, copilul își exersează vorbirea în direcția formării de propoziții simple, dezvoltate și fraze. El învață să gândească și să expună logic, legând cuvintele între ele în propoziții, acestea în fraze și mai departe într-o descriere sau analiză. Ilustrația, tabloul, în ansamblu și, mai ales, fiecare detaliu în parte, stimulează spiritul de observație al copiilor, antrenează operațiile de analiză și comparație. Ca urmare, copiii învață să pătrundă și să înțeleagă stările sufletești sau ideile exprimate cu ajutorul imaginilor.

Lectura după imagini solicită reprezentările copilului, experiența lui de viață, capacitatea de a folosi în mod independent cunoștințele dobândite în diferite ocazii referitoare la mediul social și natural. Trezirea interesului copilului pentru cunoaștere, în general, și pentru valorificarea cunoștințelor însușite anterior, se realizează, mai ales, prin calitatea imaginii prezentate, ceea ce impune o atenție deosebită în selectarea și prezentarea unor ilustrații adecvate intereselor și preocupărilor copiilor. Astfel imaginea devine un mijloc de comunicare cu ajutorul căreia se exersează gândirea și vorbirea corectă.

Prin intermediul imaginilor copilul primește un mesaj, se exprimă asupra lui, îl comunică. În acest scop copilul, înainte de toate, trebuie deprins cu “cititul” imaginilor, trebuie învățat să recunoască anumite simboluri picturale, pentru a descifra cuvântul, pentru a ajunge la mesajul transmis. În fața mai multor imagini, copilul care a învățat să le descifreze sensul și semnificația separată, se străduiește să descopere legăturile care le unesc pe toate, pentru a construi, într-o formulare proprie, dar și logică, o lume care va fi pentru el plăcută, atractivă și instructivă.

După ce copiii învață să lectureze imaginile, limbajul devine mai bogat, relațiile de comunicare mai active, atenția mai stabilă, inițiativa și independența în gândire mai prezente.

Se poate afirma că lectură după imagini este o activitate ce contribuie atât la formarea și exersarea limbajului pe toate nivelurile sale, cât și la antrenarea în același timp a personalității și sensibilitatea estetică și latura afectivă.

Ca modalitate specifică de intervenție în terapia logopedică, lectura după imagini se alătură altor metode și procedee care ajută preșcolarul, în cazul nostru să-și dezvolte limbajul.

Materiale ce pot fi utilizate-paletar logopedic / să învățăm să spunem L și R- cărți de joc etc.

EDUCAREA LIMBAJULUI CU AJUTORUL POVESTIRILOR

Prof. învă. preșcolar Șerban Andreea Maria

Grădinița cu Program Prelungit Cozia, Rm.Vâlcea, jud. Vâlcea

Copilul folosește vorbirea în fiecare zi, pentru a comunica propriile gânduri, pentru formularea cerințelor, trebuințelor, a bucuriilor, a necazurilor, în organizarea vieții și activității lui. Învățând limba, copilul dobândește mijlocul prin care poate realiza comunicarea cu cei din jur în forme superioare; iar pe măsură ce își însușește vorbirea, poate fi educat mai ușor. Cu ajutorul limbajului, în cadrul procesului instructiv-educativ, se realizează transmiterea cunoștințelor, lărgirea orizontului cu noi reprezentări.

Stimularea limbajului se realizează prin toate activitățile din grădiniță, dar nu prin toate reușim să facem conexiuni interdisciplinare. În mod concret, în cadrul activităților de educare a limbajului prin metoda conexiunilor interdisciplinare se aduce o contribuție esențială la precizarea, îmbogățirea și nuanțarea vocabularului copiilor printr-o serie de cuvinte și expresii noi, precum și la formarea unor trăsături morale pozitive.

Dezvoltarea limbajului cuprinde nu numai înțelegerea structurilor verbale și utilizarea lor în contexte imediate, ci și învățarea exprimării propriilor idei și sentimente. O asemenea învățare nu poate avea loc fără un model adecvat și inteligibil. Una dintre căile naturale în acest sens este spunerea sau citirea unor povestiri de către educatoare, care poate începe de foarte devreme, cu grupa mică.

Se pot construi diferite istorioare utilizând jucăriile copiilor, arătând una sau alta din ele pe măsură ce sunt menționate în povestire și executând anumite activități simultan cu descrierea lor verbală ori educatoarea poate alege o păpușă care-și povestește pățaniile sau un iepuraș ce le vorbește copiilor despre viața din pădure: cum foșnesc copacii, cum miroase totul a verdeață, cum trosnesc crenguțele sub picioare, cum ciripesc păsărelele; mai târziu, se poate renunța la jucării, utilizându-se doar imaginile reprezentative.

Pe măsură ce se derulează povestirea, educatoarea atrage atenția copiilor asupra expresiei personajelor prezentate, accentuează intonația și își modifică vocea atunci când redă replicile acestora. Imaginile, fie că sunt ilustrațiile cărții, fie ca sunt jetoane, trebuie prezentate copiilor doar câte una, pentru a nu atribui cuvintelor auzite o altă imagine decât cea indicată.

Poeziile, cântecele, poveștile și povestirile prin conținutul lor bogat și variat și prin limba frumoasă și expresivă ajută de asemenea educatoarea să sădească și să crească la copii dragostea pentru oameni buni, respectul față de cei mari, dragostea de mama, dorința de a fi ei viteji, curajoși, de a realiza o faptă măreață, de a lucra în colectiv, de a fi buni prieteni, cinstiți.

Vorbirea constituie deci un instrument de bază în formarea trasatorilor morale ale copiilor noștri, un mijloc de educație morală. Pentru a se dezvolta limbajul, trebuie să se cunoască și să se respecte particularitățile dezvoltării copilului de vârstă preșcolară.

Cunoașterea la copii de vârstă preșcolară se realizează la nivelul senzațiilor, percepțiilor și al reprezentărilor, întregul conținut cognitiv având un caracter predominant concret. La aceasta vârstă se observă o dezvoltare intensă a sensibilității analizatorilor și pe acesta bază o perfecționarea a capacității de reflectare a sistemului nervos.

În măsura în care percepția devine mai cuprinzătoare, mai exactă, mai variată și reprezentările copiilor sunt mai precise, mai clare, mai bogate în conținut. Gândirea operează cu materialul furnizat direct de senzații, percepții, reprezentări. Treptat, pe măsura lărgirii orizontului cu noi cunoștințe și pe baza dezvoltării limbajului, copilul poate să se ridice de la cunoașterea concretă senzorială, la cunoașterea abstractă, să opereze cu noțiuni, judecăți, raționamente. Odată cu dezvoltarea percepțiilor, a reprezentărilor și a gândirii se manifestă și alte procese psihice ca memoria și imaginația; la această vârstă, acestea au un caracter situativ, deoarece ele nu s-au deprins de acțiunea cu obiectele.

Copilul, între 3 și 5 ani, achiziționează de la 800-1000 de cuvinte până la aproape 3000 de cuvinte din vocabularul limbii române, ajungând în pragul școlarității, în jurul vârstei de 6 ani, la peste 3500-4000

de cuvinte din lexicul de bază, având posibilitatea de a comunica oral cu cei din jur, folosind schemele sintactice principale. E de reținut pentru noi că, așa cum subliniază specialiștii, semnificația cuvântului nu este constantă la această vârstă, ci se dezvoltă, se însușește progresiv, în mare măsură prin însuși folosirea limbajului.

Un rol important la îmbogățirea vocabularului preșcolarilor îl are familia de cuvinte. Este bine ca atunci când se întâlnesc în poveste, educatoarea să schimbe tonul pronunției pentru a fi ușor receptate de copii și totodată înțelese. De exemplu: “casă-căsuță”, copilul își imaginează o casă mai mică și frecvent vom întâlni în exprimarea lui: “Eu am desenat o căsuță.”. Cuvintele au fost pronunțate sacadat, iar silaba sau silabele comune cuvintelor respective au fost rostite mai tare. Aceste exerciții de vorbire s-au desfășurat de regulă după predarea unui basm, iar copiilor le-a dat satisfacție, întrecându-se unii pe alții. Pentru familiarizarea copiilor cu sinonimele, am organizat mai întâi jocuri și exerciții după modelul următor: am ales un cuvânt, iar copii au avut sarcina de a găsi și alte cuvinte care în linii mari să aibă același înțeles, după care am construit propoziții cu ele. Exemplu: zăpadă, nea, omăt.

Pe lângă faptul că oferă copiilor posibilitatea de a înțelege gândurile și sentimentele oamenilor, basmele și poveștile, prin folosirea cuvintelor și a imaginilor artistice, îi familiarizează pe copii cu structura limbii, cu bogăția formelor sale gramaticale, cu frumusețea și expresivitatea limbii și contribuie la dezvoltarea limbajului și gândirii acestora.

Poveștile/povestirile îi învață pe copii modul de folosire a vorbirii expresive, coerente, formându-le deprinderi de utilizare a elementelor lingvistice.

O condiție de căpătâi în dezvoltarea, activizarea și plasticizarea vocabularului o constituie calitatea textului ales pentru povestire. Experiența ne-a demonstrat excepționala valoare formativ-instructivă și emotional-afectivă pe care o au basmele, mai ales când poartă semnătura unor maeștri ai genului: Ion Creangă, Mihai Eminescu, Ioan Slavici, Barbu Șt. Delavrancea, Mihail Sadoveanu, din literatura română sau din literatura universală: Frații Grimm, H. Cr. Andersen, A. S. Puskin, M. Gorki, R. Kipling, A. de Saint Exupery.

Povestirile stimulează procesele cognitive și afective ale copiilor, contribuind la formarea trasaturilor de caracter și de voință, au valoare formativă. Pe aceștia îi impresionează conținutul. Ascultându-le, copiii își formează reprezentări și noțiuni despre dreptate, cinste, curaj și își dau seama de consecințele nefaste ale minciunii, lașității, prostiei și îngâmfwării.

Ascultând povestiri, cu vremea, în mintea și în tainele memoriei copilului se sedimentează figuri și fapte încărcate de un fond emotiv impresionant. Acesta formează un univers distinct de cel în care el trăiește fizic. Granița dintre cele două lumi este labilă, oscilantă. Tocmai aici se află terenul de contact, de interferență între narațiune și joc. De multe ori, pentru copil, narațiunea receptată devine pretext al jocului, „înscenare” de tip teatral. Povestea rămâne totuși o lectură plăcută și accesibilă pentru copii.

Bibliografie:

1. Preda Viorica, Pletea Mioara, Grama Florica,(2008), *Activitatea didactică din grădiniță*, București, Didactica Publishing House;
2. Slama, Cazacu, Tatiana, (1979), *Relațiile dintre gândire și limbaj în ontogeneză*, București, Editura Didactică și Pedagogică;
3. Stan, Liliana, (1994), *Cercetarea pedagogică și inovarea în învățământ*, Iași, Editura Spiru Haret;

ACTIVITĂȚILE DE LECTURĂ DUPĂ IMAGINI

Prof. Stamin Cristina Manuela
Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe” Craiova, jud. Dolj

Lectura după imagini este un mijloc prin care se realizează obiectivele educaționale în mod sistematic, organizat în detaliu, la care participă toți copiii grupei. Ele se pot organiza pe grupuri mici sau frontal, pe baza unor teme de interes comun și se pot desfășura fie sub forma lor tradițională, pe un singur domeniu, fie sub formă de activități integrate, cu caracter interdisciplinar.

Forma de lectură, cea mai accesibilă unui copil din grădiniță este lectura după imagini.

În grădiniță copilul dobândește prima experiență a vieții colective și, deși libertatea sa este dirijată, canalizată, el întâlnește mai puține constrângeri decât în mediul familial și se exprimă cu mai multă încredere și naturalețe.

Izolată, copilul realizează o lectură a imaginii, rezultată din alegeri succesive, aleatorii, neținând seama de alții iar creația sa este folosită personal și nu are sens decât pentru el. În grup, copilul realizează o lectură propriu-zisă a imaginii, iar creația sa dobândește un sens mai larg pentru că o poate comunica.

Împărtășind colegilor săi bogăția descoperirilor sale, el are nevoie de prezența acestora pentru a-și confirma ceea ce el percepe, simte și gândește, pentru că o activitate creatoare autentică nu poate fi realizată dacă ești izolat de lumea înconjurătoare, închis în tine. Aceasta nu se poate realiza decât în colectiv, în situații de comunicare și de schimb între indivizi angajați într-o activitate comună, îndreptată către obiective comune.

Rolul important în dirijarea activității copiilor îl are educatoarea prin modul de concepere, proiectare și conducere a lecturilor după imagini. Cu tact, cu răbdare și pricepere, educatoarea va dirija copilul nu numai spre intuirea și expunerea verbală a celor ilustrate, ci spre interpretarea lor, solicitând procesele gândirii: analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea.

Imaginile prezentate copiilor oferă diferite posibilități în privința dezvoltării gândirii și vorbirii:

❖ Stabilește legături între elementele compoziționale, între acțiunile redată.

Se știe că la vârsta preșcolară apar interesele intelectuale propriu-zise, copilul este preocupat de legătura dintre lucruri, de alcătuirea lor. Imaginea (tabloul) are calitatea de a prezenta copilului elemente compoziționale în strânsă legătură între ele, cum ar fi în lectura după imagini „Jocurile copiilor iarna”, care înfățișează un grup de copii făcând un om de zăpadă.

Pentru a se ajunge la forma finală, copiii au intuit acțiunile și personajele separat (un copil face bulgărele de zăpadă, altul construiește omul de zăpadă). Deși au fiecare sarcini diferite, personajele au același scop - construirea unui om de zăpadă, ceea ce favorizează legătura între elementele compoziționale. Același lucru se poate spune și despre celelalte personaje din tablou, care printr-o trăsătură comună se integrează în aceeași temă (se dau cu sania, patinează, schiază, se bulgăresc), jocurile de iarnă.

❖ Stabilește legături între conținutul tabloului și experiența de viață a copilului.

În lectura după imagini „Activitatea copiilor la colțul naturii”, copiii au reușit să asocieze acțiunile din tablou – îngrijirea plantelor, hrănirea peștilor din acvariu – cu activitatea lor de la colțul viu. Bogăția experienței lor s-a reflectat într-o lecturare amănunțită a tabloului și mai mult, analiza tabloului a fost completată cu acțiuni reale de îngrijire și de îmbogățire a colțului naturii.

❖ Interpretează acțiuni.

În această idee trebuie să excludem educatorul care consideră că adevărul este numai cel susținut de el și caută să-l impună copilului.

În lectura după imagini ”Toamna” există un grup compozițional al tabloului, format din doi școlari, un băiat și o fetiță, care merg pe aleea unui parc. Pentru stimularea gândirii divergente, educatoarea întreabă:

Unde credeți că merg școlarii? Educatoarea putea să se limiteze la un singur răspuns – „copiii merg la școală”, dar au existat și alte răspunsuri argumentate logic: „se întorc de la școală”, „se plimbă prin parc” etc.

La întrebarea De ce sunt veseli copiii?, răspunsurile vor fi diferite: „pentru că au luat nota 10”, „pentru că se plimbă prin parc”, „pentru că merg acasă”.

Copiii au asociat expresia feței cu anumite acțiuni, apar deci raționamente logice și personale, referitoare la mesajul transmis prin imagine. În această situație s-a mers în profunzime, urmărindu-se înțelegerea de către copii a interdependenței dintre general și detaliu, expresia fiind o reflectare a stării sufletești.

Eficiența acestor activități se datorează, în mare măsură, modului cum sunt formulate întrebările de către educatoare. Ele vizează tocmai unele aspecte, sunt mai cuprinzătoare și mai profunde, dau mai mult câmp de gândire și exprimare verbală copiilor, vizează mai mult aspectul cauzal, explicativ, determină răspunsuri, atitudini critice, argumente în susținerea unui punct de vedere. Importanța deosebită în înțelegerea și asimilarea cunoștințelor o au întrebările pe care le adresăm copiilor, de genul:

❖ Caută răspuns la întrebări care:

a) stimulează capacitatea de a stabili diferite legături între elementele tabloului și realitatea obiectivă.

În lectura după imagini cu tema „Iarna”, după ce se stabilesc elementele componente ale tabloului, se precizează că acțiunea se petrece în timpul iernii, și se adresează copiilor întrebarea: *După ce se vede că tabloul reprezintă anotimpul iarna?* Copiii reușesc, pe baza experienței proprii să observe că: pe stradă se văd sănii, copiii se joacă cu bulgări de zăpadă, casele sunt acoperite de zăpadă, la acoperișuri se văd țurțuri, etc

O situație similară se poate crea în aceeași activitate punând întrebarea *De unde a ajuns gheața la streșini?* Copiii vor răspunde că din cauza frigului, că a pus-o iarna, etc.

b) cer copiilor să motiveze diferite acțiuni.

Copiii caută explicația fenomenelor observate sau analizate, desprinzând legăturile cauzale, reale dintre fenomene și acțiuni. Astfel fenomenul creșterii și dezvoltării plantelor este motivat de copii în lectura după imagini „Activitatea copiilor la colțul naturii” – *De ce udă copiii plantele?* – Ca să nu moară. *De ce hrănesc copiii peștii?* – Ca să crească mari, etc.

Astfel copiii găsesc explicații, motivând acțiunile personajelor din tablou, prin raționamente simple, bazate pe experiența lor de viață, sau pe cunoștințele însușite anterior, găsind legături logice între acțiunea și scopul ei.

- c) Întrebări care cer să fie presupuse consecințele unor acțiuni ale personajelor ilustrate – *Ce s-ar întâmpla dacă n-am uda florile, n-am hrăni peștii, am scoate peștii din apă?, etc.*

Prin aceste întrebări, copiii sunt puși în situația de a gândi, de se exprima verbal, făcând abstracție de suportul intuitiv și bazându-se pe experiența proprie. Astfel se solicită gândirea divergentă iar copilul trebuie să găsească mai multe soluții la o anume problemă.

- d) Întrebări care stimulează capacitatea copiilor de a sintetiza. La întrebarea *De ce vedem în tablou mai mult culoarea albă?, Ce culori folosește pictorul în tabloul cu anotimpul toamna?’, De ce crengile copacilor sunt aplecate, toate într-o direcție?* copiii sunt puși în situația de a observa fiecare element din tablou și de a găsi elementele semnificative care să motiveze răspunsul și să caracterizeze atmosfera sau anotimpul (iarna este multă zăpadă, toamna întreaga natura îngălbenește, bate vântul, etc).
- e) Întrebări care solicită deducții. Raționamentul deductiv este în general mai puțin accesibil preșcolarilor dar când cerința nu are un caracter abstract, ei pot, cu ajutorul tabloului să facă deducții corecte. Analizând tabloul „Toamna, la cules de vie”, la întrebarea „*De unde știm că au fost harnici copiii?*” copiii vor răspunde că sunt multe coșuri pline cu struguri, că au rămas puțini struguri în vie, că sunt veseli, că așa sunt toți copiii, etc. Legătura dintre cantitatea de struguri culeasă, numărul de coșuri, lipsa strugurilor din vie sunt argumente ale raționamentelor, prezentate de copii.

Prezentând tabloul „Iarna”, copiii sunt întrebați după ce cunosc că este frig. Ei vor răspunde că văd țurțuri la streșini, este zăpadă mare, apa râului este înghețată, copiii sunt îmbrăcați cu haine groase.

Un moment special și foarte plăcut pentru copii este **găsirea unui titlu pentru tablou intuit**. Copiii se întrec în originalitate, găsind titluri mai mult sau mai puțin semnificative pentru ceea ce le sugerează acțiunile sau imaginile din tablou. Se va selecta împreună cu copiii titlul cel mai potrivit tabloului.

Pentru a evalua eficiența unei activități și pentru a pregăti următoarele se utilizează diferite modalități de verificare, sistematizare sau fixare a cunoștințelor și abilităților însușite de copii.

În cazul lecturii după imagini, se pot utiliza diferite fișe, probe orale, probe practice, caiete de muncă independentă, diferite alte auxiliare prin care putem să apreciem nivelul de cunoștințe asimilate, capacitatea copiilor de a opera cu ele în contexte noi, nivelul lor de exprimare verbală, de gândire.

Se poate concluziona că lecturile după imagini sunt un mijloc de dezvoltare multilaterală a copiilor, dar în primul rând ele constituie un mijloc important de dezvoltare a capacității de cunoaștere, și îndeosebi a gândirii și vorbirii clare, expresive.

Prin eșalonarea logică a activităților în planificarea calendaristică, ținând cont de nivelul grupei, interesele copiilor și posibilitățile materiale, copiii sunt stimulați să se angajeze direct în investigarea realității, în aplicarea practică a cunoștințelor dobândite.

Bibliografie:

1. Damșa, I., Toma-Damșa, M., Ivănuș, Z., (1996), *Dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii și în clasa I*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București

PUTEM CITI PRINTRE IMAGINI

Prof. Szin Diana
Școala Gimnazială „Maria Rosetti” București

Lectura este cea mai frumoasă activitate pe care o pot desfășura copiii și adulții deopotrivă. Cartea este puntea de legatură dintre realitate (obiectul concret, cartea) și imaginație (mesajul textului).

Încă de la cele mai fragede vârste, copiii descoperă lectura prin intermediul imaginii. Animalutele, peisaje, personaje din povești, toate acestea contribuie la dezvoltarea imaginației copilului reprezentând de fapt primele puncte de reper în creionarea mentală a posibilului mesaj transmis.

Se spune că o imagine valorează cât o mie de cuvinte. Și așa este! Sunt situații în care este mult mai simplu să ne orientăm după o imagine decât să citim tot felul de scheme sau sugestii ca atunci când trebuie să montăm o anumită piesă de mobilier sau să ajungem dintr-un loc în altul. Dar ce facem cu textele literare care odată cu trecerea timpului nu mai apar însoțite de imagini sugestive sau apar foarte puține? Reorganizăm, ar fi un posibil răspuns.

Lectura imaginii considerăm că ar trebui să ocupe un loc important în cadrul orelor de literatură de gimnaziu, deoarece se deschid punțile către alte discipline, oferindu-i-se elevului legături solide cu artele plastice.

În era tehnologiei elevii sunt tentați să citească din ce în ce mai puțin, iar propunerea unor activități de lectură a imaginii îi poate antrena și atrage. Exerciții utile de acest gen pot fi promovate mai ales în etapele de prelectură, respectiv postlectură.

În etapa de prelectură se poate pleca de la inserarea unor imagini reprezentative care să surprindă elemente cheie din textul care va fi supus lecturii și realizarea de către elevi a unui scurt text narativ în care să "povestească" textul care va urma prin intermediul imaginilor prezentate. De exemplu, înainte de a studia textul "Câinele istet" de Cezar Petrescu se pot atașa următoarele imagini reprezentative: un câțel, un restaurant, mese, muncitori, farfurii, clopoțel. Folosind fiecare dintre imaginile date, elevii vor fi determinați să creeze o poveste. La final, aceștia își vor citi compozițiile și vor observa dacă și colegii au ales aceleași idei în prezentarea unui posibil fir narativ. Abordând metoda predicției, profesorul va citi textul suport și le va cere elevilor să confrunte ideile din textul creat de ei cu cele redată de către narator. Este un exercițiu creativ care este pe placul elevilor, deoarece îi transformă în mici scriitori.

În etapa de postlectură, profesorul poate opta pentru lectură a imaginii prin analogie cu textul studiat. Se poate pleca de la un tablou în care să fie surprins un peisaj, o persoană, o situație etc. care ar putea fi comparată cu anumite elemente întâlnite în textul suport. De exemplu, în etapa de postlectură a textului "Câinele istet" de Cezar Petrescu se poate opta pentru o imagine în care apar doi câini care stau la pândă în fața unei măcelării (unul mare, altul mic, cel mare puternic, fioros, cel mic naiv, dar cu o privire isteasă). O primă sarcină de lucru se poate cere compararea imaginii cu textul studiat stabilind prin intermediul diagrame Venn asemănările și deosebirile. O altă sarcină ar putea fi realizarea unei narațiuni prin adăugarea altor imagini sau doar a unor elemente care să surprindă o posibilă întâmplare. Și acest exercițiu este menit să dezvolte creativitatea și originalitatea elevilor.

Tot în etapa de postlectură ar fi utilă o activitate de realizare a unei note de jurnal însoțite de o fotografie/un desen care să completeze informațiile transmise. De asemenea, pentru a sintetiza o anumită idee ne putem folosi și de emoticoane prin intermediul cărora să formulăm morala textului.

După prima lectură a unui text, în cadrul susținerii unei inspecții pentru obținerea gradului didactic II, la clasa a VII-a, după parcurgerea textului „Două loturi” de Ion Luca Caragiale am propus elevilor următoarea sarcină de lucru : ” *Precizați ce momente ale operei sunt surprinse în imaginile de mai jos ale filmului „ Două loturi” în regia lui Aurel Miheș din 1957.*”

Există multe activități utile pentru elevi prin care profesorii îi pot atrage către lectura imaginii, în paralel cu lectura textului dezvoltându-le creativitatea, sporind atenția acestora și oferindu-le accesul către interdisciplinaritate.

„VESTITORII PRIMĂVERII”

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRAT

Prof. înv. preșcolar Văduva Elena
Școala Profesională „C-tin Argetoianu”, comuna Argetoaia, jud. Dolj

Nivel: II (Grupa mare)

Tema anuală de studiu: Când/cum și de ce se întâmplă?

Proiect tematic: „Primăvară, bun venit!”

Subtema: „Vestitorii primăverii”

Domeniul experiențial: Domeniul Limbă și Comunicare

Tema activității: „Tabloul primăverii”

Mijloc de realizare: Lectură după imagini

Domenii de dezvoltare vizate:

- cultivarea interesului și plăcerii pentru „citirea” imaginilor;
- dezvoltarea operațiilor gândirii (analiză, sinteză, comparației), a atenției voluntare și a spiritului de echipă și competiție.

Dimensiuni ale dezvoltării:

- curiozitate, interes și inițiativă în învățare;
- finalizarea sarcinilor și a acțiunilor;
- mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;
- mesaje orale în diverse situații de comunicare;

Comportamente dobândite/ Obiective operaționale:

- manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi;
- integrează ajutorul primit, pentru realizare sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți;

- Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui;
- demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmarea valorificării ideilor, emoții, semnificațiilor etc.;
- demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii;
- respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare;
- demonstrează extinderea progresivă a vocabularului;

Strategia didactică

Metode/procedee: conversația, explicația, problematizarea, exercițiul, povestirea

Resurse materiale: steluțe, tablou cu început de primăvară, jetoane, simboluri de primăvară: ghiocei, rândunele, fluturi, flori, crenguțe înmugurite, CD.

Forme de organizare: frontală, individuală

Forme de evaluare: continuă- formativă

Locul de desfășurare: sala de grupă

Bibliografie: „Curriculum pentru educație timpurie”, Ministerul Educației Naționale, București, 2019

Desfășurarea activității

1. *Moment organizatoric:* în vederea bunei desfășurări a activităților de învățare au loc: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului, asigurarea unei atmosfere de lucru adecvate, pregătirea materialului didactic.
2. *Captarea atenției* se realizează prin audierea cântecului „Vine, vine primăvara”, apoi sunt enumerate caracteristicile primăverii.
3. *Reactualizarea cunoștințelor.* Ca să vă amintiți cât mai multe despre anotimpul primăvara, vom juca jocul „Simbolul primăverii”. Zâna primăverii v-a trimis un coș cu surprize (siluete: ghiocei, rândunele, flori, fluturi, crenguțe înmugurite). Copiii extrag din coșuleț câte un simbol al primăverii pe care îl vor descrie. Se prezintă copiilor câteva ghicitori, la care ei trebuie să găsească răspunsuri.
4. *Anunțarea temei și a obiectivelor.* Educatoarea anunță copiii că a expus tabloul cu tema „Tabloul primăverii” pe care va trebui să-l analizeze bine, să descrie elementele componente și tot ce știe despre anotimpul primăvara.
5. *Dirijarea învățării.* Copiii primesc steluțe cu cele cinci tipuri de întrebări: „Ce?”, „Cine?”, „Unde?”, „Când?”, „De ce?” – Explozia stelară. Fiecare copil din cei cinci își alege câte 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile astfel organizate contemplează tabloul cu tema „Primăvara a sosit” și formulează

în grup cât mai multe întrebări, timp de 5 minute pe fond muzical în surdină. După expirarea timpului, copiii revin în semicerc în jurul tabloului iar liderul fiecărui grup comunică rezultatele – întrebările elaborate împreună. Pentru a obține cât mai multe conexiuni între ideile descoperite, se stabilește ordinea adresării întrebărilor (ce?, cine?, unde?, când?, de ce ?). Pe rând, fiecare grup adresează întrebările celorlalte grupuri. Se aleg cele mai interesante întrebări, evidențiindu-se grupul care le-a elaborat.

6. *Obținerea performanței.* Propun copiilor ca și grupa noastră să realizeze un tablou al primăverii. Copiii vor alege imagini ce reprezintă aspecte de primăvară și le vor aplica pe un carton de culoare verde, astfel vor realiza și ei propriul tablou al primăverii.

7. *Obținerea feedback-ului.*

Joc de simulare: sunteți micii grădinară și trebuie să lucrați pământul, să sădiți flori, să le îngrijiți.

Brainstormingul: formulați cât mai multe propoziții referitoare la caracteristicile primăverii

8.. *Încheierea activității:* se fac aprecieri generale și individuale asupra modului de desfășurare a activității și a rezultatelor obținute. Copiii părăsesc sala pe ritmul unui joc de mișcare.

REPERE DIDACTICE PRIVIND REALIZAREA LECTURII DUPĂ IMAGINI LA CLASELE PRIMARE

**Prof. înv. primar, Vîrtic Lenica Matilda
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca**

Lectura după imagini este un mijloc prin care se realizează obiectivele educaționale în mod sistematic, organizat în detaliu, la care participă toți elevii clasei. Ele se pot organiza pe grupuri mici sau frontal, pe baza unor teme de interes comun și se pot desfășura fie sub forma lor tradițională, pe un singur domeniu, fie sub forma de activități integrate, cu caracter interdisciplinar.

La clasele primare lectura pe bază de imagini este o activitate de educare a limbajului specifică vârstei școlarilor datorită următoarelor particularități:

- atenție de scurtă durată;
- percepție nesistematică, izolată a unor elemente nesemnificative, incapacitatea de a recepta esențialul; de aceea este nevoia de activitatea de dirijare a învățătoarei;

- experiența de viață redusă.

Rolul important în dirijarea activității elevilor îl are învățătoarea prin modul de concepere, proiectare și conducere a lecturilor după imagini. Cu tact, cu răbdare și pricepere, învățătoarea va dirija elevii nu numai spre întuirea și expunerea verbală a celor ilustrate, ci spre interpretarea lor, solicitând procesele gândirii: analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea.

Lectura pe bază de imagini are două componente de bază:

- observarea directă a imaginilor;
- dezvoltarea capacităților de receptare și de exprimare a mesajelor.

Observarea directă a imaginilor se realizează prin perceperea organizată și dirijată de către învățătoare a imaginilor pe baza analizei, sintezei și a generalizării datelor din imagine. Perceperea se realizează prin metoda conversației, pornind de la elementele cunoscute de elevi, de la experiența cognitivă. Componenta verbală a activității se realizează concomitent cu perceperea imaginilor: școlarii trebuie să analizeze imaginile, să le descrie, să le interpreteze și să le compare, folosind un limbaj propriu. Materialul intuitiv are un conținut variat și duce la dezvoltarea gândirii acestora.

Activitatea de lectură după imagini are ca scop următoarele:

- dezvoltarea capacităților intelectuale;
- dezvoltarea proceselor psihice;
- exersarea și îmbunătățirea deprinderilor de exprimare corectă și fluentă;
- dezvoltarea unor trăiri afective, morale și estetice.

Cadrul didactic va selecta materialul intuitiv astfel încât să satisfacă următoarele cerințe:

a. Sub aspect tematic:

- să corespundă programei, fiind accesibil și interesant;
- să asigure realizarea obiectivelor cognitive și afective;
- să îndeplinească cerințe didactice: claritate, vizibilitate, accesibilitate, atractivitate;
- să aibă valoare estetică.

b. Din perspectiva scopului didactic:

- să asigure unele reprezentări corecte;
- să contribuie la exersarea capacității de comunicare orală prin prezentarea unor acțiuni, prin prezentarea unor relații între personaje;

- să aibă dimensiuni corespunzătoare pentru a permite analiza și compararea elementelor componente, să permită perceperea fără dificultate a imaginii.

La lectura pe bază de imagini nu trebuie folosite multe imagini pentru a nu dispersa atenția copiilor. Ilustrațiile trebuie să fie studiate în prealabil de către învățătoare pentru a alcătui un plan de întrebări și planul de idei la care vrea să se ajungă. Planul de întrebări trebuie să dirijeze atenția copiilor spre perceperea elementelor semnificative. Întrebările trebuie formulate în așa fel încât să conducă la concluzii parțiale și finale. Ele trebuie să creeze situații-problemă, să aibă funcții cognitive și educativ-formative și trebuie să fie: clare, precise, accesibile, să nu sugereze prin „da” sau „nu”.

Răspunsurile copiilor trebuie să fie, de asemenea, clare, precise, corecte, concise, să fie o formulare conștientă bazată pe înțelegerea aspectelor principale ale ilustrației.

Structura activității pe bază de imagini presupune:

1. Organizarea activității

- pregătirea sălii: aerisire, așezarea mobilierului ca ilustrațiile să fie vizibile pentru fiecare copil;
- pregătirea și așezarea materialului intuitiv în mod corespunzător;
- așezarea copiilor în mod optim.

2. Desfășurarea activității conține următoarele secvențe:

a. Introducerea în activitate - prin anunțarea temei, prezentarea imaginilor și pregătirea pentru perceperea acestora. În această secvență se pot folosi mai multe procedee pentru captarea și menținerea atenției copiilor. Este recomandabil să se folosească elemente-surpriză ca imagini aflate pe stativ/tablă acoperite sau întoarse, dezvăluindu-se la momentul potrivit. Se poate înția o convorbire, se pot utiliza poezii sau ghicitori. Folosirea unor păpuși creează dispoziții afective optime pentru desfășurarea activității, determină motivația copiilor din moment ce în cazul unor participări active se pot juca cu jucăriile respective.

b. Perceperea/intuirea ilustrațiilor- prin analiza, descrierea, compararea și interpretarea acestora, prin convorbirea dintre învățătoare și elevi și prin prezentarea concluziilor parțiale la care se ajunge. După acest prim contact cu imaginea, învățătoarea dirijează perceperea tabloului către planul central, apoi către planul secundar. În perceperea fiecărui plan, elevii trebuie să identifice componentele, să le denumească, să enumere, să relateze acțiuni, să descopere relații, cauze și efecte, să evalueze până se ajunge la concluzia finală.

c. Finalizarea conținutului principal al imaginilor și sinteza finală.

Cea mai frecventă și mai plăcută formă de concluzionare este povestirea prin care se relevă semnificația ansamblului. După sinteza finală se poate cere elevilor să dea un titlu semnificativ pentru fiecare ilustrație.

3. Încheierea activității- constă în integrarea noilor cunoștințe în sistemul celor asimilate anterior și asigurarea retenției.

În realizarea activității de lectură după imagini ne vom ghida după următorul algoritm:

- intuirea inițială, nedirijată, a tabloului – elevii formulează enunțuri indicând ceea ce văd, fără a se urmări încă ordonarea logică a ideilor – este un brainstorming care favorizează emiterea unor păreri care vor trebui argumentate pe parcursul intuirii dirijate; profesorul lasă elevii să formuleze enunțuri despre elementele intuite;
- observarea dirijată a tabloului – planul întâi, mai apropiat, apoi planul al doilea, al treilea etc.; învățătorul are rolul de a dirija moderat acțiunea de intuire a tabloului, elevii fiind dirijați în a observa elementele de detaliu ale fiecărui plan;
- realizarea sintezelor parțiale după intuirea dirijată a fiecărui plan al tabloului și „culegerea” informațiilor oferite de elevi despre planul intuit, trecerea de la particular la general, de la analiza detaliată la construirea ansamblului;
- sinteza finală – ordonarea, cu ajutorul profesorului, a ideilor emise despre fiecare plan al tabloului, realizarea unei imagini globale, sintetizatoare, care să ajute elevii în formularea concluziilor;
- stabilirea titlului tabloului – profesorul îndeamnă elevii să utilizeze formulări sugestive, care contribuie la activizarea vocabularului, la dezvoltarea gândirii abstracte a elevilor.

Propun câteva activități, având ca suport o imagine:

- activități de identificare: a se prezenta, a prezenta pe cineva, a ilustra etc.
- descriere: inventariere, clasificare, reformulare, rezumare, comparare, definiri de culori etc.
- activități care presupun folosirea imaginației: situare în timp, spațiu, dialogare, observare, invenție etc.
- povestirea: a exprima idei, a convinge, a polemiza, a chestiona, a confrunța, a judeca, a critica etc.

Imaginile prezentate elevilor oferă diferite posibilități în privința dezvoltării gândirii și vorbirii:

- Stabilește legături între elementele compoziționale, între acțiunile redată.

La vârsta școlară mică apar interesele intelectuale propriu-zise, copilul este preocupat de legătura dintre lucruri, de alcătuirea lor. Imaginea (tabloul) are calitatea de a prezenta elevului elemente

compoziționale în strânsă legătură între ele, cum ar fi în lectura după imagini „Jocurile copiilor iarna”, care înfățișează un grup de copii făcând un om de zăpadă. Pentru a se ajunge la forma finală, elevii au intuit acțiunile și personajele separat (un copil face bulgărele de zăpadă, altul construiește omul de zăpadă). Deși au fiecare sarcini diferite, personajele au același scop - construirea unui om de zăpadă, ceea ce favorizează legătura între elementele compoziționale. Același lucru se poate spune și despre celelalte personaje din tablou, care printr-o trăsătură comună se integrează în aceeași temă (se dau cu sania, patinează, schiază, se bulgăresc), jocurile de iarnă.

- Stabilește legături între conținutul tabloului și experiența de viață a copilului.

În lectura după imagini „Activitatea copiilor la colțul naturii” elevii au reușit să asocieze acțiunile din tablou – îngrijirea plantelor, hrănirea peștilor din acvariu – cu activitatea lor de la colțul viu.

- Interpretează acțiuni. În lectura după imagini „Toamna” pentru stimularea gândirii divergente, la întrebarea învățătoarei *Unde credeți că merg școlarii?* au existat răspunsuri argumentate logic: „se întorc de la școală”, „se plimbă prin parc” etc. La întrebarea „De ce sunt veseli copiii?”, răspunsurile pot fi diferite: „pentru că se plimbă prin parc”, „pentru că merg acasă” etc.”

Elevii au asociat expresia feței cu anumite acțiuni, apar deci raționamente logice și personale, referitoare la mesajul transmis prin imagine. Eficiența acestor activități se datorează, în mare măsură, modului cum sunt formulate întrebările de către învățătoare. Ele vizează tocmai unele aspecte, sunt mai cuprinzătoare și mai profunde, dau mai mult câmp de gândire și exprimare verbală elevilor, vizează mai mult aspectul cauzal, explicativ, determină răspunsuri, atitudini critice, argumente în susținerea unui punct de vedere. Importanța deosebită în înțelegerea și asimilarea cunoștințelor o au întrebările pe care le adresăm elevilor, de genul:

- Întrebări care stimulează capacitatea de a stabili diferite legături între elementele tabloului și realitatea obiectivă. De exemplu, în lectura după imagini cu tema „Iarna”, după ce se stabilesc elementele componente ale tabloului, se precizează că acțiunea se petrece în timpul iernii, și se adresează elevilor întrebarea „După ce se vede că tabloul reprezintă anotimpul iarna?”. Elevii reușesc, pe baza experienței proprii, să observe că pe stradă se văd sănii, copiii se joacă cu bulgări de zăpadă, casele sunt acoperite de zăpadă, la acoperișuri se văd țurțuri etc.
- Întrebări care cer elevilor să motiveze diferite acțiuni. Elevii caută explicația fenomenelor observate sau analizate, desprinzând legăturile cauzale, reale dintre fenomene și acțiuni. Astfel fenomenul creșterii si

dezvoltării plantelor este motivat de copii în lectura după imagini „Activitatea copiilor la colțul naturii” – De ce udă copiii plantele? (Ca să nu moară.) De ce hrănesc copiii peștii? (Ca să crească mari etc.). Astfel, elevii găsesc explicații, motivând acțiunile personajelor din tablou, prin raționamente simple, bazate pe experiența lor de viață sau pe cunoștințele însușite anterior, găsind legături logice între acțiune și scopul ei.

- Întrebări care cer să fie presupuse consecințele unor acțiuni ale personajelor ilustrate (Ce s-ar întâmpla dacă n-am uda florile, n-am hrăni peștii, dacă am scoate peștii din apa? etc.) Adresând astfel de întrebări, elevii sunt puși în situația de a gândi, de a se exprima verbal, făcând abstracție de suportul intuitiv și bazându-se pe experiența proprie. Astfel se solicită gândirea divergentă, iar copilul găsește mai multe soluții la o anumită problemă.

- Întrebări care stimulează capacitatea elevilor de a sintetiza. La întrebările *De ce vedem în tablou mai mult culoarea albă?*, *Ce culori folosește pictorul în tabloul cu anotimpul toamna?* *De ce crengile copacilor sunt aplecate, toate într-o direcție?* elevii sunt puși în situația de a observa fiecare element din tablou și de a găsi elementele semnificative care să motiveze răspunsul și să caracterizeze atmosfera sau anotimpul (iarna este multă zăpadă, toamna întreaga natură îngălbenește, bate vântul, etc).

- Întrebări care solicită deducții. Analizând tabloul „Toamna, la cules de vie”, la întrebarea „De unde știm că au fost harnici copiii ?” elevii vor răspunde că sunt multe coșuri pline cu struguri, că au rămas puțini struguri în vie, că sunt veseli, că așa sunt toți copiii etc. Legătura dintre cantitatea de struguri culeasă, numărul de coșuri, lipsa strugurilor din vie sunt argumente ale raționamentelor prezentate de elevi.

- Un moment special și foarte plăcut pentru copii este găsirea unui titlu pentru tablou intuit. Elevii se întrec în originalitate, găsind titluri mai mult sau mai puțin semnificative pentru ceea ce le sugerează acțiunile sau imaginile din tablou. Se va selecta împreună cu elevii titlul cel mai potrivit tabloului.

Pentru a evalua eficiența unei activități și pentru a primi feed-back se utilizează diferite modalități de verificare, sistematizare sau fixare a cunoștințelor și abilităților însușite de elevi. Se pot utiliza diferite fișe, probe orale, probe practice, caiete de muncă independentă, diferite alte auxiliare prin care putem să apreciem nivelul de cunoștințe asimilate, capacitatea elevilor de a opera cu ele în contexte noi, nivelul lor de exprimare verbală, de gândire.

Putem concluziona că lecturile după imagini sunt un mijloc de dezvoltare multilaterală a elevilor, dar în primul rând ele constituie un mijloc important de dezvoltare a capacității de cunoaștere, și îndeosebi a gândirii și vorbirii clare, expresive.

Bibliografie:

1. Damsa, I., Toma-Damsa, M., Ivanuş, Z. *Dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii și în clasele primare*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1996, pag.68.

CARTE ȘI LECTURĂ UN PAS SPRE CULTURĂ

Bibliotecar Zestroi Simona
Liceul Tehnologic Nr. 2 Târgu Jiu, jud. Gorj

Cartea reprezintă o scriere tipărită, legată sau broșată într-un volum, așa acum găsim definiția ei în dicționarul general al limbii române. De la apariția primelor mesaje, povești, zicători transmise de generații prin viu grai, iar mai apoi la tăblițele de lut, papirusuri, însemnări grafice pe pielea animalelor, pe pietre, în peșteri și scrierea pe hârtie, omul a fost preocupat mereu de cunoaștere și evoluție. Inventarea tiparului de către Gutenberg în secolul al XV-lea a făcut mai accesibilă cartea, deși colecțiile de cărți, adică bibliotecile nu se găseau decât la curțile regale, la oamenii bogați, lăcașuri de cult, școli și universități. În secolul al XX-lea când au fost tipărite cărțile cu coperte din hârtie mai ieftină, cartea a devenit accesibilă și oamenilor obișnuiți care au început din ce în ce mai mult să lectureze.

Cuvântul lectură descris în dicționar provine din latinescul „lectura”, care înseamnă citire. Decodificarea semnelor scrise ce formează un text, precum și descifrarea mesajelor sau a informațiilor ce sunt comunicate capătă semnificația de a interpreta un text. O lectură particulară reprezintă ceea ce citește un elev în afara manualelor școlare. Pentru ai atrage pe copii către lectură trebuie să îi coordonăm și să-i însoțim să călătorească imaginar pe tărâmurile de basm, unde pot cunoaște personaje uimitoare atât reale cât și fantastice, unde forțele binelui înving întotdeauna forțele răului și unde pot descoperii o lume fascinantă. Citindu-le copiilor din aria lor de interes: eroi din desene animate, mașini, prințese, zâne, dinozauri etc. îi captivează, iar lectura devine o activitate plăcută și atractivă.

Lectura joacă un rol important în dezvoltarea tuturor oamenilor, dar mai ales pentru cei aflați la început de drum, când este esențial să îi încurajăm să afle ce este lectura și să înțeleagă că prin lectură își pot dezvolta cunoașterea despre această lume. Pe copii îi putem forma și educa prin lectură. Mai mult, înainte ca cei mici să învețe să citească și să scrie, timpul petrecut în jurul cărților îi ajută să-și dezvolte elemente de bază, precum capacitatea de a vorbi, a înțelege, a asculta, a urmări și creiona. Pe măsură ce copilul crește, descoperă legătura dintre sunete și cuvinte, dintre cuvinte și reprezentarea lor grafică, dintre litere, cuvinte și propoziții. Cititul, împărtășirea poveștilor, discuțiile despre animale, plante, personaje întâlnite în cărți, ajută la dezvoltarea timpurie a copilului în numeroase moduri.

La vârste fragede cititul îl familiarizează pe copil cu sunetele și intonația vocii, promovează dezvoltarea creierului și imaginația, îl învață despre lumea din jurul său, îi dezvoltă vocabularul, îi stârnește curiozitatea, îl determină să înțeleagă schimbările, îi creează emoții puternice, îi reține atenția pentru un interval de timp ajutând la concentrare, îi dezvoltă abilități sociale și de comunicare, îl învață să aprecieze cărțile.

La vârsta școlară mică, lectura are un rol determinant în acumularea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor în dezvoltarea imaginației, care mai târziu se va transforma în creație. De aceea, chiar din clasele mici elevii trebuie motivați să citească, respectând preferințele lor și particularitățile de vârstă și psihice. Literatura de specialitate ne arată că motivația și preferința lecturii se efectuează prin următoarele aspecte: cognitiv (prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitatea cotidiană), educativ (lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice) și formativ (lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a creației, a capacității de exprimare corectă și expresivă).

Copilul apropiat de vârsta adolescenței caută în cărți răspunsul la frământările sufletești, caută modele, exemple de urmat, oameni care să-i impună dragoste și respect, care să-i arate cum să se comporte în viață. Astfel adolescenților trebuie să le recomandăm cărți cu un mesaj pozitiv în care eroii să fie optimiști, încrezători, perseverenți, veseli, ambițioși, inteligenți.

În ciclul gimnazial, dar mai ales în anii de liceu, elevii dobândesc cunoștințe ce contribuie semnificativ la dezvoltarea culturală. Cultura generală nu se asigură prin învățarea conținuturilor științifice din cărțile de specialitate, nici prin răsfoirea revistelor, nici prin citirea ziarelor sau articolelor din paginile de socializare, ci doar prin lecturi reconfortante.

Pasiunea pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a doi factori educaționali (școala și familia) ce presupune dorință, răbdare, perseverență, voință. După cum aminteam în rândurile de mai sus, familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale și morale. Școala are menirea de a forma elevul, de al călăuzii pe drumul cunoașterii, de a-l dezvolta competențe și abilități pentru lectură astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții.

Consultarea revistelor, enciclopediilor, dicționarilor, ghidurilor, albumelor, studiul cărților reprezintă forme concrete de împlinire a curiozității, plăcerii și nevoii spirituale. Studiul cărților de către elevi este o acțiune dificilă și de durată ce impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către educatori, învățători, profesori de toate specializările cât și de bibliotecari.

Secolul XXI a venit cu o varietate de atracții, atât tehnologice (calculatoare, internet, telefoane, smartphone-uri, jocuri, jucării inteligente), cât și comerciale (filme, Mall-uri, emisiuni TV, festivaluri etc.) ce determină ca timpul alocat lecturii să scadă din ce în ce mai mult, atât în rândul copiilor, dar și al adulților. Majoritatea elevilor au ajuns să citească din „constrângerea” notei ce urmează a fi înregistrată pe filele catalogului la disciplina limba și literatura română. Prin urmare, menirea noastră este să-i învățăm pe elevi să citească de plăcere, să înțeleagă textul citit, să facă o analiză complexă a textului. Dacă profesorul găsește o strategie adecvată de a comunica cu elevul, el poate să îl determine pe acesta să citească din plăcere. Trezirea interesului pentru lectură se realizează prin prezentarea cu iscusință a cărții ce poate fascina și determina elevul să își dorească să descopere o lume ce îl poate conduce cu ușurință către un succes în viață.

Pentru a crea un ambient cât mai plăcut și pentru a stimula receptivitatea și curiozitatea elevilor, cadrele didactice trebuie să pornească de la imagini prezentate în diferite materiale didactice: cum ar fi: planșele, desene, picturi, filmulețe sau pur și simplu de la citirea unui fragment din textul ce urmează să fie lecturat. De asemenea, este foarte important ca fragmentul ales să fie cât mai captivant, astfel putem da sarcini elevilor: selectarea anumitor imagini vizuale, auditive, selectarea paragrafelor unde sunt prezentate personaje pozitive/negative etc. toate acestea fiind în conformitate cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

Dar cum poate fi atras elevul mai mult de carte, decât atunci când pășește peste pragul unei uși ce îl conduce spre un univers al cunoașterii. Vizitele elevilor la bibliotecă reprezintă pătrunderea lor în lumea

cărților, unde ei își pot alege ce carte doresc. Dintr-o clasă de elevi ce vin în vizită la bibliotecă, aproximativ 75% sunt atrași de acest loc magic, cercetează spațiul, răsfoiesc pagini și împrumută cărți. Primele cărți solicitate de către elevi sunt de regulă, ultimele apariții editoriale din ceea ce este promovat în mass-media. Cu o abordare a domeniului de interes prezentat de elev, dar și cu o prezentare captivantă, bibliotecarul îl poate îndruma către alte cărți ce tratează aceeași temă și care se regăsesc în lecturile suplimentare recomandate vârstei. Revenirea lor în bibliotecă și solicitarea altor cărți pe aceeași temă sau alte domenii de interes reprezintă o atracție către lectură.

Expozițiile de carte organizate în bibliotecă sau în sălile de clasă cuprind cărți despre o anumită temă. Simpla imagine a copertei unei cărți poate fi atractivă pentru a da un imbold la lectură. O altă atracție către lectură poate fi vizita la Târgurile de carte, unde putem să ne întâlnim cu autori, cu edituri, participăm la prezentări de carte, vânzări de carte, comunicare, social-media și campanie pro-lectură.

Prin natura sa, școala are ca scop educarea și formarea personalității elevului. Desigur, școala are rolul de a pune bazele formării unei culturi, iar procesul este de lungă durată și trebuie să continue pe parcursul întregii vieți. Și cum altfel putem realiza autoeducația, decât prin... lectură.

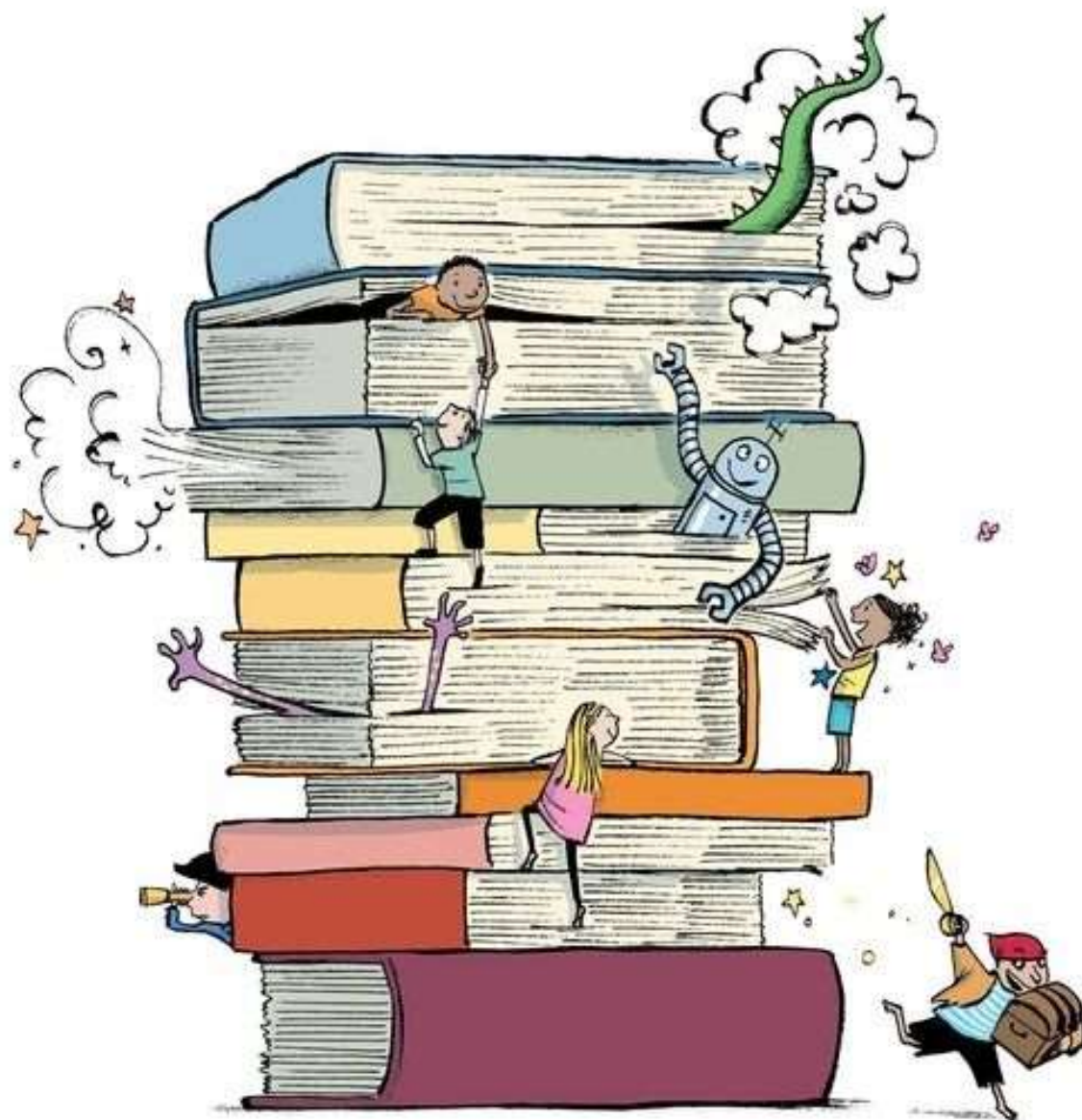

Bibliografie:

1. Breban Vasile, *Dicționar general al limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1997
2. Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, 2005
3. Stanciu Ilie, *Copilul și cartea*, Editura Didactică și Pedagogică, 1958
4. <https://lecturacentral.wordpress.com/b-avantajele-lecturii/>
5. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Citire>

Partea II – lucrări premiate

Ciclul primar

WBO 2018 Illustrations © Joe Berger

MARELE PREMIU**Ciocănel Antonia, clasa a IV-a****Școala Gimnazială „Nestor Urechia” Bușteni, jud. Prahova****Prof. înv. primar Cornea-Duțu Silvia****CARTEA DE VIS**

Cerul e un voal înmuiat în cerneală. Mă pregătesc de culcare. Mama îmi spune cu voce domoală că îmi va citi o poveste. Vocea ei caldă mă trimite într-o lume fermecată. Povestea se întâlnește cu visul...

Zăresc o scară făcută din cărți ce se pierde printre nori pufoși. Fiecare carte este o treaptă, iar eu mă grăbesc să o urc. Din cotorul primei cărți, „Comoara din insulă”, apare Jim Hawkins. Îmi întinde o hartă și mă îndeamnă să găsesc comoara pe care el o caută îndelung. Iubesc aventurile, așa că străbat rândurile printre castele cu turnuri colorate, balauri furioși, sultani care îmblânzesc șerpi, monstruleți verzi. Îl întâlnesc și pe Micul Prinț!

La trezire, înțeleg fericită că adevărata comoară este imaginația noastră.

Premiul I**Tourayfy Samara, clasa pregătitoare A****Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța****Prof. înv. primar Croitoru Corina****CE IESE DINTR-O CARTE?-ZÂNA**

Din cartea mea iese o zână într-o rochie strălucitoare și care poartă stelute prin părul lung. Când zboară printre paginile cărții își ridică bagheta și face o vrajă peste povestea ei. Înaltă încet prin zborul ei toate literele și cuvintele din cartea cu povești, iar în aer le colorează cu petale de flori așa: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo și violet. Face un curcubeu din cuvinte și îl prinde de cer, apoi toate personajele pot să îl vadă. Eu stau cu cartea în maini și o privesc cum zboară prin jurul lor.

Premiul I

Vîrlan Andreea, clasa a II-a
Liceul Teoretic Cruglic, raionul Criuleni, Republica Moldova
Prof. Musienko Irina

CE IESE DINTR-O CARTE?

Eu am citit aseară o carte mare cu povești. Din carte ieși un copac în care creșteau cărți. Lângă el murmura un izvor cu cuvinte cristaline. Dacă îți potoleai setea trăiai veșnic. Din ea mai ieși un fluturaș mic care s-a dus la pom și lectură o carte. Un pic așteptă și zise:

- Mi-e trist fără prieteni.

Copacul îi zise în grabă.

- Să citești toate cărțile mele. Astfel vei trăi veșnic în armonie cu toți prietenii tăi. Fluturile n-a așteptat mult, a sorbit nectarul și a început să se împrietenească cu toate personajele din cărți.

Premiul I

Dârlea Tania Cristiana, clasa a IV-a B
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
Prof. înv. primar Zegrean Anca Maria

CE IESE DINTR-O CARTE?

Atunci când deschid o carte să citesc, mă imaginez ca fiind personajul principal despre care se povestește. Îmi imaginez fiecare acțiune relatată în carte ca și cum totul s-ar petrece în acele momente.

În timp ce răsfoiesc paginile cărții eu mă transform într-un animal poeză, într-o fetiță năzdrăvană, într-un super erou, într-un robot sau într-o prințesă și lista poate continua la nesfârșit.

Mintea mea zburdalnică începe să asocieze lucrurile din împrejurul meu cu lucrurile despre care citesc, iar imaginația mea asociază locurile din poveste cu locurile cunoscute de mine.

Când închid cartea încerc să rămân în minte cu cuvintele frumoase, imaginile de basm și lucrurile minunate care se petrec în jur.

Citind mult devii înțelept!

Premiul I

Roiu Maria Lavinia, clasa a IV-a
Școala Gimnazială Gâdinți, jud. Neamț
Prof. înv. primar Năstasă Nadia-Alina

CE IESE DINTR-O CARTE?

Cum bine știți, o carte este ... o carte! 30, 50 sau chiar și peste 100 de foi, lipite bine la cotor, cu coperte colorate și cartonate uneori. Ar fi corect să afirmăm că dintr-o carte nu pot ieși omuleți, roboți și aventurieri. Nu pot ieși doi prieteni buni, o fată cu părul auriu, dragoni și tot felul de monstruleți.

Dar oare acest lucru este de-a dreptul imposibil? De fapt pot ieși toate acestea și multe altele, dar nu toți le văd. Nu îți trebuie abilități speciale, ci doar imaginație. Încet vei descoperi că fiecare carte e, de fapt, o nouă lume.

Citind, trăiesc tot felul de emoții, călătoresc în locuri necunoscute, dar sunt în siguranță. De aceea, cartea îmi va fi mereu prieten drag!

Premiul II

Orez Albert, clasa a III-a
Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța
Prof. Lăutaru Dumitra-Laura

CE IESE DINTR-O CARTE?

Era odată un teanc de cărți cu scrisul de aur și pe măsură ce citeai mintea devenea bibliotecă. Erau multe personaje de smarald.

Acestea se jucau și intrau în diferite cărți de povești. Matilda nepăsătoare a intrat într-o altă poveste din care nu a mai ieșit. Acolo era un izvor de înțelepciune în care râurile cristaline ca diamantul curgeau line. Celelalte personaje au încercat să o elibereze, dar n-au reușit. Fata captivă a auzit niște zgomote: un sat era amenințat de un balaur. Și-a transformat cunoștința în putere, iar cu puterea cărților a învins dragonul.

Ea s-a dus pe o cărare de aur până la o poartă care s-a deschis. Toate personajele s-au bucurat că Matilda a văzut ceva incredibil.

Premiul II

Tule Raluca Andreea, clasa: a III-a
Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor
Prof. Moraru Olimpia

MUNCA ADUCE VICTORIE

Alina, Magda și Daria au vrut să escaladeze un munte de cărți. Muntele avea trepte. Fiecare treaptă ascundea personaje de poveste. Daria a întâlnit-o pe Capra cu trei iezi. Magda aproape să cadă leșinată când a dat nas în nas cu ursul din poveste și cu lupul care o mâncase pe Scufița Roșie.

Nu puse bine piciorul pe o altă treaptă a muntelui că Alina se și întâlni cu Albă ca Zăpada, cu Lizuca și Patrocle și Nică cel cu pupăza, stătea cocoțat pe ramura copacului.

Eu am luat frânghia unui pirat, am azvârlit-o spre vârful muntelui. Am escaladat în grabă și am fluturat steagul victoriei.

....Am glumit, am citit mai repede decât ele și am terminat de citit toate cărțile.

Premiul II

Cărmăzan Cristina, m clasa a III –a B
Liceul Teoretic „Ioan Buteanu” Șomcuta Mare, jud. Maramureș
Prof. înv. primar Buhai Maria Ioana

CE IESE DINTR-O CARTE?

Ce poate ieși dintr-o carte? Eu zic: aventură, dramă, bucurie, râsete, lacrimi, dragoste.

Dacă citești o carte de povești vei întâlni multe personaje reale, dar și imaginare. Unele dintre ele te pot învăța lucruri frumoase, iar altele te vor plimba într-o lume supranaturală. O carte de aventuri te va face curios și vei putea da frâu liber imaginației. Te va învăța să ai curaj să încerci experiențe noi.

De fiecare dată când citesc o carte o povestesc prietenelor mele pentru ca împreună să ne bucurăm de învățăturile transmise de personaje. Fără cărți viața noastră ar fi lipsită de bucurie.

Premiul II

Gordiciuc Robert-Alexandru, clasa a III-a B
Școala Gimnazială Nr. 169 București, Sector 6
Prof. Mureșan Gabriela

CE IESE DINTR-O CARTE ?

Dintr-o carte poate ieși orice. De la pirați obsedați de comori, delfini vorbitori și roboți care fac teme, până la un monstru cu mâini mov. Ideile acestea ciudate și amuzante sau înfricoșătoare vin din mintea autorului.

Sunt multe feluri de cărți: interesante, haioase, triste, frumoase. Unele cărți sunt plictisitoare la început, dar cu cât citești mai mult, cu atât mai interesante devin.

Acum, sunt sută la sută sigur că o să fiți șocați după ce vă spun un lucru incredibil. În toată lumea există peste o sută cincizeci de milioane de cărți! Și da, ați auzit foarte bine.

Deci, nu mai stați pe telefoane și apucați-vă de citit! Vă așteaptă o mulțime de cărți!

Eu citesc!

Premiul III

Coman Miruna, clasa pregătitoare
Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța
Prof. Jurubiță Mirela

ZÂNA CEA BUNĂ

Într-o seară, dintr-o carte a ieșit în camera unui băiețel o zână cu puteri magice. Avea părul lung, negru, ochii mari și un zâmbet larg. Purta o rochie roșie și pantofi de cleștar.

Albert avea șase ani și se temea să meargă la școală fără mama. Se rătăcea mereu în școala uriașă, cu multe clase și cu o mulțime de elevi gălăgioși. Zâna cea bună s-a gândit să îl ajute și i-a lăsat un clopoțel argintiu. De câte ori avea să sune din clopoțel, Albert primea curaj și inima nu-i mai bătea așa de tare.

Ce bine este să întâlnești o zână!

Premiul III**Marica Iris, clasa a IV-a A****Școala Gimnazială Nr. 169 București, Sector 6****Prof. Bughianu Loredana****CE IESE DINTR-O CARTE?**

Duminică am fost în vizită la mătușa mea, care locuiește într-o casă veche, cu încăperi înalte și mari. Curiozitatea m-a condus într-o cameră plină cu cărți. Uimită, m-am așezat în fotoliul imens și comod. În jurul meu se auzeau șoapte. În scurt timp am observat că nu eram singură. Eram înconjurată de personaje mistice, de pitici, prințese, prinți și de o armată întreagă care aștepta cuminte lângă fereastră. O zână prietenoasă s-a oferit să îmi prezinte toți prietenii ei. M-a luat de mână și împreună am zburat până sus, în vârf. Am reușit să îi cunosc pe toți.

Totul era minunat. Am promis să îi vizitez mereu și să le aduc prieteni noi.

Premiul III**Moisă Diana, clasa I****Școala Gimnazială Nr.1 Nucet, jud. Bihor****Prof. înv. primar Petrusse Carla****CE IESE DINTR-O CARTE?**

Este o zi însorită de primăvară. Ariana este în camera ei și se uită la televizor.

Deodată se aude ceva din bibliotecă. Ariana se îndreaptă spre bibliotecă și este uimită de ceea ce vede. Dintr-o carte a ieșit un dragon, din altă carte o prințesă, de pe raftul de sus au sărit un roboțel, un explorator și un pirat. Fetița este uimită, dar și speriată în același timp.

Aceștia vin spre ea liniștind-o, spunându-i că sunt prietenoși și ar vrea să o invite în lumea lor prin portalul magic. Dragonul o ia în spinare și o poartă peste toate ținuturile din povești. Ariana este încântată de ceea ce vede.

Soarele apune și Ariana trebuie să se întoarcă acasă.

Premiul III

Tănăselea Bianca, clasa a II-a A

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, jud. Cluj

Prof. Mureșan Dalia Sorina

CE IESE DINTR-O CARTE?

Dintr-o carte iese o lume întreagă cu dinozauri, copii, roboți, monștri, prințese și pirați.

Dar este foarte important să învățăm ceva din cartea citită. De exemplu, din „Scufița Roșie” am învățat să nu vorbim cu necunoscuții, din „Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici” am aflat că nu e bine să luăm nimic de la străini...

Când începem să citim o carte, credem că va fi plictisitoare, dar apoi intrăm și noi în lumea personajelor și am vrea să nu se mai termine.

Este așa de uimitor că niște simple cărți vechi și pline de praf te pot duce într-o lume de basm, o lume la care visai sau poate la care nici nu te-ai fi gândit.

Este minunat să citești și vă recomand asta!

Mențiunea I

Costache Ines Annemarie, clasa a IV-a

Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița

Prof. Ivașcu Angelica

CE IESE DINTR-O CARTE?

Cartea este prietena mea.

În serile răcoroase de vară sau în cele petrecute la căldura șemineului, iarna, cărțile îmi țin companie. Cu ochii minții ajung pe munții cu creste înzăpezite, pe plajele cu nisip fin în căutarea unor comori îngropate adânc de pirații vremurilor apuse, în case obișnuite, alături de copii de vârsta mea care trec prin momente plăcute sau nu, pe târmuri unde omul nu a pus piciorul, locuite de dragoni și zmei înfiorători împotriva cărora luptă viteji neînfricați care salvează prințesele din captivitate. Călătoresc în jurul lumii, întâlnindu-mă cu personaje care mi-au făcut copilăria atât de frumoasă: Fram, ursul polar atât de iubit de copiii care veneau la circ, Sofie, robotul cu suflet, Ronia, viitoarea căpetenie a tâlharilor,

Dolittle doctorul la care vin cu încredere toți bolnavii din balta mocirloasă, Denis, băiatul cu rochie, pasionat de modă și de fotbal.

Uneori, noaptea, am impresia că personajele ies încet, stau de vorbă, amestecă întâmplările, iar spre dimineață se întorc la loc în cărțile lor.

Citește cu drag! Vei descoperi o lume fascinantă!

Mențiunea I

Telceanu Flavia Cristina, clasa I B

Școala Gimnazială Nr. 169 București, Sector 6

Prof. Popescu Cristina-Liliana

CE IESE DINTR-O CARTE?

Într-o zi, am citit mai multe povești și seara, personajele au prins viață. Din cărți au ieșit: un dragon, un pirat și niște omuleți fermecați.

Se făcea că pe un tărâm îndepărtat, trăiau niște omuleți fermecați. Ei erau păziți de un curcubeu care făcea oamenii fericiți.

Niște pirați care trăiau pe o corabie, au vrut să-l fure, pentru că ei nu cunoșteau fericirea. Au ajuns pe insulă. Omuleții magici au luat o picătură din magia curcubeului și au aruncat peste pirați. Aceștia au uitat îndată de ce au venit, fiind foarte fericiți.

De atunci sunt foarte buni prieteni!

Mențiunea I

Fălcușan Anda, clasa a IV-a A

Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca

Prof. Lucaciu Adriana-Livia

CE IESE DINTR-O CARTE?

V-ați întrebat vreodată ce iese dintr-o carte? Sinceră să fiu nici eu, dar haideți să aflăm!

Era o seară friguroasă de toamnă târzie, abia așteptam momentul meu de liniște. M-am cuibărit în pat și am deschis cartea. Începusem capitolul zece, căutam cheia pierdută.

Am auzit o voce ciudată și dintr-o dată, în fața mea a apărut un covor roșu, care se întindea de-a lungul munților. Urcam speriată, dar în același timp și entuziasmată de ce voi descoperi la finalul drumului. În vârful muntelui mă aștepta un pitic. Avea în mână un cufăr. Am întins mâna să-l iau, dar am simțit că tremur.

Mama mă trezea încetișor, era vremea de mers la școală. Oare la noapte voi găsi cheia pierdută?

Mențiunea I

Agapie Mayra Annes, clasa I C

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria, jud. Teleorman

Prof. inv. primar Achim Paula

CE IESE DINTR-O CARTE?

Omiduța Rita se trezi, dar era înfometată. În lipsă de hrană, și-a amintit că din gustoasele frunze se fac minunate pagini de hârtie pe care ar putea să le mănânce. Dar unde să găsească hârtie?

Tot gândindu-se, vede pe aleea blocului o fetiță care ținea foarte strâns la piept o carte.

- O carte? Își zise omida uimită! Dar nu prea văd atât de bine așa departe...nici nu știu din ce fel de frunze e făcută cartea...

Își dădu drumul din pom și ateriză fix pe cartea frumos colorată, apoi ajunse într-un loc plăcut, casa fetiței.

Văzând-o pe fetiță cu câtă nerăbdare citea, omida se hotărî să se transforme într-un fluture roz-mov, dar cititor.

Mențiunea II

Lucaci Natalia Maria, clasa a IV-a B
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
Prof. înv. primar Zegrean Anca Maria

CE IESE DINTR-O CARTE?

Minunata călătorie a început într-o bibliotecă.

Voiam să aflu ce iese dintr-o carte. Am luat o carte, am deschis-o și am început să văd tot felul de personaje care ieșeau din ea și un praf de stele, iar lângă el un nor cu idei. Mă uitam în sus de tot iar acolo se afla un vrej de fasole, mă ducea cu gândul la o altă poveste.

De fapt, ce ieșea din carte era o poveste, o aventură și o lume plină de magie și fantezie, unde erau: Hansel și Gretel, Cenușăreasa, Ariel și Prințul ei, Frumoasa și Bestia, precum și mulți alții...care formează o lume de basm.

Îmi place să citesc cărți deoarece cărțile bune mă fac să-mi pun întrebări!

Mențiunea II

Daj Anastasia, clasa I A
Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Petrila, jud. Hunedoara
Prof. Beciu Mariana-Lavinia

CE IESE DINTR-O CARTE?

A fost odată o fetiță care se numea Ariana.

De ziua ei a primit o carte și a început să o citească. Când a ajuns la ultima pagină a apărut o zână care a luat-o de mână și a dus-o într-un loc fermecat.

Acolo a văzut un teanc mare de cărți. Pe ele stătea un dragon auriu care păzea cărțile. Zâna a făcut o vrajă și a apărut o lumină puternică, violet.

Fetița a văzut cum dintr-o carte a ieșit o mână care voia să se joace. Era mâna personajului Gretel. Din altă carte a apărut o coadă de dinozaur care era din povestea „Dinozaurul verde”, iar din alta a ieșit un nor, din povestea „Regele norilor”.

Ariana a fost uimită că personajele ei preferate au prins viață. Le-a îmbrățișat și le-a spus că trebuie să intre în cărți, ca să le vadă și alți copii, atunci când vor citi cărțile. Apoi i-a mulțumit zânei, dar și dragonului auriu, care avea grijă de cărți.

Mențiunea III

Niță Daria Maria, clasa a IV-a

Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița

Prof. Ivașcu Angelica

CE IESE DINTR-O CARTE?

Multor copii le place lectura. Ei cer părinților să le cumpere cărți sau să meargă împreună la bibliotecă. Dar, există și copii care nu iubesc cartea și stau tot timpul cu ochii în calculator. Haideți să le facem ziua mai atractivă cu o carte bună!

„Ce e atât de interesant la o carte?” poate se întreabă ei. Poți întâlni un pirat voinic fugind cu comoara în mână, o fată cu părul auriu urcând spre culmi înalte, în căutarea Soarelui, un băiat încercând să găsească ceva cu binoclul lui. Oare ce mai putem găsi? Un robot care te face să râzi, chiar dacă face ceva copilăresc, un băiat care își ajută prietenul să intre în următoarea poveste, un extraterestru cu mâini lungi și purpurii ce caută ceva. Pe cine oare? Și, la final, dragonul fioros, dar cu suflet cald, este tare încântat de cartea cea nouă.

Ce ziceți? Încercați și voi o carte? Vă asigur eu, sunt mai interesantă decât jocurile video.

Mențiunea III

Pîrvu Izabela, clasa I

Școala Gimnazială Teslui, jud. Dolj

Prof. Mîrea Daniela-Constanța

CE IESE DINTR-O CARTE?

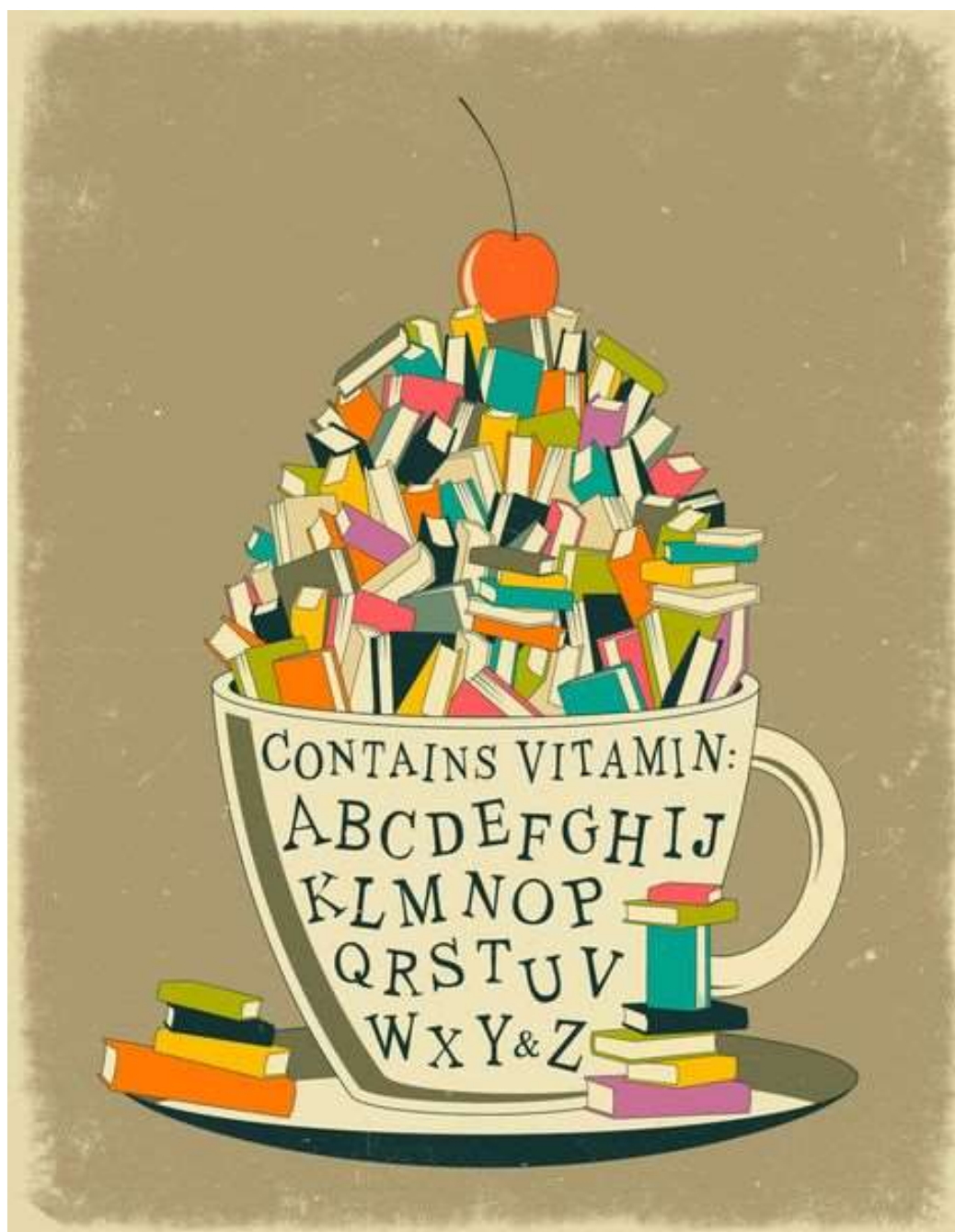
Eu sunt pasionată de cărți, îmi place mult să citesc și de aceea împrumut de la biblioteca foarte des cărți.

Azi am luat cartea Heidi, fetița munților. Am mers acasă și după ce am terminat temele, m-am așezat la citit.

Am citit până spre seară, când deodată am adormit. Eram într-o altă lume minunată, cea a cărților. Totul era construit din cărți. Din ele ieșeau tot felul de personaje, care se comportau ca noi, oamenii, aveau aceleași activități. Le-am întâlnit pe Albă-ca-zăpada, Cenușăreasa, Belle, Alice chiar și pe Heidi. M-au invitat la cofetărie, unde am servit o prăjită și am discutat despre cât de mult îmi place să citesc apoi am făcut o plimbare prin cele mai minunate locuri. Eram cea mai fericită!

Acum iubesc și mai mult cărțile.

Gimnaziu

Premiul I

Florian Andra-Amalia, clasa a VII-a C
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, jud. Cluj
Prof. Cristoreanu Corina

CIREAȘA DE PE TORT!

Era o dimineață senină de iulie. Doamna Hillary se trezise mai devreme pentru a termina de citit o carte. „Cât de mult regret că nu am citit în copilărie!” își spuse în sinea ei.

Înainte de a se cufunda în lectură, a luat un pliculeț aromat de ceai, l-a pus într-o cană cu apă fierbinte, apoi și-a apropiat ceașca de buze. Spre uimirea ei, a observat că în cană nu era ceai, ci o mulțime de cărți minuscule și o cireașă deasupra lor. Cât ai bate din palme, doamna Hillary s-a micșorat până a devenit cât o albină. Era în cană, înconjurată de tot felul de cărți pe care scria „Citește-mă și vei evada!”.

Au durat trei zile și trei nopți până a reușit să le citească pe toate, cuvânt cu cuvânt. Când le-a terminat de citit, cireșa i-a căzut în mâinile fine. A mușcat din fructul zemos și a revenit la dimensiunile normale. Și-a dat seama că citise în trei zile cât ar fi citit în toți acei ani.

„A fost cireșa de pe tort!” se gândi ea, zâmbind.

Premiul II

Onița Bogdan, clasa a VIII-a A
Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor
Prof. Onița Claudia Daniela

CIREAȘA DE PE TORT

Dragă Soare,

Îți scriu acum să-ți povestesc ce mai fac rudele tale de aici, de pe pământ: câmpiile, iarba, dealurile, copacii, munții, stâncile. Îți e dor de ele? Tu le mângâi cu razele tale, dar ești așa de departe, de aceea cu toții îți duc dorul. Vreau să ți spun ceva, ce o să te încante: m-am gândit să scriu despre ele într-o Carte, ca tu să poți afla despre ele, ba chiar să le spui despre cartea mea și celorlalte rude ale tale de sus: Doamnei

Luna și fiicelor ei Stelele. Cartea mea va fi o domnișoară elegantă și prietenoasă, care din mulțimea de rochii sclipitoare de dans și-a ales-o doar pe una gri. Asta e. Știu că dumitale nu-ți place culoarea gri, dar domnișoarei Carte, rochia cea gri i se potrivește de minune.

Și totuși, a ales să poarte și ceva mai colorat: sacoul. Își schimbă mereu sacoul, dar rochia gri rămâne aceeași. Eu știu că dumitale nu-ți place deloc culoarea gri (știu că te contrazici cu frații Nori și cu mătușa Furtuna... nici mie nu-mi tare plac ei, te prefer pe dumneata). De aceea poate vei considera cireașa de pe tort scaoul domnișoarei Carte, pentru că e mai colorat și mai are și imprimată ceașca de cafea, pe care o savurează adulții dimineața, când dumneata te pregătești să-ți îmbraci prima cămașă aurie.

Dar să știi că rochia cea gri o reprezintă pe domnișoara Carte și-i descrie modestia. Aici, pe Pământ, oamenii care o apreciază pe domnișoara Carte sunt oameni culți și educați. Eu sunt încă un copil. Nu m-am întâlnit de prea multe ori cu domnișoara Carte, dar știu că îmi va fi de mare ajutor pe tot parcursul existenței mele pe Pământ. Fiecare volan al rochiei gri vine cu învățături, povești, experiențe de viață, precum povestea despre rudele Domniei tale, pe care o las să ti-o prezinte. Dacă o să-mi spui că ti-a plăcut, Domnișoara Carte o să-ți pregătească și alte surprize.

Premiul III

Iosip Rebeca Veronica, clasa a VIII-a

Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu” Baci, jud. Cluj

Prof. Mărcășan Bogdan

CIREAȘA DE PE TORT

Era o zi frumoasă de primăvară când mama s-a răstit la mine, în inocența ei, reproșându-mi ineficacitatea actului lecturii. Nu putea să înțeleagă, sărmană mamă, de ce îmi place să citesc noutățile editoriale și nu ador exercițiile de gramatică care îmi pot aduce note mari. Am încercat zadarnic să-i explic leacul lecturii. Nici măcar comparația cu profilaxia pe care ea o recomandă bolnavilor din spital, nu m-a ajutat. Era mult prea încorsetată în sistemul ei materialist de gândire.

Mi-e dragă mamă, dar și cartea! Simt cum sufletul se ofilește sub puterea dogorătoare a lumii virtuale. El nu-și mai găsește seva existențială. Cât de plăcut este mirosul degajat de aburii unei cești de cafea, darămite cufundarea în briza lecturii! Cărțile au căldura lor, clocotind de viața condensată în

grafeme. Indiferența și răceala față de actul cunoașterii provoacă ceața densă a orbecăirii și căutării fără sens. Mi-e greu să trăiesc fără carte!

Cum nu i-aș fi răspuns mamei din Jenyy Acterian, dar ce rost avea să risipesc bogăția cărții pe toana de moment. M-a marcat acest Jurnal al unei fete greu de mulțumit scris de Acterian. A fost năucitor pentru experiența mea de adolescent.

Știam că toate cărțile trădează fațete ale realității cosmetizate sub lupa imaginarului, dar nu mi-am închipuit niciodată că oameni diferiți au trăiri, interese, conflicte similare în aceleași decade ale vieții. Parcă mă văd pe mine în autoarea care descrie momentele tensionate din familia ei la vârsta adolescenței timpurii. Însă, văd prin puterea condeiului autoarei și efemeritatea devenirii umane. Se așterne ca o urmă sentențioasă afirmația lui Acterian privitoare la puterea de a te bucura de cei apropiați chiar și atunci când ei nu te înțeleg. Am gustat din dulceața vieții descrisă în carte și încă resimt în chip nostalgic izul cireșei de pe tort, cum numesc eu Jurnalul unei fete greu de mulțumit. Am citit multe cărți în anii de gimnaziu, dar niciuna dintre ele, în ciuda bogăției conținutului lor nutrițional, nu a avut puterea transfiguratoare a acestui jurnal. M-am căutat și mă caut adesea în lumea actuală a unor referințe valorice contradictorii. Încerc să par normală într-o lume anormală, dar, dacă nu aș avea inteligența condensată în cărți, recunosc că m-aș simți vlăguită de sfaturile băgătorilor de seamă. Aș vrea să fiu și eu asemenea lui Jenny Acterian, să am puterea ei de detașare din anii tinereții, dar perspectivele viitorului mă coboară în lumea indiferenței. Dacă aș arde mai mult pentru carte, poate aș reuși să schimb lumea, să-i dau un gust plăcut, să pun cireșa pe tortul cu blat de zahăr ars. Dacă aș fi mai implicată, poate aș reuși să-i fac și pe alții să guste aroma de netăgăduit a cărților ziditoare de spirit. Dacă aș fi fost mai expresivă, poate te-aș fi convins și pe tine, cititor din lumea largă, să mi te alături în încercarea de a conserva cireșa de pe tort amenințată de umbra ignorantă a vânzătorilor de iluzii.

Mențiunea I

Dan Daria, clasa a VI-a

Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu” Târgoviște, jud. Dâmbovița

Prof. Zăhărăchescu Daniela

CIREAȘA DE PE TORT

Când îți zice mama: „Citește, Bădiță! Nu mai pierde vremea la portiță!” Tu îți dai ochii peste cap și vrei să te lase odat’ să îți faci tu singur veac, pe ulițele din sat.

Pentru astfel de copii am eu leac! Nu vă temeți, nu conține nici caimac, nici ochi de brotac, ci doar litere. Acestea sunt amestecate într-o ulcioară toate. Apoi-s lăsate să se odihnească, o lună, două și-o să crească. Din litere se fac cuvinte, iar din cuvinte fraze, să dea glas ideilor noastre. Frazele sunt inventariate în câte o carte. Se așază toate frumos, dar și cu folos!

Cărțile n-au dimensiui reale, sunt miniaturale. Dacă bei o cană pe săptămână, vei observa că îți va plăcea oricare carte ți-o dă mămica ta. Fie că-s ceasloave sau cărți de poezii, tu cu drag le vei citi.

Iar acum, pentru copiii care nu-s cumiți și nu ascultă de părinți... voi, peste cărți veți avea o cireasă pe care, dacă-o veți gusta, o să vă treziți că învățați peste noapte cum să vă comportați. Această cireasă are gust de carte, dar nu-i de bucate, ci de bune maniere, ca să vă ajute-n toate!

Aceasta-i rețata pentru sucul cu vitamine, care-i natural și conține doar litere!

Mențiunea II

Gheorghe Catinca, clasa a VII-a

Școala Gimnaziala Nr. 178 București, Sector 1

Prof. Milescu Raluca Mihaela

CIREAȘA DE PE TORT!

Cuvintele se amestecă în minte precum cubulețele de zahăr în cafea. Trag după ele imagini, trăiri, fantezii... însă tot ce văd ceilalți este o fată care privește în gol. La un perete, la o fereastră prin care se vede caisul înflorit. Pentru alții este doar un pom, pentru mine este o conversație cu un prieten. Sunt de neînțeles pentru ceilalți, nu și pentru cais. Nici pentru ceașca de cafea. Nici pentru bătrâna de la etajul unu care îmi zâmbește de parcă înțelege totul. Să fie un refugiu?!

Ideile mele nu vor să rămână fără glas. Îmi amintesc cu o tresărire că pot oricând să scriu. Să umplu spațiul din mine, dintre mine și ceilalți, să aștern cuvinte. Cândva, poate vor fi spuse. Să nu uit niciun cuvânt pe care l-am adus în mine, să nu pierd nicio clipă de inspirație.

Scriu, trăiesc, gândesc, încerc. Am vreun sens?!

Vocea blândă a vecinei mele de la etajul unu mă aruncă în brațele realității:

- De ce nu-ți mănânci tortul, drăguță?! Îmi plac atât de mult conversațiile noastre, dar trebuie să te hrănești. Ia măcar cireașa de pe tort!

Mențiunea II

Ioakeimidis Teodora, clasa a VI-a C

Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu” Cluj-Napoca

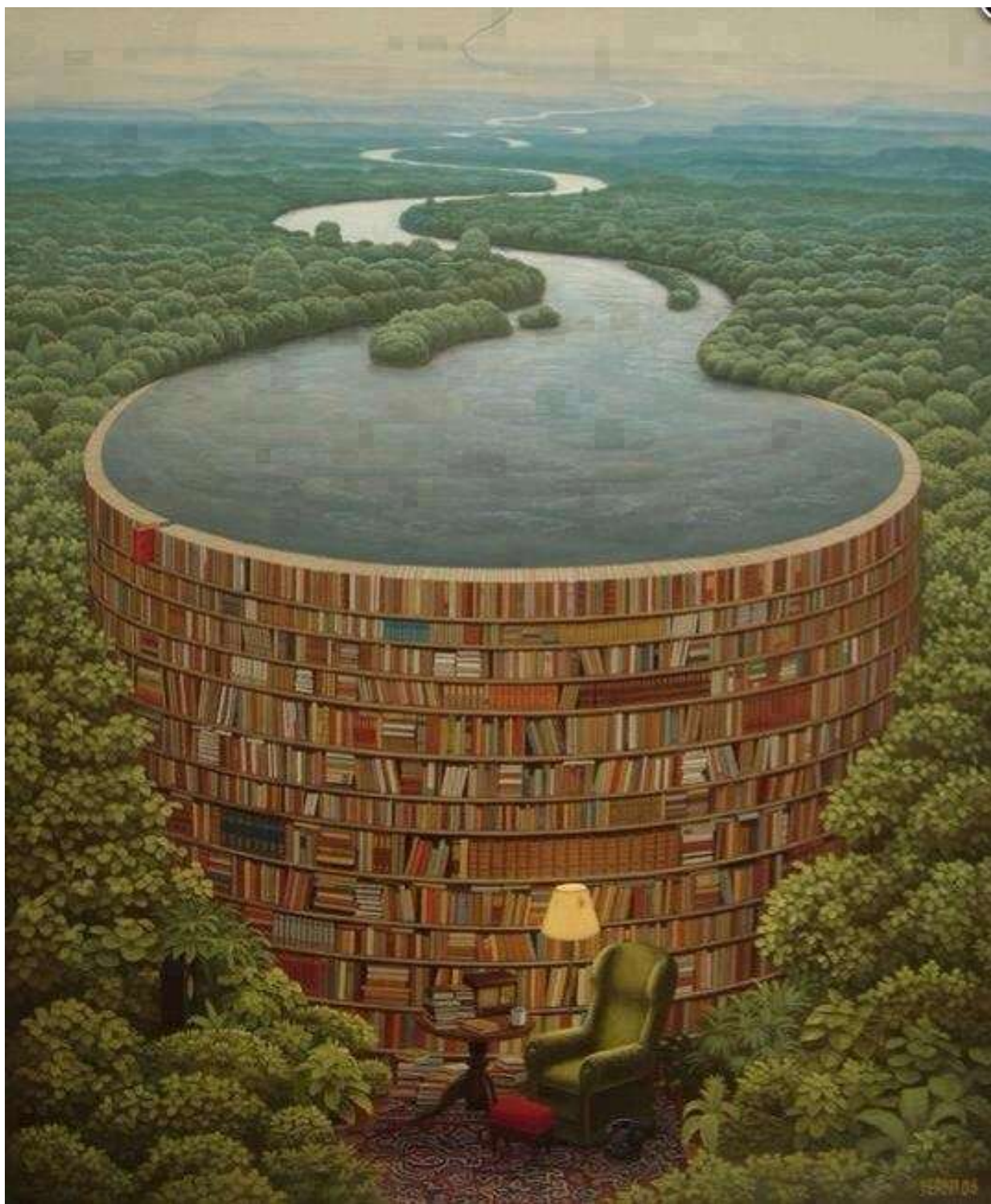
Prof. Pop Emilia-Alina

CIREAȘA DE PE TORT

Soarele apune și timpul fuge-ntr-una,
Dar cartea mă așteaptă și chiar îmi face cu mâna!
Stă așezată, cuminte și visează
La clipa când o voi deschide
Să-mi dea din a ei vrajă!
Cuvintele sunt prinse ca-ntr-un șirag imens,
Bogate-n vitamine și variate-n sens.
Le sorb ușor, cuprinsă de magie,
Iar lângă zei, acum, fac parte din mitologie!
Cât de frumos a fost! Vreau iar să sorb,
Cuvintele unei alte povești,
Despre pulbere de stele cerești!
Noaptea vine tiptil și-mi lasă pleoape grele
Dar aş mai sta puțin,
Să-i aflu eroinele...
O nouă zi, o altă poveste
Mi-arată timid cum Micul Prinț trăiește!
Purtată sunt pe leghe, de mări înverșunate
De Căpitanul Nemo, acum, iar luminate.
Încet, încet, devin un cititor de peșteră,
Iar Anibalector vine și mă sfătuiește!
Zilele curg, am poftă de citit,
Mi-e sete de cuvinte, nu-i vreme de irosit!

Carte peste carte, clădite-n straturi dulci,
Așteaptă acum discret,
Să vin să le degust!
Deasupra lor, în vârf, cu aroma ei gingașă,
Precum un tort imens, stă așezată o cireașă...

Liceu

Premiul I

Măgherușan Anda, clasa a XII-a

Liceul de Muzică „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

Prof. Tomi-Satmar Alina

AER

Aer, inspir și mă scufund la loc, cu ochii deschiși. Înot, mă silesc să n-am nevoie să mă-nfrupt din atmosfera contaminată. Depart de mal, cu lampa lângă mine, întinsă pe nisip, încep a-mi oculta ființa de superficial, căutând în abis definiția profunzimii. Mă uit la fiecare strop, care-mi intră-n ochi, curge-n suflet, și-mi inundă mintea. Șir după șir, capitol după capitol, apare simțământul, mi-e sete.

Aer, corpul mi-e slab; de s-ar hrăni ca duhul cu cuvinte... Detest să părăsesc lumea încă neexplorată, așa că mai stau. Trec prin zidurile ticsite de pahare cu apă ce-mi udă rădăcinile judecății. Încep să crească flori, încep s-apară fluturi și-ajung din nou prinsă în oglinda infinitului. Călătoresc pe-un fir alambicat, dincolo de ce se vede, cu oameni și lumi ce nu pot fi atinse decât cu rațiunea, cu voința, cu simțirea... un loc în care nu trebuie să urli pentru cei ce nu știu să privească și s-asculte, întotdeauna un refugiu.

Aer, l-am găsit pe cărarea de sub apă; în sfârșit! O lume nouă, lipsită de prejudecăți, în care pot să mă desprind de tot, pot să respir. Spiritul surâde, buzele se mișcă, ochii absorb picăturile și mintea se transformă.

Aer, pășesc timidă pe apa care-mi gâdilă tălpile; imposibilul trupesc, o înălțare a eului... așa simt eu lectura. Învăț să mă scufund, să-not, să mă hrănesc, să respir și să pășesc în fiecare zi, cu ochi schimbători, cu degete transpirate de emoții, iau ceașca cu ceai și citesc...

Premiul II

**Bogan Diana Lorena, Clasa a X-a
Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei, jud. Bihor
Prof. Rusu Inga**

(BIBLIO)POCALUL CUNOAȘTERII

Existența apare drept șerpuire veșnică într-un fluid opac ale cărui unde par line sau tenebroase. E mărginită de verdele originar al lumii, culoarea dintâi! Istoria multimilenară a umanității e toată în acest (biblio)pocal. Biblioteca - loc de refugiu, de retragere în sine. Colțișor intim, luminat obscur de lampă și decorat cu cărți, învăluit într-o armonie misterioasă. Cititul în această atmosferă este proces de autocunoaștere și iluminare spirituală. Citind, realizezi că limitele nu există, ci singur le impui. Limitele bibliotecii sunt învăluite în uitare, ilustrând limitele haosului protejat de cultură. Biblioteca e o cetate atent construită, impenetrabilă pentru vrăjmașii haosului, e izvorul cunoașterii universului. Ultimele cărți de pe raft par însingurate, acolo domnește ostilitatea surdă. Cărțile de jos pe care le atingem uneori, ținute în mâini cu orele sau răsfoite doar, par vii. Ele se unesc cu spiritul într-un ritual absolut.

Apa, elixir primordial și poțiune vitalistă devine element transcendent între dezvăluite prin citit. Esență a vieții, trebuie protejată și tăinuită într-un pocal încins de idei și vise. Efervescența spulberă portalul dintre dimensiunea noastră și planul oniric. Orice închipuire din această lume devine realitate în dimensiunea metafizică a iluziilor. Fiecare strop te transpune în alt tărâm, fiecare picătură transmite alte emoții.

Literatura lumii trebuie simțită, nu citită. Poezia trebuie trăită, nu numai (re)cită. Proza trebuie asumată, nu doar apreciată. Cuvintele goale anevoie cicatrizează rănilor. Avem nevoie de tâlcul cuvintelor din cărți. Cititul e terapie. Scaunul cititorului e acolo, gol, iar lumea e bolnavă. Cărțile sunt tot acolo, așteptând să-ți absoarbă lacrimile.

Ivașcu Leonard, clasa a XI-a
Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați
Prof. Melinte Mihaela

Mergând ușor pe firul apei
și stăbătând țări africane,
vestitul Nil se înconvoaie
deși nu-l udă nicio ploaie.

Aşa, călătorind spre zare,
de la izvor la revărsare,
el şerpuieşte ca o mreană,
spre Marea cea Mediterană.

Cu el călătoresc și eu
Dar doar citind, mereu, mereu.

Pe firul Nilului am mers,
Iar din lectură am cules
istorii despre vechi popoare,
clădite cu avânt și cu onoare,
crâncene lupte și războaie
așa cum apa se-nconvoaie.

Pe firul cărții eu am mers,
Și ea mi-a dat cu interes
povești cu zmei ciudați și zâne,

împărătestese căpcăune,
eroi în aură scăldați,
viteji și lupte între frați.

Cu basmele-am călătorit,
pe firul apei și-am privit
cum vrăjitoare nemiloase
au rupt prin vrăji periculoase
chiar legământuri de iubire
și râuri mari de fericire.

Prin cărți ca râuri ce au curs,
prin ochii mei umpluți de plâns,
captiv în marea de citit,
către Verona am plutit,
ca să cunosc tragic destin,
sau chiar să stau la un festin.

Shakespeare chiar el mi-a povestit
despre Romeo mult iubit
de-o Julietă-ndrăgostită
și despre băutura otrăvită.

Plutind pe râu chiar mai la vale
Cervantes mi-a ieșit în cale
Cu Don Quijote de La Mancha
și scutierul Sancho Panza.

Din cărți multe-s de povestit
căci firul apei nu-i oprit,
Dar stelele pe cer s-adună,
slabă-i lumina de la lună.

Corabia în care sunt e-o carte
care mă poartă spre departe,

în cele zări necunoscute
și orizonturi neștiute.

Vâslesc prin carte ca pe Nil,
cititul m-a făcut abil,
mi-a dat un rost și o speranță,
că doar cu multă cutezanță,
voi lectura cărțile multe,
și alții vor dori să-asculte,
câte povești am dobândit,
doară prin ceea ce am citit.

Mențiune

Darie Miruna Lucia, clasa a XII-a C
Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci, jud. Galați
Prof. Gavrilescu Dorica

PE FIRUL APEI

O lumină sclipi ciudat și apoi se stinse. Mi s-a părut. Poate, nu știu și totuși lumina străluci din nou, cu scânteieri aurii în noapte. M-am apropiat ușor și iarba umedă și deasă, mă îndemna să alunec ușor la vale. Luminița străluci și piciorul meu atinse apa. Degetele reci ale apei au șovăit, o clipă pe papucul meu din lemn și o senzație de liniște, curiozitate și dor mă cuprinsese. Am pornit cu luminița călăuză undeva, pe firul apei. Și apa torcea lin parcă o poveste și în jurul meu se împletea magia. Luna se ascunsese după un nor albastru de dor. Și nu eram singură. Zeci de zânuțe și spiriduși mă însoțeau pe firul apei cu lumini steluțe în mâini minuscule. De jur împrejur o pădure deasă și verde cânta cu mii de luminițe în păr. Și firul apei curgea și eu odată cu el.

Deodată piciorul mi se opri, papucii mei de lemn atârnav greu și atunci, apa mi i-a luat și i-a așezat ușor pe mal. Da acum pot să urmez mai repede luminița, piciorul gol călca apa, pădurea dansa și ființele acelea magice, mă încurajau să urmez firul apei. Și atunci am lăsat cuvintele să mă înconjoare ca o muzică. Și drumul apei, șerpuia lin cu undiri calde și eu pluteam pe pielea apei, ca într-o poveste, curtată de o luminiță încăpățanată. Încercam să prind luminița, cate tresărea veselă, râdea și îmi arăta calea de pe firul apei.

Și dintr-o dată zânuțele și spiridușii au început să cânte din flaute mici fermecate cântecul apei. Am simțit atunci, că mă apropii de ceva, aerul se subțiasă, stelele respirau ușor, apa devenise alburie, luminița oftă și un spiriduș micuț mă împinse în sus. Pluteam, pluteam împreună cu luminițe, spiriduși și zânuțe, iar apa îmi zâmbea. Dintr-o dată parcă firul se lățise despletit de degeteleverzi ale pădurii și am trecut parcă pe deasupra timpului ajungând, ajungând într-o bibliotecă. Firul apei îmi surâse blînd și cu o înclinare a mâinii îmi arată magia. Luminița mă însoțea strângându-mi ușor mâna. Biblioteca respira, cânta, vorbea și dansa. Parcă viața voia să fie trăită, în secunde și clipe lipite de timp. Cărțile trăiau pe rafturi o viață a lor proprie. Fiecare își ascundea comoara cu strășnicie. M-am oprit o clipă să respir împreună cu ele, să trăiesc în ritmul lor magic și atunci am înțeles miracolul. Zânuțele și spiridușii erau

de fapt cărțile care mi-au luminat calea pe firul apei pentru a ajunge în biblioteca magică, magică deoarece acesta este singurul lucru pe care trebuie să-l știu în viață, drumul spre bibliotecă.

Și l-am găsit urmând firul apei. Luminița s-a așezat cuminte, într-un lampadar în apropierea raftului. Un fotoliu din catifea verde cu luciri moi de timp, te invita să citești, să gândești, să visezi. O comodă roșie și o măsuță argintată te îndemnau să-ți inviți instinctul, să aleagă o carte sau cartea să te aleagă pe tine. Și așa a și fost. O carte suplă cu coperti șterse de timp, m-a cuprins cu brațe pline de dor, m-a așezat în fotoliu și mi-a dat drumul în timpul comorii ei.

Am învățat de atunci să văd lumea, nu așa cum este ci cum ar trebui să fie, dacă am putea fi mai buni și curajoși și am crede în cărți și într-un strop de magie.

Mențiune

**Grama Amalia, clasa a XI-a
Liceul Tehnologic „Terezianum” Sibiu
Prof. Iancu Iuliana**

DINCOLO DE CARTE

Lumea întreagă trebuie admirată, cartea este o punte între sacru și profan, ce dezvăluie un loc aparte. Omul încearcă să-i descopere potecile neumblate și sensurile ascunse. Același om se desprinde din universul mărunț și trăiește bucuria frumosului ca un sentiment al posesiei asupra lumii întregi. Se meditează cu fiecare carte în mână, se explorează cărările acesteia, se surprinde nevăzutul, se remarcă imprevizibilul.

Totul e acolo, trebuie doar descoperit. Treptat se deschide un drum al cunoașterii, întrucât lumea cărții oferă prilejul unei experiențe autentice. Departe de banalitatea cotidiană, cărțile înseamnă și înfruntarea unor situații problematice, relevarea unor adevăruri importante despre oameni și despre natură. Curajul de a pătrunde în lumea lui poate aduce regăsirea sinelui, dar și a celuilalt. O drumeție în mrejele cărților accentuează dorul, redând un ansamblu de experiențe și de sentimente. Călătoria individului în paginile ei reprezintă tot atâtea încercări de a recupera sensul original al lumii. Dorul de lectură surprinde minunățiile lumii în care trăim, parcă ne retragem îndărătul unui zid care ascunde toate pasiunile și dorințele noastre, toate amăgirile și bucuriile.

Este adevărat faptul că orice volum te cheamă, te îndeamnă să-l cunoști îndeaproape, să-i vezi miracolele, să-i simți tulburările, iar legătura se construiește în timp. Universul cărții are propriile reguli, cărările ei te duc unde nici nu gândești, iar omul trebuie să-i recunoască superioritatea și măreția. Putem să stabilim un dialog meditativ cu fiecare poveste, dar trebuie să reflectăm asupra prezentului și asupra lumii exterioare, cu scopul de a găsi cele mai bune răspunsuri. Meditația cere intimitate și singurătate, aduce adesea tăcere, înseamnă comuniune.

Omul se adăpostește în palmele cititului, regăsind paradisul pierdut. Acolo sălășluiesc ceilalți, din alte vremuri, acolo se descoperă nemurirea. Lectura devine un templu al cunoașterii, un cod al ascensiunii, al forței și al energiei. Destinul ființei umane este asemenea cărții care o înalță pentru a atinge absolutul.

Mențiune

**Hegheduș Tudor, clasa a XI-a C
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca
Prof. Dobrescu Simona**

PE FIRUL APEI

Pe firul apei se află gândul și plutește lin pe râu în jos până se varsă într-un lac unde hoinărește confuz. Acolo, în lac, nu e singur, mai dă peste niște rude, peste un cuget, o idee, toate la fel de pierdute.

Se adună la un loc și, parcă împreună, totul capătă coerență. Acest amalgam se plimbă neîncetat până când află o pagină goală pe care și-o fac casă. La rândul ei, pagina face gașcă cu alte foi până devin atât de unite încât ajung să fie demne de o copertă. Coperta, care și ea dintr-un gând a pornit, dar drumul ei a fost altul, împreună cu gașca de pagini, creează o cu totul altă ființă. Această ființă este cartea, o ființă incontrollabilă, care toată viața și-o petrece răspândind gândurile care au dus la nașterea ei. Toată ziua troncăne întruna, orișicui o ascultă, până ajunge pe patul morții.

Unele cărți au vieți pline iar altele rămân nedeschise până în ziua finală. Cauza morții, de regulă, e bătrânețea. Până și cartea obosește vorbind. Totuși, bătrânețea nu e singurul mod în care poate muri o carte. Ea poate arde pe foc, încălzind pe cineva, sau poate să fi fost atât de neînțeleasă încât să fi dat naștere unor gânduri sinistre legate de distrugerea ei. De teama evanescenței, cărțile și-au croit calea în mintea cuiva. De unde, într-o bună zi, ajung în mintea altcuiva, răspândind lumină cât omenirea va dăinui, pentru că, precum tot cărțile ne-au învățat, uitarea este adevărata moarte.

Mențiune

**Lingurar Lucian, clasa a XI-a C
Liceul Tehnologic Jimbolia, jud Timiș
Prof. Alexa Ana-Maria**

PE FIRUL APEI

Hm...se vede un răsărit senin la orizont...o dimineață perfectă în care cafeaua încă aburind așteaptă cuminte pe pridvorul casei. Și mă tot uit, și mă tot uit spre albastrul cerului, negrul pământului și verdele copacilor. Nicăieri nu e mai bine ca acasă...nicăieri diminețile nu sunt mai frumoase...

Contemplând natura și bucuria de a trăi mă lovește strașnic un gând: "Oare ce mai fac piticii care mi-au înfrumusețat copilăria? Oare pe unde mai trăiesc ei? Mai ating ei suflete pure de copii și le poartă spre lumi nevăzute?"

Pe nesimțite mă fură somnul și se făcea că am ajuns pe un tărâm fermecat, un tărâm al piticilor, unde lucrurile cu adevărat importante contează și unde inima dictează ceea ce ai de făcut. În mijlocul acestui tărâm se afla un lac înconjurat de cărți, dintre care una era aleasa mea..Menirea mea era să caut această carte, dintre milioanele de cărți prezente. M-am uitat cu atenție, am băgat timid degetul piciorului în apă și m-a cuprins o moleșeală dulce. Nu se compara cu nimic din ceea ce trăisem deja...nici mersul la școală, nici întâlnirea duminicală cu prietenii, nici plăcinta mamei nu îmi dădea aceasta senzație. Era o senzație de...foame, de poftă, pofta de a citi, de a descoperi...pe mine și pe alții.

Am retras speriat piciorul și am vazut deodată în depărtare o carte ce strălucea...era cartea mea, purtată demn de un pitic ce mi-a întins-o:

- E cartea destinului! Păstreaz-o cu strășnicie!!!!

Mențiune

Moisil Maria, clasa a XII-a

Liceul de Muzică „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

Prof. Tomi-Satmar Alina

PICURI DE ÎNȚELEPCIUNE

Stau singură în colțul bibliotecii robuste, întregită cu un fotoliu, un taburet și o lampă a cărei lumină se răsfrânge pe titlurile mult prea șterse, însemnate pe cotoarele prăfuite ale cărților. Copacii muți, visători și bălăriile trădează faptul că biblioteca se află la marginea unei păduri. Picături de apă se preling șerpuit în șiroaie printre sutele de cărți așezate mult prea ordonat pe rafturile îngreunate, iar biblioteca biblică pare a fi un baraj ce separă oceanul cunoașterii și al înțelepciunii de spațiul sacru, protector în care mă aflu. Picuri mari de apă cad pe podea...

Edward Conlon susținea că „în spatele fiecărui morman de cărți se ascunde un val de cunoștințe”; mă-ntreb dacă valurile oceanului m-ar îneca dacă aş scoate una dintre cărțile de pe raft. Aș vrea ca apa să mă învâluie, ca valurile involburate ale oceanului să mă cuprindă. Iau Biblia de pe etajeră și-ncep să citesc. Apa începe să se scurgă. Măiestria firului apei simbolizează Cuvântul lui Dumnezeu, înțelepciunea din Biblie. Valuri de învățături, pilde și psalmi pătrund în odaia mică în care mă aflu. Apa izvorăște din cer aidoma învățăturilor care provin de la Creatorul nostru. Simt puterea lecturii cărții sfinte cum își varsă înțelepciunea asupra mea, un cititor neînsemnat. Sunt solitară, departe de casă, izolată de restul lumii, însă totuși atât de aproape de divinitate. Oriunde ar putea fi acasă atâta timp cât am Biblia alături.

Firul apei, nemărginită sursă de înțelepciune, s-a năpustit asupra mea. E-atât de minunat.

Mențiune

Toma Andreea, clasa a XI-a E
Colegiul Național Militar „Al. I. Cuza” Constanța
Prof. Roșu Geanina-Petronela

DEASUPRA APEI...

Înot... prin destin, printre foi, pe drumul pe care ni-l construim, unii dintre noi, atât de frumos...
Înot printre litere cursiv, cum m-a învățat tata la șapte ani. Adun în apa care mă înconjoară toate experiențele, lucrurile bune și mai puțin bune, cărțile, prietenii care se desprind dintre pagini, cuvintele pe care mi le doresc parte din mine. Vreau ca marea în care mă voi adăposti să continue să crească, să fie din ce în ce mai adâncă, astfel încât să încapă toți mugurii deschiși în sufletul meu...

De ceva timp, foile au ajuns să-mi fie paravan, leac, singura opțiune pe care o acceptă creierul ca evadare. Barca mea de salvare: citesc. De când mă știu, prin cărți am respirat aer necontaminat, m-au lăsat să fur câte ceva de la ele, mi-au deschis orizonturi, mi-au arătat că pot, mi-au dat voie să sper la mai mult.

Face parte din rutină să-mi găsesc timp pentru mintea mea, pentru sufletul și rănilor ce mai au nevoie de bandaje noi din când în când, timp pentru a respira conștient... timp pentru noi, cei adevărați. Mă las, în nebunia mea, purtată de curent și accept ca literele să-mi formeze personalitatea. Plonjez în apă și străbat agresiv valurile, culegând ceea ce îmi doresc și înțelegând, poate, doar ceea ce vreau.

Totuși, la final, ajung să-mi văd toate paginile la un loc, analizându-mi evoluția: vechea și noua eu. Curentul mă duce acolo unde trebuie, poate plutind pe cărți... sau împreună cu ele. Poate pe lângă mal sau deasupra apei..

Mențiune**Trif Diana-Tania, Clasa a XI-a C****Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj Napoca****Prof. Dobrescu Simona****PE FIRUL APEI**

E miezul zilei și stai liniștit la umbra unui copac, pe malul unei ape. Vântul răsfăță firele subțiri de iarbă făcându-le să se încline spre cursul lin al râului. Auzi o doină sensibilă și dulce, cântată de o privighetoare gingașă și te lași purtat de versuri.

Acum te uiți în jurul tău și brusc te afli în mijlocul râului, iar razele Soarelui dezmiardă undele apei. Cântecele privighetoarei se aude în depărtare și mirosul ierbii se pierde treptat. Ai decis să închizi cartea și te-ai trezit din nou în bibliotecă; paradisul în care te aflai a înghețat deodată și bibliotecarul din spatele tău îți comunică faptul că biblioteca este pe cale de a-și încheia programul din ziua respectivă. Nu ai idee când a trecut așa repede timpul. Iei cartea și pornești spre casă, intrigat, fără a-ți pune întrebări despre ce va urma. Te așezi în fotoliul din sufragerie și deschizi cu grijă, fiecare pagină, până ajungi în dreptul semnului de carte. Cortina din mintea ta se lasă ușor și privighetoarea îți zboară pe umăr, ghidându-te din nou spre râu. E momentul să cunoști personajele și îți asumi rolul de a le urmări întreaga poveste până la capăt, întrucât tu ești cititorul.

Experiența lecturii este cea care îți oferă posibilitatea de a evada în propriul imaginar astfel, asemenea râului, povestea va avea direcții diferite, însă nu vei fi dezamăgit de final, deoarece îți vei vărsa amintirile în fluviul cunoașterii, iar oamenii care iubesc cititul posedă oceane întregi, având mereu sete de cunoaștere.

Mențiune

**Scutelnicu Lăcrămioara, clasa a XI-a H
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași
Prof. Vîrlan Daniela**

PE FIRUL APEI....

Întotdeauna mi-a plăcut să-mi compar pasiunea pentru citit și scris cu un râu lung și șerpuit deoarece, ca acest râu și pasiunile pot fi mai mari dar și mai mici, pot veni cu o viteză atât de mare încât abia le facem față și nu le putem rezista oricât ne-am chinui.

Râul meu e unul liniștit dar adânc deoarece curge de multă vreme încât și-a lăsat urme adânci în sufletul meu, urme care dor, urme care mă fac sa fiu ceea ce sunt astăzi, e locul de refugiu în zilele mohorâte sau locul de unde se nasc fire noi de pasiune care îmi explorează sufletul și mintea .

Acest râu nu are oprire, gonește spre locuri neexplorate și atinge cotloane din mine ce mă fac să-mi doresc mai mult și mai mult, ceva important, ceva ce îmi va mulțumi setea pentru citit și scris .

Îmi vreau râul cât mai lung și cât mai adânc, îl vreau plin cu creaturi supranaturale, plin cu iubire, îl vreau să răsună a râsete dulci, a declarații de iubire și de dor. Acest râu vreau să-l împart cu cât mai mulți oameni pentru a simți și ei toate aceste lucruri minunate, să le trăiască și ei cu adevărat, să știe cum e cu prietenia, cu familia, cu iubirea.

Dacă râul meu se va opri cândva aș dori ca acesta să o facă la baza unei biblioteci atât de mare încât să zgârie cerul cu rafturile sale pline cu tot ce râul a adunat în toți anii, vreau ca această bibliotecă să dăinuiască veșnic în memoria și sufletul tuturor.

ANEXĂ

CASA CORPULUI DIDACTIC CLUJ

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Nr.407/1/08.06.2022

Tabel nominal cu elevii premiați la Festivalul-concurs național „Eu citesc! Tu... mai citești?”, ediția a VI-a, Cluj-Napoca – 2022

Ciclul primar

Nr.	Premiu	Nume și prenume	Școala de proveniență	Cadru didactic coordonator
1.	Marele premiu	Ciocănel Antonia	Școala Gimnazială „Nestor Urechia” Bușteni, jud. Prahova	Cornea-Duțu Silvia
2.	Premiul I	Tourayfy Samara	Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța	Corina Croitoru
3.	Premiul I	Vîrlan Andreea	Liceul Teoretic Cruglic, Raionul Criuleni, Republica Moldova	Musienko Irina
4.	Premiul I	Dârlea Tania	Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Zegrean Anca Maria
5.	Premiul I	Roiu Maria Lavinia	Școala Gimnazială Gâdiniți, jud. Neamț	Năstasă Nadia-Alina
6.	Premiul II	Orez Albert	Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța	Lăutaru Dumitra-Laura
7.	Premiul II	Tule Raluca	Școala Gimnazială Nr.1 Tileagd, jud. Bihor	Moraru Olimpia
8.	Premiul II	Cărmăzan Cristina	Liceul Teoretic „Ioan Buteanu” Șomcuta Mare, jud. Maramureș	Buhai Maria Ioana
9.	Premiul II	Gordiciuc Robert	Școala Gimnazială Nr.169, Sector 6, București	Ureșan Gabriela
10.	Premiul III	Coman Miruna	Școala Gimnazială „Petre Ispirescu” Constanța	Jurubiță Mirela
11.	Premiul III	Marica Iris Antonia	Școala Gimnazială Nr. 169, Sector 6, București	Bughianu Mihaela Loredana
12.	Premiul III	Moisă Diana	Școala Gimnazială Nr.1 Nucet, jud. Bihor	Petruse Alexandra Carla
13.	Premiul III	Tănăselea Bianca	Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, jud. Cluj	Mureșan Dalia Sorina
14.	Mențiunea I	Costache Innes Annemarie	Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița	Ivașcu Angelica
15.	Mențiunea I	Telceanu Flavia	Școala Gimnazială nr. 169, Sector 6, București	Popescu Cristina-Liliana

16.	Mențiunea I	Fălcușan Anda	Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Lucaciu Adriana-Livia
17.	Mențiunea I	Agapie Mayra Annes	Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria, jud. Teleorman	Achim Paula
18.	Mențiunea II	Lucaci Natalia	Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Zegrean Anca Maria
19.	Mențiunea II	Daj Anastasia	Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Petrila, jud. Hunedoara	Beciu Mariana-Lavinia
20.	Mențiunea II	Niță Daria Maria	Școala Gimnazială „Șerban Cioculescu” Găești, jud. Dâmbovița	Ivașcu Angelica
21.	Mențiunea II	Pârvu Izabela	Școala Gimnazială Teslui, jud. Dolj	Mirea Daniela-Constanța

Gimnaziu

Nr.	Premiu	Nume și prenume	Școala de proveniență	Cadru didactic coordonator
1.	Premiul I	Florian Andra-Amalia	Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej, jud. Cluj	Cristoreanu Corina
2.	Premiul II	Onița Bogdan	Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, jud. Bihor	Onița Claudia Daniela
3.	Premiul III	Iosip Rebeca Veronica	Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu” Băciu, jud. Cluj	Mărcășan Bogdan
4.	Mențiunea I	Dan Daria	Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu” Târgoviște, jud. Dâmbovița	Zăhărăchescu Daniela
5.	Mențiunea II	Gheorghe Catinca	Școala Gimnazială Nr. 178, Sector 1 București	Mileșcu Raluca Mihaela
6.	Mențiunea II	Ioakeimidis Teodora	Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Pop Emilia-Alina

Liceu

Nr.	Premiu	Nume și prenume	Școala de proveniență	Cadru didactic coordonator
1.	Premiul I	Măgherușan Anda	Liceul de Muzică „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud	Tomi-Satmar Alina
2.	Premiul II	Bogan Diana Lorena	Colegiul Național „Avram Iancu” Ștei, jud. Bihor	Rusu Inga
3.	Premiul III	Ivașcu Leonard	Liceul de Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați	Melinte Mihaela

4.	Mențiune	Darie Lucia Miruna	Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci, jud. Galați	Gavrilescu Dorica
5.	Mențiune	Grama Amalia	Liceul Tehnologic „Terezianum” Sibiu	Iancu Iuliana
6.	Mențiune	Hegheduș Tudor	Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Dobrescu Simona Raluca
7.	Mențiune	Lingurar Lucian	Liceul Tehnologic Jimbolia, jud. Timiș	Alexa Ana-Maria
8.	Mențiune	Moisil Maria	Liceul de Muzică „Tudor Jarda” Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud	Tomi-Satmar Alina
9.	Mențiune	Toma Andreea	Colegiul Național Militar „Al. I. Cuza” Constanța	Roșu Geanina- Petronela
10.	Mențiune	Trif Diana	Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Cluj-Napoca, jud. Cluj	Dobrescu Simona Raluca
11.	Mențiune	Scutelnicu Lăcrămioara	Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași	Vîrlan Daniela

Acest document însoțește diplomele elevilor câștigători ai Festivalului-concurs național „Eu citesc! Tu... mai citești?”, ediția a VI-a, Cluj-Napoca – 2022.